کتب خانۂ آصفیہ سرکار عالی حیدرآباد دکن

نمبر داخلہ ۹۳۳

لغات عبرانی

لغت

۳۹۰

لغات عبراني

א

אָב م-مُضاف אֲבִי (ر אב) ۱-باپ. ۲-باپ داداؤں میں سے ایک. ۳-باني.
אב ——— אבב.

אבב اُگانا.
אב م ۱-سبزي. ۲-میوہ.
אָבִיב م ۱-هري بال. ۲-بني اسرائیل کے دیني سال کا پہلا مہینا.

אבד قَل ۱-کهویا جانا. ۲-هلاک هونا. ۳-نیست هونا.
پِعِیل ۱-کهو دینا. ۲-هلاک کرنا. ۳-برباد کرنا.
هِفْعِیل ۱-هلاک کرنا. ۲-برباد کرنا.
אֲבֵדָה ث ۱-کهوئي هوئي چیز. ۲-هلاکت.
אֲבַדּוֹן م ۱-هلاکت. ۲-عالمِ ارواح.
אֲבַדָן اور אָבְדָן م هلاکت.

אבה قَل ۱-چاهنا. ۲-راضي هونا. ۳-فرمانبردار هونا.
אֲבוֹי م حاجت.
אביון مُحتاج.
אֲבִיּוֹנָה ث ایک قسم کا میوہ جو مشتهي اور مبهي ہے.
אבה م نے-(ماخذ مشتبہ).
אבוס ——— אבס.

אבח گهومنا.
אִבְחָה ث گردش.

אֲבַטִּיחַ ——— טבח.

אָבִיב ——— אבב.

אֶבְיוֹן | אֶבְיוֹנָה ——— אבה.

אָבִיר | אַבִּיר ——— אבר.

אבך هِتْپَعِيل-لپٹ جانا.

١ **אבל** قَل-ماتم كرنا.

هِفْعِيل-ماتم كرنا.

هِتْپَعِيل-دل سے ماتم كرنا.

١ אָבֵל ماتم كرنيوالا.

אֵבֶל م ماتم.

٢ **אבל** گھاس كي مانند بھيگنا.

٢ אָבֵל م گھاس كا ميدان.

אֲבָל ——— בלה.

אֶבֶן ١-پتھر. ٢-كچي دھات. ٣-بٹ. ٤-ساهُول(شاقول)

אָבְנַיִם (تثنيه) ١-كُمهار كے چاك جو پتھر كے هوتے هيں. ٢-ايک قسم كي پيڑھي جو شكل ميں كُمهار كے چاك كے مشابه تھي.

הָבְנִי يا הוֹבְנִי م آبنوس كي لكڑي جو پتھر سي سخت هے (بصيغه جمع مستعمل).

אַבְנֵט م قيمتي كمربند. (ماخذ مشتبه).

אבס موٹا كرنا.

אֵבוּס م ١-تھان (گھوڑے وغيره كا). ٢-شايد چرني.

מַאֲבוּס م انبار خانه.

אֲבַעְבֻּעָה ——— בוע.

١ **אָבָק** م گرد.

אֲבָקָה ث خوشبودار سفوف.

۲ אבק נִפְעַל-کُشتي لڑنا (کيونکه کُشتي لڑنے ميں گرد اُڑتي ہے).

אבר קַל-غالب هونا.

הִפְעִיל-چڑھ جانا.

אָבִיר قادر.

۱ אַבִּיר ۱-قدرت والا. ۲-سردار. ۳-سخت.

۲ אַבִּיר م ۱-سانڈ. ۲-جنگي گھوڑا.

אֵבֶר م اور אֶבְרָה ث پر.

אֲבַרְד ——— ברד.

אגד باندهنا.

אֲגֻדָּה ث ۱-باندهنے کي چيز. ۲-گچھا. ۳-غول. ۴-محراب.

אֱגוֹז م جوز (ماخذ مشتبه).

אֲגוֹרָה ——— אגר.

אגל سمٹ جانا.

אֶגֶל م بوند.

אגם ۱-گرم هونا. ۲-سڑنا. ۳-مکروه هونا.

אֲגַם م ۱-بند پاني کا تالاب. ۲-تالاب.

אָגֵם غمگين.

אַגְמוֹן يا אַגְמֹן م ۱-اُبلتي هوئي ديگ. ۲-نے. ۳-نے سے بنا هوا رسا.

אגן کپڑے دهونا.

אַגָּן م ۱-کپڑے دهونے کا برتن. ۲-سيال چيزوں کا برتن.

אֲגַפִּים ——— גפף.

אגר قَل-جمع کرنا.

אֲגוֹרָה ایک قسم کا چھوٹا چاندي کا سکه.

אִגֶּרֶת (ر אִגְּרָא) ث ایک شاهي پروانه. (ماخذ مشتبه مگر شاید فارسي سے لیا گیا ہے).

אֶגְרוֹף ——— גרף.

אֲגַרְטָל م ایک قسم کا برتن. (ماخذ مشتبه).

אֵד | אֹדוֹת ——— אוד.

אדב هِفْعِيل-پژمرده هونا.

אָדוֹן | אָדֹן ——— אדן.

אֶדֶן ——— אָז.

אַדִּיר ——— אדר.

אדם قَل-لال هونا.

پُعَل-لال کیا جانا.

هِفْعِيل-لال هونا.

هِتْپَعِيل-اپنے تئیں لال دکھانا.

אָדוֹם یا אָדֹם لال.

אַדְמֹנִי لال.

אֹדֶם م لعل.

אֲדַמְדָּם لال سا.

אֲדָמָה ث ۱-مٹي. ۲-زمین. ۳-کھیتي. ۴-سرزمین.

אָדָם م ۱-آدمي. ۲-ایک عام آدمي. ۳-مرد. ۴-کوئي.

אדן حاکم هونا.

אָדוֹן یا אָדֹן م ۱-خاوند. ۲-مالک. (صیغه جمع اکثر بمعني واحد مستعمل).

Checked 1927

אֲדֹנָי م خداوند.

אֶדֶן م ۱-بنیاد. ۲-ستون کا پایه.

אדר قَل-چوڑا ہونا.

نِفْعَل-بزرگ ہونا.

ہِفْعِیل-بزرگي بخشني.

אֶדֶר م ۱-اوپر والا کپڑا جس سے تمام بدن ڈھکتا ہے. ۲-عظمت.

אַדֶּרֶת ث ۱-پھیلاو. ۲-اوپر والا کپڑا جس سے تمام بدن ڈھکتا ہے. ۳-عظمت.

۱ אַדִּיר ۱-چوڑا. ۲-بڑا. ۳-زورآور. ۴-شریف.

۲ אַדִּיר م ۱-سردار. ۲-پیشوا.

אֲדַרְגָּזְרִין ——— גזר

אֲדָר م بني اسرائیل کے دیني سال کا بارھواں مہینا. (ماخذ مشتبه)

אִדַּר م کھلیان. (ماخذ مشتبه).

אֲדַרְזְדָא ۱-دُرستي سے. ۲-چالاکي سے. (فارسي لفظ دُرست سے ماخوذ ہے).

אֲדַרְכֹּון م ایک قسم کا فارس کا چاندي کا سکه جو دارا بادشاه نے بنوایا تھا.

אֶדְרָע ——— זְרוֹעַ.

אדש قَل-داونا. دائیں چلانا.

אהב قَل-محبت رکھني.

نِفْعَل-محبوب ہونا.

پِعِیل-پیار کرنا.

پُعلَل-شدت سے پیار کرنا.

אֲהָב م ۱-عشق. ۲-خوشي. (صرف بصيغه جمع مستعمل هوتا ہے).

אֹהַב م ۱-عشق. ۲-معشوق. (صرف بصيغه جمع مستعمل هوتا ہے).

אַהֲבָה ث ۱-محبت. ۲-محبت رکهني. ۳-پياري.

אֲהָהּ افسوس! هاے!

אֱהִי ——— אֱיֵה.

۱ **אהל** قَل-روشن هونا.

هِفْعِيل-روشني ديني.

אֹהֶל ۱-خيمه (کيونکه وه دور سے چمکتا ہے). ۲-[مسکن.

۲ אהל قَل-خيمه اُکهاڑنا.

هِفْعِيل-خيمه کهڑا کرنا.

אֲהָלִים يا אֲהָלוֹת م يا ث عود. (سنسکرت کے لفظ ا گرو سے ماخوذ ہے).

אוֹ | אוֹ ——— אוה.

אוֹב م ۱-مَشک. ۲-غيب کي جهوٹهي سچي خبريں بتانيوالا. ۳-بهوت.

אוּבָל ——— יבל.

אוד ۱-موڑنا. ۲-گُهمانا. ۳-گهيرنا. ۴-گهيرکر دبانا.

אוּד م ۱-لُکٽي (کيونکه اُس سے آگ کو گُهماتے هيں).

אוֹדוֹת يا אֹדוֹת ث سبب.

אֵד م بخارات.

אֵיד م ۱-بڑي آفت. ۲-هلاکت.

۱ **אוה** پِعِيل-آرزو کرنا.

هِتْپَعِيل-آرزومند هونا.

אַו م خواهش.

אוֹ ۱-خواه. ۲-يا. ۳-بلكه. ۴-اگر. ۵-شايد.

אַוָּה ث خواهش.

מַאֲוַי م خواهش.

תַּאֲוָה ث ۱-خواهش. ۲-خصوصاً خواهش بد.
۳-چاهي هوئي چيز.

۲ **אוה** بودوباش كرني.

۱ אִי م ۱-خشكي. ۲-سمندركے كنارہ كي زمين. ۳-جزيره.

۳ **אוה** چلانا.

۱ אוֹי م نوحه

۲ אוֹי اور אוֹיָה هاے!

۲ אִי م ۱-هاے! ۲-گيدڑ.

אַיָּה ث ايک قسم كا گدھ.

۴ **אוה** قَل-نشان دينا.
ہِثْپَعِيل-حد باندهنا.

אוֹת م اور ث (ر אֹתֹת) ۱-نشان. ۲-جهنڈا. ۳-يادگار.
۴-معجزه.

אויל | אוילי ——— ۱ אול.

۱ **אול** ۱-كجرو هونا. ۲-بيوقوف هونا.

אֱוִיל اور אֱוִילִי ۱-بيوقوف. ۲-بيدين.

אִוֶּלֶת ث ۱-بيوقوفي. ۲-بيديني.

۲ **אול** يا **איל** ۱-زورآور هونا. ۲-كسي جيز كا اور چيزوں
ميں سے بڑها هوا هونا.

אוּל م ۱-زورآور آدمي. ۲-پيٹ.

۱ אוּלָם يا אֻלָּם ۱-سامنے. ۲ اِسكے برعكس.

۲ אוּלָם م صحن۔

אַיָּל م اور ث هرن اور هرني۔

אַיָּלָה یا אַיֶּלֶת ث هرني۔

אַיִל م ۱-مینڈھا۔ ۲-دروازہ کي باهر نکلي هوئي چوکھت۔

אֵילָם م بڑها هوا پایه۔

אֱיָל م زور۔

אֱיָלוּת ث زور۔

אֵיל م ۱-صاحب اِختیار آدمي۔ ۲-بلوط۔

אֵלָה ث اور אֵלוֹן م بلوط یا کوئي اور اُس جیسا درخت۔

אִילָן م درخت۔

۱ אֵל م ۱-زور۔ ۲-زوروالا۔ ۳-اِله۔ ۴-اَللّٰه۔

۱ אלה قَل ۱-قسم کھاني۔ ۲-لعنت بھیجني۔ ۳-چلّانا۔

هِفْعِيل-قسم کھلاني۔

אָלָה ث ۱-قسم۔ ۲-لعنت۔

תַּאֲלָה ث لعنت۔

אֱלוֹהַּ یا אֱלֹהַּ (ر אֱלָהּ) م بصیغه واحد ۱-اِله۔ ۲-اَللّٰه۔ بصیغه جمع ۱-اٰلهه۔ ۲-حکّام (کیونکه وه اَللّٰه کے نائب هوتے هیں)۔ ۳-شاید ملائک۔ ۴-ایک اِله۔ ۵-اَللّٰه۔

אֲרִיאֵל اور אֲרִאֵיל اور אַרְאֵל م ۱-(۱ ארה سے ماخوذ) خدا کا ببر یعني پهلوان۔ ۲-(۲ ארה سے ماخوذ) خدا کي انگیٹھي یعني مذبح۔

הַרְאֵל م ۱-خدا کا پهاڑ۔ ۲-مذبح۔

אוּלַי ——— לא.

און یا **אָוַן** ۱-عدم میں ہونا. ۲-باطل ہونا. ۳-غافل رہنا.
۴-طاقتور ہونا.

אָוֶן م (جمع אוֹנִים) ۱-بطالت. ۲-بُت. ۳-جھوٹ.
۴-بدي. ۵-آفت. ۶-غم.

אוֹן م ۱-دولت. ۲-زور.

אַיִן ۱-عدم. ۲-کچھہ نہیں ہے یا کچھہ نہیں تھا.
۳-نہیں ہے یا نہیں تھا.

בְּאֵין ۱-جب نہیں ہے یا جب نہیں تھا. ۲-بغیر.

כְּאַיִן قریب.

לְאֵין ۱-جس‌کو نہیں ہے. ۲-یہانتک کہ نہو.

מֵאֵין ۱-یہانتک کہ نہو. ۲-اِس لئے کہ نہیں ہے.

תְּאֻן م سخت محنت.

אוֹפָן ——— אפן.

אוץ قَل ۱-جلدي کرنا. ۲-جلدي کرانا. ۳-تنک ہونا.
ہِفْعِیل-جلدي کرانا.

אוֹצָר ——— אצר.

אור قَل-روشن ہونا.
نِفْعَل-روشن ہونا.
ہِفْعِیل ۱-روشن کرنا. ۲-روشني دیني.

אוֹר یا אֹר اور אוּר م اور ث ۱-نور. ۲-آگ.

אוֹרָה ث ۱-نور. ۲-ساگ پات کیونکہ اُسکي
سبزي کسي‌قدر چمکتي ہے.

מָאוֹר م اور ث ۱-نیّر. ۲-شمعدان. ۳-روشني.

מְאוּרָה ث بِل.

אֲוֵרוֹת ——— ١ ארה.

ארת נִפְעַל-راضي هونا.

١ אוֹת ——— ٤ אוה.

٢ אוֹת ——— אנה.

٣ אוֹת ——— אֵת.

אָז يا אֱזַי (ر אֱדַיִן) ١-اُسوقت. ٢-اُسکے بعد.

מֵאָז يا מִן־אָז ١-قديم الايام سے. ٢-جب سے. ٣-وقت سے.

אזא يا **אזה** قَل-جلانا.

אזד قَل-چلا جانا.

אֵזוֹב م زوفا. (ماخذ مشتبه).

אֵזוֹר ——— אזר.

אַזְכָּרָה ——— זכר.

אזל قَل ١-لُڑکانا. ٢-بُنّا. ٣-چلاجانا. ٤-گُھٹنا.

פֻּעַל-بُنا جانا.

١ **אזן** قَل-تولنا.

פִּעֵל-سوچنا.

מֹאזְנַיִם م (تثنيه). ترازو.

٢ **אזן** قَل-تيزکرنا.

אָזֵן م ١-تيز هتهيار. ٢-هتهيار.

אֹזֶן م کان کيونکه حيوانات کے کان نوکدار هوتے هيں.

٣ אזן הִפְעִיל-کان لگاکر سُنّا.

אֲזִקִּים ——— זקק.

אזר قَل-کمر باندھنا.

נִפְעַל-کمر بسته هونا.

פִּעֵל-کمر باندھنا.

ہِتْپَعِيل-اپني کمر کو باندهنا.

אֵזוֹר م کمربند.

אֶזְרוֹעַ ——— זְרוֹעַ.

אֶזְרָח ——— זרח.

۱ אָח م (ر אַח) ۱-بهائي. ۲-دوسرا.

אָחוֹת ث ۱-بهن. ۲-دوسري.

אַחֲוָה م برادري.

۲ אָח هاے!

אֹחַ م ايک قسم کا جنگلي جانور جو واويلا کرتا ہے.

۳ אָח ——— אחח.

אחד قَل-ايک هونا.

ہِتْپَعِيل-اکٹها هونا.

אֶחָד م (مضاف אַחַד) (ر חַד) אַחַת ث (ر חֲדָה) ۱-ايک

۲-ايک هي. ۳-يکم. ۴-دوسرا. ۵-کوئي.

כְּאֶחָד (ر כַּחֲדָה) باهم.

אַחַת ايک بار.

בְּאַחַת ۱-يکبارگي. ۲-اکٹهے.

אָחוּ نے (يهه مصري زبان کا لفظ ہے).

אַחְוָה ——— חוה.

אַחֲוָה ——— ۱ אָח.

אַחֲוָיָה ——— חוה.

אָחוֹר ——— אחר.

אָחוֹת ——— ۱ אָח.

אחז قَل ۱-پکڑنا. ۲-پکڑے رهنا. ۳-جوڑنا. ۴-بند کرنا.

۵-ڈهانکنا. ۶-نکالنا.

נִפְעַל ١-پکڑا جانا. ٢-مالک هو جانا.
פִּעֵיל-ڈهانکنا.
הָפְעַל-جوڑا جانا.
אֲחֻזָּה ث ١-ملکيت. ٢-مِلک.

אחח جلنا.
٣ אָח ث انگيٹهي.
אֲחִידָה ——— חוד.
אַחְלַי يا אַחֲלֵי ——— לא.
אַחְלָמָה ——— חלם.

אחר قَل ١-پيچهے هونا. ٢-مابعد هونا. ٣-تاخيرکرني.
פִּעֵיל ١-تاخير کراني. ٢-تاخير کرني.
אַחֵר ١-دوسرا. ٢-غير.
١ אַחַר م پيچها.
٢ אַחַר اور אַחֲרֵי ١-پيچهے. ٢-پچهم کي طرف.
٣-بعد. ٤-مابعد.
אַחֲרוֹן ١-پچهلا. ٢-پچهم کا. ٣-مابعد کا. ٤-آخري.
אַחֲרֹנָה آخرکار.
אָחֳרֵי اور אָחֳרָן دوسرا.
אָחֳרִין آخر کار.
אַחֲרִית ث ١-انتها. ٢-آخر. ٣-آخرت.
אָחוֹר م ١-پيچها. ٢-پچهم. ٣-مابعد.
אֲחֹרַנִּית پيچهے کي طرف.
אֲחַשְׁדַּרְפַּן فارسي سلطنت کا گورنر. (قديم فارسي لفظ کْشَتْرَپ سے).
אֲחַשְׁתְּרָן خچّر. (سنسکرت کے لفظ آشْوَتَّر سے).

אַט ——— אטט.

אטד پايدار هونا.

אָטָד م ايک قسم کا خاردار درخت.

אֵטוּן ——— אטן.

אטט ۱-آهسته آهسته چلنا. ۲-آهسته آهسته بولنا.

۱ אַט م ۱-چهوتّي سي آواز. ۲-مُردوں کي طرف سے جواب دينيوالا.

۲ אַט اور לְאַט ۱-آهسته آهسته. ۲-نرمي سے.

אטם قَل / هِفْعِيل } بند کرنا.

אטן بُنّا.

אֵטוּן م ايک قسم کا کپڑا.

אטר بند کرنا.

אִטֵּר ۱-بند. ۲-بيکار. [זֶה کون.

אַי (مضاف אֵי اور אַיֵּה) ۱-کهاں. ۲-لفظ اِستفهام مثلاً אֵי

۲ אֵין کهاں.

אָן ۱-کهاں. ۲-کب.

אָנָה ۱-کدهر. ۲-کهاں. ۳-کب. ۴-اِدهر.

אֱהִי کهاں.

۱ אִי ——— ۲ אוה.

۲ אִי ——— ۳ אוה.

איב قَل-دُشمني رکهني.

אוֹיֵב م دُشمن.

אֵיבָה ث دُشمني.

אֵיד ——— אֵיד.

אַיָּה ——— ٣ אוה.

אַיֵּה ——— אַי.

אֵיךְ | אֵיכָה | אֵיכֹה | אֵיכָכָה ——— כֹה. [٢ אול.

אַיָּל | אַיִל | אֱיָל | אַיִל | אַיָּלָה | אֱיָלוּת | אֵילָם | אִילָן | אַיֶּלֶת ———

אים ڈرانا.

אָיֹם (ث אֲיֻמָּה) ڈراونا.

אֵים م ١-ڈر. ٢-بُت.

אֵימָה یا אֵמָה اور אֵימָתָה ث ڈر.

١ אַיִן ——— און.

٢ אַיִן ——— אַי.

אֵיפָה یا אֵפָה ث اناج کا ایک خاص پیمانہ. (ماخذ مصري)

אֵיפֹה | אֵיפוֹא ——— פֹּה.

אִישׁ | אִישׁוֹן ——— אֱנֹשׁ.

אִיתוֹן ——— אתה.

אִיתַי ——— יֵשׁ.

אֵיתָן ——— יתן.

אַךְ ——— כון.

אַכְזָב ——— כזב.

אַכְזָר | אַכְזָרִי | אַכְזְרִיּוּת ——— כזר.

אֲכִילָה ——— אכל.

אכל قَل ١-کھانا. ٢-نیست کرنا.

نِفْعَل-کھایا جانا.

پِعِیل-نیست کرنا.

پُعل-نیست کیا جانا.

הִפְעִיל ١-کھلانا. ٢-نیست کرانا.
אֹכֶל م ١-کھانا. ٢-طعام.
אָכְלָה ث ١-طعام.
אֲכִילָה ث طعام.
מַאֲכָל م اور מַאֲכֹלֶת یا מַכֹּלֶת ث طعام.
מַאֲכֶלֶת ث چھري.

אָכֵן ——— כון.

אכף قل ١-لادنا. ٢جبراً ترغیب دیني.
אֶכֶף م ١-بوجھ. ٢-رعب.

אכר کھودنا.
אִכָּר م کسان.

אַל ——— אלל.

١ אֵל | אֱלָה | אֱלָהּ | אֱלוֹהַּ | אֱלָה ——— ٢ אול.

٢ אֵל ——— הלל.

٣ **אֶל** (مضاف אֶל اور אֱלֵי) ١-کي طرف. ٢-کے پاس. ٣-تک. ٤-کے برخلاف. ٥-میں (حرکت کے فعل کے ساتھ مثلاً אֶל־בֵּיתוֹ בָּא وہ اپنے گھر میں گیا). ٦-کے ساتھ. ٧-کي نسبت. ٨-کے سبب. ٩-کے موافق.

לְ اور לָ ١-کي طرف. ٢-کے پاس. ٣-کے لئے ٤-تک. ٥-قریب قریب. ٦-کو. ٧-کا. ٨-سے. ٩-کئ نسبت. ١٠-کے باب میں. ١١-کے موافق. ١٢-میں. ١٣-היה کے بعد לְ کا ترجمہ اُردو میں نہیں ھوتا.

שֶׁלְּ اور שֶׁל (שֶׁר اور לְ سے مرکب ہے) جو کچھہ کسي کا ہے.

בְּשֶׁל اور בְּשֶׁל ۱-جو کچھ کسي کا ہے اُس میں. ۲-کے سبب.

אַלְגָּבִישׁ ——— גבש.

אַלְגּוּמִּים صندل کے درخت یا ٹکڑے. (ماخذ سنسکرت).

אַלְמֻגִּים اوپر کے لفظ کا بگڑا ہوا ہے.

۱ אלה | אָלָה ——— ۲ אול.

۲ **אלה** موٹا ہونا.

אַלְיָה ث دُنبه کي چکتي.

אֵלֶּה ——— הל.

אֱלוּ ——— אֱרוּ.

אִלּוּ ——— לוּ.

אֱלוּל ——— ۱ אלל.

אַלָּה | אַלּוֹן ——— ۳ אלל.

אַלּוֹן ——— ۲ אול.

אַלּוּף ——— אלף.

אלח ش قا-دُودھ کي طرح بگڑ جانا.

נִפְעַל-خراب ہونا.

אֵלִיָּה ——— ۲ אלה.

אֱלִיל ——— ۱ אלל.

אֵלֶּין | אֵלֶּךָ ——— הל.

۱ **אלל** عدم میں ہونا.

אַל ۱-عدم. ۲-حرف نہي اور حرف نفي صرف مُضارع کے ساتھ. ۳-تو نہیں جیسے اِس مثال میں אַל-פְּשַׁטְתֶּם הַיּוֹם تم نے آج تو حمله نہیں کیا.

אֱלִיל اور אֱלוּל باطل.

אֱלִיל م ۱-بطالت. ۲-بُت.

۲ **אלל** واويلا كرنا.

אַלְלַי هاے !

۳ **אלל** موٹا هونا.

אַלָּה ث اور אַלּוֹן م بلوط يا كوئي مضبوط درخت.

אלם قل ۱-باندهنا. ۲-بندهنا. ۳-گُونگا هونا. ۴-
متروک هونا.

נִפְעַל ۱-گُونگا هونا. ۲-خاموش هونا.

פִּעֵל-باندهنا.

אֵלֶם م خاموشي.

אִלֵּם گُونگا.

אֲלֻמָּה ث پُولي.

אַלְמָן متروک.

אַלְמָנָה ث ۱-بيوه-۲-اُجاڑ گهر.

אַלְמֹן م بيوگي.

אַלְמָנוּת ث بيوگي.

אַלְמֹנִי م فلاں كيونكه اُس كا نام بتايا نهيں جاتا.

אֵלָם | אֵלָם —— ۱ اول.

אַלְמֻגִּים —— אַלְגּוּמִּים.

אֵלֶן —— הֵלֹ. [۴-ملنا.

אלף قل ۱-عادت پكڑني. ۲-مانوس هونا. ۳-سيكهنا.

פִּעֵל-سكهانا.

אֶלֶף يا אֲלָף م اور ث ۱-گاے يا بيل. ۲-هزار. ۳-گهرانوں
كا مجموعه جو پهلے ايک هزار آدمي كا هوتا تها.
۴-زمين كا ايک حصه جسپر ايسا مجموعه رهتا تها.

۱ אַלּוּף مانوس.

۲ אַלּוּף ۱-یار. ۲-گاے یا بیل. ۳-هزار آدمیوں کا سردار.
۴-سردار.

אלץ پِعِیل-اصرار کرنا.

אַלְקוּם ——— קוּם.

אֵם ث ۱-ما. ۲-دادیوں نانیوں میں سے ایک. ۳-تِراهِ (کیونکه اُس مقام پر ایک رسته سے دو رستے پیدا هوتے هیں).

אַמָּה ث ۱-کلائي. ۲-هاتھ (پیمایش میں). ۳-دارالسلطنة. ۴-بُنیاد.

אִם ۱-لفظ اِستفهام. ۲-اگر. ۳-خواه. ۴-اگرچه. ۵-کاشکے. ۶-جب. ۷-که. [۵-سوا.

כִּי־אִם ۱-که اگر. ۲-که جب. ۳-مگر. ۴-مگر جب.

אָמָה ث لونڈي.

אַמָּה ——— אֵם.

אִמָּה ——— אִים.

אֻמָּה ——— אמם.

۱ אָמוֹן ——— המה.

۲ אָמוֹן | אֵמוּן | אֱמוּנָה ——— אמן.

אַמִּיץ ——— אמץ.

אָמִיר ——— אמר.

אמל پُعلَل ۱-مُرجهانا. ۲-غمگین هونا. ۳-اُجڑ جانا.

אֻמְלָל بیطاقت.

אמם ملانا.

אֻמָּה اُمّت.

אמן قَل ١-سنبهالنا ٢-پالنا. ٣-بنانا. ٤-معتبر هونا.
نِفْعَل ١-سنبهالاجانا. ٢-پايدار هونا. ٣-معتبرهونا.
٤-سچا ٹهہرنا.
هِفْعِيل ١-سنبهلنا. ٢-بهروسا رکهنا. ٣-إيمان لانا.
אָמָן اور ٢ אָמוֹן م کاريگر.
אָמֵן ١-سچ (كلمه تصديق). ٢-ايساهي هو. (آمين).
אֹמֶן م سچائي.
אֵמוּן م سچائي.
אֱמוּנָה ث ١-پايداري. ٢-سچائي.
אֲמָנָה ث ١-عهد. ٢-روزانه کهانے پينے کا بندوبست.
אֹמֵן م ١-بچه کا کهلانيوالا. ٢-بچه کا پالنيوالا.
אֹמֶנֶת ث آنّا (دُودهه پلانيوالي نوکر).
אֹמְנָה ث ستون.
אָמְנָה ث ١-پرورش. ٢-سچائي.
אָמְנָה سچ مُچ.
אָמְנָם يا אֻמְנָם سچ مُچ.
אֱמֶת (אֱמֶנֶת کے عوض) ث سچائي.
אמץ قَل-مضبوط هونا.
پِعِيل ١-مضبوط کرنا. ٢-مرمت کرني. ٣-سخت کرنا.
هِفْعِيل-مضبوط بنّا.
هِتْپَعِيل ١-همت باندهني. ٢-قصد کرنا.
אָמֹץ مضبوط.
אֹמֶץ م مضبوطي.
אַמְצָה ث زور.
אַמִּיץ مضبوط.

מַאֲמָץ م قوت.

אמר قَل ۱-اپنے میں سے نکالنا. ۲-کہنا. ۳-سوچنا.
۴-حکم دینا.
نِفْعل-کہا جانا.
هِفْعِيل-قول کرانا.
هِتْپَعِيل-اپني بڑائي کرني.
אֹמֶר اور אֵמֶר م قول.
אָמִיר م بڑہ کیونکہ گله اُسے اپنے میں سے نکالتا یعني
پیدا کرتا ہے.
אִמְרָה یا אֶמְרָה ث قول. خصوصاً وعدہ.
אָמִיר م درخت کي پُھننگ.
מַאֲמָר یا מֵאמַר م فرمان.
כְּנֶמָא (כְּנְאֶמַר کے عوض) ۱-جیسا که کہا گیا ہے.
۲-اِسیطرح.
אֶמֶשׁ ——— ۲ משה.
אֱמֶת ——— אמן.
אַמְתַּחַת ——— מתח.
אֶמְתְּנִי ——— מתן.
אָן ——— אי.
אָנָּא ——— אָנְכִי.
אָנָּא ——— נָא.
۱ **אנה** قَل-آہ بھرنا.
אֲנִיָּה ث ماتم.
תַּאֲנִיָּה ث نوحه.
۲ **אנה** قَل ۱-نزدیک آنا. ۲-مِلنا.

פִּיעֵל-پهنچانا.

פֻּעַל ١-پهنچايا جانا. ٢-پڑنا.

הִתְפַּעֵל-درپے نقصان هونا.

אֳנִי م اور ث جهازوں كا بيڑا.

אֳנִיָּה ث جهاز.

٢ אֵת (אֱנָת كي عوض) (مُضاف אֵת اور אות يا אֹת).

١-پاس. ٢-ساتهہ.

תַּאֲנָה ث ١-ملنا. ٢-شهوت.

תֹּאֲנָה ث داٴو گهات.

מָאוֹן (מַאֲנָה كي عوض) م برتن.

אָנָה ——— אַי.

אֲנָה ——— אָנֹכִי.

אָנָּה ——— נָא.

אֲנוּ ——— אָנֹכִי.

אִנּוּן ——— הֵם.

אֱנוֹשׁ ——— אֱנָשׁ.

אנח נִפְעַל-آه بهرنا.

אֲנָחָה ث آه.

אֲנַחְנוּ | אֲנַחְנָא | אֲנַחְנָה ——— אָנֹכִי.

אֲנִי ——— אָנֹכִי.

אֳנִי | אֳנִיָּה ——— ٢ אנה.

אֲנִיָּה ——— ١ אנה.

אֲנָךְ م ساهول (شاقول).

אָנֹכִי م اور ث مَيں.

אֲנִי (ر אֲנָא يا אֲנָה) م اور ث مَيں.

אֲנַחְנוּ (ر אֲנַחְנָא یا אֲנַחְנָה) م اور ث هم.
אֲנוּ اور נַחְנוּ م اور ث هم.

אנן قَل-غمگین هونا.
هِتْپَعِیل-کُڑکُڑانا.

אנס قَل ١-جبر کرنا. ٢-تکلیف دیني.

אנף قَل ١-دم لینا. ٢-سانس باهر نکالنا. ٣-غصه هونا.
هِتْپَعِیل-غصه هونا.
١ אַף (אֶנֶף کي عوض) (ر אֲנַף) واحد میں. ١-ناک . ٢-غصه.
تثنیه میں. ١-نتهنے. ٢-غصه. ٣-چهره. ٤-دواشخاص.
אֲנָפָה ث ایک قسم کا غصه والا پرند.

אנק نِفْعَل-آه بهرنا.
אֲנָקָה ث ١-آه. ٢-ایک قسم کا رینگنے والا جو آه بهرتا [ہے.

אנש قَل-لا علاج هونا.
نِفْعَل-لا علاج بیماري میں مُبتلا هونا.

אֱנוֹשׁ اور אֱנָשׁ یا אֱנֵשׁ م آدمي.
אִישׁ (אֱנֵשׁ کي عوض) واحد میں. ١-مرد. ٢-شوهر.
٣-شریف آدمي. ٤-کوئي. ٥-هرایک.
جمع میں. (אֲנָשִׁים یا אִישִׁים).
١-مردُمان. ٢-آدمیان.
אִישׁוֹן م ١-چهوٹا آدمي. ٢-آنکه کي پُتلي.
٣-بیچوں بیچ.
אִשָּׁה (אֱנֵשָׁה کي عوض). ١-عورت. ٢-جورو. ٣-کوئي.
٤-هر ایک.
אֱנוֹשׁ م ١-آدمي (خصوصاً اُسکي ناپایداري کے خیال سے).
٢-ایک عام آدمي.

אַנְתְּ اور אַתְּ اور אַתִּי ث تو.
אַנְתָּה اور אַתָּה م تو.
אַנְתֵּן اور אַתֵּן ث تم.
אַנְתֶּם اور אַתֶּם اور אַנְתּוּן م تم.

אסה نقصان اُٹھانا.
אָסוֹן م نقصان.
אָסוּךְ ——— סוך.
אֵסוּר | אֱסוּר | אָסִיר | אַסִּיר ——— אסר.
אָסִיף ——— אסף.

אסם رکھنا.
אָסָם م انبار خانہ.

۱ **אסף** قَل ۱-جمع کرنا. ۲-اپنے پاس رکھ لینا. ۳-چُھڑا لینا. ۴-کھینچ لینا. ۵-مٹا دینا. ۶-چنڈاول ہونا.
נִפְעַל ۱-جمع ہونا. ۲-مل جانا. ۳-اُلٹا پھر جانا. ۴-مٹایا جانا.
פִּיעֵל ۱-جمع کرنا. ۲-اپنے گھر میں اُتارنا. ۳-چنڈاول ہونا.
פֻּעַל-جمع ہونا.
הִתְפַּעֵל-اپنے تئیں جمع کرنا.
אָסֹף م انبار خانہ.
אֹסֶף م ۱-جمع کرنا. ۲-فصل.
אֲסֵפָה ث جمع ہونا.
אֲסֻפָּה ث جماعت.
אֲסַפְסֻף م عوام کی جماعت (آخلاط الناس).
אָסִיף م فصل اور خصوصاً میووںکی.

۲ **אסף** (יסף کا مُرادف).

אָסְפַּרְנָא چالاکي سے یا کوشش سے. (ماخذ قدیم فارسي).

אסר قَل ۱-باندھنا. ۲-قیدکرنا. ۳-جوتنا. ۴-صف باندھنا.

נִפְעַל ۱-بندھنا. ۲-قید ھونا.

پُعل-اسیر ھونا.

אֱסָר اور אִסָּר م ۱-کسي چیز سے پرھیز کرنے کا عہد.
۲-حکمِ امتناعي.

אֵסוּר یا אֱסוּר م باندھنے کي کوئي چیز.

אָסִיר اور אַסִּיר م اسیر.

מָסֹרֶת (מַאֲסֹרֶת کي عوض) ث باندھنے کي کوئي چیز.

מוֹסֵר (מֹאסֵר کي عوض) م باندھنے کي کوئي چیز.

אָעָ ——— עֵץ.

۱ אַף ——— אנף.

۲ **אַף** ۱-بھي. ۲-بلکہ.

אפד قَل-باندھ لینا.

אֵפוֹד م سردار کاھن کا ایک لباس.

אֲפֻדָּה ث ۱-باندھ لینا. ۲-بُتوں پر بطورِلباس
سونا یا چاندي چڑھي ھوئي.

אַפֶּדֶן ——— פדן.

אפה قَل-پکانا.

מַאֲפֶה م پکّا ھوا کھانا.

תֻּפִּין م پکّا ھوا کھانا.

אֵפוֹ ׀ אֵפוֹא ——— פֹּה.

אֵפוֹד ——— אפד.

אָפִיל ——— אפל.

אָפִיק —— אפק.

אפל ۱-غروب ہونا. ۲-کمزور ہونا.

אָפֵל تاریک.

אֹפֶל م تاریکی.

אֲפֵלָה ث سخت تاریکی.

אָפִיל دیر میں پکنےوالا. (میوہ وغیرہ).

מַאְפֵל م تاریکی.

מַאְפֵּלְיָה ث بہت سخت تاریکی.

אפן گھومنا.

אוֹפָן م پہیا.

אֹפֶן م ۱-وقت. ۲-عین وقت.

אפס قل- تمام ہونا. [۵-صرف.

۱ אֶפֶס م ۱-اِنتہا. ۲-اور نہیں ہے. ۳-نہیں. ۴-عدم.

בְּאֶפֶס ۱-بغیر. ۲-بےسبب.

۲ אֶפֶס —— ۱ פסס.

אֶפַע | אֶפְעֶה —— פעה.

אפף قل-گھیرنا.

אפק قل-تھامنا.

הִתְאַפֵּק ۱-اپنے تئیں ضبط کرنا. ۲-اپنے پر جبر کرنا.

۱ אָפִיק م ۱-نل. ۲-گذرگاہِ بحر. ۳-نالا. ۴-ندی.

۲ אָפִיק مضبوط.

אפר ڈھانکنا.

אֲפֵר م سر کی اوڑھنی.

אֵפֶר م راکھ

אֶפְרֹחַ —— פרח.

אַפִּרְיוֹן —— פרה.

אַפְּתֹם آخرکار. (ماخذ ژند).

אֶצְבַּע —— צבע.

אָצִיל ؛ אַצִּיל —— אצל.

۱ **אצל** قَل-جوڑنا.

אֵצֶל م ۱- پسلي کيونکه جُڑي هوئي ہے. ۲-پاس.

۲ אָצַל قَل ۱-پاس رکھنا. ۲-نکالنا. ۳-رکھ چھوڑنا

۴-باز رکھنا.

نِفْعَل-چھوڑا کیا جانا.

هِفْعِیل-نکال لینا.

۱ אָצִיל م ۱-پسلي. ۲-حد.

۲ אָצִיל ۱-جڑ پکڑے هوئے. ۲-شریف خاندان کا.

אַצִּיל م جوڑ.

אֶצְעָדָה —— צעד.

אצר قَل-خزانه کے طور پر رکھنا.

نِفْعَل-خزانه کے طور پر رکھا جانا.

هِفْعِیل ۱-خزانه رکھوانا. ۲-خزانچي بنانا.

אוֹצָר م ۱-خزانه. ۲-مخزن.

אֶקְדָּח —— קדח.

אַקּוֹ م بُز کوهي. (ماخذ مشتبه).

אַר —— אור.

אַרְאֵל ؛ אֲרִאֵיל —— ۲ אול. [۳-گهات لگانا.

ארב قَل ۱-رسي وغیره کا بٹنا یا گونتھنا. ۲-جعل سازي کرنا

پِعِیل-گهات لگانا.

هِفْعِیل-گهات میں بٹھانا.

אֶרֶב م ۱-گھات. ۲-گھات کي جگہہ.

אֹרֶב م گھات.

אָרְבָּה ث فریب.

אֲרֻבָּה ث ۱-جالي. ۲-کھڑکي. ۳-کبوتروں کا جال. ۴-دودکش.

מַאֲרָב م ۱-گھات کي جگہہ. ۲-گھاتیوں کا مجمع.

אַרְבֶּה —— רבה.

אַרְבַּע —— רָבַע.

ארג قل ۱-رسّي وغیرہ کا بٹنا یا گونتھنا. ۲-بُنّا.

אֶרֶג م ۱-بٹي ھوئي چیز. ۲-نال (جولاھونکا آلہ).

אַרְגָּן اور אַרְגָּמָן م ۱-ارغواني رنگ. ۲-ارغواني رنگ کي چیز. (ماخذ سنسکرت).

אַרְגָּז —— רגז.

۱ **ארה** قل ۱-توڑنا. ۲-پھاڑنا. ۳-چرنا. ۴-جمع کرنا.

אֻרְוָה اور אֻרְיָה ث ۱-چرني. ۲-اصطبل. ۳-تھان.

אָרוֹן م اور ث صندوق. کیونکہ اُس میں جمع رکھتے ھیں.

۱ אֲרִי اور אַרְיֵה م شیر ببر.

۲ **ארה** جاننا.

۲ אֲרִי م انگیٹھي.

אֵרוּ | אֱלוּ —— ראה.

אָרוּז —— ארז.

אֲרוּכָה | אֲרֻכָה —— ארך.

אֶרֶז م ۱-دیودار. ۲-چوبِ دیودار کا کوئي عمدہ مصنوع.

אָרוּז دیودار کي لکڑي سے بنا ھوا.

אַרְזָה ث ديودار كي لكڑي كا كوئي عمدہ مصنوع.

١ **ארח** قَل-چلنا.

אֹרֵחַ م مُسافر.

אֹרְחָה ث قافلہ.

אֹרַח (ر אֳרְחָא) م اور ث ١-رستہ. ٢-روش. ٣-دستور. ٤-حال. ٥-قافلہ.

٢ **ארח** مقرر كرنا.

אֲרֻחָה ث مقرري روزينہ.

אֲרִי | אַרְיֵה ——— ١ ארה.

אֲרִיאֵל ——— ٢ אול.

ארך قَل-لمبا هونا.

هِفْعِيل ١-لمبا كرنا. ٢-تاخير كرني. ٣-باز ركھنا.

אָרֵךְ (مُضاف אֶרֶךְ) ١-لمبا. ٢-دهيما.

אֶרֶךְ م دهيما پن.

אָרֹךְ لمبا.

אֹרֶךְ م لمبائي.

אֲרִיךְ مناسب.

אַרְכָה دير پائي.

אֲרוּכָה يا אֲרֻכָה ث ١-زخم باندهنے كي لمبي پٹي. ٢-پٹي. ٣-گھاؤنكا علاج كرنا. ٤-صحت.

אַרְבּוּבָה ——— רכב.

ארם بلند هونا.

אַרְמוֹן م قلعہ.

אֹרֶן م ايک قسم كا درخت.

אַרְנֶבֶת ——— נוב.

אֲרָע | אַרְעִית ——— אֶרֶץ.

אֶרֶץ (و אֲרַע اور אֲרַק) م اور ث ۱-زمين. ۲-خشكي.
۳-سرزمين. ۴-كهيت. ۵-دهات كا مَيل.

۱ אַרְצָה ث زمين.

۲ אַרְצָה زمين كي طرف.

אַרְעִית ث تہ

ארר قَل-لعنت كرني.

نِفْعَل-ملعون هونا.

پِعِيل ۱-لعنت كرني. ۲-ملعون كر دينا.

هُفْعَل-ملعون هونا.

מְאֵרָה ث لعنت.

ארשׂ پِعِيل-اپني منگني كرني. (مرد كا فعل).

پُعل-عورت كي منگني هوني.

ארשׁ آرزو ركهنا.

אֲרֶשֶׁת ث آرزو.

אֵשׁ م اور ث ۱-آگ. ۲-چمك.

אֶשָּׁה ث آگ.

אִשֶּׁה م ۱-سوختني قرباني. ۲-كوئي قرباني جسكے
جلانے كا عهد كيا جاے.

אִשׁ ——— יֵשׁ.

אִשׁ ——— אִשְׁשׁ.

אשד بهانا. [بهين.

אֶשֶׁד م ميدان كا سرا جهاں كه ندياں پهاڑوں سے نكلكر

אֲשֵׁדָה ث ۱-ميدان كا سرا جهاں كه ندياں پهاڑوں سے
نكلكر بهين. ۲-ترائي.

אשה سنبهالنا.

אֻשְׁיָה ث ستون يا بُنياد.

אֶשָּׁה | אִשֶּׁה —— אֵשׁ.

אִשָּׁה —— אֱנֹשׁ.

אִישׁוֹן م تاريكي. (ماخذ مشتبه).

אֲשׁוּר | אֲשֻׁר | אֲשִׁיר —— אשר.

אֻשְׁיָה —— אשה.

אֲשֵׁרָה —— אשר.

אֲשִׁישׁ | אֲשִׁישָׁה —— אשש.

אֶשֶׁךְ —— ۱ שכה.

אֶשְׁכֹּל م خوشه. (ماخذ مشتبه).

אֶשְׁכָּר —— ۲ שכר.

אשל جڑ پکڑنا.

אֵשֶׁל م جهاؤ کا درخت.

אשם قل ۱-قصوروار هونا. ۲-قصوروار ٹهہرنا.

نِفْعَل-قصوروار ٹهہرنا.

هِفْعِيل-قصوروار ٹهہرانا.

אָשָׁם م ۱-قصورواري. ۲-قصورواري کا جرمانه.

אָשֵׁם ۱-قصوروار. ۲-جرمانه کا مُستوجب.

אַשְׁמָה ث ۱-قصوروار هونا. ۲-قصورواري. ۳-قصورواري کا جرمانه دينا.

אַשְׁמַנִּים —— שמן.

אַשְׁמוּרָה | אַשְׁמֻרָה —— שמר.

אֶשְׁנָב —— שנב.

אשף ۱-چهپانا. ۲-جادوگري کرني.

אַשָּׁף م جادوگر.
אַשְׁפָּה ث ترکش کیونکه اُس میں تیر چھپے رهتے هیں.
אֶשְׁפָּר ——— ۲ שפר.
אַשְׁפֹּת ——— שפת.

אשר قَل ۱-سیدها هونا. ۲-سیدها چلنا. ۳-کامیاب هونا. ۴-خوشوقت هونا.
פִּעֵל ۱-سیدها چلانا. ۲-رهنمائي کرني. ۳-سیدها چلنا. ۴-خوشوقت ٹهہرانا.
פֻּעַל ۱-رهنمائي پانا. ۲-خوشوقت هونا.
אֶשֶׁר م خوشوقتي. (صرف بصیغهٔ جمع مستعمل هوتا ہے).
אֹשֶׁר م خوشوقتي.
אֲשֵׁרָה یا אֲשֵׁירָה ث ۱-ایک دیبي کا نام جو کامیاب کرتي تهي. ۲-اُسکا بُت جو شاید لکڑي کا ایک ستون تها.
אֲשׁוּר اور אֲשֻׁר م ۱-قدم. ۲-ایک قسم کا درخت جو سیدها هوتا ہے.
אַשּׁוּר م قدم.
תְּאַשּׁוּר م ایک قسم کا سیدها درخت.
אֻשַּׁרְנָא ث دیوار.
אֶשְׁבְּר ——— שׁבר.

אשש دبانا.
אֹשׁ م بُنیاد.
אֲשִׁישׁ م بُنیاد.
אֲשִׁישָׁה ث سُکهائے هوئے اور دبائے هوئے انگوروں کا پِهند.
אֶשְׁתַּדּוּר ——— שדר.

אֻת ——— ٣ אוה.

١ **אֵת** (ضمیر کے ساتھ את یا אות ہوتا ہے) (ر יַת) ١-خود. ٢-مفعولِ مخصوص کي علامت.

٢ את ——— ٢ אנה.

٣ את م پھال یا کُدالي. (ماخذ مشتبه).

אתה یا אתא قَل-آنا.

ہِفْعِیل-لے آنا.

ہُفْعَل-پہنچایا جانا.

איתון م دخل.

אַתְּ | אַתָּה | אַתִּי ——— אַנְתְּ.

אָתוּן ——— אתן.

אַתּוּן ——— ٢ תנן.

אַתּוּק | אַתִּיק ——— נתק.

אַתֶּם | אתן ——— אַנְתְּ.

אתמול | אתמול | אתמול ——— מול.

אתן چھوٹے قدم چلنا.

אָתוֹן ث گدھي.

אתנה | אתנן | אתנן ——— ١ תנה.

אֲתַר م جگہ.

בְּאַתַר یا בָּתַר ١-جگہ میں. ٢-بعد.

ב

ב | בְּ ——— בנה.

בָּאָה ——— בוא.

באוש ——— באש.

באר قَل-کھودنا.

پِعِیل ١-حروف کھودنا. ٢-صاف صاف بیان کرنا.

בְּאֵר اور בְּיר ت کُوا.

באר اور בור م ١-گڑھا. ٢-حوض. ٣-قبر.

באש قَل ١-بدبو هونا. ٢-خراب هونا.

نِفْعَل-نفرت انگیز هونا.

هِفْعِیل ١-بدبو کر دینا. ٢-نفرت انگیز کر دینا.

٣-بدبو هونا. ۴-نفرت انگیز هونا.

هِتْپَعِیل-نفرت انگیز هونا.

באוש خراب.

בְּאשׁ م بدبو.

בָּאְשָׁה ث ایک قسم کا نکمّا پودا.

בְּאשׁ م جنگلي انگور.

בָּאתַר ——— אֲתַר.

בָּבָה ——— נבב.

בַּג یہہ ایک مَشکوک لفظ ہے جسکے معني شاید طعام هیں.

בגד قَل ١-ڈھانکنا. ٢-مکر کرنا. ٣-بیوفائي کرني.

בגד م اور ث ١-پوشاک و پوشش. ٢-بیوفائي.

בגדה ت بیوفائي.

בָּגוד بیوفا.

١ בד ——— ١ בדד.

٢ בד ——— ٢ בדד.

בדא قَل-بنا لینا.

١ **בדד** قَل ١-الگ کرنا. ٢-الگ هونا. ٣-تنہا هونا.

١ בַּד م ١-حصه. ٢-عُضو. ٣-شاخ. ٤-ڈنڈا. ٥-شہر کا
رئیس. ٦-ڈوري. ٧-مہین سن کا کپڑا.
לְבַד ١-الگ. ٢-اکیلا. ٣-فقط.
מִלְּבַד سوا.
בָּדָד اکیلا.
לְבָדָד تنہائي میں.

٢ **בדד** بکنا.
٢ בַּד م ١-بک بک. ٢-واهیات بات. ٣-جهوٹ.

בדל قل ١-الگ الگ کرنا. ٢-اِمتیاز کرنا. ٣-الگ کرنا.
نِفْعَل-الگ هونا.
בָּדָל م ٹکڑا.
בְּדִיל م ١-چاندي کا مَیل. کیونکه اُس سے الگ کیا
جاتا ہے. ٢-قلعي.
בְּדֹלַח م ایک قسم کي مُمتاز اور عمده چیز جس کو
بعض موتي سمجهتے هیں اور بعض ایک
درخت کا گوند.
מִבְדָּלָה ث ایک الگ شہر.

١ **בדק** پهاڑنا.
בֶּדֶק م دراڑ.
٢ בדק دراڑوں کو بند کرنا.

בדר پِعیل-چهدرا کرنا.

בהה صاف هونا.
בֹּהוּ م ١-خلا. ٢-سنساني.

בהט چمکنا.
בַּהַט م ایک قسم کا سنگِ مرمر.

בְּהִילוּ ——— בהל.
בָּהִיר ——— בהר.

בהל قل ۱-تهرتهرانا. ۲-گهبرانا. ۳-گهبراکر بهاگنا.
۴-گهبراهت میں کسي کي پیروي کرني.
پِعِیل ۱-گهبرا دینا. ۲-جلدي کراني. ۳-جلدي کرني.
پُعل ۱-جلدي چلایا جانا. ۲-جلدي سے پایا جانا.
هِفْعِیل ۱-گهبرا دینا. ۲-جلدي کراني. ۳-جلدي نکالنا.
בֶּהָלָה ث حیراني.
נִבְהָלָה ث پریشاني.
בְּהִילוּ ث پُهرتي.
הִתְבַּהֲלָה ث پُهرتي.

בהם غیر ناطق هونا.
בְּהֵמָה ث واحد میں. ۱-کوئي بڑا چار پایه. ۲-خصوصاً مواشي میں سے ایک. ۳-خصوصاً لدّو جانور.
جمع میں. ۱-چارپایے. ۲-ایک قسم کا بڑا چار پایه جسکو اهلِ یورپ اسپِ دریائي کهتے هیں.

בהן بند کرنا.
בֹּהֶן م انگوٹها کیونکه وه هاته کو بند کرتا ہے.

בהק سفید هونا.
בֹּהַק م ایک قسم کي بےنقصان کوڑه (بهق).

בהר چمکنا.
בָּהִיר چمکنےوالا.
בַּהֶרֶת ث (جمع בֶּהָרוֹת) آدمي کي جلد میں ایک قسم [کا سفید داغ.

בוא قل ۱-اندر آنا. ۲-غروب ہونا. ۳-حاصل ہونا.
۴-پورا ہونا. ۵-آنا. ۶-جانا.
הִפְעִיל ۱-داخل کرنا. ۲-غروب کرانا. ۳-حاصل کرنا.
۴-پورا کرنا. ۵-لانا. ۶-لیجانا. ۷-اُٹھائے جانا.
הֻפְעַל ۱-داخل کیا جانا. ۲-پہنچایا جانا.
בְּאָה ث مدخل.
מָבוֹא م ۱-دخل. ۲-مدخل. ۳-مغرب.
מוֹבָה م دخل.
תְּבוּאָה ث ۱-حاصل. ۲-نفع.
בוז قل-حقیر جاننا.
בּוּז م حقارت.
בּוּזָה ث ۱-حقارت. ۲-موردِ حقارت.
בוך قل-اُلجھانا.
נִפְעַל ۱-اُلجھنا. ۲-شش و پنج میں ہونا.
מְבוּכָה ث حیرانی.
בּוּל ——— יבל.
בום بلند ہونا.
בָּמָה ث ۱-بلند مقام. ۲-بلند مقام پر بُتخانہ.
בּוּן ——— בִּין.
בוס قل-روندنا.
פִּעְלֵל-حقارت سے روندنا.
הֻפְעַל-روندا جانا.
הִתְפַּעְלֵל-زمین پر لوٹنا. (گویا پانو کے نیچے).
מְבוּסָה ث پایمالی.
תְּבוּסָה ث پایمالی.

בוע پھولنا.

אֲבַעְבֻּעָה م پھنسي.

בוץ سفيد هونا.

בּוּץ م ايک قسم کے سن کا نهايت مهين کپڑا.

בֵּיצָה ث انڈا.

בוק خالي هونا.

בּוּקָה ث ويراني.

מְבוּקָה ث سنساني.

בּוֹקֵר ——— בקר.

۱ בּוֹר ——— באר.

۲ בּוֹר ——— ברר.

בור قَل-تحقيقات کرني.

בוש قَل-شرمانا.

پِعليل ۱-شرمنده کرنا. ۲-دير کرنا. کيونکه دير کرنے سے دوسرا آدمي شرمنده هوتا ہے.

هِفْعِيل ۱-شرمنده کرنا. ۲-ايسي چال چلني جس سے شرمانا چاهئے.

هِتْپَعليل-شرمانا.

בֹּשֶׁת ث ۱-شرم. ۲-شرمندگي. ۳-بُت کيونکه اپنے پرستاروں کو شرمنده کرتا ہے.

בּוּשָׁה ث شرم.

בָּשְׁנָה ث شرم.

מְבֻשִׁים م (صيغه جمع) شرمگاه.

בות قَل-رات گذارني.

בַּז ——— בזז.

בזא قَل-لُوٹنا.

בזה قَل-حقير جاننا.

نِفْعَل ۱-حقير سمجها جانا. ۲-قابل حقارت هونا.

هِفْعِيل-حقير جاننا.

בָּזֶה حقير.

בִּזָּיוֹן م حقارت.

נִמְבְזֶה ناچيز.

בִּזָּה ——— בזז.

בזז قَل-لُوٹنا.

نِفْعَل-لُٹنا.

پُعل-لُٹنا.

בַּז م لُوٹ.

בִּזָּה ث لُوٹ.

בזק پهيلانا.

בָּזָק م بجلي.

בזר قَل-پهيلانا.

پِعِيل-تتّر بتّر كرنا.

בָּחוֹן בחין ——— בחן.

בָּחוּר בָּחִיר ——— בחר.

בחין ——— בחן.

۱ **בחל** قَل-نفرت كرني.

۲ **בחל** قَل-لالچ كرنا.

پُعل-لالچ سے حاصل هونا.

בחן قَل ۱-دهات كا دلانا. ۲-آزمانا. ۳-تاكنا.

نِفْعَل-آزمايا جانا.

پُعل-آزمایا جانا۔
בְּחוֹן م دهات کا گلانیوالا۔
בַּחַן اور בַּחַן اور בֹּחַן م دیدگاه۔
בֹּחַן م آزمایش۔
בחר قَل ۱-چُنّا. ۲-پسند کرنا۔
نِفْعَل-پسندیده هونا۔
پُعل-چُنا جانا۔
בָּחִיר چُنا هوا۔
בָּחוּר م جوان کیونکه کام کے واسطے چنے جاتے هیں۔
בחֻרים م (صیغه جمع) جوانی۔
בחורות ت (صیغه جمع) جوانی۔
מִבְחָר م ۱-چُنّا. ۲-عمدگی۔
מִבְחוֹר م چُنّا۔
בטא اور בטה قَل-بکنا۔
پِعِیل ۱-بیجا بکنا. ۲-بے سوچے سمجھے بولنا۔
מִבְטָא م بے سوچے کهي هوئي بات۔
בטח قَل ۱-اپنے کسي عضو کو آرام کے واسطے سهارا دینا. ۲-بهروسا کرنا. ۳-بےفکر هونا۔
هِفْعِیل-بهروسا کرانا۔
בֶּטַח م ۱-بهروسا. ۲-بے فکري۔
בִּטְחָה ث بهروسا۔
בִּטָּחוֹן م بهروسا۔
בַּטֻּחוֹת ث (جمع) امن چین۔
מִבְטָח م ۱-بهروسا. ۲-تکیه گاه. ۳-بے فکري۔

בטל قل ١-خالي هونا. ٢-فارغ هونا.
پِعِيل-موقوف كرنا.

בטן كهوكهلا هونا.
בֶּטֶן ث ١-پيت. ٢-رحم. ٣-باطن. ۴-ستونوں كي اُبهري هوئي گولائي. [بے.
בָּטְנִים م (صيغه جمع) پسته كيونكه پيت كے همشكل هوتا
בְּי ——— בעה.

בין اور בון قل ١-اِمتياز كرنا. ٢-كسي حس سے دريافت كرنا. ٣-غور كرني. ۴-سمجهنا.
نِفْعَل-دانا هونا.
پِعليل-نگاه ميں ركهنا.
هِفْعِيل ١-سمجهانا. ٢-جان لينا. ٣-غور كرني. ۴-سمجهنا.
هِتْپَعلِيل ١-توجه كركے جان لينا. ٢-توجه كركے سوچنا. ٣-اپنے تئيں سمجهدار ظاهر كرنا.
בֵּין (مُضاف اليه בַּיִן) واحد ميں. ١-فرق. ٢-درميان. ٣-اندر. ۴-خواه.
تثنيه ميں. مابين.
בִּינָה ث ١-سمجهہ. ٢-علم.
תָּבוּן م اور תְּבוּנָה ث ١-سمجهہ. ٢-سمجهہ كي بات.
מְבוֹן م مُعلّم.
בֵּיצָה ——— בוץ.
בְּיר ——— באר. [(ماخذ مشتبه).
בִּירָה ث ١-قلعه. ٢-بادشاهي محل. ٣-دارالسلطنة.
בִּירָנִית ث قلعه.

בָּיִת | בָּיִתָן ——— בנה.

בכא اور **בכה** قَل-آنسو بہانا.

پِعِیل-کسي کا ماتم کرنا.

۱ בָּכָא اور בֶּכֶה م اشک ریزي.

בְּכִי م ۱-اشک ریزي. ۲-ٹپکنا.

בָּכוּת اور בְּכִית ث اشک ریزي.

۲ בָּכָא م ایک قسم کا درخت جس میں سے گوند ٹپکتا ہے.

בְּכוֹר | בִּכּוּר | בְּכוֹרָה | בִּכּוּרָה | בַּכּוּרָה | בְּכִירָה ——— בכר.

בכר قَل ۱-پھوٹ نکلنا. ۲-پہلوٹھا ہونا.

پِعِیل ۱-پہلوٹھا ٹھہرانا. ۲-نئے نئے پھل لانے.

ہِفْعِیل-پہلوٹھا جنّا.

בֶּכֶר م نوجوان اُونٹ.

בִּכְרָה ث نوجوان اُونٹني.

בְּכוֹר م پہلوٹھا بیٹا.

בְּכִירָה ث پہلوٹھي بیٹي.

בְּכֹרָה یا בְּכוֹרָה ث ۱-پہلوٹھي اولاد. ۲-پہلوٹھا پن.

۳-پہلوٹھے پن کا حق.

בִּכּוּר م پہلا پھل.

בִּכּוּרָה اور בַּכּוּרָה ث پہلے پکّے انجیر.

בַּל ——— בעל.

בַּל | בָּל ——— בלה.

בלג قَل-ہنسنا.

ہِفْعِیل ۱-ہنسانا. ۲-ہنسنا.

מַבְלִיגִית ث خاطرجمعي.

בלה قَل-گھبرانا.
پِعيل-گھبرا دينا.
בַּלָּהָה گھبراهٹ. [هونا.
בלה قَل ۱-گِھس جانا. ۲-پُرانا هو جانا. ۳-نيست
پِعيل ۱-نيست كرنا. ۲-وقت گذارنا. ۳-سَنانا.
בַּל ۱-عدم. ۲-نهيں. ۳-مبادا.
אֲבָל ۱-يقيناً (كسي مُنكر سے اپنے قول كے اِثبات
كے لئے يهہ كهنا كه نهيں). ۲-مگر.
בָּל م دل كيونكه فكر سے گِھس جاتا ہے.
בָּלֶה پُرانا (كپڑا).
בְּלוֹ يا בְּלוֹא م ۱-پُرانا چيتهڑا. ۲-چُنگي كا محصول.
בְּלִי ۱-نيستي. ۲-نهيں. ۳-غير.
בִּבְלִי بغير.
לִבְלִי بغير.
כִּבְלִי ۱-اسواسطے كه نهيں. ۲-يهانتك كه نهيں.
בִּלְתִּי ۱-نهيں. ۲-بغير. ۳-سوا. ۴-اگر نه.
לְבִלְתִּי ۱-كه نهيں. ۲-كه نه.
מִבִּלְתִּי اسواسطے كه نهيں.
תַּבְלִית ت نيستي.
בליל ——— בלל.
בלימה ——— מָה.
בליַעַל ——— יַעַל.
۱ **בלל** قَل ۱-كسي كے اُوپر ڈالنا. ۲-ممسوح هونا. ۳-ملا
دينا. ۴-مَيلا كرنا.
هِتبوعيل-اپنے تئيں ملا دينا.

בְּלִיל م مواشي كي كئي قسم كي ملي هوئي خوراک.

۲ בלל قَل-جانور كو كهلانا.

שַׁבְּלוּל م ايک قسم کا گھونگا.

תֶּבֶל م گندگي.

תְּבַלֻּל جسكي آنكهوں ميں بيماري سے تل پڑ گئے هوں.

בלם قَل-روكنا.

בלס قَل-انجيرستان كي باغباني كرني.

בלע قَل-نگلنا.

نِفْعَل-نگلا جانا.

پِعِيل ۱-نگل لينا. ۲-نيست كرنا.

پُعَل-نيست كيا جانا.

هِتْپَّعِيل-نيست هونا.

בֶּלַע م ۱-نگلي هوئي چيز. ۲-نيست كرنا.

בִּלְעֲדֵי | בַּלְעֲדֵי —— עדה.

בלק قَل-خالي كرنا.

پُعَل-ويران كيا جانا.

בִּלְתִּי —— בלה.

בָּמָה —— בום.

בֵּן —— בנה.

בנה اور בנא قَل ۱-تعمير كرنا. ۲-بنانا. ۳-با اولاد كرنا.

نِفْعَل ۱-تعميرهونا. ۲-سلامت هونا. ۳-بااولاد هونا.

בַּיִת م (مُضاف اليه בֵּית اور جمع בָּתִּים) ۱-گهر.

۲-داخلي حصه. ۳-گهرانا. ۴-اولاد. ۵-خاندان.

בַּיְתָה اور מִבַּיִת اندر.

בִּיתָן م شاهي محل.

בְּ اور בְ ۱-میں. ۲-پاس. ۳-بہ. ۴-پر. ۵-تک.
۶-کے برخلاف. ۷-کي مانند. ۸-کے سبب
۹-کے باب میں. ۱۰-کے ساتھ. ۱۱-سے.
۱۲-کے باوجود. ۱۳-ھوکر. ۱۴-ایک
مجموعہ کا بتانےوالا لفظ.

בֵּן م ۱-بیتّا. ۲-اولاد. ۳-شاخ. ۴-لڑکا. ۵-صاحب.
(جیسے عربي لفظ ذو یا ذي). ۶-قابل.

۱ בַּת ث (בֶּנֶת کي عوض) (جمع בָּנוֹת) ۱-بیتّي.
۲-چھوتّي شاخ. ۳-لڑکي.

בִּנְיָה ث عمارت.

בִּנְיָן م عمارت.

מִבְנֶה م عمارت.

תַּבְנִית ث ۱-عمارت. ۲-صورت. ۳-نمونہ.

בנס قل-غصہ ھونا.

בסר کھتّا ھونا.

בֹּסֶר اور בֹּסֶר م کچا انگور.

בעד ۱-غیر ھونا. ۲-نزدیک ھونا.

בְּעַד اور בַּעַד ۱-نزدیک. ۲-کے سبب سے. ۳-پیچھے.
۴-چاروں طرف. ۵-درمیان. ۶-میں‌سے. ۷-خاطر.

בעה اور בעא قل ۱-اُبالنا. ۲-پُھلانا. ۳-چاھنا. ۴-تلاش
کرني. ۵-درخواست کرني.

نِفْعَل ۱-پُھولنا. ۲-تلاش کیا جانا.

בָּעוּ ث درخواست.

בְּעִי م دُعا. [جاتا ہے.

בִּי عاجزي و منّت کا لفظ جو ندا کے ساتھ بولا

בעט قَل ۱-لات مارنا. ۲-پايمال كرنا.
בְּעִיר ——— בער.
בעל قَل ۱-كسي كا مالک هونا. ۲-كسي عورت سے نكاح كرنا.
نِفْعَل-كسي مرد سے نكاح كرنا.
בַּעַל م (ر בְּעָלִ) ۱-مالک. ۲-شوهر. ۳-اهل (بصيغه جمع). ۴-والا. ۵-اهل فنيقيا کے ايک مشهور ديوتا كا نام.
בֵּל م بابُليوں كا خاص ديوتا.
בַּעֲלָה ث ۱-بي بي. ۲-والي.
۱ **בער** قَل ۱-چرنا. ۲-جَلانا. ۳-جلنا.
پِعِيل ۱-چر جانا. ۲-جَلانا. ۳-نيست كرنا.
پُعل-جَلايا جانا.
هِفْعِيل ۱-چر جانا. ۲-جَلانا. ۳-نيست كرنا.
בְּעִיר م ۱-چرنےوالا. ۲-ايک مواشي.
۲ בער قَل-حيوان كي مانند هونا.
בַּעַר م حيوان كي مانند بيوقوف.
בְּעֵרָה ث جلنا.
תַּבְעֵרָה ث جلنا.
בעת پِعِيل-ڈرانا.
نِفْعَل-ڈر جانا.
בְּעָתָה ث دهشت.
בְּעֹת م دهشت.
בֹּץ | בִּצָּה ——— בצץ.
בָּצִיר ——— בצר.

בצל چھيلنا.

בצל م پياز.

בצע قَل ١-توڑڈالنا. ٢-بيجا نفع اُٹھانا. ٣-زخمي ھونا.

پِعِيل ١-کاٹ ڈالنا. ٢-لُوٹنا. ٣-پورا کرنا.

בֶּצַע م ١-ناجائز نفع. ٢-نفع.

בצץ رسنا.

בִּץ م کيچڑ.

בִּצָּה ث دلدل.

בצק قَل-پُھولنا.

בָּצֵק م گُندھا ھوا آٹا.

בצר قَل ١-توڑ لينا. ٢-خصوصاً انگوروں کو توڑ لينا.

٣-باز رکھنا. ٤-کھودنا.

نِفْعَل-باز رکھا جانا.

پِعِيل-مُستحکم کرنا (کسي شھر کو).

בֶּצֶר اور בְּצַר م سونا چاندي جيسا که کان سے نکلتا ہے.

١ בָּצִיר م انگوروں کي فصل.

٢ בָּצִיר مُمتنع الدّخول.

בִּצָּרוֹן م قلعه.

בַּצֹּרֶת ث امساکِ باران.

מִבְצָר م ١-قلعه. ٢-قلعه والا شھر.

בַּקְבּוּק ——— בקק.

בִּקְיעַ ——— בקע.

בקע قَل ١-پھاڑنا. ٢-چيرنا. ٣-توڑنا. ٤-زبردستي لے لينا.

٥-پھوڑنا. ٦-پُھٹانا. ٧-سينا (انڈوں کو).

نِفْعَل ١-پَهٹنا. ٢-کُهلنا. ٣-پُهوٹنا. ٤-پُهوٹ نکلنا. ٥-زبردستي لے لیا جانا.

پِعِیل ١-چیرنا. ٢-پهاڑنا. ٣-سینا.

پُعَل ١-پَهٹنا. ٢-چیرا جانا. ٣-زبردستي لے لیا جانا.

هِفْعِیل ١-زبردستي لے لینا. ٢-توڑ کر گذر جانا.

هُفْعَل-زبردستي لے لیا جانا.

هِتْپَعِیل-پَهٹنا.

בֶּקַע م ١-آدها. ٢-خصوصاً آدها مثقال.

בִּקְעָה یا בִּקְעָא ث ١-نالا. ٢-میدان.

בְּקִיעַ م دَرَاز.

בקק قَل ١-اُنڈیلنا. ٢-خالي کرنا. ٣-ویران کرنا. ٤-پَهیلنا.

نِفْعَل ١-اُنڈیلا جانا. ٢-خالي هونا.

پوعِیل-ویران کرنا.

בַּקְבּוּק م صراحي.

١ בקר قَل ١-پهاڑنا. ٢-هل جوتنا. ٣-پُهوٹ نکلنا.

پِعِیل ١-توجہ کرکے دیکهنا. ٢-خبر لیني. ٣-سوچنا. ٤-تلاش کرنا.

هِتْپَعِیل-تلاش کیا جانا.

בָּקָר م اور ث گاے بیل.

٢ בקר گاے بیل رکهنا.

בוקר ١-گاے بیل کا رکهنےوالا. ٢-گڈریا.

בֹּקֶר م صبح.

בַּקָּרָה ث خبرگیري۔
בקרת ث ۱-توجہ۔ ۲-سزا۔
בקש پِعِیل ۱-ڈھونڈھنا۔ ۲-طلب کرنا۔ ۳-مانگنا۔
۴-پُوچھنا۔ ۵-کوشش کرني۔
בַּקָּשָׁה ث درخواست۔
۱ בַּר ——— ברא۔
۲,۳,۴ בַּר | בָּר ——— ברר۔
ברא اور ברה قَل ۱-کاٹنا۔ ۲-کاٹکر بنانا۔ ۳-پیدا کرنا۔ ۴-خصوصاً خلق کرنا۔ ۵-کھانا۔
۶-چُننا۔
نِفْعَل ۱-پیدا ہونا۔ ۲-خلق ہونا۔
پِعِیل ۱-کاٹ ڈالنا۔ ۲-کھودنا (حروف کا)۔
ہِفْعِیل ۱-کھلانا۔ ۲-موٹا کرنا۔
۱ בַּר م بیٹا۔
בָּרִיא موٹا۔
בְּרִיאָה ث مخلوق چیز۔
ברי موٹا۔
בִּרְיָה ث کھانا۔
בָּרוּת ث کھانا۔
ברית ث عہد (کیونکہ عہد باندھنے والے جانوروں کو ذبح کرکے اور آدھا آدھا تقسیم کرکے اُنکے بیچ میں سے گذرا کرتے تھے)۔
בַּרְבֻּרִים ——— ברר۔
ברד اولے پڑنے۔
בָּרָד م اولے۔

בְּרֹד چتكبرا.

ברה ——— ברא.

בְּרוֹמִים ——— ברם.

ברוֹשׁ اور בְּרוֹת م ١-سرو. ٢-سرو كي لكڑي كي برچهي.
٣-سرو كي لكڑي كا باجا. (ماخذ مشتبه).

בְּרוֹת ——— ברא.

ברז چهيدنا.

בַּרְזֶל م (ر פַּרְזֶל) لوها.

ברח قَل ١-گذر جانا. ٢-بهاگ جانا.

هِفْعِيل ١-گذارنا. ٢-بهگانا.

בְּרִיחַ م اڑبنگا يا آگل (دروازه بند كرنے كي لكڑي).

בָּרִיחַ اور בָּרִחַ بهاگنےوالا.

מִבְרָח م بهاگنےوالوں كا غول.

בריא ——— ברא.

ברית ——— ברר.

ברך قَل ١-گُهٹنے ٹيكنا. ٢-مُباركباد كهنا (خدا كو).

نِفْعَل-مُبارک هونا.

پِعِيل ١-مُباركباد كهنا (خدا كو). ٢-دُعاے خيرديني
٣-سلام كرنا. ٤-بركت ديني. ٥-دُعاے بد
ديني. ٦-ملعون كهنا.

پُعَل-مُبارک هونا.

هِفْعِيل-گُهٹنے ٹكانا.

هِتْپَعِيل-اپنے تئيں مُبارک ٹهہرانا.

בֶּרֶךְ م گُهٹنا.

בְּרֵכָה ث تالاب (کیونکه اُس کے پاس اُونت گھتنے تیک‌کر پاني پیتے هیں)۔
בְּרָכָה ث ۱-دُعاے خیر. ۲-برکت. ۳-اِنعام. ۴-نذر.
אַבְרֵךְ ایک مشتبه لفظ جس کے معني اکثر سمجھتے هیں گُھتنے تیکو.

ברם ۱-بُننا. ۲-مضبوط کرنا.
בְּרוֹמִים م (صیغه جمع) رنگارنگ پوشاک.
בְּרַם ۱-یقیناً. ۲-مگر.

ברק قَل بجلي چمکاني.
בָּרָק م ۱-بجلي. ۲-تلوار.
בַּרְקָן م ایک قسم کا کاتنےوالا پودا.
בָּרְקַת اور בָּרֶקֶת ث ایک قسم کا چمکنےوالا جوهر.

ברר قَل ۱-الگ کرنا. ۲-چُننا. ۳-صاف کرنا. ۴-آزمانا.
נִפְעַל-صاف هونا.
פִּעֵל-صاف کرنا.
הִפְעִיל ۱-صاف کرنا. ۲-تیز کرنا.
הִתְפַּעֵל ۱-اپنے تئیں صاف کرنا. ۲-اپنے تئیں صاف ظاهر کرنا.
۲ בַּר (ث בָּרָה) ۱-برگزیده. ۲-صاف. ۳-خالي.
۳ בַּר م ۱-صاف کیا هوا اناج. ۲-کھیت میں لگا هوا اناج.
۴ בַּר م کُھلا میدان.
בֹּר یا בּוֹר م ۱-صفائي. ۲-مَیل صاف کرنےوالي کوئي چیز جو درخت میں سے پیدا هوتي هے مثلاً ریتھا.

בְּרִית ث ميل صاف كرنےوالي كوئي چيز جو درخت ميں سے پيدا هوتي ہے مثلاً ريتها۔

בָּרְבֻּרִים م (صيغه جمع) هنس (سفيدي كے سبب)۔

בְּשׂוֹרָה | בְּשֹׂרָה ——— בשר۔

בשׂם خوشبودار هونا۔

בשם اور בֹּשֶׂם م ١-خوشبو۔ ٢-خوشبودار مصالحے۔ ٣-بلسان۔

בֶּשֶׂם اور בֹּשֶׂם م بلسان۔

בשׂר قل-خوش هونا۔

פִּעֵל ١-خوشخبري ديني۔ ٢-خبر ديني۔

הִתְפַּעֵל-خوشخبري پاني۔

בָּשָׂר اور בְּשַׂר م ١-گوشت۔ ٢-بدن۔ ٣-جانداروں كا مجموعه۔ ٤-خصوصاً بني آدم۔ ٥-رشتهدار۔ ٦-مرد كا عضوِ مخصوص۔

בְּשֹׂרָה اور בְּשׂוֹרָה ث ١-خوشخبري۔ ٢-خوشخبري لانے كا اجر۔

בשל قل-پكنا۔

פִּעֵל ١-پكانا۔ ٢-خصوصاً اُبالنا۔

פֻּעַל-پكايا جانا۔

הִפְעִיל-پكانا۔

בָּשֵׁל م اور בְּשֵׁלָה ث اُبلا هوا كهانا۔

מְבַשְּׁלָה ث چُولها۔

בָּשְׁנָה ——— בוש۔

בשם پوعيل-روندنا۔

בשת ——— בוש.

١ בַּת ——— בנה.

٢ בַּת | בָּתָּה בַּתָּה ——— בתת.

בְּתוּלָה ——— בתל.

בתל الگ رکھنا.

בְּתוּלָה ث کنواري. [کا نشان.

בְּתוּלִים م (صيغۀ جمع) ١-کنواري‌پن. ٢-کنواري‌پن

בתק پِعِيل-کاٹ ڈالنا.

בתר قَل-کاٹنا.

בתר م ١-کٹنا. ٢-حصّه.

בתרון م وادي.

בָּתָר ——— אתר.

בתת کاٹنا.

٢ בַּת م سيّال چيزوں کا ايک پيمانه.

בַּתָּה اور בָּתָּה ث ويراني.

ג

גא ——— גאה.

גאה قَل-١-بڑھنا. ٢-بزرگ هونا.

גא مغرور.

גאה ١-بلند. ٢-مغرور.

גֵּאָה ث غرور.

גַּאֲוָה ث ١-بزرگي. ٢-رونق. ٣-غرور.

גָּאוֹן م ١-بزرگي. ٢-رونق. ٣-غرور.

גאות ث ۱-(دھویں کا) اُٹھنا. ۲-بزرگي. ۳-رونق.
۴-غرور.

גאיון مغرور.

۱ גוה ث ۱-سرفرازي. ۲-غرور.

גאיות ——— גיא.

۱ **גאל** قَل ۱-بیچي هوئي چیز کو پهر مول لینا. ۲-دام دیکر چھڑانا. ۳-چھڑانا.

نِفْعَل ۱-بِک کر پهر خریدا جانا. ۲-دام دیکر چھڑایا جانا. ۳-اپنے دام دیکر چھوٹنا.

גאל م ۱-دام دیکر چھڑانے والا. ۲-چھڑانے والا. ۳-خون کا مُنتقم. ۴-نزدیک رشتہ دار.

גאלה ث ۱-بیچي هوئي چیز کا پهر مول لینا. ۲-ایسا کرنے کا حق. ۳-ایسي خریدي هوئي چیز. ۴-ایسا خریدنے کے دام. ۵-نزدیک رشتہ داري.

۲ **גאל** قَل-پلید کرنا.

پِعِیل-پلید کرنا.

پُعل ۱-پلید هونا. ۲-پلید ٹھہرنا.

نِفْعَل-پلید هونا.

هِفْعِیل-پلید کرنا.

هِتْپَعِیل-اپنے تئیں پلید کرنا.

גאל م پلید کرنا.

גב | גב ——— גבב.

גב | ۱ גב ——— גוב.

۲ גב ——— גבה.

גבא جمع هونا.

גֶּבֶא م ۱-تالاب. ۲-دلدل.

גבב ۱-خم هونا. ۲-کُبڑا نا.

גַּב م ۱-پیٹھ. ۲-سپر کے باهر کا رُخ. ۳-پُشته ۴-کڑیل نما چھت والا کمرا. ۵-پهئے کا آون. ۶-بھون. ۷-سطح.

גֹּב م شیر کے واسطے ایک طرح کا گڑھا بنایا هوا.

גבה زمین سے نکلنا.

۲ גֵּב م تڈّي.

גּוֹב اور גּוֹבַי م تڈّي.

גבה قَل ۱-بلند هونا. ۲-سرفراز هونا. ۳-مغرور هونا. هِفْعِيل-بلند کرنا.

גָּבֹהַּ اور גְּבַהּ ۱-بلند. ۲-مغرور.

גֹּבַהּ م ۱-بلندي. ۲-غرور.

גַּבְהוּת ث غرور.

גְּבוּל׳ גְּבוּלָה ——— גבל.

גִּבּוֹר | גְּבוּרָה ——— גבר.

גבח ۱-بلند هونا. ۲-بلند پیشاني هونا.

גִּבֵּחַ جسکي پیشاني بےبال هو.

גַּבַּחַת ث ۱-پیشاني کا بے بال هونا. ۲-کپڑے کي اُوپروار کي ایسي جگهه جهاں سے رُواں اُڑا هوا هو.

גְּבִינָה ——— גבן.

גָּבִיעַ ——— גבע.

גְּבִיר | גְּבִירָה ——— גבר.

גָּבִישׁ ——— גבש.

١ גבל رسّي وغيره کا بٹنا يا گُونتهنا.

גַּבְלוּת ث بٹي هوئي چيز.

מִגְבָּלָה ث رسّي.

גְּבוּל اور גְּבֻל م ١-ڈوري. ٢-حد. ٣-محدود زمين. ۴-مُلک. ٥-کنارا.

גְּבוּלָה ث حد.

٢ גבל قَل ١-کسي کي حد هونا. ٢-حد کے طور پر ٹهہرانا. ٣-همکنار هونا.

هِفْعِيل-کسي کي حديں باندهني.

גבן ١-کُبڑا هونا. ٢-سُکڑنا. ٣-پهٹنا دُوده کا.

גִּבֵּן کُبڑا.

גַּבְנֻנִּים م (صيغه جمع) پهاڑ کي چوٹياں.

גְּבִינָה ث دهي.

גבע گول هونا.

גִּבְעָה ث چهوٹا پهاڑ.

גָּבִיעַ م پيالہ.

גִּבְעֹל م پهول کي پنکهڑي.

מִגְבָּעָה ث عام کاهنوں کي پگڑي.

גבר قَل ١-زورآور هونا. ٢-غالب هونا.

پِعِيل-زورآور کرنا.

هِفْعِيل ١-مضبوط کرنا. ٢-غالب هونا.

هِتْپَعِيل ١-اپنے تئيں زورآور دکهانا. ٢-تکبر کرنا.

גֶּבֶר اور גְּבַר م ١-پهلوان. ٢-مرد. ٣-هر ايک.

גִּבָּר م پهلوان.

גִּבּוֹר ١-زورآور. ٢-پهلوان. ٣-سردار.

גְבוּרָה ث ١-زور. ٢-بهادري. ٣-زور کا کام. ٤-غلبه.
גְבִיר م آقا.
גְבִירָה اور גְבֶרֶת ث ١- بي بي (لونڈي کي). ٢-ملکه.

גבש جم جانا.
גָבִישׁ م ١-يخ. ٢-بِلّور
אֶלְגָבִישׁ م اولے.

גָג م ١-چھت. ٢-سطح.
גַד | גָד —— גדד.

גדד قل ١-کاٹنا. ٢-توڑکر حمله کرنا.
هِتْپوعيل ١-اپنے بدن کو کاٹنا کوٹنا. ٢-توڑ کر اکٹھے داخل هونا.
גַד م ١-دهنيا (کيونکه اُس پر خط کھنچے هوئے هوتے هيں). ٢-قسمت. ٣-قسمت کي ديوي.
גָד م خوش نصيبي.
גְדוּד م ١-زخم. ٢-ريگھاري. ٣-توڑکر حمله کرنے والوں کا غول. ٤-بےقاعده سپاهيوں کا غول.
גִדְבָר —— גנז.
גָדוֹל | גָדֵל | גְדוּלָה | גְדוּלָּה | גְדֻלָּה —— גדל.
גִדּוּף | גְדוּפָה —— גדף.

גדה توڑ لينا.
גָדָה اور גִדָה ث دريا کا کراڑا.
גְדִי م بکري کا بچه (کيونکه پتّوں وغيره کو توڑ ليتا هے).
גְדִיָּה ث بکري.
גִדְיָה ث دريا کا کراڑا.
גָדִיל —— גדל.

גָּדִישׁ —— גדשׁ.

גדל قَل ١-بٹنا. ٢-مضبوط کرنا. ٣-بڑا هونا. ۴-بڑا ٹھہرنا. ۵-گراں قدر هونا.

پِعِيل ١-بڑهانا. ٢-بڑا کرنا. ٣-پالنا. ۴-گراں قدر ٹھہرانا.

پُعل-پلنا.

هِفْعِيل ١-بڑا کرنا. ٢-بڑے بڑے کام کرنا. ٣-غالب هونا. ۴-اُٹھانا.

هِتْپَعِيل ١-اپني بڑائي دکھاني. ٢-تکبّر کرنا.

גָּדֵל ١-بڑا. ٢-بڑهنےوالا.

גֹּדֶל م ١-بڑائي. ٢-تکبّر.

גָּדוֹל يا גָּדֹל بڑا.

גְּדוּלָּה اور גְּדוּלָּה اور גְּדֻלָּה ث ١-بڑائي. ٢-بڑا کام.

גָּדִיל اور גְּדִל م ١-بٹي هوئي جھالر. ٢-ستون پر کي مالا.

מִגְדָּל م ١-بُرج. ٢-ممبر. ٣-اُبهري هوئي کياري.

גדע قَل ١-توڑنا. ٢-کاٹ ڈالنا.

نِفْعَل ١-ٹوٹنا. ٢-کاٹ ڈالا جانا.

پِعِيل-توڑ ڈالنا.

پُعل-کاٹ ڈالا جانا.

גדף قَل-کاٹنا.

پِعِيل ١-سخت باتوں سے دل پر چوٹ لگواني. ٢-لعن‌طعن کرنا.

גִּדּוּף م اور גְּדוּפָה ث لعن‌طعن.

גדר قَل ١-احاطه باندهنا. ٢-ديوار بناني.

גָּדֵר م اور ث ١-ديوار. ٢-احاطه بند جگہ.

גדר م احاطه.

גדרה ث ١-احاطه. ٢-احاطه بند جگہہ.

גדש ڈھیر کرنا.

גדיש م ١-پُوليوں کا ڈھیر. ٢-مقبره.

גה ايک لفظ جو کسي ناقل نے זה کي عوض غلط لکھا هوگا.

גהה نکالنا.

גהה ث ١-زخم سے پٹّي کا نکالنا. ٢-تندرست کرنا.

גהר قَل-جُهکنا.

גו | גו | גוא ——— גוה.

גוב قَل ١-کهودنا. ٢-هل جوتنا. ٣-کاٹنا.

גב م ١-تختہ. ٢-کنواں.

גוב ——— גבה.

גוד قَل-حملہ کرنا.

גוה اور גוי اُبهرا هوا هونا.

גו اور גו اور גוא م ١-پيٹهہ. ٢-پيٹ. ٣-بيچ.

٢ גוה ث ١-پيٹ. ٢-بدن.

גויה ث ١-بدن. ٢-نعش.

גוי م ١-بدن. ٢-غول. ٣-قوم. ٤-خصوصاً بني اسرائيل کے سوا اور کوئي قوم. ٥-غير مذهب والي قوم.

١ גוה ——— גאה.

גוז قَل ١-گذرنا. ٢-گذارنا. ٣-اُڑاکر پہنچانا.

גיז م سنبهالنےوالا.

גוזר ——— ٢ גזר.

גוח اور גיח قَل ۱-پُھوٹ نکلنا. ۲-پھوڑکر نکالنا.
هِفْعِيل-نکل آنا.
גיחון م ندي.
גוי | גויה —— גוה.
גול —— גיל.
גולה —— גלה.
גומץ —— גמץ.

גוע قَل-اپنا دم دیدینا.

גוף قَل ۱-کھوکھلا ہونا. ۲-چُھپانا.
هِفْعِيل-بند کرنا.
גופה ث ۱-بدن. ۲-نعش.

۱ **גור** قَل ۱-راہ سے ہٹ جانا. ۲-تکنا. ۳-پردیسي یا
مہمان ہوکر رہنا. ۴-رہنا. ۵-ہٹنا. ۶-ڈرنا.
هِتْپَعليل-مہمان ہوکر رہنا.
גר یا גיר م پردیسي. [رہتا ہو.
גור اور גור یا גר م شیر کا بچہ جو اپني ما کے پاس
גרות ث رہنے کي جگہہ.
מָגור م ۱-پردیسي ہوکر رہنا. ۲-مَسکن.
מָגור م اور מגורה ث ڈر.
۱ מגורה ث ۱-ڈر. ۲-ڈر کي بات.

۲ **גור** قَل ۱-جمع ہونا. ۲-جمع کرنا.
هِتْپَعليل-جمع ہونا.
۲ מגורה ث کھتّا.
ממגרה ایک گھر جس میں بہت سے کھتّے ہوں.
גורל —— גרל.

גרש اور גֶּרֶשׁ م ڈھیلا.

גז | גֵּזֶא ——— גזז.

גִּזְבָּר ——— גנז.

גזה کاٹنا.

גָּזִית ث ۱-چیرنا. ۲-کاٹے ہوئے پتّھر.

גזז قَل ۱-کاٹنا. ۲-کترنا. ۳-مُونڈنا.

נִפְעַל ۱-کٹ جانا.

גֵּז م ۱-کتری ہوئی اُون. ۲-کٹی ہوئی گھاس.
۳-کٹی ہوئی گھاس کا میدان.

גִּזָּה ث کتری ہوئی اُون.

۱ **גזל** قَل ۱-چھیلنا. ۲-کھال نکالنا ۳-چھیننا. ۴-لُوٹنا.

גָּזֵל اور גֶּזֶל م اور גְּזֵלָה ث لُوٹ.

۲ **גזל** چُھپانا.

גּוֹזָל م چڑیا کا بچّہ.

גזם توڑ لینا.

גָּזָם م ٹِڈّی.

גזע کاٹ ڈالنا.

גֶּזַע م کٹے ہوئے درخت کا تنہ.

גזר قَل ۱-کاٹنا. ۲-ٹھاننا. ۳-چیرنا. ۴-چھیننا.
۵-گھٹ جانا.

נִפְעַל ۱-کٹ جانا. ۲-نیست ہونا. ۳-ٹھانا جانا.

הִתְפַּעֵל-کٹ جانا.

גֶּזֶר م حصہ.

גְּזֵרָה ث ۱-کٹی ہوئی یعنی ویران زمین.
۲-تقدیر.

גִּזְרָה ث ١-ایک مقام جو هیکل کے نزدیک ہے لیکن اُس سے الگ. ٢-صورت.
גָּזֵר ث ١-مُنصف. ٢-جهوتهے مُنجّم.
אֲדַרְגָּזְרִין م (صیغه جمع) مُنصفانِ شریف.
מַגְזֵרָה ث کُلهاڑي.
גָּחוֹן ——— גחן.

גחל جلنا.
גַּחֶלֶת ث (جمع גֶּחָלִים) انگارا.

גחן جُهکنا.
גָּחוֹן م رینگنے والے جانوروں کا پیٹ.
גַּי ——— גיא.

גיא بڑهکر مل‌جانا.
גַּיְא اور גַּי اور גֵּיא اور גֵּי م اور ث (جمع גֵּאָיוֹת اور גֵּאָיוֹת) ایک طرح کي وادي جس میں پاني دونو طرف سے آکر مل جاتا ہے.

גיד باندهنا.
גִּיד م ١-ڈوري. ٢-نس.
גִּיחוֹן ——— גוח.

גיל اور **גול** قَل ١-چکّر کهانا. ٢-خوشي کے مارے اُچهلنا.
גִּיל م ١-دَوره. ٢-عُمر. ٣-خرّمي.
גִּילָה ث خرّمي.

גיר اُبلنا.
גִּיר یا גִּר م چُونا.
גִּיר ——— גור.
גִּישׁ ——— גוש.

גָּל | גַּל —— גלל.

גלב مُونڈنا.

גַּלָּב م حجّام.

גַּלְגַּל | גִּלְגָּל | גֻּלְגֹּלֶת —— גלל.

גלד ننگا ہونا.

גֶּלֶד م آدمي كي جلد.

גלה اور גלא قَل ۱-ننگا کرنا. ۲-ظاھر کرنا. ۳-کھولنا.
۴-اپني زمين کو چھوڑنا. ۵-اسير ھوکر چلا جانا.

نِفْعَل ۱-ظاھر کیا جانا. ۲-کھولا جانا. ۳-اسير ھوکر چلا جانا.

پِعِيل ۱-ننگا کرنا. ۲-کھولنا. ۳-ظاھر کرنا.

پُعَل-ننگا ھونا.

هِفْعِيل-اسير کرکے جلا وطن کرنا.

هُفْعَل-اسير کرکے جلا وطن کیا جانا. [کھولنا.

هِتْپَّعِيل ۱-اپنے تئيں ننگا کرنا. ۲-اپنے تئيں

גּוֹלָה يا גֹּלָה ث ۱-اسيري اور جلا وطني. ۲-اسير جلا وطنوں کا غول.

גָּלוּת ث ۱-اسيري اور جلا وطني. ۲-اسير و جلاوطنوں کا غول. [۲-آئينه.

גִּלָּיוֹן م (جمع גליונים) ۱-لکھنے کے واسطے سادہ تختہ.

גֻּלָּה | גְּלוּל —— גלל.

גֹּלֶם —— גלם.

גלח قَل ۱-ننگا ھونا. ۲-بےبال ھونا.

پِعِيل ۱-مُونڈنا. ۲-اپنے تئيں مُنڈانا. ۳-ويران کرنا.

پُعل-مُونڈا جانا.

هِتپَعيل-اپنے تئيں مُنڈانا.

גְּלִיל ا גְּלִילָה ——— גלל.

גלל قَل-لُڑکانا.

نِفعَل ١-لہر مارکر بہنا. ٢-لپيٹا جانا.

پُعل-لپيٹا جانا.

هِتپوعيل ١-لوٹنا. ٢-سمتكر حمله كرنا.

پلپيل-لُڑکانا.

هِتپَلپيل-سمتكر حمله كرنا.

هِفعِيل-لُڑکانا.

גַּל م ١-ڈهير. ٢-چشمه. ٣-لہر.

גֹּל م پياله.

גַּלְגַּל م ١-پہّيا. ٢-بگولا. ٣-بگولے ميں اُڑتي هوئي گرد.

גִּלְגָּל م پہّيا.

גֻּלְגֹּלֶת ث كهوپڑي.

גֻּלָּה ث ١-چشمه. ٢-پياله. ٣-ستون كا گولا.

גִּלּוּל م ١-لكڑي كا كُندا. ٢-بُت.

١ גָּלִיל گهومنےوالا.

٢ גָּלִיל م ١-انگوٹهي. ٢-چاروں سمت كي زمين.

גְּלִילָה ث اطراف.

גָּלָל م ١-فضله (كُل جانداروں كا). ٢-سبب.

בִּגְלַל كے سبب سے.

גְּלָל م لُڑكايا جانا.

גֵּלֶל م فضله خصوصاً آدمي كا گُہ.

מְגִלָּה اور מְגִלָּה ث طومار.

גלם قَل-لپيٹنا.
גֹּלֶם م جَنين (كيونكه اُسكے عُضو سب لپٹے هوئے هوتے [هين.
גְּלוֹם م اوڑھنے كي چيز.
גַּלְמוּד ١-سخت. ٢-بانجھ. ٣-دُبلا. (عربي الفاظ جلد اور جمد سے ماخوذ ہے).
גלע قَل-جھگڑنا.
הִתְגַּלֵּעַ هِتْپَعِيل-غصه سے بےخود هو جانا.
גלש قَل-بيٹھ جانا.
גַּם ——— גמם.
גמא پِعيل-نگلنا.
هِفْعِيل-پلانا.
גֹּמֶא م ايک قسم كي دريائي نَے جو مصر ميں هوتي ہے.
גמד كاٹنا.
גַּמָּד م بہادُر سپاهي.
גֹּמֶד م ١-چھڑي. ٢-هاتھ (پيمايش كا).
גְּמוּל | גְּמוּלָה ——— ١ גמל.
גָּמוּל ——— ٢ גמל.
١ גמל قَل ١-كسي سے نيک سلوكي يا بد سلوكي كرني. ٢-خصوصاً نيک سلوكي كرني. ٣-بدلا دينا.
גְּמוּל م اور גְּמוּלָה ث ١-نيک سلوكي يابد سلوكي. ٢-بدلا.
תַּגְמוּל م نيک سلوكي.
٢ גמל قَل ١-بچه كا دُودھ چھڑانا. ٢-اپنا ميوه پكانا. ٣-پكنا.
نِفْعَل-كسي كا دُودھ چھڑايا جانا.
גָּמוּל م دُودھ چھڑايا هوا بچه.

גָּמָל م اور ث اُونٹ یا اُونٹني. (ماخذ مشتبه).

גמם جمع هونا.

גַּם ١-بهي. ٢-بلكه. ٣-مگر.

מִגְמָּה ث جمع كر كركے كها لينا.

גמץ كهودنا.

גּוּמָּץ م گڑها.

גמר قَل ١-بندوبست كرنا. ٢-پُورا كرنا. ٣-موقوف هونا.

גָּמִיר كامل.

גַּן ——— גנן.

גנב قَل ١-چُرانا. ٢-فريب دينا.

نِفْعَل-چُرايا جانا.

پِعِيل-چُرانا.

پُعل ١-چُرايا جانا. ٢-چهپاكر ديا جانا.

هِثْپَعِيل-چوري سے كوئي كام كرنا.

גַּנָּב م چور.

גְּנֵבָה ث چوري كي چيز.

גַּנָּה | גִּנָּה ——— גנן.

גנז خزانه كے طور پر ركهنا.

גֶּנֶז م ١-خزانه. ٢-خزانه كا صندوق.

גַּנְזַךְ م مخزن.

גִּזְבָּר اور גְּדָבָר م خزانچي (בָּר فارسي وار سے ماخوذ ہے).

גנן قَل ١-اپنے پروں سے چُهپانا. ٢-محفوظ ركهنا.

هِفْعِيل ١-اپنے پروں سے چُهپانا. ٢-محفوظ ركهنا.

גַּן م اور ث باغ (كيونكه چاروں طرفسے محفوظ رهتا ہے).

גַּנָּה اور גִּנָּה ث باغ.

מְגִנָּה م اور ث ١-سپر. ٢-حافظ.
מְגִנָּה ث تاريکي.

געה قَل-بمبانا (بيل کي آواز).

געל قَل-نفرت کرني.
نِفْعَل-نفرت سے رد کرنا.
هِفْعِيل-کھو دينا.
גֹּעַל م نفرت.

גער قَل ١-ڈانٹنا. ٢-دھمکانا.
גְּעָרָה ث ١-ڈانٹ. ٢-دھمکي.
מִגְעֶרֶת ث دھمکي.

געש قَل ١-دھکّا دينا. ٢-دھکّا کھانا.
پُعل-دھکّا کھانا.
هِتْپَعِيل-دھکّا کھانا.
هِتْپوعيل-لڑ پڑانا.

גַּף ——— גַּפָּה.

גפן جُھکنا.
גֶּפֶן م اور ث ١-بيل. ٢-خصوصاً انگور کا درخت.

גפף خم ھونا.
גַּף م ١-پيٹ. ٢-بازو (پرندوں کا). ٣-بدن. ٤-سطح.
אֲגַפִּים م (صيغه جمع) ١-فوج کے بازو. ٢-فوج.

גפר ليپنا.
גֹּפֶר م رال.
גָּפְרִית ث ١-رال. ٢-گندک.

גר | גֵּר ——— ١ גור.

גֵּר ——— גִּיר.

גרב کُھجلانا.

גָּרָב م کُھجلي.

גַּרְגֵּר ——— گرر.

גַּרְגְּרוֹת ——— گره.

גרד قَل-کُھجلانا.

הִתְפַּעֵל-اپنے تئیں کُھجلانا.

גרה قَل-کُھردرا ھونا.

פִּעֵל-جھگڑا برپا کرنا.

הִתְפַּעֵל ١-اپنا غصه بڑھانا. ٢-حمله کرنا.

גָּרוֹן م اور ث گلا (کیونکه کُھردرا ھوتا ہے).

גַּרְגְּרוֹת ث (صیغه جمع) گلا.

תִּגְרָה ث جھگڑا.

גֵּרָה ——— گرر.

גרות ——— ١ گور.

גרז قَل-کاٹ ڈالنا.

נִפְעַל-کاٹ ڈالا جانا.

גַּרְזֶן م کُلھاڑي.

גרל کُھردرا ھونا.

גְּרָל غصه والا.

גּוֹרָל م ١-کنکر. ٢-قرعه (بني اسرائیل اِس کي جگھه چھوٹے چھوٹے پتھروں کا استعمال کرتے تھے).
٣-میراث.

גֶּרֶם م (ر גְּרָמִים) ١-ھڈي. ٢-خود.

גרם قَل-ھڈیاں چبانی.

פִּעֵל-ھڈیاں چبانی.

גרן صاف کرنا.
גֹּרֶן م ۱-صاف اور کُھلي جگہہ. ۲-خصوصاً کھلیان.
גרס قَل-پِسنا.
هِفْعِيل-پِيسنا.
גרע قَل ۱-کُھرچ کر نکالنا. ۲-باز رکھنا. ۳-گھٹانا.
۴-رکھ لینا.
پِعِیل-کھینچ نکالنا.
نِفْعَل ۱-باز رکھا جانا. ۲-گھٹایا جانا.
מִגְרָעָה ث گھٹتي.
גרף قَل-پکڑ لے جانا.
אֶגְרוֹף م گھوسا.
מֶגְרָפָה ث ڈھیلا.
גרר قَل ۱-کُھردرا هونا. ۲-گھسیٹ لے جانا. ۳-چیرنا.
۴-جُگالي کرني. ۵-لُڑکانا.
نِفْعَل-گھسیٹ کر اکٹھا کیا جانا.
پوعل-چیرا جانا.
هِتْپَعِیل-گھسیٹ لے جانا
גֵּרָה ث ۱-جُگالي. ۲-دانہ (کیونکہ لُڑکایا جاتا ہے).
۳-ایک قسم کا وزن. ۴-ایک قسم کا سکہ.
גַּרְגַּר م ایک قسم کا میوہ.
מְגֵרָה ث آرہ.
גרשׂ پیسنا.
גֶּרֶשׂ م پسي هوئي چیز.
גרשׁ قَل ۱-ڈھکیلنا. ۲-نکال دینا. ۳-لُوٹنا. ۴-نکالنا.
پِعِیل-نکال دینا.

پُعل-نکال دیا جانا.
نِفْعَل ۱-نکال دیا جانا. ۲-بہایا جانا. ۳-مارا جانا.
גֶּרֶשׁ م حاصل.
גְּרוּשָׁה ث نکال دینا.
מִגְרָשׁ م ۱-لُوٹنا. ۲-چراگاہ (کیونکہ اُس میں مویشي هانکي جاتي هیں). ۳-گھر یا شہر کے سامنے کُھلا میدان.

גשם قَل-برسنا.
پُعل-بارش سے سیچا جانا.
هِفْعِیل-برسانا.
۱ גֶּשֶׁם اور גֹּשֶׁם م زور کي بارش.
۲ גָּשְׁמָם ——— גֶּרֶם.

גשש پِعِیل-ٹٹولنا.
גַּת ث (جمع גִּתּוֹת) انگور کا کولهو. (ماخذ مشتبه).

ד

דָּא ——— זֶה.

דאב قَل-مُرجھانا.
דְּאָבָה ث دهشت.
דְּאָבוֹן م پژمُردگي.
דָּאג ——— דגה.

דאג قَل-دهشت کرني.
דְּאָגָה ث دهشت.

דאה تیزي سے اُڑنا.
דָּאָה ث ایک قسم کا شکاري پرند.

דַּיָּה ث ایک اور قسم کا شکاري پرند.

דאר ——— דור.

דֹּב ——— דבב.

דבא آرام کرنا.

דֹּבֶא م آرام.

דבב قَل-آهسته آهسته چلنا.

דֹּב یا דּוֹב م ريچھ.

דִּבָּה ث ۱-چُغل‌خوري. ۲-چُغلي.

דבה بہنا.

דְּבוֹרָה ——— דבר.

דבח | דְּבַח ——— זבח.

דִּבְיוֹנִים ——— יוֹנָה.

דְּבִיר ——— דבר.

דבל اکتھا دبا دينا.

דְּבֵלָה ث سوکے انجيروں کا پِھنڈ.

דבק قَل ۱-چمٹنا. ۲-پہنچنا.

پُعل-چمٹنا.

هِفْعِيل ۱-چمٹانا. ۲-زور سے رگیدنا. ۳-پہنچنا.

هُفْعَل-چمٹنا.

דָּבֵק چمٹنےوالا.

דֶּבֶק م ۱-جهال (دهات جوڑنے کا). ۲-جوڑ (بکتر کا).

דבר قَل ۱-سلسله‌وار رکهنا. ۲-رهبري کرني. ۳-هانکنا. ۴-دبانا. ۵-پيچهے هو لينا. ۶-گهات لگانا. ۷-هلاک کرنا. ۸-بولنا (گويا اپني باتيں سلسله‌وار نکالني).

پِعِیل ١-بولنا۔ ٢-ہلاک کرنا۔

پُعل-عورت کي منگني ہوني۔

نِفْعَل-آپس میں بولنا۔

ہِفْعِیل-دبانا۔

ہِتْپَعِیل-بولنا۔

דָּבָר م ١-قول۔ ٢-بات۔ ٣-معاملہ۔ ٤-سبب۔

דֶּבֶר م ١-ہلاکت۔ ٢-وبا۔

דֹּבֶר م چراگاہ (کیونکہ مویشي اُس میں ہانکي جاتي ہیں)۔

דֹּבְרָה ث بیڑا (کیونکہ سیدھا چلایا جاتا ہے)۔

דִּבְרָה ث بات۔

דִּבְרָה ث ١-معاملہ۔ ٢-سبب۔ ٣-طور۔

דְּבוֹרָה ث شہد کي مکھي (کیونکہ بہت سي نکلتي ہیں گویا ہانکي جاتي ہیں)۔

דְּבִיר م اندروني حصہ (ہیکل کا)۔

מִדְבָּר م ١-چراگاہ۔ ٢-بیابان جہاں گھاس کے سوا اور کچھ نہیں ہوتا۔ ٣-دہن۔

הַדָּבָר م وزیر۔

דְּבַשׁ م شہد۔

דַּבֶּשֶׁת ث اُونٹ کا کوہان (شاید شہد کي مکھیوں کے لئے بنائے ہوئے گھر کي مُشابہت کے سبب)۔

דָּג —— דגה.

דגה قَل-کثرت سے بڑھنا۔

דָּג م اور דָּגָה ث مچھلي۔

דוג اور דיג مچھلي پکڑنا۔

דַּוָּג اور דַּיָּג م ماہي گیر۔

דּוּגָה ث ماهي گيري.

דָּגוֹן م فلسطيوں کا ایک دیوتا جو مچھلي کے مشابه [تها.

דָּגָן م اناج.

דֶּגֶל م بڑا جھنڈا.

דגל قَل ١-جھنڈا کھڑا کرنا. ٢-جھنڈے کیطرح کھڑا ہونا.

نِفْعَل-جھنڈوں سے آراسته هونا.

דגר قَل-اپنے انڈوں یا بچّوں کو سینا.

דַּד ——— שדה.

דֹּד ——— דוד.

דדה هِثْپَعِيل ١-آهسته آهسته چلنا. ٢-آهسته آهسته امامت کرني.

דָּהָב ——— זהב.

דהם نِفْعَل-پريشان هونا.

דהר قَل ١-چکّر کهانا. ٢-تيزي سے چلنا. ٣-پايدار هونا.

דַּהֲרָה ث تيزروي.

תִּדְהָר م ایک قسم کا درخت.

דּוֹב ——— דבב.

דוב قَل-پژمرده هونا.

هِفْعِيل-پژمرده کرنا.

דוג | דַּוָּג | דּוּגָה ——— דגה.

דוד اُبلنا.

דּוּד م ١-ديگ. ٢-توکرا (کیونکه دیگ کے مشابه ہے).

דּוֹד یا דֹּד م ١-محبت. ٢-خصوصاً عشق. ٣-یار. ٤-چچا.

דּוֹדָה ث ١-پھپّي. ٢-چچي.

דּוּדַי م (جمع דּוּדָאִים) ۱-ٹوکرا. ۲-ایک قسم کا میوہ
جو عوام کي رائے میں عشق پیدا کرتا ہے.

דוה ۱-بیمار ہونا. ۲-حیض میں مُبتلا ہونا. ۳-غمگین
ہونا.

דָּוֶה (ث דָּוָה) ۱-حائضہ. ۲-غمگین.

דָּוָה ث حیض کا لتّا.

דְּוַי م ۱-بیماري. ۲-مکروہ چیز.

דַּוָּי غمگین.

מַדְוֶה م بیماري.

דוח ہِفְעִיל ۱-پھینک دینا. ۲-صاف کر ڈالنا.

דוך پیسنا.

מְדֹכָה م اوکھلي.

דּוּכִיפַת ث ایک قسم کا ناپاک پرند. (ماخذ مشتبہ).

דום خاموش ہونا.

דּוּמָה ث خاموشي.

דּוּמִי خاموش.

דּוּמִיָּה ث ۱-خاموشي. ۲-خاموشي سے.

דּוּמָם ۱-خاموش. ۲-چُپ چاپ.

דון اور **דין** قَل ۱-عدالت کرني. ۲-مقدمہ کرنا.
نِפْעَل-مقدمہ کرنا.

דּוֹן اور דִּין م ۱-عدالت. ۲-مقدمہ. ۳-انصاف.

דַּיָּן م منصف.

۱ מָדוֹן م (جمع מְדָנִים) ۱-جھگڑا. ۲-جھگڑے کا باعث.

מִדְיָן م ۱-جھگڑا. ۲-جھگڑے کا باعث.

מְדָן م جھگڑا.

מְדִינָה ث ۱-عملداري. ۲-صوبه. ۳-مُلک.

דּוּגָג | דוּגָג ——— דגג.

דרץ قَل-کُودنا.

۱ **דוק** تاکنا.

דָּיֵק م دیدگاه.

۲ **דוק** قَل-تکڑے تکڑے هونا. [کرني.

דור ۱-چکّر کهانا. ۲-اُترنا (کسي گهر میں). ۳-بودوباش

דּוּר م ۱-دائره. ۲-گَرد. ۳-چِتا.

דּוֹר یا דֹּר اور דָּר م ۱-عمر. ۲-پشت. ۳-خاندان.

מָדוֹר اور מְדָר م مسکن.

מְדוּרָה ث چِتا.

תְּדִירָא ث دائره.

בִּתְדִירָא پےدرپے.

דרש اور דִּישׁ قَل ۱-پیس ڈالنا. ۲-داونا.

نِفْعَل-پِسنا.

هُفْعَل-داؤا جانا.

דַּיִשׁ م داونے کا موسم.

דִּישׁוֹן م ایک قسم کا هرن (شاید کودنے کے سبب ماخوذ).

מְדוּשָׁה اور מְדֻשָּׁה ث ۱-داؤا جانا. ۲-داوے هوئے اناج کا ڈهیر. ۳-سزایافته قوم.

דחה قَل ۱-دهکیلنا. ۲-گرا دینا.

نِفْعَل-بهگایا جانا.

پُعل-دهکّا کهانا.

דְּחִי م گرا دینا.

דַּחֲוָה ث معنے مشتبہ لیکن غالباً باجے کو کہتے ھیں.

מִדְחֶה م گرایا جانا.

דחל قَل-ڈرنا.

پِعِیل-ڈرانا.

דְּחִיל ڈرانا.

דֹּחַן م باجرا.

דחף قَل ۱-دھکیلنا. ۲-جلدي کراني.

نِفْعَل-جلدي کرني.

מַדְחֵפָה ث دھکّا (دیا ھوا).

דחק ۱-دھکیلنا. ۲-ظلم کرنا.

דַּי (مُضاف דֵּי) م ۱-کفایت یعني جتنا کافي ھو. ۲-مقدور.

מִדֵּי جب کبھي.

בְּדֵי ۱-جب کبھي. ۲-جتنا کافي ھو. ۳-محض (فلاں چیز) کے واسطے.

כְּדֵי مُطابق.

מַדַּי جتنا کافي ہے.

דִּי ——— זֶה.

דִּיג | דַּיָּג ——— דגה.

דיה کالا ھونا.

דְּיוֹ م سیاھي (جس سے لکھتے ھیں).

דַּיָּה ث ایک قسم کا شکاري پرند.

דִּין | דַּיָּן ——— דון.

דָּיֵק ——— ۱ דוק.

דַּיִשׁ | דִּישׁוֹן ——— דוש.

דַּךְ ——— דכך.

דַּד | דָּד —— זָה.

דכא اور **דכה** قَل ۱-پِسنا. ۲-دبنا.

پِعِیل-توڑ ڈالنا.

پُعل-کُچلا جانا.

نِفْعَل-ٹوٹنا.

ہِتْپَعِیل-کُچلا جانا.

דַּכָּא کُچلا ہوا.

דֳּכִי م لہروں کے ٹوٹنے کا شور.

דכך پیس ڈالنا.

דַּךְ کُچلا ہوا.

דַּכָּה ث پیس ڈالنا.

דָּכֵן —— זָה.

דְּכַר | דִּכְרוֹן | דָּכְרָן —— זכר.

۱ דַּל —— דלה.

۲ דַּל —— דלל.

דלג قَل-کُودنا.

پِعِیل ۱-کُودنا. ۲-اُچھلنا.

דלה قَل ۱-لٹکانا. ۲-پانی کھینچنا.

پِعِیل-گویا کُنویں میں سے کھینچنا.

۱ דַּל م. کواڑ (دروازہ کا).

דֶּלֶת اور דַּלָּה ث واحد-کواڑ.

تثنیہ ۱-دونو کواڑ. ۲-دروازہ.

۳-صفحہ کے کالم.

דְּלִי اور דֳּלִי م ڈول.

דָּלִית ث شاخ.

דְּלֵה ——— דלל.

דלה قَل-بدلا کرنا.

דְּלִי | דְּלִי | דָּלִית ——— דלה.

דלל قَل ۱-لٹکنا. ۲-کمزور ہونا. ۳-گھٹنا.

نِفْعَل-کمزور ہونا.

۲ דַּל ۱-کمزور. ۲-دُبلا. ۳-غریب.

דַּלָּה ث ۱-پتلي ڈوري. ۲-بال.

דַּלּוֹת ث (صیغۂ جمع) غربا.

דלף قَل ۱-چُونا (ٹپکنا). ۲-رونا.

דֶּלֶף م چُونا (ٹپکنا).

דלק قَل ۱-جلنا. ۲-تیز ہونا. ۳-تیزي سے رگیدنا.

ہِثْپَعِیل-جلانا.

דַּלֶּקֶת ث شدت کي تپ.

דֶּלֶת ——— דלה.

۱ דָּם م بصیغۂ واحد ۱-خون. ۲-رس.

بصیغۂ جمع خونریزي.

۲ דֹּם ——— ۲ דמה.

۱ **דמה** قَل-مُشابہ ہونا.

نِفْعَل-مُشابہ ہونا.

پِعِیل ۱-تشبیہ دیني. ۲-تمثیل کہني. ۳-خیال کرنا. ۴-منصوبہ باندھنا.

ہِثْپَعِیل-اپنے تئیں مُشابہ بنانا.

۱ דְּמוּת ث ۱-مُشابہت. ۲-صورت. ۳-نمونہ.

۲ דְּמוּת مانند.

דִּמְיוֹן م شکل.

۲ דמה قَل ۱-خاموش هونا. ۲-تهمنا. ۳-نيست كرنا.
نِفْعَل-نيست هونا.
דְּמִי اور דֳּמִי م ۱-خاموشي. ۲-دو پهر كا وقت.
۳-اقبال‌مندي.
۲ דָּם م اقبال‌مندي.
דָּמָה ——— דמם.
דמם قَل ۱-خاموش هونا. ۲-حيران هونا. ۳-تهمنا.
پوعيل-خاموش كرنا.
هِفْعِيل ۱-خاموش كرنا. ۲-هلاك كرنا.
نِفْعَل ۱-هلاك هونا. ۲-برباد هونا.
דֻּמָּה ث برباد شهر.
דְּמָמָה ث خاموشي.
דֹּמֶן م كهاد.
מַדְמֵנָה ث كهاد كا ڈهير.
דמע قَل-آنسو بهانا.
דֶּמַע م زيتون اور انگور كا رس.
דִּמְעָה ث آنسو.
דָּן ——— זֶה.
דנג گلنا.
דּוֹנַג اور דּוֹנָג م موم.
דֵּעַ | דֵּעָה ——— ידע.
דעך قَل-بُجهنا.
نِفْعَل-سوكهه جانا.
پُعل-بُجهه جانا.
דַּעַת ——— ידע.

דפה دھکیلنا.

דְּפִי م دھکّا.

דפק قَل ١-کھٹکھٹانا. ٢-زور سے ھانکنا.

הִתְפַּעֵל-باھم کھٹکھٹانا.

דַּק | דֹּק ——— דקק.

דקק قَل ١-پیس ڈالنا. ٢-پسنا.

הִפְעִיל-پیس ڈالنا.

הֻפְעַל-پسنا.

١ דַּק ١-مہین. ٢-پتلا. ٣-دُبلا. ۴-دھیما.

٢ דַּק م ذرّہ.

דֹּק م مہین کپڑا.

דקר قَل-چھیدنا.

נִפְעַל-چھدنا.

פֻּעַל-چھدنا.

מַדְקֵרָה ث چوٹ.

דַּר ——— דרר.

דָּר | דֹּר ——— דור.

דרא نفرت کرني.

דְּרָאוֹן م نفرت.

דִּרְאוֹן م مکروہ چیز.

דרב تیز ھونا.

דָּרְבָן م آر (بیل ھانکنے کا).

דָּרְבוֹנָה ث آر.

דרג بتدریج چلنا.

מַדְרֵגָה ث ١-سیڑھي. ٢-اُونچا پہاڑ.

דְּרַדַּר | דָּרוֹם | דְּרוֹר ——— דרר.

דרך קَل ۱-روندنا. ۲-دبانا. ۳-چلنا.

هِفْعِيل ۱-چلانا. ۲-روندنا. ۳-دبانا. ۴-جا پکڑنا.

דֶּרֶךְ م اور ث ۱-سفر. ۲-رستہ. ۳-روش. ۴-مذهب. [۵-حال.

דְּרָכַיִם م (تثنيہ). دو دلي.

מִדְרָךְ م جس جگهہ پر چلتے هيں.

דְּרֹעַ ——— זְרוֹעַ.

דרר ۱-چکّر کهانا. ۲-چاروں طرف پهوٹ نکلنا. ۳-چمکنا.

۴-جلدي جلدي بڑهنا (پودے کي طرح).

דַּר م موتي.

דָּרוֹם م دکهن طرف (کيونکہ سورج اکثر اُدهر رهتا ہے).

דְּרוֹר م ۱-ابابيل (کيونکہ چکّر کها کهاکر اُڑتي ہے).

۲-کثرت سے بہہ نکلنا. ۳-آزادي.

דַּרְדַּר م ايک قسم کا نکمّا پودا.

דרשׁ قَل ۱-کسي جگهہ اکثر جانا. ۲-خصوصاً درخواست کرنے کے لئے کسي کے پاس جانا. ۳-تلاش کرنا.

۴-دريافت کرنا. ۵-مانگنا. ۶-طلب کرنا.

۷-کسي بات ميں مشغول هونا. ۸-کسي چيز کي فکر کرني.

نِفْعَل ۱-دوسرے کو اپنے پاس درخواست کے لئے آنے دينا. ۲-تلاش کيا جانا. ۳-طلب کيا جانا.

پِعِيل-تحقيقات کرني.

מִדְרָשׁ م تفسير.

דשׁא قَل-سرسبز هونا.

هِفْعِيل-اپنے ميں سے سبزي نکالني.

דֶּשֶׁא (ר דְּתָא) م چھوٹی چھوٹی گھاس۔

۱ **דשן** قَل-فربه هونا۔

פִּעֵל ۱-فربه کرنا۔ ۲-مسح کرنا۔ ۳-فربه یعنی لذیذ سمجھکر قبول کرنا۔

פֻּעַל-موٹا هونا۔

הֻתְפַּעַל-چکنایا جانا۔

דָּשֵׁן ۱-چکنا۔ ۲-زرخیز۔ ۳-شاداب۔ ۴-دولتمند۔

דֶּשֶׁן م ۱-چربی۔ ۲-زرخیزی۔ ۳-قربانیوں کی چربی کی راکھ۔

۲ דשן פִּעֵל-راکھ نکالکر صاف کرنا۔

דָּת | דְּתָבָר ——— ידה۔

דְּתָא ——— דשא۔

ה

הִ | הָ | הֶ | הַ ——— הל۔

הֶאָ اور הָא دیکھو۔

הֶאָח چه خوش۔

הַבְהָב ——— יהב۔

۱ **הבל** سانس لینا اور نکالنا۔

۱ הֶבֶל اور הֲבֵל م ۱-دم۔ ۲-باطل چیز۔ ۳-بطالت۔

۲ הֶבֶל باطلاً۔

۲ הבל قَل ۱-باطل هونا۔ ۲-باطل کام کرنا۔

הִפְעִיל-باطل کام کرانا۔

הָבְנִי ——— אֶבֶן۔

הבר قَل-تقسیم کرنی.
הגג گرم ہونا.
הָגִיג م ۱-دل کی سوزش. ۲-شدت آمیز فریاد.
۱ הגה قَل ۱-کسی طرح کی دھیمی آواز نکالنی. ۲-بولنا.
۳-بیان کرنا. ۴-غور کرنی. ۵-منصوبہ باندھنا.
پوعیل-بولنا.
ہفعیل-دھیمی آواز سے بولنا.
הֶגֶה م ۱-گرجنے کی آواز. ۲-آہ. ۳-غم آمیز غور.
הָגוּת ث غور. [۳-منصوبہ.
הִגָּיוֹן (مضاف הֶגְיוֹן) م ۱-دھیمی اور سنجیدہ آواز. ۲-غور.
۲ הגה قَل ۱-اُٹھ جانا. ۲-اُٹھا لے جانا.
הגן مناسب ہونا.
הָגוּן شایان.
הֵד ——— הדד.
הַדָּבָר ——— דבר.
הדד خوش آوازی کرنی.
הֵד اور הֵידָד م ۱-فصل کاٹنے والوں کی للکار. ۲-چڑھنے والے سپاہیوں کی للکار.
הדה قَل-بڑھانا.
הדך قَل-روندنا.
הדם ٹکڑے ٹکڑے کرنا.
הַדָּם م ٹکڑا.
הֲדֹם م پاؤں تلے کی چوکی.
הֲדַס م مہندی کا درخت. [دینا.
הדף قَل ۱-دھکیلنا. ۲-گرا دینا. ۳-ہٹا دینا. ۴-نکال

הדר قَل ۱-پھول جانا. ۲-رونق دینی. ۳-کسي کي عزت کرني.
نِفْعَل-عزت‌دار هونا.
پِعِیل-کسي کي عزت کرني.
هِتْپَعِیل-تکبّر کرنا.
הָדָר اور הֲדַר م ۱-رونق. ۲-بُزرگي.
הֶדֶר م اور הֲדָרָה ث رونق.

הָהּ هاے!
הוֹ ——— הוֹי.

הוּא (ث הִיא) ۱-وه. ۲-خود. ۳-یہہ. ۴-یعني.
הוֹבְנִי ——— אָבְן.
הוֹד ——— נהד.

הוה قَل ۱-سانس لینا. ۲-جینا. ۳-هونا. ۴-چاهنا. ۵-ڈهونڈنا.
הַוָּה ث ۱-خواهش. ۲-بدي. ۳-ضرر. ۴-آفت.
הַיָּה ث آفت.
הֹוָה ث آفت.
יהוה (اعراب مشتبه لیکن غالباً יַהְוֶה یا יַהֲוֹה) م ۱-هونے والا. ۲-خدا کا وه نام جو اُسنے بني اسرائیل کو بتایا.
יָהּ خدا کا نام جو اُوپر کے لفظ سے مختصر کیا هوا ہے.

הוֹי اور הוֹ ۱-هاے! ۲-ارے.

הוך قَل-چلنا.
הוֹלֵלָה | הוֹלֵלוּת ——— הלל.

הום قَل-گھبرا دینا.

נִפְעַל-گھبرا جانا.
הִפְעִיל-گُونجنا.
מְהוּמָה ث گھبراهٹ.
תְּהוֹם م اور ث ۱-لہر. ۲-گہرا پاني. ۳-بحر. ۴-گہرا [گڑھا.
הון قَل ۱-هلکا هونا. ۲-آرام سے رهنا.
הִפְעִיל-ناچیز جاننا.
הוֹן م ۱-دولت. ۲-بس.
הוֹר ——— הַר.
הזה قَل-خواب دیکھنا.
הִי ——— נהה.
הִיא ——— הוא.
הֵידָד ——— הדד.
הֻיְּדָה ——— ידה.
היה قَل ۱-هونا. ۲-هو جانا. ۳-بننا. ۴-رهنا.
נִפְעַל ۱-بنایا جانا. ۲-پُورا هونا. ۳-وقوع میں آنا.
۴-جاتا رهنا.
הֱיֵה ——— הוה.
הֵיךְ ——— כה.
הֵיכָל ——— יכל.
הֵילֵל ——— הלל.
הִין م سیّال چیزوں کا ایک پیمانہ. (ماخذ مشتبہ).
הכר הִפְעִיל-ظلم کرنا.
הַכָּרָה ——— נכר.
הַל اِسکي دو قسم کي صورتیں هوتي هیں. ۱-הַ. اور הָ اور
הֶ ۱-یہہ. ۲-آلِ تعریفیه ۲-הֲ اور הַ اور הֶ لفظِ استفهام.

٢ אֵל اور אֱלֹהַּ اور אֱלָהּ اور אֵלִין یا אִלֵּן ہے (صیغۂ جمع).

הלא نِفْعَل-دُور هونا.

הָלְאָה ١-دُور. ٢-آگے. ٣-پرلي طرف.

הִלּוּל —— הלל.

הֲלֹם —— הלם.

הַלָּז | הַלָּזֶה | הַלֵּזוּ —— זֶה.

הָלִיךְ | הֲלִיכָה —— הלך.

הלך قَل ١-چلنا. ٢-چلا جانا. ٣-بڑهنا.

نِفْعَل-جاتا رهنا.

پِعِيل ١-چلنا. ٢-چلا جانا. ٣-رهزن هونا.

هِفْعِيل ١-چلانا. ٢-لے جانا.

هِتْپَعِيل ١-اِدهر اُدهر چلنا. ٢-زندگي گذارني. ٣-رهزن هونا.

הֵלֶךְ م ١-سفر. ٢-مسافر. ٣-ندي.

הֲלָךְ م رستہ کا محصول.

הָלִיךְ م قدم.

הֲלִיכָה ث ١-روش. ٢-قافله.

מַהֲלָךְ م ١-چلنے کي جگہہ. ٢-رستہ.

תַּהֲלוּכָה ث جانےوالوں کا غول.

הלל قَل ١-چمکنا. ٢-خوشي کي آواز کرني. ٣-تکبّر کرنا. ٤-احمق هونا.

پِعِيل ١-ستايش کرني. ٢-فخر کرنا.

پُعَل ١-کسي کي حمد کيجاني. ٢-گيت ميں کسي کي تعريف کيجاني.

پوعيل ١-احمق کر دينا. ٢-احمق ٹهرانا.

پوعَل ١-دیوانه هونا. ٢-دیوانه کي طرح ستانا.
هِفْعِيل ١-چمکانا. ٢-روشني ديني.
هِثْپَعِيل ١-کسي کي تعريف کيجاني. ٢-فخر کرنا.
هِثْپوعيل ١-ديوانه هونا. ٢-ديوانه بننا.
הִלּוּל م خدا یا دیوتا کي ستایش.
הֵילֵל م زُهره.
הוֹלֵלָה اور הוֹלֵלוּת ث حماقت.
מַהֲלָל م تعريف. [مورد.
תְּהִלָּה ث ١-ستايش. ٢-ستايش نامه. ٣-حمد کا
תָּהֳלָה ث حماقت.
הלם قَل ١-مارنا. ٢-توڑنا. ٣-توٹنا.
יַהֲלֹם م ایک قسم کا سخت جواهر.
מַהֲלֻמָּה ث ضرب.
הַלְמוּת ث هتوڑي.
הֲלֹם یا הֲלוֹם ١-اِدهر. ٢-يهاں. ٣-اب. (ماخذ مشتبه).
הָם ——— המה.
הֵם (ث הֵן) اور הֵמָּה (ث הֵנָּה) اور הֵמּוֹ اور הֵמּוֹן اور אִנּוּן
(ث אִנִּין) وه (صيغه جمع).
המה قَل ١-گُونجنا. ٢-کسي طرحکي دهيمي آواز نکالني.
٣-بِهيڑکي آواز نکالني. ٤-شور مچانا. ٥-گهبرانا.
הוֹמִיָּה ث شهر کي سڑک.
הָמוֹן یا הָמֹן اور ا הֲמוֹן م اور ث ١- انبوه کي آواز.
٢-انبوه. ٣-گهبراهٹ. ٤-دولت (کيونکه
گهبراهٹ سے حاصل هوتي ہے).
הָם م دولت.

הֶמְיָה ث باجے کي آواز.

המל انبوه کي آواز نکالني.

הֲמֻלָּה اور הֲמוּלָּה ث انبوه کي آواز.

המם قَل ۱-گھبرا دينا. ۲-هانکنا. ۳-هلاک کرنا.

הַמְנִיךְ اور הַמְנוּךְ م طوق. (ماخذ مشتبه).

המם دهيمي آواز نکالني.

הֲמָסִים م (جمع) جهاڑي.

המר بهنا.

מַהֲמֹרָה ث پاني کا گڑها.

۱ הֵן ——— הֵם.

۲ **הֵן** ۱-ديکهو. ۲-آيا. ۳-اگر.

לָהֵן ۱-اِس لئے. ۲-مگر. ۳-اگرنه.

הִנֵּה ديکهو.

۱ הֵנָּה ۱-اِدهر. ۲-يهاں. ۳-اب.

۲ הֵנָּה ——— הֵם.

הֲנָחָה ——— נוח.

הַס ۱-چُپ رهو. ۲-چُپ چاپ.

הסה پِعِيل-چُپ هونا.

هِفْعِيل-چُپ کرنا.

הֲפוּגָה ——— פוג.

הפך قَل ۱-گُهمانا. ۲-گُهومنا. ۳-اُلٹ دينا. ۴-بدل دينا. ۵-بدل جانا. ۶-آينٹهانا. ۷-کجرو هونا.

هُفْعَل-حمله کرنا.

هِتْپَعِيل ۱-گُهومنا. ۲-بدل جانا ۳-لُڑکنا.

הֶפֶךְ اور הֵפֶךְ م اُلٹي بات.

הֵפֶכָה ث اُلٹاؤ.

הֲפַכְפַּךְ کجرو.

מַהְפֵּכָה ث اُلٹاؤ.

מַהְפֶּכֶת ث کاٹھ (جس میں پاؤں ٹھونکا جاتا ہے).

תַּהְפּוּכָה ث کجروي.

הַצָּלָה ——— נצל.

הצן مضبُوط هونا.

הֹצֶן م سلح.

הַר اور הָרָר اور הֲרַר اور הֹר يا הוֹר م ۱-پہاڑ. ۲-کوهستان.

הַרְאֵל ——— ۲ אול.

הרג قَل-قتل کرنا.

نِفْعَل-قتل کیا جانا.

پُعل-قتل کیا جانا.

הֶרֶג م اور הֲרֵגָה ث قتل.

הרה قَل-حامله هونا.

پُعل-پيٹ میں پڑنا.

הָרָה (ث הָרָה) اور הָרִי (ث הָרִיָּה) حامله.

הֵרוֹן اور הֵרָיוֹן م حمل.

הַרְדּוֹר ——— הרר.

הֲרִיסָה | הֲרִיסוּת ——— הרס.

הרם بلند هونا.

הַרְמוֹן م قلعه. [(آدمي کا).

הרס قَل ۱-ڈهانا. ۲-گرا دینا. ۳-اُکهاڑنا. ۴-ٹوٹ پڑنا

نِفْعَل-ڈهایا جانا.

پِعِیل-ڈهانا.

הֶרֶס بربادي.

הֲרִיסָה اور הֲרִיסוּת ث ۱-بربادي. ۲-ويرانه.

הָרָר اور הָרֶר ——— הַר.

הרר سوچنا.

הִרְהוּר م خيال.

הַשְׁמָעוּת ——— שמע.

הִתְבַּהֲלָה ——— בהל.

הַתּוּךְ ——— נתך.

התל پعيل ۱-فريب دينا. ۲-ٹهٹها كرنا.

הַתָּל ٹهٹهے باز.

מַהֲתַלָּה ث فريب كي بات.

התת پوعيل-ٹوٹ پڑنا (آدمي كا).

ו

וּ اور וָ اور וְ ۱-اور. ۲-ليكن. ۳-بهي. ۴-بلكه. ۵-هاں.
۶-تو. ۷-جيسا. ۸-كه. ۹-پس.

וָו م آنكڑا.

וזר بوجھ اُٹھانا.

וָזָר اپني قصورواري سے واقف.

ולד جننا.

וָלָד اور וֶלֶד م آولاد.

ז

זאב زرد هونا.

זְאֵב م بهيڑيا.

זאת ——— זֶה.

זבב گونجنا.

זְבוּב م مکّھي.

זבד قَل-بخشنا.

זֶבֶד م انعام.

זְבוּב ——— זבב.

זְבוּל ——— זבל.

זבח (ر דבח) قَل ا-ذبح کرنا (جانورکو). ۲-خصوصاً قرباني [کرنا.
پِعِيل-قرباني کرنا.

זֶבַח (ر דְבַח) م ا-ذبح کرنا. ۲-ضيافت. ۳-قرباني.

מִזְבֵּחַ (ر מַדְבַּח) قربان گاه.

זבל قَل ا-بودوباش کرني. ۲-کسي کے ساتھ رهنا.

זְבֻל يا זְבוּל م مسکن.

זבן قَل ا-خريدنا. ۲-اپنے کام ميں لانا.

זגג شفّاف هونا.

זָג م انگور کا چھلکا.

זֵד | זָדוֹן ——— זוד.

זֶה اور זה اور זוֹ اور זוּ (ث זאת) ا-يهہ. ۲-جو. ۳-يهاں.
۴-آب.

הַלָּז اور הַלָּזֶה اور הַלֵּזוּ يهہ.

ر דָא اور דֵּה اور דְּנָה (ث דָּה) يهہ.

ر דֵּן اور דְּנָה يهہ.

ر דִּי ا-جو. ۲-مضاف کي علامت. ۳-کہ. ۴-اِس
لئے کہ. ۵-تاکہ.

זהב چمکنا.

זָהָב (ر דְּהַב) ١-سونا. ٢-سونے کي سي چمک.
מַדְהֵבָה ث سونے کا ڈھیر.

זהה چمکنا.
זִיו یا זִו م ١-رونق. ٢-بني اسرائیل کا دوسرا مہینا (کیونکہ اُس میں پُھول بہت ہوتے ہیں).
זַיִת م ١-زیتون کا درخت. ٢-زیتون کا پھل.

זהם قَل-بدبودار ہونا.
پِعِیل-مکروہ جاننا.

זהר قُل-چمکنا.
ہِفْعِیل ١-روشن کرنا. ٢-سمجھانا. ٣-روشني دیني.
نِفْعَل-عبرت پکڑني.
זֹהַר م چمک.
זָהִיר خبردار.
זוּ ——— זהה.

זוב قَل-بہنا.
זוֹב م جریان.

זוד اور זיד قَل ١-اُبلنا. ٢-شیخي کرني.
نِفْعَل-اُبالا جانا.
ہِفْعِیل ١-اُبالنا. ٢-شیخي کرني. ٣-عمداً کرنا.
זֵד م شیخي باز آدمي.
זָדוֹן م شیخي.
זֵידוֹן اُمنڈتا ہوا.

זוה چھپانا.
זָוִית ث ١-کونا. ٢-کونے کا ستون.
מָזוֶ م انبارخانہ.

זוז ١-جُھولنا. ٢-نکلنا.
זִיז م ١-متحرّک چیز. ٢-پستانِ پُر (جس سے دودھ بَہہ نکلتا ہے).
מְזוּזָה ث دروازہ کا بازو (کیونکہ کواڑ اُسپر جُھولتا ہے).

זלל قَل ١-بہانا. ٢-نکالنا.
هِفْعِيل-ناچیز جاننا.
זוּלָה ث ١-نکالنا. ٢-سوا.

זון قَل-کھلانا.
هُفْعَل-پیٹ بھرکر کھانا.
هِتْپَعِيل-کھلایا جانا.
מָזוֹן م کھانا.

זוֹנָה ——— זנה.

זוע قَل ١-هلنا. ٢-کانپنا.
پِلپِيل-کنپانا.
זְוָעָה اور זַעֲוָה ث کنپکنپي.

١ **זור** ١-دبانا. ٢-نچوڑنا.
זוּרֶה ث دبائي هوئي چیز.
١ מָזוֹר م ١-دباؤ. ٢-بُھوڑا (کیونکہ دبایا جاتا ہے).

٢ **זור** قَل ١-هٹنا. ٢-ٹکنا. ٣-پردیسي هونا. ٤-انوکھا هونا. ٥-غیر هونا. ٦-غیر مقرّر هونا. ٧-مکروہ هونا.
نِفْعَل-هٹنا.
هُفْعَل-اجنبي ٹھہرنا.
זָרָא ث نفرت‌انگیز چیز.
٢ מָזוֹר م ١-گُمراهي. ٢-پھندا.

זחח قَل-هٹانا.
نِفْعَل-هٹنا.

זחל قَل ۱-رينگنا. ۲-ڈرنا.

זידון ——— זוד.

זיו ——— זהה.

זיז ——— זזז.

זיקה ——— זנק.

זַיִת ——— זהה.

זַךְ | זַךְ ——— זכך.

זכה قَل-پاک هونا.
پِعِيل-پاک کرنا.
هِتْپَعِيل-اپنے تئيں پاک کرنا.
זָכוּ ث پاکي.

זכוכית ——— זכך.

זָכוּר ——— זָכָר.

זכך قَل-پاک هونا.
هِفْعِيل-صاف کرنا.
זַךְ اور זַךְ ۱-صاف. ۲-پاک.
זכוכית ث بِلّور.

۱ **זכר** (ر דכר) قَل ۱-ياد کرنا. ۲-ياد رکهنا.
نِفْعَل ۱-ياد کيا جانا. ۲-ياد رکها جانا.
هِفْعِيل ۱-ياد دلانا. ۲-ذکر کرنا. ۳-ذکر
کرانا. ۴-ياد کرنا. ۵-ياد دلانيوالي
قرباني چڑهاني.
זכר اور זכר م ۱-يادگاري. ۲-ذکر. ۳-شهرت.

זִכָּרוֹן (ر דִכְרוֹן) م ۱-يادگاري. ۲-يادگار. ۳-كهاوت. (كيونكه وه ياد رهتي ہے).
אַזְכָּרָה ث ياد دلانےوالي قرباني.
דָכְרָן م تواريخ.
זָכָר اور זְכוּר (ر דִכַר) م ۱-نر. ۲-خصوصاً مينڈھا. (ماخذ مشتبه).
۲ זכר נִפְעַל-نر پيدا هونا.
זלג كهينچ نكالنا.
מַזְלֵג م كانٹا (جس سے كهاتے هيں).
מִזְלָגָה ث كانٹا (جس سے كهاتے هيں).
זְלוּת | זַלְזַל ——— זלל.
זלל قَل ۱-كنپانا. ۲-اُنڈيلنا. ۳-فضول خرچ هونا. ۴-ذليل هونا.
נִפְעַל-كانپنا.
הִפְעִיל-ذليل جاننا.
זְלוּת ث (جمع) ۱-ذلت. ۲-خرابي.
זַלְזַל م شاخچه.
זַלְעָפָה | זִלְעָפָה ——— זעף.
זִמָּה ——— זמם.
זְמוֹרָה | זָמִיר—זָמִיר ——— זמר.
זמם قَل ۱-اراده كرنا. ۲-منصوبه باندهنا.
זִמָּה ث ۱-اراده. ۲-منصوبه. ۳-شديد گُناه.
זָמָם م منصوبه.
מְזִמָּה ث ۱-اراده. ۲-حكمت. ۳-منصوبه. ۴-دغا. ۵-خيال.

זמן پِعِيل-مقرّر كرنا.
پُعل-مقرّر هونا.
هِثْپَعِيل-آپس ميں صلاح كركے بنا لينا.
זְמָן م ا-معين وقت. ۲-دفعه.

זמר قَل ا-توڑ لينا. ۲-چهانٹنا.
نِفْعَل-چهانٹا جانا.
پِعِيل ا-شعر بناكر گانا. ۲-گانا. ۳-بجانا. ۴-ناچنا.
זֶמֶר م ايک قسم كا هرن.
זָמִיר م انگور چهانٹنے كا موسِم.
זְמִיר ث گيت.
זְמוֹרָה ث ا-انگور كي ڈالي. ۲-ڈالي.
זֶמֶר م باجا.
זַמָּר م گانےوالا.
זִמְרָה ث ا-گانا. ۲-بجانا. ۳-جو كچهه تعريف كے لائق ہے يعني عمده تر حصه.
זִמְרָת ث وه جسكا بيان گيت ميں گايا جاتا ہے.
מִזְמוֹר م مَزمور.
מַזְמֵרָה ث هنسوا يا درانتي.
מְזַמְּרוֹת ث (جمع) گُلگير.

זַן م جنس.

זָנָב ث دُم.
זנב پِعِيل-دُم كاٹ لينا.

זנה قَل-حرامكاري كرني (خصوصاً عورت كي).
پُعل-حرامكاري كيجاني.
هِفْعِيل-حرامكاري كراني.

זוֹנָה ث کسبي.
זְנוּנִים م (جمع) ۱-حرامکاري. ۲-زناکاري.
זְנוּת اور תַּזְנוּת ث ۱-حرامکاري. ۲-زناکاري.
זנח قَل ۱-بدبودار هونا. ۲-نفرت سے رد کرنا.
هِفْعِيل ۱-بدبو دينا. ۳-نفرت سے رد کرنا. ۳-ناپاک کر دينا.
זנק قَل-تير مارنا.
پِعِيل-زور سے کُود پڑنا.
۱ זֵק (جمع זִקִּים) م تير.
זִיקָה ث لُکتي.
זֵעָה ——— יזע.
זַעֲוָה ——— זוע.
זְעֵיר ——— זער.
זעך نِفْعَل-بُجھنا.
זעם قَل ۱-کف نکالنا. ۲-بهت غصّه هونا. ۳-لعنت کرني.
نِفْعَل-اُداس هونا.
זַעַם م ۱-کف. ۲-بڑا غصّه.
זעף ۱-جلنا. ۲-غصّه هونا. ۳-اُداس هونا.
זַעַף م غصّه.
זָעֵף غضبناک.
זַלְעָפָה اور זִלְעָפָה ث ۱-شديد گرمي. ۲-نهايت رنج.
זעק قَل ۱-چِلّانا. ۲-فرياد کرني.
نِفْعَل ۱-پُکارا جانا. ۲-جمع هونا.
هِفْعِيل ۱-پُکروانا. ۲-بُلانا. ۳-چِلّانا.
זַעַק م اور זְעָקָה ث ۱-چِلّاهٹ. ۲-فرياد.

זער چهوٹا هونا.

זְעֵיר ١-چهوٹا. ٢-تهوڑا.

מִזְעָר م كمي.

זפה بڑهنا.

זֶפֶת ث رال.

١ זֵק ——— זנק.

٢ זֵק ——— זקק.

זָקָן م اور ث داڑهي.

זקן قَل-بُوڑها هونا.

هِفْعِيل ١-بُوڑها هونا. ٢-پُرانا هونا.

זָקֵן ١-بُوڑها. ٢-بُزرگ.

זֹקֶן م اور זִקְנָה ث بُڑهاپا.

זְקֻנִים م (صيغه جمع) بُڑهاپا.

זקף قَل ١-اُٹهانا. ٢-صليب ديني.

זקק قَل ١-باندهنا. ٢-نچوڑنا. ٣-چهاننا. ٤-صاف كرنا.

٥-نچوڑكر بهانا.

پِعيل-صاف كرنا.

پُعل-صاف هونا.

٢ זֵק اور אָזֵק م زنجير.

זֵר ——— ١ זרר.

זָרָא ——— ٢ זור.

זרב پُعل-گهٹنا.

זרה قَل ١-تتّر بِتّر كرنا. ٢-اُسانا (اناج كو). ٣-پهيلانا.

پِعيل ١-پراگنده كرنا. ٢-اُسانا. ٣-خوب دريافت كرنا.

پُعل ١-پراگنده هونا. ٢-پهيلايا جانا.

זֶרֶת م بالشت.

מִזְרֶה م اُسانے کا پنکھا.

מְזָרֶה م ۱-پراگندہ کرنےوالا. ۲-اُتّر کي هوا (کيونکه
بادلونکو پراگندہ کرتي ہے).

זְרוֹעַ اور אֶזְרוֹעַ (ر דְּרַע اور אֶדְרַע) م اور ث ۱-بازو.
۲-خصوصاً کُهني سے پهنچے تک. ۳-زور.
۴-فوج. ۵-جبر.

זְרוּעַ —— זרע.

זַרְזִיף —— זרף.

זַרְזִיר —— ۱ זרר.

זרח قل ۱-طلوع هونا. ۲-اُگنا. ۳-پيدا هونا. ۴-پُهوٹ [نکلنا.

זֶרַח م طلوع.

אֶזְרָח م ۱-اپني خاص زمين ميں لگا هوا درخت.
۲-اپني زمين ميں رهنےوالا آدمي.

מִזְרָח م مشرق.

זרם قل-بها ليجانا.

پوعيل-اُنڈيلنا.

זֶרֶם م بڑے زور کي بارش.

זִרְמָה ث اِنزال.

זרע قل ۱-بونا. ۲-لگانا.

نِفْعَل ۱-بويا جانا. ۲-حامله هونا.

پُعل-بويا جانا.

هِفْعِيل ۱-اپنے ميں سے بيج نکالنا. ۲-حامله هونا.

זֶרַע اور זְרַע م ۱-بونا. ۲-بونے کا موسِم. ۳-لگايا هوا
درخت. ۴-بيج. ۵-کهيت کا حاصل. ۶-آولاد.

זֵרוּעִים اور זֵרְעִים اور זֵרְעֹנִים م (جمع) ساگ پات.
מִזְרָע م کھیت.

זרף بہنا.
זַרְזִיף م شدت کي بارش.

זרק قَل-چھڑکنا.
پُعل-چھڑکا جانا.
מִזְרָק م وہ برتن جس سے قربانیوں کا لہو چھڑکا جاتا تھا.

۱ **זרר** باندھنا.
זֵר م خوبصورت کنارہ.
זַרְזִיר کمربستہ.

۲ **זרר** پوعیل-چھینکنا.
זֶרֶת ——— زرہ.

ח

חֹב ——— חבב.

חבא اور חבה قَل-چُھپنا.
نِفْعَل ۱-چُھپنا. ۲-چُھپکر کوئي کام کرنا.
پُعل-کسي کو چُھپنے کي ضرورت هوني.
هِفْعِيل-چُھپانا.
هُفْعَل-چُھپنا.
هِتْپَعِيل-چُھپنا.
חֶבְיוֹן م پوشیدگي.
מַחֲבֵא اور מַחֲבֹא م چُھپنے کا مقام.

חבב قَل-پیار کرنا.
חֹב م گود.

חֲבוּלָה ——— חבל.

חֲבוּרָה اور חַבּוּרָה ——— חבר.

חבט قَل ١-ميوه جهاڑ لينا. ٢-اناج كو چهڑي سے داؤنا.
نِفْعَل-چهڑي سے داوا جانا.

חבל قَل ١-باندهنا. ٢-كسي سے گِرو لينا. ٣-گِرو كے طور پر لينا. ٤-مروڑنا. ٥-كجروي كرني.
پِعِيل ١-دردِ زه ميں مُبتلا هونا. ٢-جننا. ٣-ڈهانا. ٤-برباد كرنا. ٥-نقصان كرنا.
پُعل ١-هلاک هونا. ٢-توڑ ڈالا جانا.
نِفْعَل-هلاک هونا.
هِتْپَعِيل-نيست هونا.

חֵבֶל م دردِ زه.

חֶבֶל ١-ڈوري. ٢-ڈوري سے نپا هوا كهيت. ٣-حصه بخره. ٤-اطراف. ٥-غول. ٦-هلاكت.

חֲבֹל م اور חֲבֹלָה ث گِرو.

חֲבָל اور חֶבֶל م نقصان.

חִבֵּל م مستول.

חֹבֵל م مَلّاح

חֲבוּלָה ث شرارت.

תַּחְבֻּלוֹת يا תַּחְבּוּלוֹת ث (جمع) ١-حكمراني. ٢-مُلک كا انتظام. ٣-حكمت.

חֲבַצֶּלֶת ث ايک قسم كا خوبصورت پُهول جو ميدان ميں هوتا هے. (ماخذ مشتبه).

חבק قَل-گلے لگانا.
پِعِيل ١-گلے لگانا. ٢-هاتهه مَلنا.

חִבֻּק م هاتهوں کا مَلنا.

חבר قَل ۱-بندهنا. ۲-جُتنا. ۳-باهم سازش کرني.
۴-جادو کرنا.
پِعِیل ۱-جوڑنا. ۲-باهم سازش کرني.
پُعل ۱-جُتنا. ۲-شریک هونا.
هِفْعِیل-باندهنا.
هِتْپَعِیل-باهم سازش کرني.
חָבֵר اور חַבָּר اور חֲבַר م ۱-شریک. ۲-مُصاحب.
חַבְרָה اور חֲבֶרֶת ث ۱-مُصاحبه. ۲-دوسري.
חֶבֶר م ۱-شرکت. ۲-جادو.
חַבּוּרָה اور חַבּוּרָה ث مار پٹنے کا لمبا نشان.
חֲבַרְבֻּרָה ث لگڑ بگڑ کے جسم کي دهاري.
חֶבְרָה ث شرکت.
חֹבֶרֶת ث جوڑ.
מַחְבֶּרֶת ث پیوند هونے کا مقام.
מְחַבְּרָה ث ۱-شهتیر (کیونکه دو دیواروں کو ملاتا هے).
۲-دیواروں کے باندهنے کے لئے لوها.

חבש قَل ۱-باندهنا. ۲-باندھ لینا. ۳-لپیٹنا. ۴-چنگا کرنا. ۵-زین کسنا. ۶-بند کرنا. ۷-حکومت کرني.
پِعِیل ۱-باندهنا. ۲-روکنا.
پُعل-بندهنا.

חבת پکانا.
חֲבִתִּים م (جمع) پکائي هوئي چیزیں.
מַחֲבַת ث توا.

חַג | חָג ——— חגג.

חָגָא | חָגָּה —— חגג.

חָגָב م ایک قسم کي ٹڈي. (ماخذ مشتبه).

חגג قَل ۱-چکّر کهانا. ۲-ناچنا. ۳-عید منانی.

חַג اور חָג م ۱-عید. ۲-عید کي قرباني. ۳-قرباني.

חָגָּא اور חָגָּה ث ۱-سر گُهومنا. ۲-هَول.

חגה پناه لیني.

חָגָו م چُهپنے کا مقام.

חָגוֹר | חֲגוֹרָה —— חגר.

חגר قَل-کمر باندهنا.

חָגוֹר م ۱-کمربند. ۲-کمر بسته آدمي.

חֲגוֹרָה ث ۱-کمربند. ۲-دهوتي.

מַחֲגֹרֶת ث پیٹي.

۱ חַד —— אחד.

۲ חַד —— חדד.

חדד قَل ۱-تیز هونا. ۲-تیز رو هونا.

هِفْعِیل-تیز کرنا.

هُفْعَل-تیز کیا جانا.

۲ חַד (ث חַדָּה) تیز.

חִדּוּד م نُکیلاپن.

חדה قَل-خوش هونا.

پِعِیل-خوش کرنا.

חֶדְוָה ث خوشي.

חֲדִין —— חזה.

חדל قَل ۱-کام کو چهوڑنا. ۲-موقوف هونا. ۳-باز آنا.
۴-باز رهنا. ۵-چهوڑ دینا.

חָדֵל ۱-ناپایدار. ۲-باز رهنےوالا. ۳-شمار میں نہ آنیوالا.
חֶדֶל م عالمِ فاني.
חדק چُبهنا.
חֵדֶק اور חֶדֶק م ایک قسم کا خاردار درخت.
חדר قَل-گهیرنا.
חֶדֶר م ۱-کوٹهري. ۲-خصوصاً اندروني کوٹهري.
חדש اور חדת قَل-نیا هونا.
پِعِیل ۱-نیا کرنا. ۲-مرمت کرني.
هِتْپَعِیل-نیا بننا.
חָדָשׁ اور חֲדַת ۱-نیا. ۲-تازه.
חֹדֶשׁ م ۱-نیا چاند. ۲-مهینا.
חוא ——— חוה.
חוב قَل ۱-قرضدار هونا. ۲-قصوروار هونا.
پِعِیل-قصوروار ٹهرانا.
חוֹב م قرض.
חוג قَل-دائره کهینچنا.
חוּג م ۱-دائره. ۲-گُنبدِ فلک.
מְחוּגָה ث پرگار.
חוד ۱-پهیلي بُوجهني. ۲-تمثیل کهني.
חִידָה اور אֲחִידָה ث ۱-پهیلي. ۲-تمثیل.
חוה اور חוא قَل ۱-سانس نکالنا. ۲-جینا.
پِعِیل-بتانا.
هِفْعِیل-بتانا.
חַוָּה ث ۱-زندگي. ۲-خانه بدوشوں کا خیمه گاه.
אַחֲוָה ث قَول.

אַחֲוָיָה ث تفصيل۔

חוֹחַ ——— חנח۔

חוט قَل-سينا۔

هِفْعِيل-مرمت كرني۔

חוּט م ۱-تاگا۔ ۲-ڈوري۔

חול اور **חיל** قَل ۱-مڑوڑا جانا۔ ۲-گھومنا۔ ۳-ناچنا۔
۴-مڑوڑکر پھینکا جانا۔ ۵-دردِ زه میں
مُبتلا ہونا۔ ۶-جننا۔ ۷-تھرتھرانا۔
۸-مضبوط ہونا۔ ۹-صبر کرنا۔

هِفْعِيل-دردِ زه میں مبتلا کرنا۔

هُفْعَل-جنا جانا۔

پِعلِيل ۱-ناچنا۔ ۲-جننا۔ ۳-پیدا کرنا۔
۴-جنانا۔ ۵-تھرتھرانا۔ ۶-صبرکرنا۔

پُعلَل-جنا جانا۔

هِتْپَعلِيل ۱-لپکنا۔ ۲-درد کھانا۔ ۳-صبرکرنا۔

هِتْپَلپِيل-بہت غمگین ہونا۔

חוֹל م بالو۔

חַיִל م ۱-زور۔ ۲-فوج۔ ۳-دولت۔ ۴-لیاقت۔
۵-نیکي۔

חֵיל یا חֵל م اور חֵילָה ث ۱-فوج۔ ۲-شہر پناه۔

חִיל م اور חִילָה ث دردِ زه۔

חַלְחָלָה ث دردِ زه۔

מָחוֹל م اور מְחוֹלָה یا מְחֹלָה ث ناچ۔

חום کالا ہونا۔

חוּם کالا۔

חוּמָה ——— חמה.

חרס قل ۱-ترس کھانا. ۲-دریغ کرنا.

חוּף ——— חפף.

חרץ گھیرنا.

חַיִץ م دیوار.

۱ חוּץ م ۱-باهر کي دیوار. ۲-باهر کي جگہہ. ۳-سڑک.
۴-میدان.

۲ חוּץ ۱-باهر. ۲-سوا.

הַחוּצָה باهر کي طرف.

חִיצוֹן ۱-باهر کا. ۲-مُلکي.

חוק گلے لگانا.

חֵיק یا חק اور חוק م ۱-گود. ۲-دل. ۳-اندر.
۴-کھوکھلي جگہہ. ۵-گاڑي کا پا انداز.

חור قل ۱-سفید هونا. ۲-زرد رو هونا.

חִוָּר سفید.

۱ חֹרִי م سفید روٹي.

۱ חוּר اور ۱ חור یا חר م ستھرا سفید کپڑا.

۲ **חוֹר** اور ۲ חור اور ۲ חֹר م ۱-بِل. ۲-چھید. ۳-غار.
۴-خانہ.

۲ חֹרִי م غار کا رهنےوالا.

۳ חוּר ——— חרר.

חוש اور **חיש** قل ۱-جلدي کرني. ۲-مُتحرّک هونا.
هِفْعِيل ۱-جلدي کراني. ۲-جلدي کرني.

חִישׁ جلدي سے.

חוֹתָם ——— חתם.

חזה قَل ۱-تاكنا. ۲-ديكهنا. ۳-ديكهہ لينا. ۴-چُننا.
۵-جاننا.

חָזֶה (ر חֲדִין) م حيوانوں كي چهاتي (كيونكہ سامنے هوتي ہے).

חֹזֶה م ۱-ديكهنےوالا. ۲-خصوصاً روياؤں كا ديكهنےوالا.
۳-ملاقات. ۴-عہد.

חֵזוּ م ۱-رويا. ۲-صورت.

חָזוֹן م ۱-رويا. ۲-اِلهامي كلام.

חָזוּת اور חֲזוּת ث ۱-رويا. ۲-نظر.

חָזוּת ث ۱-صورت. ۲-خوبصورتي. ۳-رويا.
۴-ملاقات. ۵-عہد.

חִזָּיוֹן م رويا.

מַחֲזֶה م رويا.

מֶחֱזָה ث كهڑكي.

חזז چهيدنا.

חָזִיז م بجلي.

חֲזִיר م سور. (ماخذ مشتبہ).

חזק قَل ۱-كسنا. ۲-كسا جانا. ۳-اٹك جانا. ۴-قائم
هونا. ۵-مضبوط هونا. ۶-سخت هونا. ۷-مضبوط
كرنا. ۸-زور كرنا.

پِعِيل ۱-كسنا. ۲-مضبوط كرنا. ۳-سخت كرنا.

هِفْعِيل ۱-كسنا. ۲-ملانا. ۳-پكڑنا. ۴-قابض هونا.
۵-قبول كرنا. ۶-پكڑے رهنا. ۷-مضبوط كرنا.
۸-مضبوط هونا.

هِتْپَعِيل ۱-همت باندهني. ۲-مضبوط هونا.

חָזָק ١-مضبوط. ٢-سخت.

חָזֵק زور پکڑتا هوا.

חֵזֶק اور חֹזֶק م زور.

חֶזְקָה ث مضبوطي.

חׇזְקָה ث ١-زور. ٢-جبر. ٣-مرمت.

חָח | חַחִי ——— חנח.

חטא قَل ١-چُوکنا. ٢-خطا کرنا. ٣-گناه کرنا. ٤-قصوروار هونا.

پِعِيل ١-قصوروار هونا. ٢-خطا کي قرباني گذرانني. ٣-گناهگاري سے پاک کرنا.

هِفْعِيل ١-چُوکنا. ٢-گناه کرانا. ٣-قصوروار ٹهہرانا.

هِتْپَعِيل ١-گمراه هونا. ٢-اپنے تئيں گناهگاري سے پاک کرنا.

חֵטְא م ١-گناه. ٢-گناه کي سزا.

חַטָּא م گناهگار.

חַטָּאָה ث گناه.

חַטָּאָה ث ١-گناهگار عورت. ٢-گناه. ٣-خطا کي قرباني.

חַטָּאת ث ١-گناه. ٢-خطاکي قرباني. ٣-گناه کي سزا.

חֲטָי م گناه.

חַטָּיָא ث خطا کي قرباني.

חטב قَل-لکڑي کاٹني.

پُعَل-تراشا جانا.

חֲטֻבָה ث دهاريدار کپڑا.

חִטָּה ——— חנט.

חטם قَل-اپنے تئیں روکنا.

חטף قَل-چھیننا.

חטר ڈھیلا ہونا.

חֹטֶר م کونپل.

חַי ——— חיה.

חִידָה ——— חוד.

חיה قَل ١-جینا. ٢-جیتا رہنا. ٣-تازہ‌دم ہونا. ٤-تندرست ہو جانا.

پِعِیل ١-جِلانا. ٢-پیدا کرنا. ٣-بونا. ٤-جیتا رکھنا. ٥-مرمت کرنی.

ہِفْعِیل ١-جِلانا. ٢-جیتا رکھنا. ٣-جیتا رہنے‌دینا.

١ חַי (ث חַיָּה) ١-زندہ. ٢-زورآور. ٣-پنپتا ہوا. ٤-تازہ. ٥-کچّا. ٦-کچّا (زخم کا گوشت).

٢ חַי م (واحد میں) زندگي.
(جمع میں) ١-زندگي. ٢-روزي.

חָיֶה زورآور.

חַיָּה ث ١-جاندار. ٢-خصوصاً حیوان. ٣-خصوصاً چارپایہ. ٤-خصوصاً درندہ. ٥-جُھنڈ. ٦-زندگي. ٧-جان. (بصیغہ واحد اکثر بمعني جمع مُستعمل).

חַיּוּת ث زندگي.

חֵיוָא ث جانور.

מִחְיָה ث ١-زندگي کي حفاظت. ٢-کھانا. ٣-جو گوشت زخم میں بھر آتا ہے (کیونکہ وہ زندگي کے زور سے بھرتا ہے).

חִיל | חִיל | חֵיל | חֵ֣יל ——— חול.
חִין ——— חנן.
חַיִץ | חִיצוֹן ——— חוץ.
חֵיק ——— חוק.
חִישׁ ——— חוש.
חֵךְ | חִכָּה ——— חנך.
חכה قَل-صبر کرنا.
پِعِیل-صبر کرنا.
חַכִּים ——— חכם.
חכל تاریک هونا.
חַכְלִילִי دُهندلا.
חַכְלִלוּת ث دُهندلاپن.
חכם قَل-دانا هونا.
پِعِیل-دانا کرنا.
پُعل-دانا هو جانا.
هِفعِیل-دانا کرنا.
هِتْپَعِیل ۱-اپنے تئیں دانا تهہرانا. ۲-دانش ظاهر کرني.
חָכָם دانا.
חָכְמָה ث دانائي.
חָכְמוֹת اور חַכְמוֹת ث دانائي.
חַכִּים م حکیم.
חֵל ——— חול.
חֹל ——— חלל.

חלא اور **חלה** قل ۱-گھسنا. ۲-کمزور ھونا. ۳-بیمار ھونَا. ۴-فکرمند ھونا.

نِفْعَل ۱-تھک جانا. ۲-بیمار ھونا. ۳-بےعلاج ھونا. ۴-فکرمند ھونا.

پِعِیل ۱-گھسنا. ۲-گِڑگِڑا کر منّت کرنی. ۳-بےآرام کر دینا. ۴-کمزور ھونا.

پُعل-کمزور ھو جانا.

ھِفْعِیل ۱-بیمار کر دینا. ۲-بےآرام کر دینا.

ھُفْعَل-زخمي ھونا.

ھِتْپَعِیل-اپنے تئیں بیمار بنانا.

חֶלְאָה ث زنگ (کیونکہ گھسکر نکالا جاتا ہے).

חֲלִי م (جمع חֲלָאִים) طوق (کیونکه مصقّل ھوتا ہے).

חֶלְיָה ث طوق.

חֳלִי م ۱-بیماري. ۲-بلا.

אַחֲלַי اور אַחֲלֵי کاشکے.

מַחֲלַת ث ایک قسم کا تاروالا باجا.

מַחֲלֶה م اور מַחֲלָה ث بیماري.

מַחֲלוּי م بیماري.

תַּחֲלוּא م بیماري.

חלב چکنا ھونا.

חֵלֶב اور חֶלֶב م ۱-چربي. ۲ عمده تر حصه.

חָלָב م دُود.

חֶלְבְּנָה ث لونگ.

חלד گذر جانا.

۱ חֶלֶד م ۱-عُمر. ۲-عالمِ فاني.

۲ חֹלֶד فاني.

חֹלֶד م ایک قسم کا تیزرو رینگنےوالا جانور۔

חֹלֶה ——— חלא.

חַלָּה | חַלּוֹן ——— חלל.

חֲלוֹם ——— חלם.

חֲלוֹף ——— חלף.

חֲלוּשָׁה ——— חלש.

חַלְחָלָה ——— חול.

חלט قَل-نکالنا.

ہِفْعِیل-کسي کا مطلب اُس سے ظاهر کرانا۔

חֳלִי | חֳלִי | חֶלְיָה ——— חלה.

חָלִיל ——— חלל.

חֲלִיפָה ——— חלף.

חֲלִיצָה ——— חלץ.

חלך ناچار هونا.

חֵלְכָא اور חֵלְכָה ناچار.

۱ **חלל** قَل ۱-چهیدنا. ۲-چهدنا. ۳-کهولنا.

پِعیل ۱-زخمي کرنا. ۲-کهولنا. ۳-توڑنا. ۴-عام استعمال میں لانا. ۵- ناپاک کر دینا.

پُعل ۱-زخمي هونا. ۲-ناپاک هونا.

پوعیل-زخمي کرنا.

پوعل-زخمي هونا.

نِفْعل-ناپاک هونا.

هِفْعِیل ۱-ناپاک کرنا. ۲-توڑنا (اپنے قول کو). ۳-شروع کرنا (کویا کهولنا).

הֻפְעַל-شروع هونا.

חֹל م كوئي عام چيز.

חַלָּה ث ايک روٹي جسكے بيچ ميں چهيد هو.

۱ חָלִיל م بانسلي.

۲ חלל قل اور פִּעֵל-بانسلي بجاني.

۲ חָלִיל ناپاک.

חָלִילָה يا חָלִלָה ۱-ناپاک هو. ۲-خدا نكرے.

חָלָל ۱-چهدا هوا. ۲-جنگ ميں مرا هوا. ۳-ناپاک.

חַלּוֹן م اور ث كهڑكي.

מְחִלָּה ث غار.

נְחִילָה ث بانسلي.

תְּחִלָּה ث شروع.

חלם قل ۱-موٹا هونا. ۲-خواب ديكهنا (شايد اسواسطے كه موٹے آدمي زياده سوتے هيں).

הִפְעִיל ۱-موٹا تازه كرنا. ۲-خواب دكهانا.

חֵלֶם اور חֲלוֹם م خواب.

חַלָּמוּת ث كسي قسم كا بے مزه كهانا.

אַחְלָמָה ث ايک قسم كا جواهر (شايد خواب دكهانے كے خيال سے).

חַלָּמִישׁ م چقماق. (ماخذ مشتبه).

חלף قل ۱-پهسلنا. ۲-گذر جانا. ۳-عُدول كرنا (حكم كا). ۴-چڑھ جانا. ۵-اُگنا. ۶-بدل جانا. ۷-چهيدنا.

פִּעֵל-بدل لينا.

הִפְעִיל ۱-بدل دينا. ۲-اُگانا. ۳-زور پيدا كرنا.

חֵלֶף م بدلا.

חֲלוֹף م والدین کا گذر جانا.

חֲלִיפָה ث ۱-تبدیل. ۲-باري. ۳-کپڑوں کا ایک جوڑا.

מַחֲלָף م چھري.

מַחְלָפוֹת ث (صیغه جمع) بال کي لٹیں.

חלץ قَل ۱-نکالنا. ۲-تیار کرنا. ۳-چلا جانا.

پِعیل ۱-نکالنا. ۲-چھڑانا. ۳-کسي کو اُسکے مقام یا عُہدہ سے خارج کرنا.

نِفْعَل ۱-چھڑایا جانا. ۲-اپنے تئیں تیار کرنا.

هِفْعِیل-تیار کرنا.

חֲלִיצָה ث وہ مالِ غنیمت جو لاش سے نکالا جاتا ہے.

מַחֲלָצוֹת ث (جمع) نئي پوشاک.

חֲלָץ م (بصیغه تثنیه) کمر.

חֲרָץ م کمر.

۱ **חלק** قَل-صاف اور چکنا ہونا.

هِفْعِیل-صاف اور چکنا کرنا.

חָלָק ۱-صاف اور چکنا. ۲-پھسلنا (صفت). ۳-صاف.

חֵלֶק صاف اور چکنا.

۱ חֶלְקָה ث چکنائي.

חֲלַקּוֹת ث (جمع) چکني چُپڑي باتیں.

חֲלַקְלַקּוֹת ث (جمع) ۱-چکنے مقامات. ۲-چکني چُپڑي [باتیں.

۱ מַחֲלֹקֶת ث ۱-پھسلنا. ۲-مشکل سے بچ نکلنا.

חֵלֶק م ۱-چکنائي. ۲-صاف جگہہ. ۳-ایسا چھوٹا چکنا پتھر جو قرعہ کي جگہہ کام میں لایا جاتا تھا. ۴-حصه بخرہ. ۵-میراث. ۶-کھیت. ۷-لُوٹ.

۲ חלק قَل ۱-بانٹ دینا. ۲-بانٹ لینا. ۳-لوٹ لینا.
نِفْعَل ۱-بنٹنا. ۲-اپنے تئیں کئي حصّوں میں تقسیم کرنا. ۳-بانٹ لینا.
پِعِیل ۱-بانٹ دینا. ۲-بانٹ لینا. ۳-پراگندہ کرنا.
پُعل-بنٹنا.
ہِثْپِعِیل-اپنا حصہ بانٹ لینا.
ہِثْپَعِیل-اپنا حصہ بانٹ لینا.
חֵלֶק م حصہ.
۲ חֶלְקָה ث حصہ.
חֲלֻקָּה ث تقسیم.
۲ מַחֲלֹקֶת اور מַחְלְקָה ث اپني اپني باري سے خدمت کرنےوالوں کي جماعت.

חלש قَل ۱-شکست دیني. ۲-بےزور هونا.
חַלָּשׁ بےزور.
חֲלוּשָׁה ث ۱-شکست. ۲-قتل.

۱ חָם م خُسر.
חָמוֹת ث ساس.
۲ חָם | חם ——— חמם.

חמא جم جانا.
חֶמְאָה اور ۲ חֵמָה ۱-دهي. ۱-پنیر.
מַחֲמָאֹת ث شیرین کلامي.
דובא דְּמָא ח-א —— — יהם.

חמד قَل ۱-چاهنا. ۲-لالچ کرنا. ۱ پسند کرنا

נִפְעַל-پسند کیا جانا.
פִּעֵל-چاهنا.
חֶמֶד م پسندیدگي.
חֶמְדָּה ث ۱-آرزو. ۲-مرغوب چیز. ۳-پسندیدگي.
חֲמוּדוֹת یا חֲמֻדוֹת ث (جمع) پسندیدگي.
מַחְמָד م ۱-جسے کوئي چاهتا هو. ۲-پسندیدگي.
מַחְמַדִּים م (جمع) مرغوب چیزیں.

חמה گهیرنا.
חוֹמָה ث ۱-دیوار. ۲-خصوصاً شهرپناه.

חֵמָה ——— יחם.
۲ חֵמָה ——— חמא.
חַמָּה ——— חמם.
חָמוֹץ ——— חמץ.
חַמּוּק ——— חמק.
חֲמוֹר | חֲמוֹרָה ——— חמר.
חָמִית ——— חָם.

חמט زمین پر لیٹنا.
חֹמֶט م ایک قسم کي چھپکلي.

חָמִיץ ——— חמץ.
חֲמִישִׁי ——— חָמֵשׁ.

חמל قَل ۱-ترس کھانا. ۲-دریغ کرنا.
חֶמְלָה ث تحمّل.
מַחְמָל م جس پر کوئي ترس کھاے.

חמם قَل-گرم هونا.
נִפְעַל-گرم هو جانا.

پِعِیل-گرم کرنا.
ہِثْپَعِیل-اپنے تئیں گرم کرنا.
۲ חָם گرم.
חֹם م گرمي.
חַמָּה ث ۱-گرمي. ۲-آفتاب.
חַמָּן م آفتاب کا بُت.

חמס قَل ۱-ظلم کرنا. ۲-چھیننا.
نِفْعَل-مظلوم ہونا.
חָמָס م ظلم.
תַּחְמָס م کسي قسم کا پرند جو اپنے بچوں پر ترس نہیں کھاتا. (غالباً شتر مُرغ).

חמץ قَل ۱-تیز ہونا. ۲-کھٹّا ہونا. ۳-نمکین ہونا. ۴-چمکنا. ۵-لال ہونا. ۶-جبر کرنا.
ہِثْپَعِیل-اپنے تئیں تلخ کرنا.
חָמֵץ م خمیري روٹي.
חֹמֶץ م سرکہ.
חָמוֹץ مظلوم.
חָמוּץ نمکین.
מַחְמֶצֶת ث خمیري چیز.

חמק قَل ۱-گھومنا. ۲-پھر جانا.
ہِثْپَعِیل-گھومتے پھرنا.
חַמּוּק م گھیرا.

۱ חמר قَل ۱-اُبلنا. ۲-خمیر اُٹھنا. ۳-لال ہونا. ۴-پُھولنا.
پُعَلْعَل ۱-جوش و خروش میں ہونا. ۲-بالکل لال ہونا.

חֶמֶר اور חֲמַר م شراب.
חֹמֶר م ۱-جوش و خروش. ۲-متي. ۳-گچ. ۴-ڈهير.
חֵמָר م گارا.
۲ חמר قل-گارا لگانا.
חֲמוֹר م اور ث ۱-گدها يا گدهي. ۲-ڈهير.
חֲמוֹרָה ث ڈهير.
יַחְמוּר م ايک قسم کا لال هرن.
۱ **חמשׁ** موٹا هونا.
۱ חֹמֶשׁ م پيٹ.
۲ **חמשׁ** قل-جنگ کے لئے مُستعد هونا.
חָמֵשׁ (مضاف חֲמֵשׁ) ث (م חֲמִשָּׁה مضاف חֲמֵשֶׁת) پانچ.
חֲמִשִּׁים پچاس.
۲ חֹמֶשׁ م پانچواں حصه.
۳ חמשׁ پعيل-کسي سے پانچواں حصه لينا.
חֲמִשִּׁי اور חֲמִישִׁי پانچواں.
חֲמִשִּׁית اور חֲמִישִׁית ث پانچواں حصه.
חֵמֶת م شيشه. (ماخذ مشتبه).
חֵן ——— חנן.
חנה قل ۱-جُهکنا. ۲-ڈهلنا. ۳-بيٹه جانا. ۴-خيمه کهڑا کرنا. ۵-محاصره کرنا.
חָנוּת (جمع חֲנֻיוֹת) ث تهخانه.
חֲנִית ث برچهي (کيونکه لچکدار هوتي ہے).
מַחֲנֶה م اور ث ۱-خيمه گاه. ۲-لشکر. ۳-جُهنڈ.
תַּחֲנוֹת ث (صيغه جمع) خيمه گاه.
חַנָּה ׳ חַנּוּן ——— חנן.

חֲנוּת ——— חנה.

חנה تنگ ہونا.

חוֹחַ م ١-کانٹا. ٢-خاردار درخت. ٣-آنکڑا. ٤-آنکڑےوالي زنجير.

חָח اور חַחִי م ١-ناتھ. ٢-گھنڈي تکمہ.

חנט قَل ١-مصالح ڈالنا. ٢-خوشبو بھرنا. ٣-پکنا.

חֲנֻטִים م (جمع) لاشوں ميں خوشبو بھرنے کا زمانہ.

חִטָּה ث گيہوں.

חִטִּים (ر חִנְטִין) م (صيغہ جمع) گيہوں.

חָנִיךְ ——— חנך.

חֲנִינָה ——— חנן.

חֲנִית ——— חנה.

١ **חנך** تنگ ہونا.

חֵךְ م ١-دونو جبڑے. ٢-مُنہ کا اندروني حصہ. ٣-تالو.

٢ חנך قَل ١-چکھانا. ٢-تجربہ کرانا. ٣-استعمال ميں لانا. ٤-مخصوص کرنا (گھر وغيرہ کو).

חָנִיךְ تجربہ‌کار.

חֲנֻכָּה ث ١-تخصيص (گھر وغيرہ کي). ٢-تخصيص کي قرباني.

חַכָּה ث کانٹا (مچھلي پکڑنے کا).

חִנָּם ——— חנן.

חֲנָמַל ايک مشتبہ لفظ جسکےمعني قرينہ سے کوئي ايسي چيز معلوم ہوتے ہيں جس سے درخت برباد ہو سکتےہيں. (ماخذ مشتبہ).

חנן قَل ۱-رحم كرنا. ۲-فضل كرنا. ۳-فضل كركے دينا.
نِفْعَل-مرحوم هونا.
پِعِيل-رحم آميز (آواز) بناني.
پوعيل ۱-فضل سے دينا. ۲-ترس كهانا.
هُفْعَل-مرحوم هونا.
هِتْپَعِيل-اپنے لئے رحم مانگنا.
חֵן م ۱-فضل. ۲-فضيلت. ۳-خوبي.
חִנָּם ۱-رحم سے. ۲-مُفت. ۳-بےضرورت. ۴-بے سبب. ۵-بے فائده.
חִין م خوبصورتي.
חֲנִינָה ث رحمت.
תְּחִנָּה ث ۱-فضل. ۲-رحم كے واسطے فرياد.
תַּחֲנוּן م اور ث رحم كے واسطے فرياد.
חנף قَل ۱-كفر كرنا. ۲-ناپاك كرنا. ۳-ناپاك هونا.
هِفْعِيل ۱-كافر بنانا. ۲-ناپاك كرنا.
חָנֵף كافر.
חֹנֶף م كفر.
חֲנֻפָּה ث كفر.
חנק قَل-تنگ هونا.
پِعِيل-گلا گُهونٹنا.
نِفْعَل-اپنے تئيں پهانسي ديني.
מַחֲנָק م پهانسي پاني. [كرنا.
חסד قَل ۱-خواهشمند هونا. ۲-محبت كرني. ۳-حسد
پِعِيل-بےعزت كرنا.
هِتْپَعِيل-اپنے تئيں مُحب ظاهر كرنا.

חֶסֶד م ۱-محبت. ۲-خصوصاً والدین اور اولاد کي محبت. ۳-مہر (گویا باپ کي). ۴-ادب آمیز محبت (گویا اولاد کي). ۵-خوبصورتي.
חָסִיד ۱-محبت والا. ۲-باپ کیطرح مہربان. ۳-اولاد کي طرح ادب اور محبت کرنے والا.
חֲסִידָה ث لگ‌لگ (کیونکہ اپنے بچوں پر مہربان ہوتا ہے)

חסה قَل ۱-چُھپنا. ۲-پناہ لیني.
חָסוּת ث پناہ گاہ.
מַחְסֶה اور מַחֲסֶה م پناہ گاہ.
חָסוֹן ——— חסן.
חָסִיד ا חֲסִידָה ——— חסד.
חָסִיל ——— חסל.
חָסִין ——— חסן.
חָסִיר ——— חסר.

חסל قَل-کہا جانا.
חָסִיל م ایک قسم کي ٹڈي.

חסם قَل ۱-مُنہہ بند کرنا. ۲-ناک بند کرنا.
מַחְסוֹם م چھینکا (بیل وغیرہ کے مُنہہ کا).

חסן قَل ۱-زورآور ہونا. ۲-دولتمند ہونا. ۳-خزانہ جمع کرنا.
نِفْعَل-خزانہ کے طور پر جمع کیا جانا.
ہِفْعِیل-کسي پر قابض ہونا.
חֹסֶן م زور.
חֹסֶן م ۱-دولت. ۲-مخزن.

חָסִין زورآور.

חֲסִין زورآور.

חסף قَل-چھیلنا.

پُعلَع-چھلکاسا ہونا.

חֲסַף م برتنوں کي متّي.

חסר قَل ۱-مُحتاج ہونا. ۲-گھتّنا. ۳-کسي چیز کي حاجت ہوني.

پِعیل-کم کرنا.

ہِفْعِیل ۱-گھتّانا. ۲-مُحتاج ہونا.

חָסֵר مُحتاج.

חֶסֶר اور חֹסֶר م حاجتمندي.

חֲסִיר کم.

חֶסְרוֹן م کمي.

מַחְסוֹר م حاجت.

חַף | חֹף ——— ۲ חפף.

חפא اور **חפה** قَل-ڈھانکنا.

پِعیل ۱-منڈھنا. ۲-چھپکر کرنا.

نِفْعَل-منڈھا جانا.

חפז قَل ۱-ڈرکر بھاگ جانا. ۲-پُھرتي کرني.

نِفْعَل ۱-گھبراکر بھاگ جانا. ۲-پُھرتي کرني.

חִפָּזוֹן م گھبراھٹ سے بھاگنا.

חֹפֶן م (بصیغه تثنیه) دونو لپ بھر.

۱ **חפף** قَل-ڈھانکنا.

חֻפָּה ث ۱-ڈھنکنا. ۲-شامیانه.

۲ **חפף** ۱-رگڑکر چھڑانا. ۲-پونچھ ڈالنا.

חֹף يا חוֹף م سمندر کا کنارہ.

חַף پاک.

חפץ قَل ۱-جُھکانا. ۲-جُھکنا. ۳-مائل ہونا. ۴-آرزومند ہونا. ۵-خوش ہونا.

חָפֵץ خوش.

חֵפֶץ م ۱-میلان. ۲-آرزو. ۳-خوشي. ۴-خوشي کا باعث. ۵-معاملہ.

۱ **חפר** قَل ۱-کھودنا. ۲-ڈھونڈنا. ۳-تحقیقات کرني.

חֶפֶר م بل.

חֲפַרְפָּרָה ث چھچھوندر.

۲ **חפר** قَل-شرمندہ ہونا.

هِفْعِيل ۱-شرمندہ کرنا. ۲-شرمندہ ہونا.

חפשׂ قَل-ڈھونڈ نکالنا.

نِفْعَل-ڈھونڈ نکالا جانا.

پِعِيل-تلاش کرنا.

پُعل ۱-ڈھونڈا جانا. ۲-ڈھونڈ نکالا جانا.

هِتْپَعِيل ۱-اپنے تئیں ڈھنڈوانا. ۲-اپني صورت بدلني.

חֵפֶשׂ م پکي تدبیر.

חפשׁ قَل ۱-چھوٹنا. ۲-ڈھیلا ہونا. ۳-بچھنا.

پُعل-چُھڑایا جانا.

חֹפֶשׁ م بچھونا.

חָפְשִׁי آزاد.

חֻפְשָׁה ث آزادي.

חָפְשׁוּת اور חָפְשִׁית ث علٰحدگي.

חץ —— חצץ.

חצב قَل ۱-تراشنا. ۲-چيرنا.
נִפְעַל-تراشا جانا.
פֻּעַל-تراشا جانا.
הִפְעִיל-چيرنا.
מַחְצֵב م تراش.
חֲצוֹצְרָה ——— חֲצֹצְרָה.
חצה قَل ۱-تُکڑے تُکڑے کرنا. ۲-خصوصاً آدھا آدھا کرنا.
נִפְעַל ۱-تُکڑے تُکڑے ہونا. ۲-خصوصاً آدھا آدھا ہونا.
חֵצִי اور חֲצִי م ۱-نصف. ۲-تير.
חָצוֹת ث ۱-نصف. ۲-اوسط.
מֶחֱצָה اور מַחֲצִית ث ۱-نصف. ۲-اوسط.
חָצִיר ——— חצר.
חֵצֶן اور חֹצֶן م کپڑے کي گود.
חצף قَل-جلدي کرني.
הִפְעִיל-جلدي کراني.
۱ חצץ قَل-مُنقسم ہونا.
פֻּעַל-مُنقطع ہونا.
חֵץ ۱-تير. ۲-تير کا گھاؤ. ۳-بھالے کي نوک.
۲ חצץ פִּעֵל-تيرانداز ہونا.
חָצָץ م ۱-کنکر. ۲-تير.
חֲצֹצְרָה يا חֲצוֹצְרָה ث سيدھي تُرئي. (ماخذ مشتبه).
חצצר פִּעֵל-تُرئي بجانا.
۱ חצר احاطه باندھنا.
חָצֵר م اور ث ۱-احاطه. ۲-صحن. ۳-گانو. ۴-خانه بدوشوں کا خيمه گاه.

۱ חָצִיר م مسكن۔

۲ חצר سرسبز هونا۔

۲ חָצִיר م ۱-گهاس۔ ۲-لهسن۔

חק —— חוק.

חֹק | חקה —— חקק.

חקה پُعل ۱-كُهدنا۔ ۲-كهينچا جانا (تصوير كي طرح)۔
هِتْپَعِيل-احاطه بندهنا۔

חקק قَل ۱-كهودنا۔ ۲-كهينچنا (تصوير كي طرح)۔
۳-لكهنا۔ ۴-مقرّر كرنا۔ ۵-حكومت كرني۔
پُعل-مقرّر هونا۔
هُفْعَل-لكها جانا۔
پوعيل ۱-مقرّر كرنا۔ ۲-حكومت كرني۔

חֹק م ۱-مقرّري حصه۔ ۲-حد۔ ۳-مقرّري وقت۔
۴-قانون۔ ۵-قاعده۔

חֻקָּה ث قاعده۔

חקק م ۱-قانون۔ ۲-قصد۔

חקר قَل ۱-تلاش كرنا۔ ۲-دريافت كرنا۔
پِعيل-تحقيقات كرني۔
نِفْعَل-دريافت هونا۔

חֵקֶר م ۱-دريافت۔ ۲-غور۔ ۳-اندروني پوشيده حصه۔

מחקר م اندروني پوشيده حصه۔

۱ חֹר —— חרר.

۲ חֹר | חר —— חור.

חרא پاخانے جانا۔

חֲרָאִים اور חֲרִים م (جمع) گوه۔

מַחֲרָאָה ث پاخانہ۔

חרב قَل ۱-سوکھنا۔ ۲-ویران ہونا۔ ۳-برباد ہونا۔
۴-برباد کرنا۔ ۵-حیران ہونا۔

نِفْعَل ۱-ویران کیا جانا۔ ۲-ایک دوسریکو ہلاک کرنا۔

پُعل-سوکھ جانا۔

ہِفْعِیل ۱-سُکھانا۔ ۲-ویران کرنا۔ ۳-برباد کرنا۔

ہُفْعَل-ویران ہونا۔

חָרֵב ۱-خشک۔ ۲-ویران۔

חֶרֶב ث ۱-تلوار (کیونکہ برباد کرتي ہے)۔ ۲-چُھري۔
۳-تراشنے کا اوزار۔ ۴-کُلھاڑي۔

חֹרֶב م ۱-خشکي۔ ۲-دُھوپ۔ ۳-ویراني۔

חָרְבָּה ث ۱-خشکي۔ ۲-ویرانہ۔

חָרָבָה ث خشکي۔

חֲרָבוֹן م گرمي۔

חרג قَل-کانپنا۔

חַרְגֹּל م ایک قسم کي ٹڈي۔

חרד قَل ۱-کانپنا۔ ۲-ڈرنا۔ ۳-فکرمند ہونا۔

ہِفْعِیل-ڈرانا۔

חָרֵד ڈرنے والا۔

חֲרָדָה ث ۱-تھرتھراہٹ۔ ۲-فکر۔

חרה قَل ۱-جلنا۔ ۲-غصہ ہونا۔

نِفْعَل-غصہ ہونا۔

ہِفْعِیل ۱-غصہ دلانا۔ ۲-سرگرمي سے کوئي کام کرنا۔

تِفْعِیل ۱-اپنے تئیں کسي کے برابر بنانے کي کوشش
کرني۔ ۲-کسي کا مقابلہ کرنا۔

חָרוֹן م ۱-گرمي. ۲-غصه.

חֳרִי م گرمي.

תַּחֲרָא بکتر.

חָרוֹן ——— חרז.

חָרוּי ——— חרל.

חָרוּץ ——— חרץ.

חרז پرونا.

חָרוּז م موتيوں وغيره کي مالا.

חַרְחֻר ——— חרר.

חרט کهودنا.

חֶרֶט م ۱-تراشنے کا اوزار. ۲-لوہے کا قلم.

חַרְטֹם م مصر اور بابِل کا پنڈت (کيونکه وهاں يهي لوگ لکهنےوالے تهے).

חָרִיט تهيلي (روپے پيسے کي).

חֳרִי ——— חרה.

۱ חרי ——— ۱ חור.

۲ חרי ——— ۲ חור.

חָרִיט ——— חרט.

חָרִים ——— חרא.

חָרִיץ ——— חרץ.

חָרִישׁ חרישׁי ——— חרשׁ.

חרך قَل-پکڑنا.

هِتْپَعِيل ۱-پکڑا جانا. ۲-جهلس جانا.

חֲרַכִּים م (جمع) ۱-جال. ۲-جالي.

חרל جلنا.

חָרוּל م بچھوا (ایک قسم کا پودا).

חרם قَل ۱-بند کرنا. ۲-سمیٹنا. ۳-عوام کے استعمال سے روک رکھنا. ۴-پاک استعمال میں لگانا.

هِفْعِيل ۱-خدا هي کے کام میں لگانا. ۲-خدا کے حکم سے نیست و نابود کرنا.

هُفْعَل ۱-خدا هي کے کام میں لگایا جانا. ۲-خدا کے حکم سے نیست و نابود هونا.

חרם اور חרם م ۱-جال. ۲-نیستي و نابودي.

חָרוּם چھوٹي ناک والا.

חרמש م درانتي. (ماخذ مشتبه).

חרס اور **חרש** ۱-کُھجلانا. ۲-جلنا.

חרס م ۱-خارش. ۲-آفتاب.

חרש م ۱-ٹھیکرا. ۲-مٹي (برتنوں کي).

חַרסוּת ث کُمھار خانه.

۱ **חרף** قَل ۱-نوچنا. ۲-توڑنا (میوه). ۳-لعن طعن کرنا.

پِعِيل ۱-لعن طعن کرنا. ۲-ناچیز جاننا.

نِفْعَل ۱-ناچیز جانا جانا. ۲-کسي عورت کي منگني هوني.

חֹרף م ۱-میوه توڑنے کا موسم. ۲-جاڑا. ۳-نوجواني (کیونکه بني اسرائیل کا مُلکي سال جاڑے کے آغاز سے شروع هوتا تها اور جاڑے میں گویا اُس کي نوجواني هوتي تهي).

۲ חרף قَل-جاڑا کاٹنا.

חרפה ث ۱-لعن طعن. ۲-رسوائي.

חרץ قَل ۱-کاٹنا. ۲-کھودنا. ۳-تیز کرنا. ۴-فتویٰ دینا.
۵-مقرّر کرنا.
نِفْعَل-مقرّر ہونا.

۱ חָרוּץ م ۱-خندق. ۲-داؤنے کي کل. ۳-عدالت.
۴-سونا.

۲ חָרוּץ ۱-کٹا ہوا. ۲-چالاک.

חָרִיץ م ۱-ٹکڑا. ۲-داؤنے کي کل.

חַרְצָן م انگور کا بیج.

חַרָץ ——— חרץ.

חַרְצֹב ث باندھنے کي کوئي چیز.

חרק قَل-دانت پیسنا.

חרר قَل ۱-جلنا. ۲-خشک ہونا. ۳-روشن ہونا.
نِفْعَل ۱-جل جانا. ۲-سوکھ جانا.
پِلپیل-جلانا.

۱ חֹר اور ۳ חוּר م امیر (گویا رونق‌دار).

חַרְחֻר م شدت کي تپ.

חֲרֵרִים م (جمع) خشک مقامات.

חרש ——— חרס.

۱ **חרשׁ** قَل ۱-کھودنا. ۲-ہل‌جوتنا. ۳-لکھنا. ۴-بنانا
۵-تدبیر کرني. ۶-اُلجھنا.
نِفْعَل-جوتا جانا.
ہِفْعِیل-تدبیر کرني.

חָרִישׁ م ۱-ہل کا جوتنا. ۲-ہل جوتنے کا موسم.

חָרָשׁ م ۱-سنگ‌تراش. ۲-کسي طرح کا کاریگر.

۱ חֶרֶשׁ م ۱-کاریگري. ۲-تدبیر. ۳-جادو.

חֹרֶשׁ م گھن کا بن.

חֲרֹשֶׁת ث کاریگري.

מַחֲרֵשָׁה اور מַחֲרֶשֶׁת ث کھیتي کے دو قسم کے دھاردار اوزار جن میں سے ایک هل کي پھال هوگي.

חֵרֵשׁ ۱-کتا هوا. ۲-گونگا. ۳-بهرا.

۲ חרשׁ قل-چُپ هونا.

هِفْعِيل ۱-چُپ هونا. ۲-باز آنا. ۳-باز رهنا. ۴-چُپکا کرنا.

هِتْپَعِيل-چُپ رهنا.

۲ חֶרֶשׁ چُپ‌چاپ.

חרת قل-تراشنا.

חֲשִׂיף ——— חשׂף.

חשׂך قل ۱-روکنا. ۲-محفوظ رکھنا. ۳-دریغ کرنا.

نِفْعَل ۱-رکنا. ۲-محفوظ رکھا جانا.

חשׂף قل ۱-چھیلنا. ۲-ننگا کرنا. ۳-کھینچنا (پاني).

חֲשִׂיף یا חָשִׂף م چھوٹا جُھنڈ (گویا اوروں سے کھنچا هوا).

מַחְשֹׂף م چھیلنا.

חשׁב قل ۱-حساب کرنا. ۲-سوچنا. ۳-تدبیر کرني. ۴-اراده کرنا. ۵-سمجھنا. ۶-کسي چیز کي قدر کرني. ۷-منسوب کرنا.

نِفْعَل ۱-حساب کیا جانا. ۲-سمجھا جانا. ۳-منسوب کیا جانا.

پِعِیل ۱-حساب کرنا. ۲-سوچنا. ۳-تجویز کرني. ۴-اراده کرنا.

هِتْپَعِیل-اپنے تئیں گننا.

חֹשֵׁב م ۱-کاريگر. ۲-خصوصاً رنگ برنگ کا کپڑا بُنّےوالا.

חֵשֶׁב م ايک خاص رنگ برنگ کي پيٹي.

חֶשְׁבּוֹן م ۱-سمجھ. ۲-دانش.

חִשָּׁבוֹן م ۱-تدبير. ۲-دُشمن کے قلعه وغيره پر پتھر پھينکنے کي کل.

מַחֲשָׁבָה اور מַחֲשֶׁבֶת ث ۱-تدبير. ۲-اراده. ۳-خيال. ۴-کاريگري.

חשה قَل-چُپ رهنا.

هِفْعِيل ۱-چُپکا کرنا. ۲-چُپ رهنا.

חֲשׁוּד ——— חשד.

חָשׁוּק ——— חשק.

חשח قَل ۱-ضرور هونا. ۲-ضرور جاننا.

חַשְׁחוּת ث ضرورت.

חֲשֵׁיכָה ——— חשך.

חשך قَل-تاريک هونا.

هِفْعِيل ۱-تاريک کرنا. ۲-تاريک هونا.

חֹשֶׁךְ م تاريکي.

חָשֹׁךְ ۱-تاريک. ۲-گُمنام.

חֲשׁוּךְ م تاريکي.

חֲשֵׁכָה يا חֲשֵׁיכָה ث تاريکي.

חָשְׁכָה ث تاريکي.

מַחְשָׁךְ م ۱-تاريکي. ۲-تاريک جگهہ.

חשל قَل-پيسنا.

نِفْعَل-تهک جانا.

חשם موٹا هونا.

חַשְׁמָן م ۱-موٹا. ۲-امیر.

חַשְׁמַל م تپتی ہوئی دھات. (ماخذ مشتبہ).

חשן خوبصورت ہونا.

חֹשֶׁן م ایک خاص چپراس.

חשק قَل ۱-جُڑنا. ۲-بڑی محبت رکھنی. ۳-پسند کرنا.

پِعِیل-جوڑنا.

پُعل-جُڑنا.

חֵשֶׁק م خوشی.

חִשּׁוּק یا חִשֻּׁק ستونوں کے اُوپر کے دونو سروں کو جوڑنے والی لکڑی.

חִשֻּׁק م پہیّے کے چکّر اور دُھرے کے بیچ کی لکڑیاں.

חשר جمع کرنا.

חַשְׁרָה ث مجموعہ.

חִשֻּׁר م پہیّے کا دُھرا.

חשש سوکھنا.

חֲשַׁשׁ سوکھی گھاس.

חַת | חִתָּה ——— חתת.

חתה قَل ۱-پکڑنا. ۲-خصوصاً آگ یا انگاروں کو پکڑنا.

מַחְתָּה ث ۱-انگاروں کے لیجانے کا برتن. ۲-گُلگیر.

חִתִּית ——— חתת.

חַתְחַת חִתִּית ——— חתת.

חתך قَل-کاٹنا.

نِفْعَل-مقرّر ہونا.

חתל قَل-نومولود کو کپڑے میں لپیٹنا.

نِفْعَل-لپیٹا جانا.

هُفْعَل-لپیٹا جانا.

חֲתֻלָּה ث وہ کپڑا جس میں نومولود لپیٹا جاے.

חִתּוּל م پٹي.

חתם قَل ۱-مُہر کرني. ۲-روکنا. ۳-چھپکر کوئيکام کرنا.

نِفْعَل-مُہر کیا جانا.

پِعِیل-احاطہ باندھنا.

هِفْعِیل-بند کرنا.

חוֹתָם یا חֹתָם م ۱-مُہر. ۲-نگینہ.

חֹתֶמֶת ث ۱-مُہر. ۲-نگینہ.

חתן قَل ۱-اپني بیٹي کي شادي کرني. ۲-کسي کي بیٹي سے شادي کرني. ۳-کسي سے نکاح کرنا.

هِثْپَعِیل-اپني اپني بیٹي ایک دوسرے کو دیني.

חֹתֵן م خُسر.

חֹתֶנֶת ث ساس.

חָתָן م ۱-داماد. ۲-دُولھا. ۳-سسرال کا کوئي رشتہدار.

חֲתֻנָּה ث نکاح.

חתף قَل-شکار کرنا.

חֶתֶף م شکار.

חתר قَل ۱-نقب لگانا. ۲-زور سے کھیونا.

מַחְתֶּרֶת ث نقب کا لگانا.

חתת قَل ۱-ٹوٹنا. ۲-پریشان ھونا.

نِفْعَل ۱-ٹوٹنا. ۲-پریشان ھونا.

پِعِیل ۱-ٹوٹ جانا. ۲-پریشان کرنا.

هِفْعِیل ۱-ٹکڑے ٹکڑے کرنا. ۲-پریشان کرنا.

חַת ۱-ٹوٹا ھوا. ۲-پریشان.

۲ חַת اور חַתַּת م دهشت.
חִתָּה اور חִתִּית ث دهشت،
חַתְחַת بُزدل.
מְחִתָּה ث ۱-شکست. ۲-هلاکت. ۳-پريشاني.

ט

טאב قَل-خوش هونا.
טָב ——— טוב.
טָבוּל ——— טבל.
טָבִיר ——— טבר.
טבח قَل ۱-قتل کرنا. ۲-خصوصاً جانور کو ذبح کرنا.
טַבָּח م ۱-باورچي. ۲-جلاد.
טַבָּחָה ث باورچن.
טֶבַח م اور טִבְחָה ث ۱-قتل. ۲-ضيافت.
מַטְבֵּחַ م قتل.
אֲבַטִּיחַ (אֲבַטִּיחַ کي عوض) م خرپزه. عربي لفظ طبيخ (پکانا) سے نکلا ہے.
טבל قَل ۱-ڈبونا. ۲-ڈوبنا.
نِفْعَل-ڈبويا جانا.
טְבוּל م پگڑي (شايد اِسواسطےکه رنگي هوئي هوتي ہے).
טבע قَل-دهسنا.
پُعل-دهسنا.
هُفْعَل-دهسنا.
טַבַּעַת ث ۱-مُهر. ۲-نگينه. ۳-چهلاّ.

טבר تہیر کرنا.

טַבּוּר م بلند مقام.

טֵבֵת م یہودیوں کا دسواں مہینا. (ماخذ غالباً مصري).

טָהוֹר ——— טהר.

טהר قل ۱-چمکنا. ۲-صاف ہونا. ۳-پاک ہونا.

پعیل ۱-صاف کرنا. ۲-پاک کرنا. ۳-پاک ٹھہرانا.

پُعل-پاک کیا جانا.

ہِتْپَعِیل-اپنے تئیں پاک کرنا.

טֹהַר م ۱-صفائي. ۲-پاکیزگي.

טְהֹר اور טְהָר م ۱-رونق. ۲-پاکي.

טָהֳרָה ث ۱-پاکي. ۲-تطہیر.

טָהוֹר ۱-صاف. ۲-پاک.

טוב قَل ۱-اچھا ہونا. ۲-خوبصورت ہونا. ۳-خوش ہونا.

ہِفْعِیل ۱-اچھا کرنا. ۲-کسي کا بھلا کرنا. ۳-خوبصورت کرنا. ۴-خوش کرنا.

۱ טוֹב (ر טָב) ۱-اچھا. ۲-خوبصورت. ۳-خوش. ۴-خوشحال. ۵-خوشنما.

טוּב م ۱-بھلائي. ۲-عمدہ چیز. ۳-عمدہ حصہ. ۴-مال. ۵-خوبصورتي. ۶-خوشي. ۷-خوشحالي.

۲ טוּב م ۱-خوبي. ۲-خوشحالي.

טוֹבָה ث ۱-بھلائي. ۲-مال. ۳-خوشحالي.

טוה قَل ۱-مروڑنا. ۲-بُننا. ۳-پیچش ہوني. ۴-فاقہ کرنا.

טְוָת ث فاقہ.

מַטְוֶה م بُني ہوئي چیز.

טחח قَل-لیپنا.

נִפְעַל-لیپا جانا.
טִיחַ م کہگل.
טֻחוֹת ث (صیغه جمع) گُردے (کیونکه چربي سے گویا لپے هوئے هیں).
טוֹטָפָה ——— טוף.
טרל قَل-لمبا هونا.
הִפְעִיל ۱-لمبا کرنا. ۲-هاتھ لمبا کرکے کسي چیزکو دور [پھیکنا.
הָפְעַל ۱-لمبے هاتھ سے دور پھیکا جانا. ۲-زمین پر لمبا پڑنا.
פִּלְפֵּל-لمبے هاتھ سے دور پھیکنا.
טַלְטֵלָה ث لمبے هاتھ سے دور پھیکا جانا.
טוף گھیرنا.
טוֹטָפָה (טְפַטְפָה کي عوض) ث ایک قسم کا فیته جو هاتھ یا پیشاني پر باندھا جاتا تھا.
טור گھیرنا.
۱ טוּר م ۱-احاطه. ۲-سلسله.
טִירָה ث ۱-احاطه. ۲-قلعه. ۳-خانه‌بدوشوں‌کا‌خیمه‌گاه.
۲ טוּר ——— צוּר.
טוש قَل-شکار پکڑنے کے لئے اُڑ آنا.
טְוָת ——— טוה.
טחה پِعیل-تاننا.
טְחוֹן ——— טחן.
טְחוֹרִים ——— טחר.
טֻחוֹת ——— טוח.
טחן قَل-پیسنا.

טְחוֹן م چکي۔
טַחֲנָה ث چکي۔
טֹחֲנוֹת ث (صيغهٔ جمع) ڈاڑھيں۔

טחר دينا۔
טְחוֹרִים م (صيغه جمع) بواسير۔

טִיחַ ——— טוח.

טִיט (ر טין) م ۱-کيچڑ. ۲-مٹي۔
טאט پعليغ ۱-کيچڑ نکالنا. ۲-جھاڑ ڈالنا۔
מַטְאֲטֵא م جھاڑو۔

טִירָה ——— טור.

טַל ——— ۱ טלל.

טלא قَل ۱-ٹانکنا. ۲-بڑے داغ والا کرنا۔
پُعل-ٹانکا جانا۔

טלה تازه هونا۔
טָלֶה اور טְלָא م بھيڑ کا بچه۔

טַלְטֵלָה ——— טול.

۱ **טלל** سينچنا۔
טַל م اوس۔

۲ **טלל** قَل-چھانا۔
پِعِيل-پاٹنا۔
هِفْعِيل-سايه تلے آرام کرنا۔

טמא اور טמה قَل-ناپاک هونا۔
نِفْعَل-اپنے تئيں ناپاک کرنا۔
پِعِيل ۱-ناپاک کرنا. ۲-ناپاک ٹھہرانا۔
پُعل-ناپاک هونا۔

هِتْپَعِّيل-اپنے تئیں ناپاک کرنا.
هُتْپَعَّيل-اپنے تئیں ناپاک کرنا.
טמא ناپاک.
טמאה اور טמאת ث ناپاکي.
טמן قَل-چهپانا.
نِفْعَل-چهپنا.
هِفْعِيل-چهپانا.
מטמון م ۱-چهپا هوا خزانه. ۲-گڑا هوا خزانه.
۳-ته خانه.
טנא م ٹوکري.
טנף پِعِيل-ميلا کرنا.
טעה هِفْعِيل-گمراه کرنا.
טעם قَل ۱-چکهنا. ۲-مزه جاننا.
پِعِيل-چکهانا.
טעם م ۱-مزه. ۲-تميز. ۳-عقل. ۴-فتوى. ۵-فرمان.
טעם م ۱-مزه. ۲-فتوى. ۳-مقدمه. ۴-فرمان.
۵-حساب. ۶-دل.
מטעמים م (صيغه جمع) مزدار کهانا.
۱ **טען** پُعَل-چهدنا.
۲ **טען** قَل-لادنا.
טף ——— טפף.
۱ **טפח** پِعِيل-تاننا.
טפח م ۱-هتهيلي. ۲-بالشت. ۳-عمارت ميں
ايسا نکلا هوا پتهر جس پر شهتير ٹيکا جاے.
۲ טפח پِعِيل-هتهيلي پر لئے پهرنا.

טְפָחִים م (جمع) هتهيلي پر ليا جانا.

טֶפַח م بالشت.

מִטְפַּחַת ث عورتوں كي چادر.

טפל قَل ١-ٹانكنا. ٢-جُهوٹ مُوٹ بنانا.

טִפְסָר م گورنر. (ماخذ ژند).

טפף قَل-نازک خرامي كرني.

טַף م ١-بچه. ٢-عيال و اطفال.

טְפַר ——— ٢ צְפַר.

טפש قَل-موٹا هونا.

טרד قَل ١-دهكيلنا. ٢-نكال دينا. ٣-پےدرپے هونا.

טרה تازه هونا.

טְרִי تازه.

טרום ——— טרם.

טרח هِفْعِيل-لادنا.

טֹרַח م بوجه.

טְרִי ——— טרח.

טֶרֶם اور טרום ١-آغاز. ٢-ابتک نهيں. ٣-اُس سے پيشتر كه.

בטרם اور מטרם اُس سے پيشتر كه.

טרף قَل ١-توڑ لينا. ٢-پهاڑ ڈالنا.

نِفْعَل-پهاڑا جانا.

پُعل-پهاڑا جانا.

هِفْعِيل-كهلانا.

טָרָף تازه توڑا هوا.

טֶרֶף م ١-تازه توڑي هوئي پتي. ٢-شكار. ٣-طعام.

טְרֵפָה م پهاڑا هوا جانور.

י

יאב قَل-آرزومند هونا.

יאה قَل-پهبنا.

יְאוֹר ——— יְאֹר.

۱ **יאל** نِفْعَل ۱-بيوقوفي كرني. ۲-بيوقوف بننا.

۲ **יאל** هِفْعِيل ۱-چاهنا. ۲-اپنے ذمه لينا. ۳-راضي هونا.

יְאֹר يا יְאוֹר م (بصيغه واحد) ۱-درياے نيل. ۲-اور كوئي دريا. (ايكهي مقام ميں ہے).
(بصيغه جمع) درياے نيل كي شاخيں.
(ماخذ مصري۰)

יאש نِفْعَل ۱-نااُميد هونا. ۲-باطل هونا.
پِعِيل-نااُميد كر دينا.

יבב پِعِيل-چلاّنا.

יְבוּל ——— ۱ יבל.

۱ **יבל** قَل ۱-بهنا. ۲-چانا.
هِفْعِيل ۱-چلانا. ۲-دهوم دهام سے پهنچانا. ۳-پيدا كرنا.
هُفْعَل ۱-پهنچايا جانا. ۲-خصوصاً دهوم دهام سے.

יָבָל اور יוּבַל اور אוּבָל يا אֻבָל م دريا.

יְבוּל م حاصل (خصوصاً زمين كا).

בּוּל م ۱-بارش. ۲-آٹهواں مهينا. (جس ميں فلسطين كي طرف بارش هوتي ہے). ۳-نباتات. ۴-تنه.

יַבֶּלֶת جس ميں سے پيپ نكلتي هو.

מַבּוּל م نوح کا طوفان۔
תֵּבֵל ث ۱-نباتات۔ ۲-آبادي۔ ۳-دُنیا۔
۲ יבל خوش هونا۔
יוֹבֵל یا יֹבֵל م اور ث ۱-خوش‌آوازي۔ ۲-خوش‌آواز ترئي۔
۳-آزادي کا سال جو هر پچاسواں برس
هوتا تها اور جس کي خبر خوش‌آواز
ترئیوں سے دیجاتي تهي۔
יָבָם م دیور جیتّهہ۔
יִבֵּם پِعِیل-مرے هوئے بهائي کي بیوي سے شادي کرني۔
יְבֵמֶת ث ۱-بهاوج۔۔ ۲-دیوراني جتّهاني۔
۱ יבשׁ قَل-سوکهنا۔
پِعِیل-سکهانا۔
هِفْعِیل ۱-سُکهانا۔ ۲-سوکهنا۔ ۳-نیست هونا۔
יָבֵשׁ خشک۔
יַבָּשָׁה اور יַבֶּשֶׁת ث خشکي۔
۲ יבשׁ هِفْعِیل ۱-شرمنده کرنا۔ ۲-شرمنده هونا۔ ۳-شرم
انگیز کام کرنا۔
יגב قَل-هل جوتنا۔
יָגֵב م کهیت۔
۱ יגה قَل-غمگین هونا۔
پِعِیل-غمگین کرنا۔
هِفْعِیل-غمگین کرنا۔
نِفْعَل-غمگین هونا۔
יָגוֹן م غم۔
תּוּגָה ث غم۔

۲ יגה قَل-هٹنا.
هِفْعِيل-هٹانا.
יָגִיעַ יְגִיעַ | יְגִיעָה ——— יגע.
יגע قَل ۱-محنت کرني. ۲-تهکنا.
پِعِيل-تهکانا.
هِفْعِيل-تهکانا.
יָגֵעַ اور יָגִיעַ تهکا هوا.
יְגִיעַ م ۱-محنت. ۲-محنت کا حاصل. ۳-دولت.
יְגִיעָה يا יְגִעָה ث ماندگي.
יָגָע م محنت کا حاصل.
۱ יגר ڈهير کرنا.
יְגַר م ڈهير.
۲ יגר قَل-ڈرنا.
יָגֹר ڈرنيوالا.
יָד ث ۱-هاتهہ. ۲-هتکل. ۳-چُول. ۴-ڈُهري. ۵-زور.
۶-مدد. ۷-مار. ۸-پاس. ۹-طرف. ۱۰-کناره.
۱۱-کنگني. ۱۲-جگہہ. ۱۳-حصه. ۱۴-چند (جيسے
دوچند ميں هے). ۱۵-ستونِ نشان. ۱۶-رسته
بتانيوالا ستون وغيره.
ידא اور ידה قَل-ڈالنا.
پِعِيل ۱-پهيکنا. ۲-نکالديـنا.
هِفْعِيل ۱-هاتهہ بڑهاکر دکهانا. ۲-اِقرار کرنا.
۳-شکرگذاري کرني.
هِتْپَعِيل ۱-اپنے قصور کا اِقرار کرنا ۲-شکر
گذاري کرني.

תּוֹדָה ث ۱-اِقرار. ۲-شکرگذاري. ۳-شکرگذاري کي قرباني. ۴-شکرگذاروں کي جماعت.

הֹידָה ث شکرگذاري کا گيت.

דָּת ث ۱-فرمان. ۲-قانون. ۳-مذهب.

דְּתָבָר م قانون‌داں. (דָּת اور فارسي لفظِ ور سے).

۱ ידד پيار کرنا.

יָדִיד پيارا.

יְדִידוּת يا יְדִדוּת ث پياري.

۲ ידד قَل-ڈالنا.

ידה ——— ידא.

ידע قَل ۱-جاننا. ۲-جان لينا. ۳-دريافت کرنا. ۴-کسي سے هم‌بستر هونا. ۵-کسي کي طرف توجه کرني. [کرنا.

نِفْعَل ۱-معلوم هونا. ۲-سکهايا جانا. ۳-اپنے تئيں ظاهر

پِعِيل-جتانا.

پُعل-پهچانا جانا.

پوعيل-جتانا.

هِفْعِيل ۱-جتانا. ۲-سکهانا.

هُفْعَل-معلوم هونا.

هِتْپَعِيل-اپنے تئيں ظاهر کرنا.

יִדְּעֹנִי م ۱-دانا آدمي. ۲-ديووں کے ذريعه سے خبريں بتانےوالا. ۳-ايسا ديو.

דֵּעַ م ۱-علم. ۲-راے.

דֵּעָה ث جاننا.

דַּעַת ث ۱-علم. ۲-دانش.

מַדָּע اور מַדַּע یا מַנְדַּע ۱-علم. ۲-عقل. ۳-دل.
מַדּוּעַ (מָה יָדוּעַ کے عوض) کیوں.
מוֹדָע اور מוֹדַע یا מְדַע م جان پہچان مرد.
מוֹדַעַת ث جان پہچان عورت.
יָהּ ——— הוה.
יהב قل-۱-دینا. ۲-سونپ دینا. ۳-ٹھہرانا. ۴-رکھنا.
הָתְפַּעֵל-سونپا جانا.
יְהָב م سونپی ہوئی چیز.
הָבָה چلو.
הַבְהָב م نذر.
יְהוּדָה حضرت یعقوب کا چوتھا بیٹا.
יהד הָתְפַּעֵל-یہودی بننا.
יְהוּדִי اور יהוּדִי م یہودی.
יְהוּדִיָּה ث یہودن.
יְהוּדִית یہودی زبان میں.
יְהוּד م مُلکِ یہودیہ.
יהוה ——— הוה.
יָהִיר ——— יהר.
יַהֲלֹם ——— הלם.
יהר شیخی کرنی.
יָהִיר شیخی باز.
יוֹבֵל ——— ۱ יבל.
יוּבַל ——— ۲ יבל.
יום گرم ہونا.
יֵמִים م (جمع) گرم پانی کے چشمے.

יוֹם م (جمع יָמִים) بصيغة واحد. ۱-دن. ۲-روز.
بصيغة جمع. ۱-چندروز. ۲-سال.
הַיּוֹם ۱-آج. ۲-اِسوقت. ۳-اُسوقت.
כַּיּוֹם ۱-اِس وقت. ۲-اُس وقت.
יוֹמָם ۱-دن کو. ۲-دن کو آنیوالا.

יון اُبلنا.
יָוֵן م چکني متي.
יַיִן م ۱-مے. ۲-مستي.
יוֹנָה ث فاختہ. (ماخذ مشتبہ).
דִּבְיוֹנִים م (جمع) فاختاؤں کي بيٹ (דבה سے).
יוֹנֵק | יוֹנֶקֶת ——— ינק.
יוֹצֵר ——— יצר.
יוֹרֶה ——— ירה.
יוֹתֵר | יוֹתֶרֶת ——— יתר.

יזע بہنا.
יֶזַע م اور יְזָעָה ث پسينا.

יחד قَل ۱-ايک ہونا. ۲-اکٹھا ہونا.
پِعِيل-ايک کرنا.
۱ יַחַד م يگانگي.
۲ יַחַד ۱-اکٹھے. ۲-سب کے سب. ۳-بالکل.
۴-مطلق.
יַחְדָּו اور יַחְדָּיו ۱-اکٹھے. ۲-آپس ميں. ۳-ايک
ہي وقت.
יָחִיד ۱-اکيلا. ۲-اکلوتا. ۳-وحيد.
יָחִיל ——— יחל.

יחל قَل-صبر کرنا.
پِعِیل ۱-اُمید آمیز انتظار کرنا. ۲-اُمید بندھانی.
ہِفْعِیل-انتظار کرنا.
نِفْعَل-صبر کرنا.
יָחִיל صابر.
תּוֹחֶלֶת ث صبرآمیز انتظار.
יחם قَل ۱-گرم ہونا. ۲-گرمی معلوم ہونی.
پِعِیل ۱-گرم ہونا. ۲-شہوت سے مست ہونا.
۳-پیٹ میں لینا.
חֵמָה اور חֵמָא اور חֶמְאָ اور חֶמְאָ ث ۱-گرمی. ۲-غصہ.
۳-زہر.
יַחְמוּר ——— חמר.
יחף ننگے پانو چلنا.
יָחֵף ننگے پانو.
יחר قَل-تاخیر کرنی.
ہِفْعِیل-تاخیر کرنی.
יַחַשׂ م خاندان. (جو پُشت در پُشت سے چلا آتا ہو).
יחשׂ ہِتْپَعِیل-اپنا نام نسب نامہ میں لکھوانا.
הִתְיַחֵשׂ م نسب نامہ.
יטב قَل ۱-اچھا ہونا. ۲-خوش ہونا.
ہِفْعِیل ۱-کوئی کام اچھی طرح سے کرنا. ۲-سلوک
کرنا. ۳-خوشی منانی ۴-سنوارنا. ۵-اچھا
معلوم ہونا.
מֵיטָב م اچھے سے اچھا حصہ.
יַיִן ——— יין.

יכח قَل ١-سامنے هونا. ٢-ظاهر هونا.
هِفْعِيل ١-ظاهر كرنا. ٢-ثابت كرنا. ٣-قائل كرنا.
٤-ڈانٹنا. ٥-تنبيهه كرني ٦-فيصله كرنا.
٧-بحث كرني.
هُفْعَل-سزا پاني.
نِفْعَل ١-قائل هونا. ٢-مباحثه كرنا.
هِثْپَعِيل-مباحثه كرنا.
תּוֹכֵחָה اور תּוֹכַחַת ث ١-ثبوت. ٢-قائل كرنا.
٣-ملامت. ٣-تنبيهه.
יכל قَل ١-سكنا. ٢-سهه سكنا. ٣-سمجهه سكنا.
٤-غالب هونا.
هُفْعَل ١-سكنا. ٢-سهه سكنا. ٣-سمجهه سكنا.
٤-غالب هونا.
הֵיכָל م اور ث ١-محل (گنجايش كے سبب). ٢-هيكل.
٣-خصوصاً هيكل كا درمياني حصه. ٤-بتخانه.
ילד قَل ١-جننا. ٢-انڈے دينا. ٣-جنانا. (باپ كا).
نِفْعَل-پيدا هونا.
پِعِيل-جنانا. (دائي كا).
پُعل-پيدا هونا.
هِفْعِيل ١-جنانا. (كسي كا). ٢-اُگوانا.
هُفْعَل-پيدا هونا.
هِثْپَعِيل-اپني پيدايش لكهواني.
יֶלֶד م ١-فرزند. ٢-لڑكا (باعتبارِ عُمر). ٣-جوان.
יַלְדָּה ث لڑكي.
יַלְדוּת ث ١-جواني. ٢-جوانوں كي جماعت.

יָלוּד پیدا ھوا (مولود)۔

יָלִיד پیدا ھوا (مولود)۔

מוֹלֶדֶת ث ۱-پیدایش۔ ۲-زادبوم۔ ۳-اولاد۔ ۴-خاندان۔
(جو پشت درپشت چلا آتا ھو)۔

תּוֹלְדוֹת ث (جمع) ۱-خاندانہا۔ ۲-تواریخ۔ ۳-پیدایش۔

ילך یہہ הלך کا بالکل مرادف ہے۔

ילל ھِفْعِیل ۱-واویلا کرنا۔ ۲-للکارنا۔

יְלֵל م اور יְלָלָה ث واویلا۔

תּוֹלָל م واویلا کرانیوالا۔

ילע قَل-بےسوچے سمجھے بولنا۔

ילף چمٹنا۔

יַלֶּפֶת ث زخم کا انگور۔

ילק چاٹنا۔

יֶלֶק م ایک قسم کی ٹڈی۔

יַלְקוּט ——— לקט۔

יָם (جمع יַמִּים) م ۱-سمندر۔ ۲-کوئی بڑا دریا۔ ۳-مغرب
(کیونکہ کنعان کےمغرب کیطرف سمندر ہے)
[طرف۔

יָמִים ——— יוֹם۔

יָמִין م اور ث ۱-داھنی طرف۔ ۲-داھنا ھاتھ۔ ۳-دکھن

יְמָנִי اور יְמִינִי داھنا۔

ימן ھِفْعِیل ۱-داھنی طرف جانا۔ ۲-اپنے داھنے ھاتھ
کو کام میں لانا۔

תֵּימָן م ۱-دکھن طرف۔ ۲-دکھنی ھوا۔

ימר ھِفْعِیل-بدل دینا۔

ھِتْפַּعِیل-اپنا بدلا پانا۔

ימשׁ הִפְעִיל-ٹٹولوانا.
ינה קַל-ظلم کرنا.
הִפְעִיל ۱-ظلم کرنا. ۲-ظلم کرکے نکال دینا:
יְנִיקָה ——— ינק.
ינק קַל-چُوسنا.
הִפְעִיל ۱-چُسانا. ۲-خصوصاً اپنا دُود پلانا.
יוֹנֵק م اور יוֹנֶקֶת اور יְנִיקָה ث کونپل.
מֵינֶקֶת یا מֵנֶקֶת ث اپنا دُود پلانیوالي.
יַנְשׁוּף | יַנְשׁוֹף ——— נשׁף.
יסד קַל ۱-کسیکي بُنیاد ڈالني. ۲-قائم کرنا. ۳-مقرزکرنا.
נִפְעַל ۱-کسي کي بُنیاد پڑني. ۲-اکٹھے بیٹھنا.
۳-آپس میں مشورہ کرنا.
פִּעֵל ۱-کسي کي بُنیاد ڈالني. ۳-مقرر کرنا.
פֻּעַל-کسي کي بُنیاد پڑني.
הֻפְעַל ۱-کسي کي بُنیاد پڑني. ۲-خوب قائم هونا.
יְסוֹד م اور יְסוּדָה ث بُنیاد.
יְסֻד م آغاز.
מוּסָד اور מוּסָּד م ۱-بُنیاد. ۲-بُنیاد کا ڈالنا.
מוּסָדָה ث ۱-بُنیاد. ۲-تقرّر.
מַסַּד م بُنیاد.
סוֹד م ۱-بیٹھنا. ۲-مجلس. ۳-مشورہ. ۴-راز.
۵-جان پہچان.
יְסוֹר ——— יסר.
יָסוּר ——— סור.
יסך קַל-ڈالا جانا.

יסף قَل اور ہِفْعِيل ١-بڑھانا. ٢-بڑھنا. ٣-كوئي كام پھر كرنا. ٤-كوئي كام آور كرنا.

نِفْعَل ١-بڑھايا جانا. ٢-بڑھنا. ٣-ملنا. ٤-اور هونا.

هُفْعَل-بڑھايا جانا.

יסר قَل پِعِيل اور ہِفْعِيل ١-سيدھا كرنا. ٢-تعليم ديني. ٣-تربيت كرني. ٤-تنبيهہ كرني.

نِفْعَل ١-تنبيهہ قبول كرني. ٢-عبرت پكڑني.

יִסּוֹר م تنبيهہ كرنيوالا.

מוּסָר م ١-تربيت. ٢-تنبيهہ. ٣-عبرت انگيزبات. ٤-تعليم.

מֹסָר تربيت.

יָעַ ——— יעה.

יעד قَل ١-مقرر كرنا. ٢-كسي عورت سے منگني كرني.

نِفْعَل ١-باهم ملنے كي جگہہ اور وقت مقرر كرنا. ٢-مقرري وقت اور جگہہ ملنا. ٣-ملنا.

هِفْعِيل-مقرري جگہہ اور وقت كے لئے طلب كرنا.

هُفْعَل ١-مقرر هونا. ٢-متوجهہ هونا.

מוֹעֵד م ١-مقرري وقت. ٢-عيد. ٣-عيد كي قرباني. ٤-زمانه. ٥-ملاقات. ٦-مجلس. ٧-مجلس كا مكان.

מוֹעָד م ١-مجلس. ٢-غول.

מוֹעָדָה ث ١-مجلس. ٢-غول.

מִיּעָדָה ث مقرري پناه گاه.

١ עֵדָה ث ١-مجلس. ٢-جماعت. ٣-گھرانا. ٤-غول.

יעה قَل-اُٹھا ليجانا.

יַעַ م کفچه یا پهاوڑا.

יְעוֹר ——— יַעַר.

יעז نِفْعَل ۱-زورآور هونا. ۲-گردنکش هونا.

۱ **יעט** قَل-پهنانا.

۲ יעט ——— יעה.

יעל قَل ۱-چڑهنا. ۲-مفید هونا.

هِفْعِیل ۱-مفید هونا. ۲-ترقی دینی. ۳-فائده اُٹهانا.

יָעֵל م ایک قسم کا پهاڑی بکرا.

יַעֲלָה ث ایک قسم کی پهاڑی بکری.

בְּלִיַּעַל م ۱-بیفائدگی. ۲-خرابی. ۳-خراب آدمی.

יען کهاؤ هونا.

יָעֵן اور יַעֲנָה ماده شترمرغ.

יַעַן ——— ۱ ענה.

יעף قَل-تهکنا.

هُفْعَل-تهکنا.

יָעֵף تهکا هوا.

יְעָף م تیزروی.

תּוֹעָפוֹת ث (جمع) ۱-تکان. ۲-تیزروی. ۳-محنت. ۴-چڑهائی.

יעץ (ر יעט) قَل ۱-صلاح دینی. ۲-مشوره کرنا. ۳-تدبیر کرنی. ۴-خبر دینی.

نِفْعَل ۱-صلاح لینی. ۲-آپس میں مشوره کرنا. ۳-صلاح دینی.

هِتْپَعِیل-آپس میں مشوره کرنا.

מוֹעֵצָה ث تدبیر.

۲ עֵצָה ث (ر עֵטָא) ۱-صلاح. ۲-تدبير. ۳-هوشياري.

יער اُبلنا.

יַעַר اور יַעְרָה م ۱-بہتا هوا شهد. ۲-جنگل.

יפה قَل ۱-چمکنا. ۲-خوبصورت هونا.

پِعِیل-سنوارنا.

پُعپاعَل-نہایت خوبصورت هونا.

هِتپَعِیل-اپنے تئیں سنوارنا.

יָפֶה ۱-خوبصورت. ۲-خوب.

יְפֵה־פִיָּה ذرا خوبصورت.

יֳפִי اور יְפִי م ۱-خوبصورتي. ۲-جمال.

מוֹפֵת ث ۱-جلالي کام. ۲-معجزه. ۳-نشاني.

יפח قَل-پُھونکنا.

هِتپَعِیل-ٹھنڈا سانس بهرنا.

יָפֵחַ اپنے سانس کے ساتھ نکالنےوالا.

יפע قَل-چمکنا.

هِفعِیل ۱-چمکانا. ۲-جلوهگر هونا.

יִפְעָה ث رونق.

יצא قَل ۱-نکلنا. ۲-طلوع هونا. ۳-خرج هونا.

۴-تمام هونا.

[کرنا.

هِفعِیل ۱-نکالنا. ۲-خرج کرانا. ۳-مشتهرکرنا. ۴-پیدا

هُفعَل-نکالا جانا.

יָצִיא نکلا هوا.

מוֹצָא م ۱-خروج. ۲-اِشتهار. ۳-نکلنے کي جگہ.

۴-مشرق. ۵-جو کچھ نکلتا ہے. ۶-دساوري

مال جو جاتا ہے.

מוֹצָאָה ث ١-خروج. ٢-پاخانه.

תּוֹצָאָה ث ١-خروج. ٢-نکلنے کي جگہہ. ٣-تمام هونے کي جگہہ.

נֹצָה ث بِيت.

צֹאָה ث گوہ.

צֶאֱצָאִים م (جمع) ١-نباتات. ٢-اولاد.

צוֹאָה ث ١-گوہ. ٢-کسي طرح کا مَيل.

צוֹא گوہ ميں بھرا هوا.

שֵׁיצִיא تمام.

יצב قَل ١-کھڑا کرنا. ٢-قائم هونا. ٣-سچ هونا.

پِعِيل-تحقيقات کرني.

هِتْپَعِيل ١-اپنے تئيں کھڑا کرنا. ٢-کھڑا هونا. ٣-کھڑا رهنا.

יַצִּיב ١-قائم. ٢-سچّا.

יצג قَل-کھڑا هونا.

هِفْعِيل ١-کھڑا کرنا. ٢-ٹھہرانا. ٣-رهنے دينا.

هُفْعَل-رهنے ديا جانا.

יִצְהָר ——— צהר.

יָצוּעַ ——— יצע.

יצע قَل-بچھانا.

هِفْعِيل-بچھانا.

هُفْعَل-بچھنا.

יָצוּעַ اور יָצִיעַ م ١-بچھونا. ٢-پلنگ. ٣-منزل (مکانکي) ٤-کوٹھريوں کا مجموعه.

מַצָּע م بچھونا.

יצק قَل ۱-ڈالنا. ۲-اُنڈیلنا. ۳-ڈھالنا. ۴-بہنا.
پِعیل-اُنڈیلنا.
ہِفْعِیل ۱-اُنڈیلنا. ۲-ٹھہرانا.
ہُفْعَل ۱-اُنڈیلا جانا. ۲-ڈھالا جانا. ۳-برقرار ہونا.
יְצוּקָה ث ڈھالنا.
מוּצָק م ڈھالی ہوئی چیز.
מוּצָקָה ث نلی.
מַצֶּקֶת ث ڈھالنا.

۱ יצר قَل ۱-کمہار کیطرح بنانا. ۲-بنانا. ۳-تدبیر کرنی.
نِفْعَل-بننا.
پُعل-بننا.
ہُفْعَل-بننا.
יוֹצֵר م کمہار.
יֵצֶר م ۱-بنائی ہوئی چیز. ۲-حقیقت. ۳-تدبیر. ۴-خیال.
יְצוּר م عضو.

۲ יצר قَل ۱-تنگ ہونا. ۲-تنگی ہونی.

יצת قَل ۱-جلانا. ۲-جلنا.
نِفْعَل ۱-جلنا. ۲-بھڑکنا.
ہِفْعِیل-جلانا.

יקב کھوکھلا کرنا.
יֶקֶב م ۱-انگور کا رس جمع ہونے کے لئے کولہو کے نیچے جو خانہ ہوتا ہے. ۱-انگور کا کولہو.

יקד قَل-جلانا.
ہُفْعَل-جلنا.

יְקֹדָא ث سوزش.
יְקוֹד م سوزش.
מוֹקֵד م ۱-سوزش. ۲-لُکتی.
מוֹקְדָה ث انگیٹھی.

יקה فرمانبردار ہونا.
יְקָהָה ث فرمانبرداری.

יקום ——— קום.
יְקוּשׁ | יָקוּשׁ ——— יקשׁ.
יַקִּיר ——— יקר.

יקע قَل ۱-اُکھیڑ لیا جانا. ۲-چڑھنا (پتّے کا). ۳-کسیکا دل کسی سے پھر جانا.
ہِفعِیل-پھانسی دینی.
ہُفعَل-پھانسی پانی.

יקץ قَل-جاگنا.

יקר قَل ۱-گراں‌قدر ہونا. ۲-معزز ہونا. ۳-عزیز ہونا.
ہِفعِیل-شاذ و نادر کرنا.
יָקָר ۱-گراں‌قدر. ۲-معزز. ۳-عزیز. ۴-رونق‌دار. ۵-شاذ و نادر.
יְקָר م ۱-گراں‌قدری. ۲-عزت. ۳-رونق. ۴-قیمت.
יַקִּיר ۱-پیارا. ۲-معزز.

יקשׁ قَل ۱-پرندوں کے لئے پھندے لگانے. ۲-پھندے لگانے.
نِفعَل-پھندے میں پھنسنا.
יָקוּשׁ اور יְקוּשׁ م چڑیمار.
יוּקָשׁ پھنسا ہوا.
מוֹקֵשׁ م پھندا.

ירא قَل-ڈرنا. [هونا.
نِفْعَل ۱-ڈرکا باعث هونا. ۲-ڈراؤنا هونا. ۳-عجیب
پِعِیل-ڈرانا.
יָרֵא ڈرنیوالا.
יִרְאָה ت ۱-ڈر. ۲-ڈرنا.
מוֹרָא اور מוֹרָה ت ۱-ڈر. ۲-ڈرکا باعث. ۳-ڈراؤنا کام.
יָרֵב ——— ריב.
ירד قَل ۱-اُترنا. ۲-ڈهلنا. ۳-بهنا. ۴-گر پڑنا.
هِفْعِيل ۱-اُتارنا. ۲-اُتار دینا. ۳-گرا دینا. ۴-بها دینا. ۵-نیچے لانا یا پهنچانا.
هُفْعَل-اُتارا جانا.
מוֹרָד م ۱-اُتار. ۲-دروازه پر تنگي هوئي پهول بوٹنے کي کوئي چیز.
ירה قَل ۱-پهینکنا. ۲-ڈالنا. ۳-سینچنا.
نِفْعَل-تیر وغیره سے مارا جانا.
هِفْعِيل ۱-ڈالنا. ۲-خصوصاً تیروغیره مارنا. ۳-سینچنا. ۴-هاتهه بڑهانا. ۵-دکهانا. ۶-سکهانا.
יוֹרֶה م اول برسات.
מוֹרֶה م ۱-تیرانداز. ۲-اول برسات. ۳-اُستاد.
תּוֹרָה ت اور ۳ תּוֹר م ۱-تعلیم. ۲-شریعت. ۳-توراة.
ירה قَل-ڈر جانا.
יָרוֹק ——— ۲ ירק.
יָרֵחַ م چاند.
יֶרַח اور יְרַח م مهینا.
ירט قَل ۱-پٹک دینا. ۲-هٹ جانا.

יָרִיב ——— רִיב.
יְרִיעָה ——— ירע.
יָרֵךְ ث ران.
יַרְכָה ث (واحد میں) ۱-ران. ۲-پیچھا.
(تثنیه میں) ۱-پیچھا. ۲-اندرونی حصه.
ירע قَل ۱-کانپنا. ۲-شور و غل کرنا. ۳-بُرا ہونا.
۴-بُرا معلوم ہونا. ۵-ناخوش ہونا.
יְרִיעָה ث پردہ.
۱ **ירק** قَل-تھوکنا.
۲ **ירק** سرسبز ہونا.
יָרָק م ۱-سبزی. ۲-خصوصاً ساگ پات.
יֶרֶק م سبزی.
יֵרָקוֹן م ۱-سبزی. ۲-زرد روئی. ۳-لینڈھا (اناج کے لئے ایک قسم کی آفت).
יָרוֹק م سبزی.
יְרַקְרַק م زردی.
ירש قَل ۱-کسی چیز پر قابض ہونا. ۲-پہلے مالک کو نکال دینا. ۳-میراث میں لینا. ۴-وارث ہونا.
נִפְעַל ۱-اپنی مِلک سے نکالا جانا. ۲-مُفلس ہونا.
פִּעֵל-قبضه میں لانا.
הִפְעִיל ۱-قابض کرنا. ۲-مالک کو نکال دینا.
۳-بےمیراث کر دینا. ۴-مُفلس کر دینا.
۵-میراث میں لینا.
יְרֻשָּׁה اور יְרֵשָׁה ث میراث.
מוֹרָשׁ م اور מוֹרָשָׁה ث میراث.

תִּירֹשׁ یا תִּירוֹשׁ م نئي مے (کیونکه جلدي آدمي کو بیخود کر دیتي ہے).

רֵשֶׁת ث جال.

ישׂם قل ۱-رکھنا. ۲-رکھا جانا.

יֵשׁ اور יֶשׁ اور אִשׁ (ر אִיתַי) ۱-هستي. ۲-حقیقت. ۳-ہے. هیں. هو.

ישׁב (ر יתב) قل ۱-بیٹھنا. ۲-بیٹھا رهنا. ۳-رهنا. ۴-بسنا. ۵-بسایا جانا. ۶-نزدیک رهنا.

نِفْعَل-بسایا جانا.

پِعِیل-بٹھانا.

هِفْعِیل ۱-بٹھانا. ۲-بسانا. ۳-کسي عورت سے شادی کرني.

מוֹשָׁב م ۱-نسستگاه. ۲-مجلس. ۳-مسکن. ۴-باشندوں کا مجموعه. ۵-جگہہ.

תּוֹשָׁב م ۱-باشنده. ۲-پردیسي.

۱ שִׁיבָה ث باشش.

۲ שֶׁבֶת ث ۱-بیٹھنا. ۲-بیٹھنے کي جگہہ. ۳-جگہہ.

ישׁה کھڑا هونا.

תּוּשִׁיָּה ث ۱-کھڑا کرنا. ۲-مدد. ۳-تدبیر. ۴-دانش.

יְשׁוּעָה —— ישׁע.

ישׁח —— שׁחח.

ישׁט هِفْعِیل-بڑھانا.

יְשִׁימוֹן יְשִׁימָה —— ישׁם.

יָשִׁישׁ —— ישׁשׁ.

ישם قَل-ویران هونا.
יְשִׁימוֹן م صحرا.
יְשִׁימָה ث بربادي.
ישן قَل ۱-تهک جانا. ۲-سو جانا. ۳-سویا رهنا.
نِفْعَل ۱-سوکهه جانا. ۲-پُرانا هونا.
پِعِیل-سُلانا.
יָשֵׁן سوتا هوا.
יָשָׁן پُرانا.
שֵׁנָה اور שֵׁנָא اور שְׁנָת ث نیند.
ישע قَل-چهوٹنا.
هِفْعِیل ۱-چُهڑانا. ۲-بچانا. ۳-نجات دیني.
نِفْعَل ۱-بچنا. ۲-نجات یافته هونا.
יֶשַׁע اور יֵשַׁע م ۱-چُهٹکارا. ۲-نجات. ۳-نجات دیني.
יְשׁוּעָה ث نجات.
מוֹשָׁעָה ث نجات کا کام.
יָשְׁפֵה اور יָשְׁפֶה م زبرجد. (ماخذ مشتبه).
ישר قَل ۱-سیدها هونا. ۲-سیدها چلنا. ۳-درست هونا.
پِعِیل ۱-سیدها بنانا. ۲-سیدها چلانا. ۳-درست ٹههرانا. ۴-هموار کرنا.
پُعل-هموار کیا جانا.
هِفْعِیل ۱-سیدهي راه بناني. ۲-هموار کرنا.
יָשָׁר ۱-سیدها. ۲-درست. ۳-هموار.
יֹשֶׁר م ۱-سیدهاپن. ۲-درستي.
יִשְׁרָה ث سیدهاپن.
יְשֻׁרוּן م سیدها آدمي.

מִישׁוֹר م ۱-درستي. ۲-هموار ميدان.
۱ מֵישָׁר م ۱-سيدهاپن. ۲-درستي. ۳-صلح.

ישש سر سفيد هونا.
יָשִׁישׁ اور יְשִׁישׁ م بُدّها آدمي.
יַת —— ۱ אֵת.
יתב —— ישב.

יתד پايدار كرنا.
יָתֵד م اور ث ۱-كُهونتا. ۲-ميخ. ۳-بيلچه.
יָתוֹם —— יתם.
יְתוּר —— תור.

יתח مارنا.
תּוֹתָח م مُگدر.
יַתִּיר —— יתר.

יתם تنها هونا.
יָתוֹם م يتيم.

יתן پايدار هونا.
אֵיתָן ۱-پايدار. ۲-بارهوں ماسي (باره مهينے بهنے والي). ۳-زورآور. ۴-سخت.

יתר قَل ۱-زياده هونا. ۲-بچنا. ۳-غالب هونا.
هِفْعِيل ۱-زياده دينا. ۲-بچانا. ۳-غالب هونا.
نِفْعَل ۱-بچنا. ۲-باقي رهنا. ۳-غالب هونا.
יוֹתֵר يا יֶתֶר م ۱-بقيّه. ۲-نفع. ۳-زياده. ۴-سوا. ۵-چونكه.
יוֹתֶרֶת يا יֹתֶרֶת ث ۱-بقيّه. ۲-كسي چيز كا ناكاره حصه. ۳-جِهلّي.

יַתִּיר خاص.

יַתִּירָה ث نهايت.

יֶתֶר ۱-زيادتي. ۲-بقيّه. ۳-خصوصيت. ۴-خاص چيز. ۵-رسّي (كيونكه اكثر زياده هوتي ہے).

יִתְרָה ث بقيّه.

יִתְרוֹן م ۱-نفع. ۲-فوقيت.

מֵיתָר م ۱-رسّي. ۲-خصوصاً چلّه.

מוֹתָר م ۱-زيادتي. ۲-فوقيت.

כ

כְּ ——— כְּמוֹ.

כאב قَل ۱-درد كرنا. ۲-غمگين هونا.

הִפְעִיל ۱-دُكهه دينا. ۲-خراب كرنا.

כְּאֵב م ۱-درد. ۲-غم.

מַכְאֹב يا מַכְאוֹב م درد.

כאה נִפְעַל-اُداس هونا.

הִפְעִיל-اُداس كرنا.

כָּאֶה اُداس.

כאר ——— ۱ כּוּר.

כבב گول كرنا.

כּוֹכָב (כַּבְכַּב كي عوض) م كوكب.

כבד قَل ۱-بهاري هونا. ۲-معزز هونا. ۳-شدت سے هونا. ۴-سُست هونا. ۵-سخت هونا.

פִּעֵל ۱-كسيكي عزت كرني. ۲-سخت كرنا.

پُعل-معزز هونا.

هِفْعِيل ۱-بهاري كر دينا. ۲-عزت ديني. ۳-عزتدار هونا. ۴-سُست كرنا. ۵-سخت كرنا.

نِفْعَل ۱-معزز هونا. ۲-اپني عزت ظاهر كرني. ۳-شدت سے هونا.

هِتْپَعِيل ۱-فخر كرنا. ۲-اپنے تئيں بڑهانا.

۱ כָּבֵד ۱-بهاري. ۲-بڑا. ۳-مشكل. ۴-سُست.

۲ כָּבֵד م جگر (كيونكه پيت كے اعضا ميں يهه بهاري هوتا ہے).

כָּבֹד (ث כְּבוּדָּה) ۱-جلالي. ۲-بيش‌قيمت.

כֹּבֶד م ۱-بهاري‌پن. ۲-شدت. ۳-بڑائي. ۴-سختي.

כְּבֵדוּת ث دشواري.

כָּבוֹד م اور ث ۱-عزت. ۲-جلال. ۳-باعثِ فخر.

כבה قَل-بُجهنا.

پِعِيل-بُجهانا.

כְּבִיר ؛ כַּבִּיר ——— כבר.

כבל باندهنا.

כֶּבֶל م بيڑي.

כִּרְבֵּל پِعِيل-پهنّا.

پُعل-مُلبّس هونا.

כַּרְבְּלָא ث اُوپر كا كپڑا.

כבס قَل اور پِعِيل ۱-روندنا. ۲-كپڑے دهونا.

پُعل اور هُفْعَل-دهويا جانا (كپڑونكا).

כּוֹבֵס م دهوبي.

כבע گول اور بلند هونا.

כּוֹבַע م خُود.

כבר قَل ۱-بٹنا. گونتھنا. ۲-مضبوط ہونا. ۳-دائم ہونا.
۴-بڑا ہونا.
ہِفْعِیل-بڑھانا.

כְּבָר ۱-دیر سے. ۲-اِس سے پیشتر.
כַּבִּיר ۱-بڑا. ۲-بہت.
כִּבְרָה ث ایک خاص فاصلہ کا نام.
כְּבָרָה ث چھلني.
כָּבִיר م بُني ہوئي گدّي.
מַכְבִּיר م کثرت.
מִכְבָּר م جالي.
מַכְבֵּר م ایک قسم کا موٹا کپڑا.

כבשׂ ۱-روندنا. ۲-جُفتي کرني.
כֶּבֶשׂ اور כֶּשֶׂב م بھیڑ کا بچہ.
כִּבְשָׂה اور כַּבְשָׂה اور כִּשְׂבָּה ث بھیڑ کا مادہ بچہ.

כבשׁ قَل ۱-روندنا. ۲-قبضہ میں لانا. ۳-کسي پر جبر کرنا.
پِعِیل-قبضہ میں لانا.
نِفْعَل-قبضہ میں آنا.

כֶּבֶשׁ م پاانداز.
כִּבְשָׁן م بھٹّي (جس‌میں دھات گویا مضمحل ہوتي ہے).

כַּד ——— כדד.

כדב | כָּדָב ——— כזב.

כדד ۱-مارنا. ۲-چنگاري نکالني. ۳-محنت کرني.
۴-پاني کھینچنا.

כַד ث گھڑا.
כִּידוֹד م چنگاري.
כַּדְכֹּד م لعل.

כדר بيقرار هونا.
כִּידוֹר م هُلَّڑ

כֹּה (ر כֹּה) ١-اِس طرح. ٢-اِدهر. ٣-يہاں ٤-اب.
אֵיכֹה اور אֵיכָה اور אֵיךְ اور הֵיךְ ١-کس طرح. ٢-کہاں.
כָּכָה اِس اِس طرح.
אֵיכָכָה کس طرح.

כהה قَل ١-کمزور هونا. ٢-ڈهندلا هونا.
پِعِيل ١-زرد‌رو کرنا. ٢-ڈانٹنا. ٣-زرد‌رو هونا.
٤-اُداس هونا.
כֵּהֶה ١-ڈهندلا. ٢-زرد‌رو.
כֵּהָה ث زخم کا درد کم کرنا.

כהל قَل-سکنا.

١ כהן قَل-مقرر هونا.
כֹּהֵן (ر כֹּהֵן) م ١-کوئي حاکم. ٢-خصوصاً حاکمِ دين
يعني کاهن.
٢ כהן پِعِيل ١-کاهن هونا. ٢-کاهن کا کام کرنا.
٣-کاهن کا سا تاج سر پر رکهنا.
כְּהֻנָּה ث کہانت يعني کاهن کا عُہدہ اور کام.

כּוֹ ——— ٢ כוה.
כּוֹבַע ——— כֹּבַע.

١ כוה قَل-جلانا.
نِفْعَل-جلنا.

כְּוִיָּה ث جلنا (بدن کا).

۲ כִּי (כְּוִי کي عوض) م داغ.

מִכְוָה ث سوزش.

۲ **כוה** کھوکھلا ہونا.

כַּו م کھڑکي.

כּוֹחַ ——— כחח.

כּוֹכָב ——— כבב.

כול قَل-ماپنا.

پلپيل ۱-کسي کي گنجايش رکھني. ۲-برداشت کرني. ۳-سنبھالنا. ۴-پرورش کرني.

پُلپّل-پرورش پاني.

ہِفْعِيل ۱-کسي کي گنجايش رکھني. ۲-برداشت [کرني.

כום ڈھير کرنا.

כּוּמָה ث ۱-ڈھير. ۲-گُچّھا. ۳-ثريّا.

כּוּמָז ——— כמז.

כון قَل-قائم ہونا.

پِعليل ۱-قائم کرنا. ۲-تيّار کرنا.

پُعلَل ۱-قائم ہونا. ۲-تيّار ہونا.

ہِفْعِيل ۱-قائم کرنا. ۲-مقرر کرنا. ۳-تيّار کرنا. ۴-متوجہ کرنا.

ہُفْعَل ۱-قائم ہونا. ۲-تيّار ہونا. ۳-مقرر ہونا.

نِفْعَل ۱-قائم ہونا. ۲-مناسب ہونا. ۳-تيّار ہونا.

ہِتْپَعِيل ۱-قائم ہونا. ۲-اپنے تئيں تيّار کرنا.

כַּוָּן م ايک قسم کي چھوٹي روٹي.

כִּיּוּן م بُت کي چوکي.

١ כֵּן ١-قائم. ٢-سيدھا. ٣-درست. ٤-درستي سے.
٥-اُس طرح. ٦-اُسقدر. ٧-اُتني دير تک.
٨-اُتني دفعه. ٩-وُھيں.

אַחַר־כֵּן اور אַחֲרֵי־כֵן اُس کے بعد.

בְּכֵן اُس حال ميں.

לָכֵן ١-اُس سبب سے. ٢-تو بھي.

עַל־כֵּן اُس سبب سے.

עַד־כֵּן اُس وقت تک.

כְּ اور כַּ ١-جس طرح. ٢-جس قدر. ٣-جس وقت. ٤-مانند. ٥-لگ بھگ.
٦-موافق. ٧-وقت بتانے کا حرف.
٨-قدر و اندازہ بتانيوالا حرف.

כְּעַן اب.

כְּעֶנֶת ايسا.

וּכְעֶנֶת اور וּכְעֶת وغيرہ.

אָכֵן ١-في الحقيقت. ٢-ليکن.

אַךְ ١-في الحقيقت. ٢-صرف. ٣-بالکل.
٤-تو بھي.

מָכוֹן م ١-مضبوط مقام. ٢-بُنياد.

מְכוֹנָה يا מְכֻנָה ث بُنياد.

נָכוֹן م ١-حقيقت. ٢-دو پہر.

נְכֹנָה ث ١-درستي. ٢-سچائي.

١ תְּכוּנָה ث مقام.

כוס ——— כנס.

١ **כור** اور כאר قَل ١-کھودنا. ٢-چھيدنا.

כָּר م (جمع כָּרִי) جلّاد.
מְכֵרָה ث تلوار.
מְכוּרָה اور מכורה ث ۱-کهانْ. ۲-مبدا. ۳-پيدايش.

۲ **כור** پکانا.
כּוּר م بهٹي.
כִּיּוֹר يا כִּיר م اور ث ۱-بڑي انگيٹهي. ۲-هاتهه پانو دهونے کا حوض. ۳-ايک طرح کا منبر.
כִּיר م (تثنيه ميں) ايک قسم کي ديگ.
כּוֹר ——— כרר.
כּוֹשָׁרָה ——— כשר.
כּוֹתֶרֶת ——— כתר.

כזב (و כדב) قَل-جهوٹ کهنا.
پِعِيل-جهوٹ کهنا.
هِفْعِيل-جُهٹلانا.
نِفْعَل-جهوٹا ٹهہرنا.
כָּזָב م ۱-جهوٹ. ۲-باطل چيز.
כַּדָּב جهوٹا.
אַכְזָב م سوکهنےوالي ندي.

כזר توڑنا.
אַכְזָר اور אַכְזָרִי ۱-سنگدل. ۲-بيرحم. ۳-مُهلک.
אַכְזָרִיּוּת ث بيرحمي.
כֹּחַ ——— כחח.

כחד پِعِيل ۱-چُهپانا. ۲-انکار کرنا.
هِفْعِيل ۱-چُهپانا. ۲-نيست کرنا.
نِفْعَل ۱-انکار کيا جانا. ۲-نيست کيا جانا.

כחח زور کرنا.

כֹחַ یا כוֹחַ م ١-زور. ٢-جبر. ٣-لیاقت. ٤-دولت.
٥-ایک قسم کي بڑي چھپکلي.

כחל قَل-سُرمه لگانا.

כחשׁ قَل ١-جھوٹا ھونا. ٢-گھٹنا.
پِعِیل ١-جھوٹ کہنا. ٢-انکار کرنا. ٣-اُمید کے
برخلاف ٹھہرنا. ٤-جھوٹ مُوٹ تابعدار بننا.
כַּחַשׁ م ١-جھوٹ. ٢-دُبلاپن.
כֶּחָשׁ جھوٹا.

١ **כִּי** ١-جو. ٢-که. ٣-تاکه. ٤-یہاں تک که. ٥-جب.
٦-اگر. ٧-چونکه. ٨-کیونکه. ٩-ضرور.
יַעַן כִּי اور עַל כִּי اِس لئے که.
עַד כִּי جب تک.

٢ כִּי ——— כוה.

כיד پھنسانا.
כִּיד م آفت.
כִּידוֹן م ایک قسم کا لوھے کا تیر.
כִּידוֹד ——— כדד.
כִּידוֹר ——— כדר.
כִּיּוּן ——— כון.
כִּיּוֹר ——— ٢ כור.
כִּילַי ——— נכל.
כֵּילַפָּה ——— כלף.
כִּימָה ——— כום.
כִּיס ——— כנס.

בִּיר ——— ٢ כור.

בִּישׁוֹר ——— כשר.

כָּכָה ——— כה.

כִּכָּר | כִּכַּר ——— כרר.

כֹּל ——— כלל.

١ **כלא** اور ١ כלה قَل ١-بند کرنا. ٢-روکنا. ٣-منع کرنا.
نِفْعَل-بند ہونا.

כֶּלֶא م قیدخانه.

כִּלְאַיִם م (صیغه تثنیه) دو الگ الگ چیزیں (گویا ایک دوسرے سے رُکی ہوئی).

כְּלוּא اور כְּלִיא م قیدخانه

מִכְלָא اور מִכְלָה ث بھیڑ خانه.

כלב گُونتھنا.

כְּלוּב م ١-ٹوکری. ٢-پنجره.

כֶּלֶב م کُتّا.

٢ **כלה** اور ٢ כלא قَل ١-تمام ہونا. ٢-پورا ہونا. ٣-تیار ہونا. ٤-نیست ہونا.
پِعِیل ١-تمام کرنا. ٢-تیار کرنا. ٣-نیست [کرنا.
پُعَل-پورا ہونا.

כָּלֶה تھکا مانده.

١ כָּלָה ث ١-تمامی. ٢-نیستی.

٢ כָּלָה اور לְכָלָה بالکل.

כְּלִי (جمع כֵּלִים) م ١-جو کچھ تیار ہوتا ہے. ٢-خصوصاً برتن. ٣-پوشاک. ٤-سنگار. ٥-جہاز. ٦-اَوزار. ٧-باجا. ٨-سلِح.

כִּלְיָה ث ۱-گُردہ (گویا پیشاب کا ظرف)۔ ۲-باطن۔
כִּלָּיוֹן ۱-ماندگي۔ ۲-نیستي۔
۲ מִכְלָה ث کمال۔
תִּכְלָה ث کمال۔
תַּכְלִית ث ۱-کمال۔ ۲-اِنتہا۔
כַּלָּה | כְּלוּלֹת ——— כלל۔
כְּלוּא ——— ۱ כלא۔

כלח کامل ہونا۔
כֶּלַח م بُڑھاپا۔
כְּלִיא ——— ۱ כלא۔
כְּלִי | כִּלְיָה | כִּלָּיוֹן ——— כלה۔
כֵּלַי ——— נכל۔
כָּלִיל ——— כלל۔

כלל قَل ۱-تمام کرنا۔ ۲-کامل کرنا۔ ۳-کسي کے سر پر تاج رکھنا۔
شفعیل-تمام کرنا۔
כֹּל یا כּוֹל (مضاف כָּל اور כֹּל) کُل۔
כָּלִיל ۱-کامل۔ ۲-کُل۔ ۳-کُل سوختني قرباني۔
מִכְלָל اور מִכְלוֹל کمال۔
מִכְלוּלִים م (صیغہ جمع) عُمدہ پوشاک۔
כַּלָּה ث ۱-جس عورت کي منگني ہوئي وي ہو۔ (کیونکہ اُس کے سر پر تاج رکھا جاتا تھا)۔ ۲-بہو۔
כְּלוּלֹת ث (جمع) منگني ہوئي وي عورت کي حالت۔

כלם قَل-زخمي کرنا۔ [کرنا۔
ہِفْعِیل ۱-ملامت کرنا۔ ۲-بےعزت کرنا۔ ۳-شرمندہ

הֻכְלַם ۱-بےعزت هونا. ۲-شرمنده هونا.
נִכְלַם ۱-بےعزت کيا جانا. ۲-شرمنده کيا جانا.
כְּלִמָּה اور כְּלִמּוּת ث ۱-بےعزتي. ۲-شرمندگي.

כלף مارنا.
כֵּילַפֹּת کُلهاڑي.

כמה قَل-بڑي آرزو سے بےآرام هونا.
כְּמוֹ | כְּמוֹ —— מָה.

כמז گول کرنا.
כּוּמָז م سونے کا طوق.

כמן ۱-چهپا رکهنا. ۲-نمکين کرنا.
מִכְמַנִּים م (جمع) خزانه.
כַּמֹּן م زيره جو نمک کے ساته کهايا جاتا ہے.

כמס قَل-خزانه کے طور پر رکهنا.

۱ **כמר** نِفْعَل ۱-گرم هونا. ۲-جل جانا. ۳-کالا هونا.
۴-جوش مارنا.
כֹּמֶר م بُت‌پرستوں کے پجاري (کيونکه وه کالے کپڑے پهنتے تهے).
כַּמְרִירִים م (جمع) کسوف و خسوف.

۲ **כמר** گُونتهنا.
מִכְמָר اور מִכְמֹר م شکاري کا جال.
מִכְמֶרֶת ث ماهيگير کا جال.

۱ כֵּן —— כּוּן.
۲ כֵּן —— ۱ כנן.
۳ כֵּן —— ۲ כנן.

כנה פִּעֵיל ١-کسي کي صفتيں بيان کرني. ٢-اپنا لقب بيان کرنا. ٣-چاپلوسي کرني.

כִּנּוּת م (جمع כִּנּוּיוֹת-ر כִּנּוּיִן) ١-نام. ٢-همنام. ٣-هم خدمت.

כַּנָּה ——— ١ כנן.

כִּנּוֹר ——— כנר.

כְּנָם ——— ٢ כנן.

כִּנְמָא ——— אמר.

١ כנן قائم کرنا.

٢ כֵּן م (جمع כֵּנִים) ١-مقام. ٢-پايه.

כַּנָּה ث پَودا.

٢ כנן چُٹکي ليني.

٣ כֵּן م (جمع כִּנִּים) مچّھر.

כִּנָּם ث مچّھروں کا جُھنڈ.

כנס قَل ١-جمع کرنا. ٢-چُھپانا.

پِعِيل-جمع کرنا.

هِتْپَعِيل-اوڑھ لينا.

מִכְנָס م جانگيا (جس سے اندام نهاني جهپايا جاتا ہے).

כּוֹס (כנס کي عوض) ث ١-پياله. ٢-ايک قسم کا حرام پرند جس کے گلے سے پياله سا لٹکتا ہے.

כִּיס (כנס کي عوض) م تهيلي.

מִסְכְּנָה (מִכְסָנָה کي عوض) ث انبار خانه.

כנע قَل-خم هونا.

هِفْعِيل ١-خم کرنا. ٢-سميٹنا.

نِفْعَل ١-خم کيا جانا. ٢-اپنے تئيں خم کرنا.

כִּנְעָה ث گٹھڑي۔

۱ כְּנַעַן م ۱-حضرت نوح کا ایک پوتا (کنعان)۔ ۲-اُسکي اولاد کا مُلک۔ (ماخذ مشتبہ)۔

۲ כְּנַעַן اور כְּנַעֲנִי م سوداگر (کيونکہ کنعان کي اولاد اکثر سوداگري کرتي تھي)۔

כנף قَل-ڈھانکنا۔

نِفْعَل-اپنے تئيں چھپانا۔

כָּנָף ث ۱-بازو (پرند کا)۔ ۲-دامن۔ ۳-کنارہ۔

כנר تُن تُن کرنا۔

כִּנּוֹר م بربط۔

כנש قَل-جمع کرنا۔

ہِتْپَعِيل-اپنے تئيں جمع کرنا۔

כְּנָת —— כנה.

כס —— כסה.

כֶּסֶא اور כֶּסֶה م پورن ماسي (پورے چاند کا دن)۔ (ماخذ مشتبہ)۔

כִּסֵּא —— כסה.

כסה اور כסא قَل ۱-چھپانا۔ ۲-ڈھانکنا۔ ۳-پہننا۔

پُعل اور نِفْعَل-ڈھکنا۔

ہِتْپَعِيل-اپنے تئيں ڈھانکنا۔

כִּסֵּא اور כִּסֵּה اور כֵּס (و כָּרְסֵא) م شاميانہ‌دار تخت۔

כְּסוּי م اور כְּסוּת ث اور סוּת م ۱-ڈھکنا۔ ۲-پوشاک۔

כֶּסֶת ث تکيہ۔

מִכְסֶה اور מְכַסֶּה م ۱-ڈھکنا۔ ۲-پوشاک۔ ۳-جھِلّي۔

כסח قَل-کاٹ ڈالنا۔

כְּסִיל | כְּסִילוּת ——— כסל.

כסל قَل ۱-فربه هونا. ۲-مضبوط هونا. ۳-بهروسا کرنا.
۴-اپنے زور پر بهروسا کرنا. ۵-احمق هونا.

כֶּסֶל م (بصیغه واحد) ۱-کمر کیونکه اُس میں چربي هوتي ہے. ۲-بهروسا. ۳-حماقت
(بصیغه جمع) کمر کے اندروني پٹّھے.

כִּסְלָה ث ۱-بهروسا. ۲-حماقت.

כְּסִיל م ۱-احمق. ۲-جبّار یا جوزا (ستاروں کا ایک گُچّها ہے).

כְּסִילוּת ث حماقت.

כִּסְלֵו یهودیوں کا نواں مهینا. (ماخذ مشتبه).

כסם قَل-مُونڈنا.

כֻּסֶּמֶת ث اور כֻּסְּמִים م (جمع) ایک قسم کا گیهوں.

כִּרְסֵם پِعِیل-ویران کرنا.

כסס قَل-بانٹ دینا.

מֶכֶס اور מֶס م ۱-محصول ۲-بیگاري.

מִכְסָה ث ۱-شمار. ۲-دام.

מִסַּת (מִכְסַת کي عوض) کے حساب سے.

כסף قَل ۱-زردرو هونا. ۲-خواهش‌مند هونا.
نِفْعَل ۱-چاها جانا. ۲-خواهش‌مند هونا.

כֶּסֶף اور כְּסַף م ۱-روپا. ۲-روپیه.

כְּסָת ——— כסה.

כְּעַן | כְּעֶנֶת ——— כען.

כעס قَل-ناراض هونا.
پِعِیل-ناراض کرنا.

הִפְעִיל ۱-ناراض کرنا. ۲-خصوصاً خدا کو ناراض کرنا.
כַּעַס اور כַּעַשׂ م ۱-ناراضي. ۲-ناراض کرنا.
כְּעֵת ——— כון.
כַּף ——— כפף.
כֵּף م چٹان. (ماخذ مشتبه).
כפה قَل-دبانا.
כִּפָּה ——— כפף.
כְּפוֹר | כְּפוֹרִים ——— כפר.
כְּפִים ——— כפס.
כְּפִיר ——— כפר.
כפל قَل-دو تہ کرنا.
נִפְעַל-دوهرايا جانا.
כֶּפֶל م (بصيغه واحد و تثنيه) دوهراپن.
כפן قَل ۱-بُهوکا پياسا هونا. ۲-بڑي آرزو سے بڑهانا.
כָּפָן مُفلسي.
כפס جوڑنا.
כְּפִיס م چهت کا شهتير.
כפף قَل ۱-جُهکانا. ۲-جُهکنا.
נִפְעַל-جُهکنا.
כַּף ث ۱-کهوکهلي هتهيلي. ۲-هتهيلي. ۳-تلوا. ۴-ايک قسم کا پياله. ۵-کسي چيز کا اندروني حصه. ۶-هڈّي کا خانه جو جوڑ پر هوتا ہے. ۷-کهجور کي ڈالي.
כִּפָּה ث ۱-کهجور کي ڈالي. ۲-کسي پيڑ کي ڈالي.

כפר قَل ۱-ڈھانکنا. ۲-لیپنا.

پِعِیل ۱-ڈھانکنا. ۲-خصوصاً گُناہ کو اپنی نظر سے چھپانا. ۳-کفارہ دینا. ۴-منانا.

پُعل ۱-ڈھانکا جانا. ۲-مٹایا جانا. ۳-کسی کے واسطے کفارہ دیا جانا. ۴-مغفرت پانی۔

ہِتْپَعِیل اور نِتْپَعِیل ۱-کسی کے واسطے کفارہ دیا جانا. ۲-مغفرت پانی۔

כְּפָר م گانو (جس میں باشندے پناہ پاتے ہیں)۔

כֹּפֶר م ۱-گانو. ۲-رال. ۳-سرو. ۴-فدیہ۔

כִּפֻּרִים یا כִּפּוּרִים م (جمع) کفّارہ۔

כַּפֹּרֶת ث صندوق مقدس کا ڈھکنا جو کفارہ‌گاہ بھی تھا.

כְּפוֹר م ۱-ڈھکنےدار پیالہ. ۲-پالا (جو جاڑے میں پڑتا ہے)۔

כְּפִיר م ۱-جوان شیر ببر (کیونکہ پشم سے ڈھکا ہوتا ہے). ۲-گانو۔

כַּפְתֹּר م ۱-ستون کا اُوپر کا سرا. ۲-شمعدان کا کلّہ.

כפשׁ ہِفْعِیل-ڈھانکنا.

כפת قَل-باندھنا.

پِعِیل-باندھنا.

כַּר | כַּר ——— כרר.

כָּר ——— כור.

כרא ہِتْپَعِیل-اُداس ہونا.

כרבל | כַּרְבְּלָא ——— כבל.

۱ **כרה** قَل ۱-کھودنا. ۲-پھندے لگانا.

نِفْعَل-کھودا جانا.

١ כֵּרָה ث حوض.

מִכְרֶה م گڑھا.

٢ **כרה** قَل ١-خريدنا. ٢-ضيافت كرني.

٢ כֵּרָה ث ضيافت.

כְּרוּב م ايک قسم کا فرشته. (ماخذ مشتبه).

כָּרוֹז ——— כרז.

כרז قَل-منادي كرني.

כָּרוֹז م مُنادي.

כְּרִיתֻת | כְּרִיתוּת ——— כרת.

כרך گهيرنا.

תַּכְרִיךְ م اُوپر کي پوشاک.

כַּרְכֹּב م چاروں طرف کا کناره.

כַּרְכֹּם م زعفران. (ماخذ مشتبه).

כִּרְכָּרָה ——— כרר.

כרם شريف هونا.

כֶּרֶם م اور ث ١-ايسي زمين جس ميں اچهے درخت لگائے گئے هوں. ٢-خصوصاً انگور کا باغ.

כֹּרֵם م انگور کے باغ کا مالي.

כַּרְמֶל م ١-آبادي. ٢-باغ. ٣-باغ کا حاصل. ٤-خصوصاً باغ ميں پکا هوا اناج.

כַּרְמִיל م ١-قرمزي رنگ. ٢-قرمزي کپڑا. (ماخذ فارسي لفظ کرم).

כָּרְסֵא ——— כסה.

כרסם ——— כסם.

כרע قَل ۱-جُهکنا. ۲-خصوصاً گُهتنے تیکنے. ۳-گُهتنا تِکنا.
هِفْعِيل ۱-جُهکانا. ۲-گرا دینا. ۳-تنگ کرنا.
כְּרָעַיִם ث (تثنیه) دونو تانگیں.
כַּרְפַּס م عُمده سوتي کپڑا. (ماخذ سنسکرت کرپاس).
כרר قَل ۱-چکّر کهانا. ۲-ناچنا. ۳-دوڑنا.
پِعِيل-ناچنا.
כַּר یا כּוֹר م ۱-گول برتن. ۲-ایک قسم کا پیمانه.
כַּר م ۱-بهیڑ کا بچه (کیونکه ناچتا ہے). ۲-چراگاه.
۳-ایک قسم کي جنگي کل جس کا مُنهه بهیڑ کا
سا تها. ۴-کجاوه (کیونکه اُونت اُسے نچاتا ہے).
כִּכָּר اور כִּכַּר ث ۱-دائره. ۲-گول روتي. ۳-ایک
خاص تعداد روپیوں کي جو تین هزار
شِقِل کي هوتي تهي.
כַּרְכָּרָה ث بُختي.
כרשׁ جُهکنا.
כְּרֵשׂ م پیت.
כרת قَل ۱-کات ڈالنا. ۲-عهد باندهنا (جس میں جانور
ذبح کرکے دو دو حصے کئے جاتے تهے).
نِفْعَل ۱-کت جانا. ۲-محروم هونا. ۳-چُبهویا جانا.
پُعل-کت جانا.
هِفْعِيل ۱-کات ڈالنا. ۲-محروم کرنا.
هُفْعَل-محروم هونا.
כְּרֻתוֹת ث (جمع) کٹے هوئے شهتیر.
כְּרֵתִי م جلّاد.
כְּרִיתוּת یا כְּרִיתַת ث طلاق.

כָּשֶׂב ا כִּשְׂבָּה ——— כבש.

כשה قَل-فربه هونا.

כֵּשִׁיל ——— כשל.

כשל قَل ۱-ٹهوکر کهاني. ۲-کمزور هونا.

نِفْعَل-ٹهوکر کهاني.

پِعِيل اور هِفْعِيل ۱-ٹهوکرکهلاني. ۲-کمزور کرنا. ۳-گرا [دينا.

هُفْعَل-ٹهوکر کهلايا جانا.

כַּשִּׁיל م کُلهاڑا.

כִּשָּׁלוֹן م پاخورد.

מִכְשׁוֹל م ٹهوکر.

מַכְשֵׁלָה ث ۱-ٹهوکر. ۲-ويرانه.

כשף پِعِيل-جادو کرنا.

כֶּשֶׁף م جادو.

כַּשָּׁף م جادوگر.

כשר قَل ۱-سيدها هونا. ۲-درست هونا. ۳-کامياب هونا.

هِفْعِيل-کامياب کرنا.

כִּשְׁרוֹן م ۱-کاميابي. ۲-نفع.

כִּישׁוֹר م وه آله جس ميں روئي يا اُون کي پوني رکهکر دهاگا کهينچتے هيں.

כּוֹשָׁרָה ث کاميابي.

כתב قَل-لکهنا.

نِفْعَل-لکها جانا.

پِعِيل-لکهنا.

כְּתָב م ۱-خط. ۲-حروف نويسي. ۳-کتاب. ۴-دستاويز کي نقل. ۵-فهرست. ۶-حکم.

כְּתֹבֶת ث خط.
מִכְתָּב ث ۱-نوشته. ۲-خط.
כְּתִית ——— כתת.

כתל دبا دينا.
כֹּתֶל اور כְּתַל م ۱-مٹّي كي ديوار. ۲-كوئي ديوار.

כתם قَل-پوشيده كرنا.
نِفْعَل-محفوظ رهنا.
כֶּתֶם م ۱-خزانه. ۲-خصوصاً سونا.
מִכְתָּם م پوشيده مطلب والا گيت.

כתן پهننا.
כֻּתֹּנֶת اور כְּתֹנֶת ث كُرتا.

כָּתֵף ث ۱-كندها. ۲-ايک طرف. ۳-كناره. ۴-تُلاوے
(گاڑي ميں جو دُهري كے اُوپر هوتے هيں).

כתר پِعِيل ۱-گهيرنا. ۲-صبر كرنا.
هِفْعِيل ۱-گهيرنا. ۲-تاجدار هونا.
כֶּתֶר م تاج.
כֹּתֶרֶת (جمع כֹּתָרוֹת) يا כּוֹתֶרֶת ث ستون كا اُوپركا سرا.

כתש قَل-كوٹنا.
מַכְתֵּשׁ م ۱-اوكهلي. ۲-گڑها.

כתת قَل اور پِعِيل ۱-كوٹنا. ۲-كُچلنا ۳-شكست ديني.
پُعل-ٹوٹ پڑنا.
هِفْعِيل-شكست ديني.
هُفْعَل-كُچلا جانا. [نكلتا هے.
כָּתִית ث جو تيل اوكهلي ميں كوٹتے هوئے زيتون سے
מְכִתָּה ث شكستگي.

ל

לְ | לְ ——— ۳ אֵל.

לא یا לוֹא یا לוֹ اور לֹה (ر לָא اور לָה) ۱-نہیں. ۲-بغیر. ۳-نا. ۴-ہیچ.

בְּלֹא ۱-میں نہیں یعني باہر. ۲-بغیر. ۳-یہانتک [کہ نہیں.

לְלֹא ۱-بغیر. ۲-گویا نہیں. ۳-اُس کو جو نہیں.

אוּלַי ۱-اگرنہ. ۲-شاید. (אוֹ اور לָא سے مُرکب).

לוּלֵי اور לוּלֵא اگرنہ.

אַחֲלַי اور אַחֲלֵי کاشکے (אָח اور לָא سے مُرکب).

לאב پیاس سے جلنا.

תַּלְאוּבָה ث پیاس.

לאה قَل-تھکنا.

نِفْعَل ۱-تھکنا. ۲-ناخوش ہونا.

ہِفْعِیل-تھکا دینا.

תְּלָאָה ث ۱-تکان. ۲-مشقت.

לאט قَل-لپیٹنا.

לְאַט ——— אַט.

לָאט ——— לוּט.

לאך کسي کو کسي کام پر بھیجنا.

מַלְאָךְ اور מַלְאַךְ م ۱-قاصد. ۲-پیغمبر. ۳-فرشتہ.

מְלָאכָה (مضاف מְלֶאכֶת) ث ۱-کوئي سپرد کیا ہوا کام. ۲-خاص پیشہ کا کام. ۳-خصوصاً کاریگري. ۴-مُلک کا کاروبار. ۵-اِنتظام. ۶-مال. ۷-خصوصاً مواشي.

מַלְאָכוּת ث پیغام.

לְאֹם (جمع לְאֻמִּים) م قوم.

לֵב اور לֵבָב اور לִבַּב م اور לִבָּה ث ۱-دل. ۲-عقل. ۳-بیچ.

۱ לבב نِفْعَل-بےعقل ہونا.

پِعِیل-کسي کا دل چھیننا.

לְבִיבָה ث ایک قسم کي روٹي جس کي شکل دل کي‌سي ہو.

۲ לבב پِعِیل-ایسي روٹیاں پکاني.

לבא گرجنا.

לָבִיא اور לְבִי اور לְבָא م شیرببر.

לְבִיָּא اور לְבִאָה ث ببرشیرني.

לְבַד ——— ۱ בדד.

לִבָּה ——— לֵב.

לֶבָה ——— להב.

לבוֹנָה ——— לבן.

לְבוּשׁ ——— לבש.

לבט قَل-پٹک دینا.

نِفْعَل-پٹک دیا جانا.

לְבִי | לָבִיא ——— לבא.

לְבִיבָה ——— לבב.

۱ **לבן** قَل-سفید ہونا.

ہِفْعِیل ۱-سفید کرنا. ۲-سفید ہونا.

ہِتْپَعِیل-اپنے تئیں سفید کرنا.

לָבָן اور לָבֵן سفید.

לְבָנָה ث چاند.

לְבֵנָה ث اینٹ.

٢ לָבַן قَل-اینٹ پکانا.

מַלְבֵּן م اینٹ کا پزاوہ.

לִבְנֶה م ایک قسم کا درخت جس کے پتے سفید ہوتے ہیں.

לְבָנָה ث سفیدي.

לְבֹנָה یا לְבוֹנָה ث لُبنان.

לבשׁ قَل-پہننا.

پُعل-مُلبّس ہونا.

ہِفعِیل-پہنانا.

לְבֻשׁ یا לְבוּשׁ م پوشاک.

מַלְבּוּשׁ م پوشاک.

תִּלְבֹּשֶׁת ث پوشاک.

לגג گہرا ہونا.

לֹג م سیّال چیزوں کا ایک بہت چھوٹا پیمانہ.

[illegible]

להב شعلہ‌زن ہونا.

לַהַב م اور לֶהָבָה اور לַהֶבֶת ث ١-شعلہ. ٢-پھل کسي ہتیار کا.

לַהֲבָה (לֶהָבָה کي عوض) ث شعلہ.

שַׁלְהֶבֶתְיָה ث بہت سخت شعلہ.

להג مشغول ہونا.

לַהַג م علم کا شغل.

להה قَل-بےزور ہو جانا.

להה ہِتپَلپیل-دیوانہ ہونا.

۱ **להט** قَل-جلنا.

پِعِيل-جلانا.

לַהַט م شعله.

۲ **להט** جادو کرنا.

לְהָטִים م (جمع) جادو.

להם نگلنا.

מִתְלַהֲמִים م لذيذ نواله.

לָהֵן ——— ۲ הֵן.

לַהֲקָה ——— קהל.

לוּ اور לוּא ۱-اگر. ۲-کاشکے.

אִלּוּ اگر.

לוּ ——— לוּא.

לוה قَل ۱-کسي سے چمٹنا. ۲-قرض لينا (کيونکه قرضخواه قرضدار سے چمٹا رهتا ہے).

نِفْعَل-چمٹ جانا.

هِفْعِيل-قرض دينا.

לִוְיָה ث مالا.

לִוְיָתָן م ۱-درياے نيل کا مگر. (کيونکه اُس کے چھلکے باهم پيوسته هوتے هيں). ۲-بحري مگرمچھ.

לוֹיָה يا לֹיָה ث مالا.

לְוָת ساتھ.

לוז قَل-هٹنا.

هِفْعِيل-هٹنا.

نِفْعَل-کجرو هونا.

לָזוּת ث کجروي.

לוּז م بادام کا درخت. (ماخذ مشتبه).

לוח هموار هونا.

לוּחַ م ۱-لوح. ۲-تخته.

לוט قَل ۱-چهپانا. ۲-چهپکر کرنا.

הִפְעִיל-چهپانا.

לוֹט م ۱-چهپانے والا. ۲-پرده.

לָט یا לָאט م ۱-پوشیدگي. ۲-جادو.

לִוְיָה | לִוְיָתָן ——— לוה.

לול لپٹنا.

לוּל چکّردار زینه.

לוּלָאוֹת یا לֻלָאוֹת ث (جمع) تکمے.

לוּלֵא | לוּלֵי ——— לא.

לון اور **לין** قَل ۱-رات گذارني. ۲-بُود و باش کرني.

נִפְעַל ۱-ضد کرني. ۲-کُرکُرانا.

הִפְעִיל ۱-رہنے دینا. ۲-ضد کرني.

הִתְפַּעֵל-اپنے لئے رات گذارنے کي جگہ پاني.

מָלוֹן م سرائے.

מְלוּנָה ث جهونپڑي.

תְּלוּנָה ث کُرکُراهٹ.

לוע قَل-نگلنا.

לֹעַ م گلا.

לוץ قَل ۱-تتلانا. ۲-غیر زبان بولني. ۳-ٹھٹھا کرنا.

הִפְעִיל ۱-ترجمه کرنا. ۲-متوسط هونا. ۳-ٹھٹھا کرنا.

הִתְפּוֹלֵל-ٹھٹھا مارنا.

לָצוֹן م ٹھٹھا.

מְלִיצָה ث ۱-پہیلی (کیونکہ اُس کے لئے گویا مترجم چاہئیے). ۲-تمسخرآمیز گیت.

לרש قَل ۱-گُوندھنا. ۲-مضبوط کرنا.

לַיִשׁ م شیرببر.

לָוֶת ——— לוה.

לַח | לֵחַ ——— לחח.

לחום ——— לחם.

לחח اور לחה تروتازہ ہونا۔

לַח تازہ.

לֵחַ م تازگی.

לְחִי ث ۱-گال (کیونکہ تندرست آدمی کے گال تروتازہ معلوم ہوتے ہیں). ۲-جبڑا.

לחך قَل-چاٹ جانا.

پِعیل-چاٹ جانا.

לחם قَل ۱-کھانا. ۲-ہلاک کرنا. ۳-لڑنا.

نِفْعَل-لڑنا.

לֶחֶם م اور ث ۱-کھانا. ۲-خصوصاً روٹی. ۳-وہ اناج جس سے روٹی پکتی ہے.

לְחֶם م ضیافت.

לָחֶם م لڑائی.

לְחוּם ۱-کھانا. ۲-گوشت.

מִלְחָמָה اور מִלְחֶמֶת ث لڑائی.

לחן شہوت پرست ہونا.

לְחֵנָה ث حرم.

לחץ قَل ١-دبانا. ٢-ظلم کرنا.
نِفْعَل-دبنا.
לַחַץ م ١-ظلم. ٢-تنگ حالي.
לחשׁ پِعیل ١-پُھس پُھسانا. ٢-جادو کرنا.
هِتْپَعِیل-آپس میں پُھس پُھسانا. [٤-تعویز.
לַחַשׁ م ١-پُھس پُھساهٹ. ٢-دهیمي آواز. ٣-جادو.
לָט ——— לוט.
לֹט م ایک قسم کا مصالحه. (ماخذ مشتبه).
לטא رینگنا.
לְטָאָה ث ایک قسم کي چهپکلي.
לטשׁ قَل ١-مارتول سے مارنا. ٢-تیز کرنا.
پُعَل-تیز کیا جانا.
לָיָה ——— לוה.
לַיִל اور לֵיל اور לַיְלָה اور לֵילְיָא م رات.
לִילִית ث ایک قسم کا جنگلي جانور جو رات کو نکلتا ہے.
לִין ——— לון.
לכד قَل ١-پکڑنا. ٢-کسي پر قابض هونا. ٣-چُننا.
نِفْعَل-پکڑا جانا. [جانا.
هِتْپَعِیل ١-ایک دوسرے کو پکڑے رهنا. ٢-چمٹ
לֶכֶד م گرفتاري.
מַלְכֹּדֶת ث پهندا.
לֻלָאוֹת ——— לול.
למד قَل-سیکهنا.
پِعیل-سکهانا.
پُعَل-سکهایا جانا.

לִמּוּד م ۱-شاگرد. ۲-عادت پذیرفته.

מַלְמָד م آر (کیونکه اُس سے گویا بیلوں کو سکھاتے هیں).

תַּלְמִיד م شاگرد.

לְמוֹ ——— מָה.

לֹעַ ——— לוּע.

לעב هِفْعِيل-تهٹّها کرنا.

לעג قَل ۱-تُتلانا. ۲-تهٹّها کرنا.

نِفْعَل-غیر زبان بولنی.

هِفْعِيل-تهٹّها کرنا.

לָעֵג ۱-غیر زبان بولنےوالا. ۲-تهٹّها کرنےوالا.

לַעַג م ۱-تهٹّها. ۲-کُفر.

לעה قَل-بےسوچے سمجھے بولنا.

לעז قَل-غیر زبان بولنی.

לעט قَل-نگلنا.

هِفْعِيل-نگلانا.

לען لعنت بهیجنی.

לַעֲנָה ث افسنتین.

לפד چمکنا.

לַפִּיד م مشعل.

לִפְנֵי ——— פנה.

לפת قَل-جُهکانا.

نِفْعَل ۱-گُهومنا. ۲-هٹنا.

לָצוֹן ——— לוץ.

לצץ قَل-تهٹّها کرنا.

לקח قل ۱-لینا. ۲-لے لینا. ۳-لے جانا. ۴-لے آنا. ۵-پانا.
۶-قبول کرنا.

نِفْعَل ۱-لے لیا جانا. ۲-پہنچایا جانا.

پُعل اور ہُفْعَل ۱-لیا جانا. ۲-لے لیا جانا.
۳-پہنچایا جانا.

ہِتْپَعِیل-اپنے تئیں پکڑنا یعنی لپٹ جانا.

מִקָּח م لینا.

מִקָּחוֹת ث بکری کی جبڑ.

מַלְקוֹחַ م (بصیغہ واحد) لوٹ.
(بصیغہ تثنیہ) دونو جبڑے.

מֶלְקָחַיִם اور מַלְקָחַיִם م (تثنیہ) ۱-دست پناہ. ۲-گُلگیر.

לֶקַח م ۱-علم. ۲-تلقین. ۳-پُھسلاہٹ.

לקט قل-جمع کرنا.
پُعل-جمع ہونا.
ہِتْپَعِیل-جمع ہونا.

לֶקֶט م خوشہ چینی.

יַלְקוּט م تھیلی.

לקק قل-چاٹنا.
پِعیل-چاٹنا.

לקש قل-دیر میں تیّار ہونا.
پِعیل-دیر میں پکّا ہوا اناج کاٹنا.

לֶקֶשׁ م گیاس کی دوسری فصل

מַלְקוֹשׁ م دوسری برسات یعنی بہار کی.

לשד چُوسنا.

לְשַׁד م ۱-رس. ۲-شیرمال.

לָשׁוֹן (ر לְשֹׁן) م اور ث ۱-زبان. ۲-بولي. ۳-بدزباني.
۴-كسي خاص زبان بولنيوالوں کا مجموعه. ۵-سونے
کي اينٹ. ۶-شعله. ۷-تنگ خليج.
לשן پوعيل اور پعيل اور هفعيل-چغلي کهاني.
לִשְׁכָּה اور נִשְׁכָּה ث کوٹهڑي. (ماخذ مشتبه).
לֶשֶׁם م ايک قسم کا جواهر. (ماخذ مشتبه).
לתח اچهے اچهے کپڑے پهننے.
מֶלְתָּחָה ث توشکخانه.
לתך اُنڈيلا جانا.
לֶתֶךְ م اناج کا ايک پيمانه.
לתע دانت سے کاٹنا.
מַלְתָּעוֹת اور מְתַלְּעוֹת ث (جمع) دانت.

מ

מָא ——— מָה.
מַאֲבוּס ——— אבס.
۱ **מְאֹד** م زور.
۲ מְאֹד ۱-زور سے. ۲-نهايت. ۳-جلدي.
בִּמְאֹד نهايت.
עַד מְאֹד ۱-نهايت. ۲-بالکلّيه.
מֵאָה اور מְאָה ث ۱-سو. ۲-سو بار. ۳-سواں حصه.
מַאֲוַי ——— ۱ אוה.
מְאוּם ——— מאם.
מְאוּמָה ——— מָה.

מָאוֹר | מְאוּרָה ——— אור.

מֹאזְנַיִם ——— ۱ אזן.

מַאֲכָל | מַאֲכֹלֶת | מַאֲכֶלֶת ——— אכל.

מאם داغي كرنا.

מְאוּם اور מוּם م داغ.

מַאֲמַצִּים ——— אמץ.

מַאֲמָר | מֵאמַר ——— אמר.

מָאֵן ——— ۲ אנה.

מאן پِعِیل-انكار كرنا.

מָאֵן اور מֵאֵן مُنكر.

۱ **מאס** قَل-رد كرنا.

نِفْعَل-مردود هونا.

۲ **מאס** نِفْعَل-گل جانا.

מַאֲפֶה ——— אפה.

מַאֲפֵל ، מַאְפֵּלְיָה ——— אפל.

מאר هِفْعِيل-چُبهنا.

מַאֲרָב ——— ארב.

מְאֵרָה ——— ארר.

מִבְדָּלָה ——— בדל.

מָבוֹא ——— ביא.

מְבוּכָה ——— בוך.

מַבּוּל ——— יבל.

מְבוּסָה ——— בוס.

מַבּוּעַ ——— נבע.

מְבוּקָה ——— בוק.

מִבְחָר ؛ מִבְחִיר ——— בחר.

מַבָּט ——— נבט.

מִבְטָא ——— בטא.

מִבְטַח ——— בטח.

מַבְלִיגִית ——— בלג.

מִבְנֶה ——— בנה.

מִבְצָר ——— בצר.

מִבְרָח ——— ברח.

מְבֻשִּׁים ——— בוש.

מְבַשְּׁלָה ——— בשל.

מַג م مجوسي. (ماخذ فارسي مِہ).

מִגְבָּלָה ——— גבל.

מִגְבָּעָה ——— גבע.

מגד شریف ہونا.

מֶגֶד م عُمدہ چیز.

מִגְדָּנוֹת ث (جمع) عُمدہ عُمدہ چیزیں.

מִגְדָּל ——— גדל.

מָגוֹר | מָגוֹר | מְגוֹרָה | ۱ מְגֵירָה ——— ۱ גור.

۲ מְגֵירָה ——— ۲ גור.

מַגְזֵרָה ——— גזר.

מַגָּל ——— נגל.

מְגִלָּה | מְגִלָּה ——— גלל.

מְגַמָּה ——— גמם.

מגן پِعیل-حوالہ کرنا.

מָגֵן | מְגִנָּה ——— גנן.

מְוֹעֶרֶת ——— גער.

מַגֵּפָה ——— נגף.

מגר قل-پٹک دینا.

پعیل-پٹک دینا.

מְגֵרָה ——— גרר.

מִגְרָעָה ——— גרע.

מִגְרֶפֶת ——— גרף.

מִגְרָשׁ ——— גרש.

מַד ——— מדד.

מִדְבַּח ——— זבח.

מִדְבָּר ——— דבר.

מדד قل ۱-پھیلانا. ۲-ماپنا.

پعیل ۱-پھیل جانا. ۲-ماپ دینا.

پوعیل-ماپ دینا.

نِفْعَل-ماپا جانا.

ہِتْپوعیل-اپنے تئیں پھیلا دینا. [۳-فرش.

מַד م ۱-پیمایش. ۲-کپڑا (کیونکہ پھیلایا جاتا ہے).

מִדָּה اور מַנְדָּה ث ۱-پھیلاؤ. ۲-قد. ۳-پوشاک.

۴-پیمایش. ۵-محصول.

מֵמַד م اندازہ.

מדה پھیلانا.

מַדֶו م پوشاک.

۲ מַדוֹן م قد.

מַדְהֵבָה ——— זהב.

מַדְוֶו | ۲ מַדוֹן ——— מדה.

מַדְוֶה —— דוה.

מַדּוּחִים —— נדח.

מָדוֹן —— דון.

מַדּוּעַ —— ידע.

מָדוֹר | מְדוּרָה —— דור.

מְדוּשָׁה —— דוש.

מַדְחֶה —— דחה.

מַדְחֵפָה —— דחף.

מַדַּי | מְדֵי —— דַּי.

מִדְיָן | מְדִינָה —— דון.

מְדֹכָה —— דוך.

מַדְמֵנָה —— דמן.

מְדָן —— דון.

מַדָּע | מַדַּע | מֹדַע —— ידע.

מַדְקָרָה —— דקר.

מְדָר —— דור.

מַדְרֵגָה —— דרג.

מִדְרָךְ —— דרך.

מִדְרָשׁ —— דרש.

מְדֻשָׁה —— דוש.

מָה اور מַה اور מֶה ۔ اور מֶה اور מַ ۔ اور מָא اور מָ اور מוֹ
۱-کیا. ۲-کچھ. ۳-جو کچھ. ۴-کیوں. ۵-کیا ھي.
۶-کیونکر.

בַּמָּה اور בַּמֶּה ۱-کس میں. ۲-کتنے میں.
۳-کس طرح.

כַּמָּה کتنا.

לָמָּה اور לָמָּה اور לָמֶּה اور לְמָא کیوں.

עַד מָה کب تک.

עַל מָה کس واسطے.

מְאוּמָה کچھ.

בְּמוֹ בְּ کا مُترادف.

כְּמוֹ כְּ کا مُترادف.

לְמוֹ לְ کا مُترادف.

בְּלִימָה ھیچ.

מהה قَل-انکار کرنا.

ھِتْپَلْپِیل-دیر کرتے رھنا.

מְהוּמָה —— הום.

מָהִיר —— ۱ מהר.

מהל قَل-کسی چیز میں کچھ ملاکر اُسے بگاڑنا.

מַהֲלָךְ —— הלך.

מַהֲלָל —— הלל.

מַהֲלֻמָּה —— הלם.

מַהֲמֹרָה —— המר.

מַהְפֵּכָה | מַהְפֶּכֶת —— הפך.

۱ **מהר** قَل ۱-جلدی کرنی. ۲-چالاک ھونا.

پِعِیل ۱-جلدی کرانی. ۲-جلدی کرنی.

نِفْعَل-جلدی (اُتاولی) کرنی.

מַהֵר جلدی سے.

מָהִיר چُست و چالاک.

מְהֵרָה ث جلدی.

۲ מהר عورت کو بیوی بنانے کے لئے خریدنا یعنے کچھ معاوضہ دیکر بیوی کرني۔

מֹהַר م بیوي کي قیمت (مَہر)۔

מַהֲתַלָּה —— התל.

۱ מוֹ —— מָה.

۲ מוֹ —— מִי.

מוֹאל —— מוּל.

מוּבָא —— בוא.

מוג قَل ۱-گلنا۔ ۲-گلانا۔

نِفْعَل-گل جانا۔

پِعلیل-گلانا۔

ہِتْپَعلیل-گلکر بہہ جانا۔

מוֹדָע ׃ מוֹדַע ׀ מוֹדַעַת —— ידע.

מוט قَل-ہلنا۔

نِفْعَل-ہل جانا۔

ہِفْعِیل-ہلانا۔

ہِتْپُوعیل-ہل جانا۔

מוֹט م ۱-لرزش۔ ۲-وہ آڑي لگي ہوئي لکڑي جس سے اَوْر چیزیں لگاکر رکھي جائیں۔ ۳-جُوا (گاڑي کا)۔

מוֹטָה ث ۱-وہ لکڑي جس سے اَوْر چیزیں لگاکر رکھي جائیں۔ ۲-جُوا۔ ۳-جُوے کا بندھن۔

מוך قَل-تنگدست ہو جانا۔

מול قَل ۱-کاٹ ڈالنا۔ ۲-ختنہ کرنا۔

نِفْعَل-اپنا ختنہ کرانا۔

پِعليل-کات ڈالنا.

ہِفْعِيل-کات ڈالنا.

ہِتْپَعليل-نوک کے پاس سے کٹ جانا.

מוּל اور מוֹל اور מוּאל ۱-سامنا (کیونکہ نظر میں گویا کٹا ہوا ہے). ۲-سامنے.

אֶל־מוּל کي طرف.

מִמּוּל ۱-سامنے سے. ۲-کي طرف.

אֶתְמוּל اور אֶתְמוֹל اور אִתְמוֹל اور תְּמוֹל کل (گذرا ہوا) (کیونکه گویا آگے گیا ہے).

מוּלָה ث ختنه.

מוֹלֶדֶת ——— ילד.

מוּם ——— מאם.

מוּסָב ——— סבב.

מוּסָד | מוּסָד | מוּסָדָה ——— יסד.

מוּסָךְ ——— סכך.

מוֹסֵר ——— אסר.

מוּסָר ——— יסר.

מוֹעֵד | מוֹעָד | מוֹעָדָה | מוּעָדָה ——— יעד.

מוּעָף ——— עוף.

מוֹעֵצָה ——— יעץ.

מוּעָקָה ——— עוק.

מוֹפֵת ——— יפה.

מרץ قَل ۱-دبانا. ۲-الگ کرنا.

מֵרַץ م دباؤ.

מֵרַץ م ظالم.

מוֹץ یا מֹץ بُهوسي (كيونكه دانه سے الگ كي جاتي ہے).
מוֹצָא | מוֹצָאָה ——— יצא.
מוּצָק | מוּצָקָה ——— יצק.
מוּצָק ——— ۱ צוק.
מוק הִפְעִיל-ٹهٹها مارنا.
מוֹקֵד | מוֹקְדָה ——— יקד.
מוֹקֵשׁ ——— יקשׁ.
מוֹר ——— מרר.
מור הִפְעִיל ۱-بدل دينا. ۲-بدل جانا.
נִפְעַל-بدل جانا.
תְּמוּרָה ث ۱-تبديل. ۲-معاوضه. ۳-قيمت. ۴-بدلا.
מוֹרָא ——— ירא.
מוֹרַג ——— מרג.
מוֹרָד ——— ירד.
۱ מוֹרָה ——— ירא.
۲ מוֹרָה ——— מרה.
מוֹרֶה ——— ירה.
מוֹרָט ——— מרט.
מוֹרָשׁ | מוֹרָשָׁה ——— ירשׁ.
۱ **מרשׁ** قَل ۱-هٹنا. ۲-هٹانا.
הִפְעִיל ۱-هٹانا. ۲-هٹنا.
۲ **מרשׁ** قَل-چُهونا.
הִפְעִיל-چُهونا.
מוֹשָׁב ——— ישׁב.
מוֹשְׁכָה ——— משׁך.

מוֹשָׁעָה ——— ישע.

מות قتل-مرنا.

پعليل-مار ڈالنا.

هِفْعِيل-مار ڈالنا.

هُفْعَل-مار ڈالا جانا.

מֵת ۱-مُردہ. ۲-مرنيوالا. ۳-بےجان.

מָוֶת (مضاف מוֹת) ث ۱-موت. ۲-مُردگي. ۳-مري.

צַלְמָוֶת ث موت كا سايہ.

מָמוֹת م ۱-جبر كي موت. ۲-مارا هوا آدمي.

תְמוּתָה ث مقتولي.

מוֹתָר ——— יתר.

מִזְבֵּחַ ——— זבח.

מזג ملانا.

מֶזֶג م مصالحے ملائي هوئي مے.

מזה چُوسنا.

מָזֶה بےزور كيا هوا.

מָזֶו ——— זוה.

מְזוּזָה ——— זוז.

מָזוֹן ——— זון.

۱ מָזוֹר ——— ۱ זור.

۲ מָזוֹר ——— ۲ זור.

מזח كمر باندهني.

מֵזַח اور מְזִיחַ م كمربند.

מַזָּלוֹת ——— נזל.

מַזְלֵג | מִזְלָגָה ——— זלג.

מְזִמָּה —— זמם.

מִזְמוֹר | מְזַמֶּרֶה | מְזַמְּרוֹת —— זמר.

מִזְעָר —— זער.

מזר علٰحدہ ہونا.

מַמְזֵר م حرمزادہ (کیونکہ اوروں سے علٰحدہ رکھا جاتا ہے).

מִזְרֶה | מְזָרֶה —— זרה.

מַזָּרוֹת —— נזל.

מִזְרָח —— זרח.

מִזְרָע —— זרע.

מִזְרָק —— זרק.

מֵחַ | מֹחַ —— מחח.

מחא قَل ۱-مارنا. ۲-بجانا (تالي).

پِعِيل ۱-مارنا. ۲-بجانا (تالي).

מַחֲבָא ، מַחֲבֹא —— חבא.

מַחְבֶּרֶת | מְחַבְּרָה —— חבר.

מַחֲבַת —— חבת.

מַחֲגֹרֶת —— חגר.

۱ **מחה** قَل ۱-پونچھنا. ۲-پونچھ ڈالنا.

نِفْعَل-پونچھ ڈالا جانا.

ہِفْعِيل-پونچھ ڈالنا.

מְחֶה (ث מְחָה) ہلاک کرنیوالا.

۲ **מחה** قَل-مارنا.

מְחִי م لگاؤ.

۳ מחה —— מחח.

מְחוּגָה —— חוג.

מָחוֹז م بندرگاه. (ماخذ مشتبه).
מָחוֹל | מְחוֹלָה | מְחֹלָה ——— חול.
מַחֲזֶה–מֶחֱזָה ——— חזה.

מחח فربه هونا.

מֵחַ فربه.
מֹחַ م گودا.

۳ מחה پُعل-پُرمغز هونا.

מְחִי ——— ۲ מחה.
מִחְיָה ——— חיה.
מְחִיר ——— מחר.
מַחֲלֶה | מַחֲלָה ——— חלה.
מְחִלָּה ——— חלל.
מַחֲלוּי ——— חלה.
מַחֲלָף | מַחֲלָפוֹת ——— חלף.
מַחֲלָצוֹת ——— חלץ.
מַחֲלֹקֶת | מַחֲלֻקָה ——— חלק.
מַחֲלַת ——— חלה.
מַחֲמָאָה ——— חמא.
מַחְמָד | מַחֲמַדִּים ——— חמד.
מַחְמָל ——— חמל.
מַחֲנֶה ——— חנה.
מַחֲנָק ——— חנק.
מַחֲסֶה | מַחְסֶה ——— חסה.
מַחְסוֹם ——— חסם.
מַחְסוֹר ——— חסר.

מחץ قل ۱-هلانا. ۲-مارنا.
מַחַץ م چوٹ.
מַחְצֵב ——— חצב.
מֶחֱצָה | מַחֲצִית ——— חצה.
מחק قل-کُچل ڈالنا.
מֶחְקָר ——— חקר.
מחר لین‌دین کرنا.
מְחִיר م ۱-قیمت. ۲-مزدوري.
מָחָר م اور מָחֳרָת ث ۱-کل (آنیوالي). ۲-دوسرا دن.
۳-آیندہ کو.
מַחֲרָאָה ——— חרא.
מַחֲרֵשָׁה | מַחֲרֶשֶׁת ——— חרש.
מַחְשֹׁף ——— חשף.
מַחֲשָׁבָה | מַחְשֶׁבֶת ——— חשב.
מַחְשָׁךְ ——— חשך.
מַחְתָּה ——— חתה.
מְחִתָּה ——— חתת.
מַחְתֶּרֶת ——— חתר.
מטא اور מטה قل ۱-آنا. ۲-پہنچنا. ۳-واقع ہونا.
מַטְאֲטֵא ——— טיט.
מַטְבֵּחַ ——— טבח.
מַטֶּה | מַטָּה | מִטָּה | מֻטָּה ——— נטה.
מַטְוֶה ——— טוה.
מְטִיל ——— מטל.
מטל لوہا پیٹنا.

מטיל م آگل (کواڑوں کے پیچھے جو ایک بڑی سی آڑی لکڑی مضبوطی سے بند رهنے کے واسطے لگا دیتے هیں).

מַטְמוֹן ——— טמן.

מַטָּע ——— נטע.

מַטְעַמִּים ——— טעם.

מִטְפַּחַת ——— טפח.

מטר قَل- برسنا.

هِفْعِيل- برسانا.

نِفْعَل- کسي پر بارش هوني.

מָטָר م مِنہ.

מַטָּרָא | מַטָּרָה ——— נטר.

מַיִ م (بصیغه جمع) پاني.

מוֹ م پاني.

מִי ١-کون. ٢-جو کوئي. ٣-کون هوکر.

מֵיטָב ——— יטב.

מִיכָל ——— כול.

מין صورت دکهاني.

מִין م ١-صورت. ٢-جنس یا نوع.

תְּמוּנָה ث صورت.

מֵינֶקֶת ——— ינק.

מֵיסַךְ ——— סכך.

מַיִן ——— מוץ.

מִישׁוֹר | מֵישָׁר ——— ישׁר.

מֵיתָר ——— יתר.

מְכאב | מַכְאוב ——— כאב.

מַכְבִּיר | מִכְבָּר | מַכְבֵּר ——— כבר.

מַכָּה ——— נכא.

מִכְוָה ——— ۱ כוה.

מָכוֹן | מְכוֹנָה | מְכֻנָּה ——— כון.

מְכוּרָה | מְכוֹרָה ——— ۲ כור.

מכך قَل-پست‌حال هونا.

نِفْعَل-پُرانا هو جانا.

هُفْعَل-پُرانا هو جانا.

מכל آهسته آهسته بهنا.

מִיכָל م چهوٹي ندي.

۱ מִכְלָה | מִכְלָא ——— ۱ כלא.

۲ מִכְלָה ——— ۲ כלה.

מִכְלוֹל | מִכְלָל | מִכְלוּלִים ——— כלל.

מַכֹּלֶת ——— אכל.

מִכְמַנִּים ——— כמן.

מִכְמָר | מַכְמֹר | מִכְמֹרֶת ——— ۲ כמר.

מִכְנָס ——— כנס.

מֶכֶס | מִכְסָה ——— כסס.

מִכְסֶה | מְכַסֶּה ——— כסה.

מכר قَل-بيچنا.

نِفْعَل اور هِتْپَعِيل ۱-بِكنا. ۲-اپنے تئيں بيچ ڈالنا.

מֶכֶר م ۱-بِكري كي چيز. ۲-قيمت.

מִמְכָּר م ۱-فروخت. ۲-بيچي هوئي چيز.

۳-بِكري كي چيز.

מִמְכֶּרֶת ث فروخت.

מַכָּר ——— נכר.

מִכְרֶה ——— ۱ כרה.

מְכֵרָה ——— ۱ כור.

מִכְשׁוֹל ا מַכְשֵׁלָה ——— כשל.

מִכְתָּב ——— כתב.

מְכִתָּה ——— כתת.

מִכְתָּם ——— כתם.

מַכְתֵּשׁ ——— כתש.

מלא قل ۱-بهر دينا. ۲-بهر جانا. ۳-سير هونا.
۴-پورا هونا.

נִפְעַל-بهر جانا.

פִּעֵל ۱-بهر دينا. ۲-پورا كرنا. ۳-سير كرنا.
۴-كوئي كام بالكل كرنا. ٥-جڑنا.

פֻּעַל-جڑا جانا.

הִתְפַּעֵל ۱-بهر جانا. ۲-ايک دوسرے كي مدد كرني.

۱ מָלֵא ۱-بهر دينےوالا. ۲-بهرپور.

۲ מָלֵא م ۱-بهرپوري. ۲-بالكل- ۳-پورا شمار.

מְלֹא يا מְלוֹא اور מִלֹּו م ۱-بهرپوري. ۲-بهر. ۳-وه شے جس سے كوئي ظرف بهرا هو.
۴-كثرت.

מְלֵאָה ث ۱-بهرپوري. ۲-فصل كا عُمده سے عُمده اناج وغيره.

מִלֻּאָה ث جڑنا.

מִלֻּאת ث جڑنا.

מִלֻּאִים م (جمع) ١-جَڑنا. ٢-كهانت پر مقرر كرنا. (گويا كهانت كو كاهن كے هاتهه ميں دينا). ٣-ايسے تقرّر كے وقت كي قرباني.

מִלּוֹא م دمدمه.

מַלְאָךְ | מַלְאַךְ | מְלָאכָה | מַלְאֲכוּת ——— לאך.

מַלְבּוּשׁ ——— לבשׁ.

מַלְבֵּן ——— לבן.

מִלָּה ——— ١ מלל.

מְלוֹ | מְלוֹא | מִלּוֹא ——— מלא.

מַלּוּחַ ——— ٢ מֶלַח.

מְלוּכָה ——— מלך.

מָלוֹן | מְלוּנָה ——— לון.

מלח قَل-كهينچنا.

نِفْعَل-جاتا رهنا.

١ מֶלַח م چيتهڑا.

٢ **מֶלַח** اور מְלַח م نمک.

מלח قَل ١-نمک كهانا. ٢-نمكين كرنا.

پُعل-نمكين كيا جانا.

هُفْعَل-كهاري پاني سے نهلايا جانا.

מַלּוּחַ م لونيا.

מַלָּח م ملّاح.

מְלֵחָה ث شور زمين.

מִלְחָמָה | מִלְחֶמֶת ——— לחם.

מלט قَل ١-چكنا كرنا. ٢-چهڑانا.

پِعِيل ١-چهڑانا. ٢-بچانا. ٣-دينا (انڈا).

הִפְעִיל ۱-چھڑانا. ۲-جننا.
נִפְעַל ۱-چھوٹنا. ۲-چھڑایا جانا. ۳-جلدي جانا.
הִתְפַּעֵל-چھوٹ جانا.

מֶלֶט م گچ.
מְלִילָה ——— ۲ מלל.
מְלִיצָה ——— לוּץ. [ليني.

מלך قَل ۱-بادشاہت کرني. ۲-بادشاہ ہونا. ۳-صلاح
הִפְעִיל-بادشاہ مقرر کرنا.
הֻפְעַל-بادشاہ مقرر ہونا.
נִפְעַל-مشورہ کرنا.

מֶלֶךְ م بادشاہ.
מְלַךְ م صلاح.
מֹלֶךְ اور מִלְכֹּם اور מַלְכָּם م بني عَمّون کا خاص دیوتا.
מַלְכָּא اور מַלְכָּה ث مَلکہ.
מַלְכוּת اور מַלְכוּ ث ۱-بادشاہت. ۲-شاہي لباس.
۳-مُلک.

מַלְכֶּת ث ملکہ.
מְלוּכָה یا מְלֻכָה ث بادشاہت.
מַמְלָכָה اور מַמְלָכוּת ث ۱-بادشاہت. ۲-مُلک.
מַלְכֹּדֶת ——— לכד.

۱ מלל قَل-بولنا.
פִּעֵיל-کہنا.
מִלָּה ث ۱-قول. ۲-کہاوت. ۳-بات.

۲ מלל قَل ۱-کاٹ ڈالنا. ۲-کٹ جانا.
پوعیل-کاٹ ڈالنا.

מְלִילָה اناج كي بال.

מַלְמַד ——— למד.

מלץ نِفْعَل-ميٹھا هونا.

מֶלְצַר م بابل كي سركار کے كسي عُهدهدار كا نام (شايد يهه لفظ مالسر فارسي هو).

מלק قَل-كُچلنا.

מַלְקוֹחַ | מֶלְקָחַיִם | מַלְקָחַיִם ——— לקח.

מַלְקוֹשׁ ——— לקש.

מֶלְתָּחָה ——— לתח.

מַלְתָּעוֹת ——— לתע.

מַמְּגֻרָה ——— ٢ גור.

מְמַד ——— מדד.

מָמוֹת ——— מות.

מַמְזֵר ——— מזר.

מִמְכָּר | מִמְכֶּרֶת ——— מכר.

מַמְלָכָה | מַמְלָכוּת ——— מלך.

מִמְסָךְ ——— מסך.

מֶמֶר ——— מרר.

מַמְּרֹרִים ——— מרר.

מִמְשַׁח ——— ٢ משח.

מִמְשָׁל | מֶמְשָׁלָה ——— ٢ משל.

מִמְשָׁק ——— משק.

מַמְתַּקִּים ——— מתק.

מָן ١-كون. ٢-كيا. ٣-جو. ۴-مَنّ جو ايک قسم كا اعجازي كهانا تها.

מִן | מֵן ——— מנן.

מנא اور מנה قَل ۱-بانٹنا۔ ۲-انتظام کرنا۔ ۳-گننا۔
פִּעֵּל ۱-بانٹ دینا۔ ۲-مقرر کرنا۔
פֻּעַל-مقرر ہونا۔
נִפְעַל-گنا جانا۔

מְנֵא گنا ہوا۔

מָנָה ث حصہ۔

מָנֶה م روپیوں کا ایک خاص وزن۔

מֹנֶה م بار (دفعہ)۔

מְנִי م قسمت کا دیوتا۔

מְנָאת یا מְנָת اور מְנָיָה ث حصہ۔

מִנְיָן م حصہ۔

מְנַגִּינָה ——— נגן.

מִנְדָּה ——— מדד.

מַנְדֵּעַ ——— ידע.

מנה | מָנָה | מָנֶה | מֹנֶה ——— מנא.

מִנְהָג ——— נהג.

מִנְהָרָה ——— ۱ נהר.

מָנוֹד ——— נוד.

מָנוֹחַ | מְנוּחָה ——— נוח.

מָנוֹן ——— נון.

מָנוֹס | מְנוּסָה ——— נוס.

מָנוֹר ——— ניר.

מְנוֹרָה ——— נור.

מִנְּזָר ——— נזר.

מִנְחָה ——— נחה.
מְנִי ——— מנא.
מִנִּי ——— מנן.
מְנָיָה | מִנְיָן ——— מנא.
מִנְלָה ——— נלה.

מנן بانت دينا.

מֵן اور ۱ מִן م ۱-حصه. ۲-ساز کا تار.
מִנִּי ۱-کي طرف سے. ۲-سے.
מִנִּי اور מִנֵּי اور ۲ מִן (جو מִן کا مضاف ہے) اور מִ.
اور מ اور מִ ۱-میں سے. ۲-سے. ۳-کے سبب.
۴-کے موافق. ۵-سے دور. ۶-بغير. ۷-سوا.
۸-کي طرف. ۹-بعد. ۱۰-کي نسبت.
۱۱-که نه.

לְמִן سے ليکر.

מנע قَل ۱-روکنا. ۲-باز رکھنا.
نِفْعَل ۱-رُکنا. ۲-لے ليا جانا.

מַנְעוּל | מִנְעָל ——— נעל.
מַנְעַמִּים ——— נעם.
מְנַעַנְעִים ——— נוע.
מְנַקִּית ——— נקה.
מִנֶּקֶת ——— ינק.
מְנָת ——— מנא.
מָס ——— מסס.
מֵס ——— כסס.
מֵסַב ——— סבב.

מְסֻגָּר | מִסְגֶּרֶת ——— סגר.

מְסַד ——— יסד.

מִסְדְּרוֹן ——— סדר.

מסה قَل-گلنا.

هِفْعِيل-گلانا.

מַסָּה ——— נסה.

מִסָּה ——— כסס.

מַסְוֶה م نقاب. (ماخذ مشتبه).

מְסוּכָה ——— שׂוך.

מַסָּח ——— נסח.

מִסְחָר ——— סחר.

מסך قَل ١-ملانا. ٢-خصوصاً مصالح ملانا.

מֶסֶךְ اور מִמְסָךְ م مصالح ملي ہوئي مَے.

מָסָךְ | מְסֻכָּה ——— סכך.

١ מַסֵּכָה ——— ١ נסך.

٢ מַסֵּכָה ——— ٢ נסך.

מִסְכֵּן | מִסְכְּנוֹת ——— סכן.

מִסְכְּנָה ——— כנס.

מַסֶּכֶת ——— ٢ נסך.

מְסִלָּה | מַסְלוּל ——— סלל.

מַסְמֵר ——— סמר.

מסס قَل اور نِفْعَل ١-پگل جانا. ٢-گر جانا. ٣-دُبلا هونا.

هِفْعِيل-ڈرانا گويا پگلانا.

מֶס م وه آدمي جو دُكهوں سے گويا پگل جاتا ہے.

תֶּמֶס م گُدازي.

מַסָּע | מַסַּע ——— נסע.

מִסְעָד ——— סעד.

מִסְפֵּד ——— ספד.

מִסְפּוֹא ——— ספא.

מִסְפַּחַת | מִסְפָּחָה ——— ۲ ספח.

מִסְפָּר ——— ספר.

מסר قَل-الگ هونا.
نِفْعَل-الگ كيا جانا.

מָסֹרֶת ——— אסר.

מֻסָר ——— יסר.

מִסְתּוֹר | מִסְתָּר ——— סתר.

מַעְבָּד ——— עבד.

מַעֲבֶה ——— עבה.

מַעֲבָר | מַעְבָּרָה ——— עבר.

מַעְגָּל | מַעְגָּלָה ——— עגל.

מעד قَل-لغزش كهاني.
هِفْعِيل-لغزش كهلاني.

۱ מַעֲדַנָּה ——— עדן.

۲ מַעֲדַנָּה ——— ענד.

מַעְדֵּר ——— עדר.

מֵעֶה اور מְעָה م (بصيغه جمع) ۱-پيٹ. ۲-رِحم.
۳-انتڑياں. ۴-دل.

מְעָה سنگريزه.

מָעוֹג ——— עוג.

מָעוֹז ——— עזז.

מָעוֹן | מְעוֹנָה ——— עון.

מָעוּף ——— עיף.

מְעוֹרִים ——— ۲ עור.

מָעוֹז ——— עוז.

מעט قل ۱-نکیلا ہونا. ۲-گھِسا جانا. ۳-چھوٹا ہونا.
۴-تھوڑا ہونا.
پعِیل-تھوڑا کر دینا.
ہِفْعِیل ۱-گھٹا دینا. ۲-کوئي کام تھوڑا کرنا.

מָעֹט ۱-نُکیلا. ۲-تیز.

מְעַט اور מְעָט ۱-چھوٹا. ۲-تھوڑا. ۳-تھوڑي دیر کے لئے. ۴-تھوڑي دیر بعد.

כִּמְעַט ۱-تھوڑا کم یعني قریب. ۲-تھوڑي دیر بعد. ۳-بہت تھوڑا.

מַעֲטֶה ——— עטה.

מַעֲטֶפֶה ——— עטף.

מְעִי ——— עוה.

מְעִיל ——— מעל.

מַעְיָן ——— עין.

מעך قل ۱-دبانا. ۲-گاڑنا.
پُعل-دبایا جانا.

מעל قل ۱-ڈھانکنا. ۲-چھپانا. ۳-بیوفائي کرني.

מְעִיל م ایک قسم کا لمبا چوڑا بن آستین کا کُرتا.

۱ מַעַל م بیوفائي.

۲ מַעַל | מַעַל | מַעֲלֶה | מַעֲלָה | מַעֲלָה ——— עלה.

מַעֲלָל ——— ۲ עלל.

מַעֲלִיל | מַעֲלָל ——— 1 עלל.

מַעֲמָד | מָעֳמָד ——— 1 עמד.

מַעֲמָסָה ——— עמס.

מַעֲמַקִּים ——— עמק.

מַעַן | מַעֲנֶה ——— 1 ענה.

מַעֲנָה | מַעֲנִית ——— 2 ענה.

מְעֹנָה ——— עון.

מַעֲצֵבָה ——— עצב.

מַצְעָד ——— עצד.

מַעְצוֹר | מַעְצָר ——— עצר.

מַעֲקֶה ——— עקה.

מַעֲקַשִּׁים ——— עקש.

מַעַר ——— ערה.

1 מַעֲרָב ——— 1 ערב.

2 מַעֲרָב | מַעֲרָבָה ——— 2 ערב.

מַעֲרֶה ——— ערה.

מְעָרָה ——— 3 עור.

מַעֲרִיץ ——— ערץ.

מַעֲרָךְ | מַעֲרָכָה | מַעֲרֶכֶת ——— ערך.

מַעֲרֹם ——— ערם.

מַעֲרָצָה ——— ערץ.

מַעֲשֶׂה ——— עשה.

מַעֲשֵׂר ——— עֶשֶׂר.

מַעֲשַׁקּוֹת ——— עשק.

מִפְגָּע ——— פגע.

מַפָּח מַפַּח —— נפח.

מְפִיץ —— פוץ.

מַפָּל מַפָּלָה מַפֵּלָה מַפֶּלֶת —— נפל.

מִפְלָאָה —— פלא

מִפְלַגָּה —— פלג.

מִפְלָט —— פלט.

מִפְלֶצֶת —— פלץ.

מִפְרָשׂ —— פרשׂ.

מִפְעָל ׀ מִפְעָלָה —— פעל.

מַפָּץ מַפֵּץ —— נפץ.

מִפְקָד —— פקד.

מִפְרָץ —— פרץ.

מַפְרֶקֶת —— פרק.

מִפְרָשׂ —— פרשׂ.

מִפְשָׂעָה —— פשׂע.

מַפְתֵּחַ מִפְתָּח —— פתח.

מִפְתָּן —— פתן.

מֵץ —— מיץ.

מצא قَل ١-پہنچنا. ٢-پانا. ٣-خصوصاً ڈھونڈھ کر پانا.
٤-نفع پانا. ٥-کسي حال میں گرفتار ہونا.
٦-کافی ہونا.
نِفْعَل ١-پایا جانا. ٢-موجود ہونا.
ہِفْعِیل ١-پہنچانا. ٢-دینا.

מַצָּב מֻצָּב ׀ מַצָּבָה ׀ מַצֵּבָה מַצֶּבֶת ׀ מַצֶּבֶת —— נצב.

מָצָד —— צוד.

מצה قَل ۱-چُوسنا. ۲-چُوس ڈالنا. ۳-نچوڑنا.
نِفْعَل-نچوڑا جانا.

۱ מִצָּה ——— מצץ.

۲ מַצָּה ——— נצה.

מִצְהָלָה ——— צהל.

מָצוֹד | מָצִיד מְצוּדָה | מְצוּדָה ——— צוד.

מִצְוָה ——— צוה.

מְצוֹלָה | מְצוּלָה ——— צול.

מָצוֹק מְצוּקָה ——— ۱ צוק.

מָצִיק ——— ۲ צוק

מָצִיר מְצִירָה ——— ציר.

מַצִּית ——— נצה.

מֵצַח م پیشانی.

מִנְחָה ث حرموق (کیونکہ پیروں پر سامنے دکھائی
دیتے ہیں).

מַצְרָה | מְצִלּוֹת ——— ۱ צלל.

מְצֻלָּה ——— ۳ צלל.

מִצְנֶפֶת ——— צנף.

מַצָּע ——— יצע.

מִצְעָד ——— צעד.

מִצְעִירָה | מִצְעָר ——— צער.

מִצְפֶּה ——— צפה.

מַצְפּוּן ——— צפן.

מצץ قَل ۱-چُوس لینا. ۲-میٹھا ہونا.
۱ מַצָּה ث فطیری روٹی (بدون خمیر کے).

מְצֻקֶת ——— יצק.

מֵצַר ——— צרר.

מַצְרֵף ——— צרף.

מַק ——— מקק.

מַקָּבָה ׀ מַקֶּבֶת ——— נקב.

מִקְדָּשׁ ——— קדש.

מַקְהֵל ׀ מַקְהֵלָה ——— קהל.

מִקְוֶה ׀ מִקְוָה ——— קוה.

מָקוֹם ——— קום.

מָקוֹר ——— קור.

מַקָּח ׀ מַקָּחָה ——— לקח.

מִקְטָר ׀ מִקְטֶרֶת ——— קטר.

מַקֵּל ث چهڑي۔ (ماخذ مشتبہ)۔

מִקְלָט ——— קלט.

מִקְלַעַת ——— קלע.

מִקְנֶה ׀ מִקְנָה ——— קנה.

מִקְסָם ——— קסם.

מִקְצִיעַ ׀ מַקְצוּעָה ——— קצע.

מִקְצָת ——— קצה.

מקק نِفْعَل ١-پگل جانا۔ ٢-سڑ جانا۔
هِفْعِيل-سڑا دينا۔

מַק م سڑاهٹ۔

מִקְרָא ——— ١ קרא.

מקרה ، מִקְרֶה ——— ٢ קרא.

١ מְקֻשָּׁה ——— ١ קשה.

۲ מקשה | מִקְשָׁה ——— ۲ קשה.

מַר מָר ——— מרר.

۱ **מרא** قَل-مارنا.

הִפְעִיל-اپنے تئیں دوڑانا.

۲ **מרא** موٹا ہونا.

מְרִיא ۱-موٹا. ۲-خصوصاً جانور قابلِ ذبح۔

מְרְאָה ث پوٹا.

מָרֵא م ۱-امیر. ۲-مالک.

۳ מרא ——— ۱ מרה.

מַראה | מַרְאָה ——— ראה.

מַרַאֲשׁוֹת מְרְאָשׁוֹת ——— ראשׁ.

מַרְבַד ——— רבד.

מִרְבָּה | מַרְבֶּה | מַרְבִּית ——— רבה.

מַרְבֵּץ ——— רבץ.

מַרְבֵּק ——— רבק.

מרג جلدي لُڑکایا جانا.

מוֹרָג م ایک قسم کي داؤنےوالي گاڑي۔

מַרְגּוֹעַ | מַרְגֵּעָה ——— רגע.

מַרְגְּלוֹת ——— רֶגֶל.

מַרְגֵּמָה ——— רגם.

מרד قَل-بغاوت کرني۔

מֶרֶד م بغاوت.

מָרָד م باغي۔

מַרְדוּת ث بغاوت.

מרדף ——— רדף.

۱ **מרה** اور ۳ מרא قَل ۱-کڑوا ہونا. ۲-ضد کرني.
۳-بغاوت کرني.
ہِفْعِیل ۱-ضد کرني. ۲-بغاوت کرني.
מְרִיא باغي.
מְרִי م ۱-کڑواہٹ. ۲-ضد.
מְרָתַיִם م (تثنیہ) نہایت بغاوت (گویا دوہري).

۲ **מרה** رگڑنا.
۲ מוֹרָה م اُسترا.

מָרָה מָרָה ——— מרר.
מָרוּד ——— רוד.
מָרוּחַ ——— מרח.
מָרוֹם ——— רום.
מֵרוֹז ۱ מַרְאֶה ——— ۱ רוז.
۲ מַרְאֶה ——— ۲ ריז.
מְרִיקִים ——— ני ק.
מַרְוֶה ——— רוה.

מרח قَل-رگڑنا.
מָרוּחַ رگڑنے سے کُچلا ہوا.
מֶרְחָב ——— רחב.
מֶרְחָק ——— רחק.
מַרְחֶשֶׁת ——— רחש.

מרט قَل ۱-ہموار کرنا. ۲-تیز کرنا. ۳-بال یا رُواں یا پر [نرچ لینا.
نِفْعَل-کسي کے بال گرنے.
پُعل ۱-جلا ہونا. ۲-تیز کیا جانا.
מוֹרָט بال یا رُواں نوچا ہوا.

מְרִי ——— ۱ מרה.

מְרִיא ——— ۲ מרא.

מְרִיבָה ——— ריב.

מְרִירוּת | מְרִירִי ——— מרר.

מֹרֶךְ ——— רכך.

מֶרְכָּב | מֶרְכָּבָה ——— רכב.

מַרְכֹּלֶת ——— רכל.

מִרְמָה ——— רמה.

מִרְמָס ——— רמס.

מֵרֵעַ ——— רעה.

מִרְעֶה | מַרְעִית ——— רעה.

۱ מַרְפֵּא | מַרְפֵּה ——— ۱ רפא.

۲ מַרְפֵּא ——— ۲ רפה.

מִרְפָּשׂ ——— רפס.

מרץ نِفْعَل ۱-زورآور هونا. ۲-بهاري هونا.
هِفْعِيل-غصّه دلانا.

מַרְצֵעַ ——— רצע.

מַרְצֶפֶת ——— רצף.

מרק قَل ۱-رگڑنا. ۲-جلا کرنا. ۳-صاف کرنا.
پُعل-جلا هونا.

מְרוּקִים م (جمع) طهارتيں.

מָרָק م شوربا (کيونکه روٹي کے ٹکڑوں پر ڈالا جاتا هے). [باعث.

תַּמְרוּק اور תַּמְרִיק م ۱-طهارت. ۲-دفع هونے کا

מֶרְקָח | מֶרְקָחָה | מִרְקַחַת ——— רקח.

۱ מרר ٹپکنا.

۱ מַר م بُوند.

מֹר یا מוֹר م مُرّ (کیونکہ ٹپکتا ہے).

מְרֵרָה ث پِت (کیونکہ ٹپکتا ہے).

۲ מרר قَل ۱-کڑوا ہونا. ۲-بہت دلگیر ہونا.

پِعِیل ۱-کڑوا کر دینا. ۲-غصّہ دلانا.

ہِفْعِیل ۱-کڑوا کر دینا. ۲-بہت دلگیر کرنا.

۳-بہت دلگیر ہونا. ۴-ضد کرني.

ہِتْپَلپیل-نہایت غصّہ ہونا.

۲ מַר کڑوا.

מָרָה اور מֹרָה ث دلگیري.

מְרִירִי ۱-کڑوا. ۲-مُہلک.

מְרִירוּת ث دلگیري.

מֶמֶר م دلگیري.

מַמְּרֹרִים م (جمع) کڑواہٹ.

תַּמְרוּרִים م (جمع) کڑواہٹ.

מְרֹרָה ث ۱-کڑواہٹ. ۲-زہر.

מְרֹרִים م (جمع) کڑوي ترکاري.

מִרְשַׁעַת ——— רשע.

מַשָּׂא ׀ מַשֹּׂא ׀ מַשָּׂאָה ، מַשְׂאֵת ——— נשא.

מִשְׂגָּב ——— שגב.

מְשׂוּכָה ׀ מְשׂוּכָּה ——— שוך.

מַשּׂוֹר ——— נשר.

מְשׂוּרָה ——— משר.

מָשׂוֹשׂ ——— שוש.

מִשְׂחָק ——— שׂחק.
מַשְׂטֵמָה ——— שׂטם.
מַשְׂכִּית ——— ۱ שׂכה.
מַשְׂכֹּרֶת ——— שׂכר.
מַשְׂמֵר ——— סמר.
מִשְׂפָּח ——— שׂפח.

משׂר تقسیم کرنا.

מְשׂוּרָה ث سیال چیزوں کا ایک پیمانہ.

מִשְׂרָה ——— שׂרה.
מִשְׂרָפָה ——— שׂרף.
מַשְׂרֵת ——— שׂרה.
מַשָּׂא | מַשָּׂאָה ——— ۲ נשׂא.
מַשְׁאָב ——— שׁאב.
מַשָּׁאוֹן ——— ۱ נשׁא.
מַשּׁוּאוֹת ——— שׁוא.
מִשְׁאָלָה ——— שׁאל.
מִשְׁאֶרֶת ——— ۲ שׁאר.
מִשְׁבְּצֶת ——— שׁבץ.
מַשְׁבֵּר | מִשְׁבָּר ——— שׁבר.
מִשְׁבָּת ——— שׁבת.
מִשְׁגֶּה ——— שׁגה.

۱ **משׁה** قل-کھینچکر نکالنا.

ہفعیل-کھینچکر نکالنا.

מֹשֶׁה م چھڑانیوالا.

מֶשִׁי م نہایت باریک کسي قسم کا سوتي کپڑا.

۲ משה شام کو کوئی کام کرنا.
אמש ۱-کل شام کو. ۲-کل (گذرا ہوا). ۳-رات.
משה —— ۲ נשא.
מַשָּׁאָה מַשּׁוּאָה —— שוא.
מְשׁוּבָה —— שוב.
מְשׁוּגָה —— שוג.
מָשׁוֹט מִשּׁוֹט —— שוט.
מְשִׁיסָּה —— שסס.
۱ משח قَل ۱-مَلنا. ۲-خصوصاً تیل سے مَلنا. ۳-خصوصاً [مسح کرنا.
نِفْعَل-ممسوح ہونا.
מִשְׁחָה م تیل.
۱ מִשְׁחָה اور ۱ מָשְׁחָה ث مسح کرنا.
מָשִׁיחַ م ۱-ممسوح شخص. ۲-خصوصاً مسیح.
۲ משח ۱-پھیلانا. ۲-ناپنا.
מִמְשַׁח م پھیلاؤ.
۲ מִשְׁחָה اور ۲ מָשְׁחָה ث حصہ.
מַשְׁחִית מַשְׁחֵת ׀ מִשְׁחָת ׀ מָשְׁחָת —— שחת.
מִשְׁחָר —— ۲ שחר.
מִשְׁבָּח —— שבח.
מִשְׁטָר —— שטר.
מֶשִׁי —— ۱ משה.
משך قَل ۱-کھینچنا. ۲-بڑھانا. ۳-مضبوط کرنا.
۴-پھیلنا. ۵-چھیننا. ۶-پکڑنا.
نِفْعَل-بڑھایا جانا.
پُعل ۱-گھسیٹا جانا. ۲-بڑھایا جانا.

מִשַׁד م ۱-بڑھانا. ۲-قابض ہونا. ۳-مقبوضہ چیز.

מוֹשָׁכָה ث رسّی.

מִשְׁכָּב | מִשְׁכַּב ——— שכב.

מִשְׁכָּן | מִשְׁכַּן ——— שכן.

۱ **משל** قَل ۱-مشابہ ٹھہرانا. ۲-مثال یا مثل پیش‌کرنا.

נִפְעַל-مشابہ ٹھہرنا.

פִּעֵיל-تمثیلیں دیکر بولنا.

הִפְעִיל-مشابہ ٹھہرانا.

הִתְפַּעֵיל-مشابہ ٹھہرنا.

מָשָׁל م ۱-مثال. ۲-تمثیل. ۳-مثل.

۱ מְשֹׁל م تشبیہ.

מְשַׁל م مثل.

۲ **משל** قَل-سلطنت کرنی.

הִפְעִיל-سلطنت دینی.

۲ מֹשֶׁל اور מִמְשָׁל م اور מֶמְשָׁלָה ث سلطنت.

מִשְׁלָח מִשְׁלַח מִשְׁלַחַת ——— שלח.

מְשַׁמָּה ——— שמם.

מִשְׁמָן ——— שמן.

מִשְׁמָע מִשְׁמַעַת ——— שמע.

מִשְׁמָר | מִשְׁמֶרֶת ——— שמר.

משנה ——— שנא.

מְשִׁסָּה ——— שסס

מִשְׁעוֹל ——— שעל.

מִשְׁעִי ——— ۲ שעה.

מִשְׁעָן מַשְׁעֵן מַשְׁעֵנָה מִשְׁעֶנֶת ——— שען

מִשְׁפָּחָה ——— שפח.

מִשְׁפָּט ——— שפט.

מִשְׁפְּתַיִם ——— שפת.

משק قابض هونا۔

מֶשֶׁק م مال۔

מִמְשָׁק م مِلک۔

מַשָּׁק ——— שקק.

מַשְׁקֶה ——— שקה.

מִשְׁקוֹל ——— שקל.

מַשְׁקוֹף ——— שקף.

מִשְׁקָל | מִשְׁקֶלֶת | מִשְׁקֹלֶת ——— שקל.

מִשְׁקָע ——— שקע.

מִשְׂרָה ——— שרא.

מַשְׁרוֹקִיתָא ——— שרק.

משש قَل-چُھونا۔

پِعِيل-ٹٹولنا۔

هِفْعِيل-ٹٹولنا۔

מִשְׁתֶּה ——— שתה.

מֵת ——— מות.

מַת م مرد۔

מַתְבֵּן ——— תבן.

מֶתֶג م باگ (گھوڑے کي)۔

מתה قا نگنا۔

מָתַי کب۔

לְמָתַי اور עַד מָתַי کب تک۔

מָתוֹק ——— מתק.

מתח قل-پهيلانا.

אַמְתַּחַת ث بورا.

מַתְכֹּנֶת ——— תכן.

מַתְלְעוֹת ——— לתע.

מְתֹם ——— תמם.

מתן زورآور هونا.

מָתְנַיִם م (تثنيه) كمر.

אמְתָּנִי زورآور.

מַתָּן | מַתְּנָא | מַתָּנָה ——— נתן.

מתק قل ١-چوسنا. ٢-ميٹھا هونا.

הִפְעִיל ١-ميٹھا كرنا. ٢-ميٹھا هونا.

מֶתֶק اور מֹתֶק م مٹھاس.

מָתוֹק ميٹھا.

מַמְתַּקִּים م (جمع) شيرينياں.

מַתַּת ——— נתן.

נ

١ **נָא** مِنّت يا آرزو يا عاجزي كا لفظ.

אָנָּא اور אָנָּה مِنّت يا آرزو يا عاجزي كا لفظ.

٢ נָא ——— ניא.

נאד ——— ניד.

נאה قل ١-بيٹھنا. ٢-رهنا.

פִּעְלֵיל ١-پهبنا. ٢-خوبصورت هونا.

נָאָה ث ۱-مسکن. ۲-خصوصاً بیابان کے بیچ میں آبادي.
נָאוה ۱-شایسته. ۲-خوبصورت.
נאם قَل-الهام سے کہنا.
נאם م الهامي قول.
נאף قَل اور پِعِیل-زنا کرنا.
נִאֻפִים اور נַאֲפוּפִים (صیغه جمع) زناکاریاں.
۱ **נאץ** قَل-حقارت سے رد کرنا.
پِعِیل ۱-حقارت سے رد کرنا. ۲-کُفر بکوانا.
هِتْپُوعیل-حقیر سمجھا جانا.
נְאָצָה اور נֶאָצָה ث کُفر آمیز حقارت.
۲ נאץ ——— נוץ.
נאק قَل-آه مارنا.
נְאָקָה ث آه.
נאר پِعِیل-نفرت کرني.
נבא قَل ۱-اُبالنا. ۲-قدرتِ اِلهي سے بھر پُور کرنا.
نِفْعَل ۱-قدرتِ اِلهي سے بھرکر اُسے کلام یا فعل سے ظاهر کرنا. ۲-نبي بننا. ۳-نبي بنکر بات کرني.
هِتْپَعِیل ۱-نبي بنکر بات کرني. ۲-دیوانه سا بننا.
נָבִיא اور נביא م نبي.
נביאָה ث نبیّه.
נבואָה ث نبي کا کلام یا کتاب.
נבב چھیدنا.
נָבוּב ۱-کھوکھلا. ۲-باطل.
בָּבָה ث ۱-چھید. ۲-دروازه. ۳-آنکھ کي پُتلي.

נְבוּבָה ث انعام. (ماخذ مشتبه).

נבח قَل-بَهونکنا.

נבט پِعِیل اور هِفْعِیل ۱-تاکنا. ۲-دیکهنا. ۳-کسي کا لحاظ کرنا. ۴-دیکهتا رهنا.

מַבָּט م ۱-جو تاکا جاتا هے. ۲-جس کي اُمید کي جاتي هے. ۳-اُمید.

נבך پُهوٹ نکلنا.

נֶבֶךְ م چشمه.

נבל قَل ۱-مُرجهانا. ۲-ضعیف هونا. ۳-احمق هونا.

پِعِیل ۱-حقیر جاننا. ۲-ذلیل کرنا.

נָבָל ۱-احمق. ۲-کافر.

נֵבֶל اور נֶבֶל ۱-مشک (ڈهیلےپن کے سبب). ۲-گهڑا. ۳-ایک قسم کا تاردار باجا جو گهڑے کے کچهه همشکل هوتا تها.

נְבָלָה ث ۱-حماقت. ۲-کُفر کا فعل.

נְבֵלָה ث لاش.

נַבְלוּת ث ۱-شرم. ۲-شرمگاه.

נבע قَل-اُبلنا.

هِفْعِیل ۱-کثرت سے بها دینا (گویا اُبال کر). ۲-خوشي سے بیان کرنا. ۳-سڑانا (کیونکه بهت سي چیزیں سڑکر اُبلتي هیں).

מַבּוּעַ م چشمه.

נִבְרְשְׁתָּא ث شمعدان (شاید נור اور אשׁ سے مرکب هے).

נגב خشک هونا.

נֶגֶב م ۱-دکهن طرف. ۲-خصوصاً کنعان کا دکهني حصه.

נגד قَل ۱-سامنے هونا. ۲-ظاهر هونا. ۳-بهنا.
هِفْعِيل ۱-ظاهر کرنا. ۲-بيان کرنا.
هُفْعَل-بيان کيا جانا.
נֶגֶד ۱-سامنے. ۲-طرف.
כְּנֶגֶד کے موافق.
לְנֶגֶד ۱-سامنے. ۲-مقابله میں. ۳-کے لئیے.
מִנֶּגֶד ۱-سامنے سے. ۲-پاس سے. ۳-سامنے.
۴-مقابله میں.
נָגִיד م ۱-پیشوا. ۲-سردار. ۳-شریف.

נגה قَل-روشن هونا.
هِفْعِيل ۱-روشن کرنا. ۲-روشني ديني.
נֹגַהּ ث ۱-چمک. ۲-جلال. ۳-صبح کي روشني.
נְגֹהָה ث چمک.

נגח قَل-سینگ مارنا.
پِعِيل-سینگ مارنا.
هِتْپَعِيل-لڑائي کرني.
נַגָּח سینگ مارنیوالا.

נְגִינָה ——— נגן.

נגל کاٹنا.
מַגָּל م درانتي.

נגן قَل اور پِعِيل-تاردار باجا بجانا.
נְגִינָה ث ۱-تاردار باجا. ۲-ایسے باجے کي آواز.
۳-ایسے باجے کے ساتھ گایا هوا گیت.
۴-خصوصاً تمسخر کا گیت.
מַנְגִּינָה ث تمسخر کا گیت.

נגע قَل ١-چُهونا. ٢-پهنچنا. ٣-کسي پر اثر کرنا. ۴-مارنا. ٥-بيمار کر دينا.
نِفْعَل-شکست کهانا.
پِعِيل-مارنا.
پُعَل-مارا جانا.
هِفْعِيل ١-چُهوانا. ٢-پهنچانا. ٣-لگانا. ۴-چُهونا. ٥-پهنچنا..
נֶגַע م ١-چوٹ. ٢-مار. ٣-بيماري. ۴-خصوصاً برص.

נגף قَل ١-مارنا. ٢-بيمار کر دينا. ٣-شکست ديني. ۴-سينگ مارنا. ٥-دهکيلنا. ٦-ٹهيس کهاني.
נֶגֶף م ١-مار. ٢-مرض. ٣-ٹهيس.
מַגֵּפָה ث ١-قتل. ٢-وباے مُهلک.

נגר نِفْعَل ١-بهه جانا. ٢-پهيل جانا.
هِفْعِيل ١-اُنڈيلنا. ٢-گرا دينا. ٣-سونپ دينا.
هُفْعَل-بها ديا جانا.

נגשׂ قَل ١-دهکيلنا. ٢-هانکنا. ٣-بيگار ميں کام کرانا. ۴-قرض طلب کرنا. ٥-محصول طلب کرنا. ٦-حکومت کرني.
نِفْعَل ١-مظلوم هونا. ٢-مجبور هونا. ٣-ايک دوسرے پر ظلم کرنا.

נגשׁ قَل ١-نزديک آنا. ٢-ہٹ جانا (گويا اپنے نزديک آنا).
نِفْعَل-نزديک آنا.
هِفْعِيل ١-نزديک لانا. ٢-گذراننا. ٣-نزديک آنا.
هُفْعَل ١-پهنچايا جانا. ٢-گذرانا جانا.
هِتپَعِيل-نزديک آنا.

נד —— נוד.

נדא اور **נדה** قَل هٹنا.

پِعِیل ۱-ھٹانا. ۲-خارج کرنا.

נדב قَل ۱-اُبھارنا. ۲-خوشي سے مُستعد ھونا. ۳-خوشي سے دینا.

هِتْپَعِیل ۱-اپنے تئیں اُبھارنا. ۲-اپني خوشي سے اپنے تئیں سونپ دینا. ۳-اپني خوشي سے کچھ دیدینا.

נְדָבָה ث ۱-مُستعدي. ۲-خوشي سے گذراني ھوئي قرباني.

נָדִיב ۱-خوشي سے مُستعد. ۲-سخي. ۳-شریف. ۴-سردار.

נְדִיבָה ث ۱-شرافت. ۲-اقبال مندي.

נִדְבָּךְ م پتھروں کي دیوار. (ماخذ مشتبه).

נדד قَل ۱-چَلانا. ۲-چَلنا. ۳-گھومنا. ۴-آوارہ پھرنا. ۵-بھاگ جانا.

پوعل-بھاگ جانا.

هِفْعِیل-بھگا دینا.

هُفْعَل-بھگا دیا جانا.

هِتْپوعیل-بھاگ جانا.

נְדֻדִים م (جمع) لوٹنا.

נִדָּה ث ۱-الگ کئے ھوئے شخص کا حال. ۲-خصوصاً حیض والي کا حال. ۳-حیض. ۴-کوئي مکروہ مَیل. ۵-ناپاکي.

נִידָה ث مکروہ چیز.

۱ נדה ——— נדא.

۲ **נדה** سخي هونا.

נדה اور נֵדֶן م بڑا انعام.

נדח قَل ۱-دهكيلنا. ۲-نكال دينا. ۳-مارنے كے لئے اُٹهانا.

نِفْعَل ۱-نكال ديا جانا. ۲-آوارہ پهرنا. ۳-بهاگ جانا. ۴-بهتكايا جانا. ۵-مارنے كے لئے اُٹهايا جانا.

پُعل-دهكيل ديا جانا.

هِفْعِيل ۱-دهكيل دينا. ۲-نكال دينا. ۳-پراگندہ كرنا. ۴-بهتكانا. ۵-زور سے پهنچانا.

هُفْعَل-آوارہ پهرايا جانا.

מַדּוּחִים م (جمع) گمراهياں.

נָדִיב נְדִיבָה ——— נדב.

۱ **נָדָן** م مياں (تلوار وغيرہ كا).

נדנה م ۱-مياں. ۲-بدن.

۲ נֵדֶן ——— ۲ נדה.

נדף قَل ۱-هانك دينا. ۲-بهگا دينا. ۳-اُڑا دينا.

نِفْعَل ۱-هانك ديا جانا. ۲-اُڑا ديا جانا.

נדר قَل-مَنّت ماننی.

נדר اور נדר م ۱-مَنّت. ۲-مَنّت كي چيز.

נֹהַ ——— נוה.

נהג قَل ۱-هانكنا. ۲-لے چلنا. ۳-لے جانا. ۴-رهنمائي كرني.

پِعِيل ۱-هانپنا. ۲-آہ مارنا. ۳-هنكانا. ۴-لےجانا. ۵-لے چلنا.

מִנְהָג م هنكاؤ.

נהד بلند هونا.

הוד (נהוד کے عوض) م ۱-بلندي. ۲-عظمت. ۳-جمال.

נהה قَل-نوحه كرنا.

نِفْعَل-فرياد كرنا.

נְהִי اور נִי اور הִי م نوحه.

נְהִיָה ث نوحه.

נהור נהיר | נְהִירוּ ——— ۲ נהר.

נהל پِعِيل ۱-نرمي سے لے چلنا. ۲-حفاظت كرني. ۳-پرورش كرني.

هِتْپَعِيل-نرمي سے چلنا.

נַהֲלֹל م چراگاه.

נהם قَل ۱-گرجنا. ۲-شور مچانا. ۳-آه مارني.

נַהַם م گرج.

נְהָמָה ث ۱-شور. ۲-آه.

נהק قَل-گدهے كا بولنا.

۱ **נהר** قَل-كثرت سے بہنا.

נָהָר اور נְהַר م ۱-بڑا دريا. ۲-خصوصاً فرات. ۳-دهار.

מִנְהָרָה ث دريا كا مقام.

۲ **נהר** قَل-روشن هونا.

נְהָרָה ث نور.

נהור اور נהיר م نور.

נְהִירוּ ث دانش.

נוא قَل اور هِفْعِيل ۱-انكار كرنا. ۲-باطل كر دينا. ۳-منع كرنا.

תְּנוּאָה ث ۱-كسي سے دل پھيرنا. ۲-دل پھرنے يعنے ناراضي كا سبب.

נוב قَل ۱-اُگنا. ۲-پيدا كرنا.
پِعليل-اُگانا.
נוֹב اور נִיב م ۱-زمين كا حاصل. ۲-پھل.
אַרְנֶבֶת ث خرگوش (۱ ארה اور ניב سے مركب).
תְּנוּבָה ث ۱-زمين كا حاصل. ۲-پھل.

נוד قَل ۱-هلنا. ۲-آوارہ پھرنا. ۳-بھاگنا. ۴-سر هلانا. ۵-ماتم كرنا. ۶-ماتم‌پُرسي كرني.
هِفْعِيل ۱-آوارہ پھرانا. ۲-سر هلانا.
هُفْعَل-خارج كيا جانا.
هِتْپَعِيل ۱-ڈگمگانا. ۲-سر هلانا. ۳-ماتم كرنا.
נד م ڈهير (كيونكہ هلايا جاتا ہے).
נוֹד م آوارگي.
נִיד م ماتم‌پُرسي.
מָנוֹד م هلانے كا باعث.
נאד م شيشہ.

נוה قَل ۱-بيٹھنا. ۲-گھر ميں رهنا. ۳-پھبنا.
هِفْعِيل ۱-رونق بخشني. ۲-كسي كي تعظيم كرني.
۱ נָוֶה ۱-رهنے‌والا. ۲-پھبنے‌والا.
۲ נָוֶה اور נָוָה ث ۱-مسكن. ۲-بيابان كے بيچ ميں آبادي.

נוה رونق‌دار هونا.
נֹהַּ م رونق.

נוח قَل ۱-آرام كرنا. ۲-بيٹھ جانا. ۳-بيٹھا رهنا.

هِفْعِيل كي دو صورتيں پائي جاتي هيں يعني
(۱) הֵנִיחַ آرام دينا
(۲) הִנִּיחַ ۱-ركھ دينا. ۲-رهنے دينا.
۳-چھوڑ دينا. ۴-كوئي كام
كرنے دينا.
هُفْعَل كي بهي دو صورتيں پائي جاتي هيں يعني
(۱) הוּנַח آرام ديا جانا.
(۲) הֻנַּח ۱-ركھ ديا جانا. ۲-رهنے ديا
جانا.
נוֹחַ اور נֹחַ م آرام.
נַחַת ث ۱-آرام. ۲-ركھ ديا جانا.
נחת قَل-اُتر جانا.
نِفْعَل-دهس جانا
پِعِيل-دبا دينا.
هِفْعِيل ۱-اُتار دينا. ۲-اُتار لے جانا.
۳-ركھ دينا.
هُفْعَل-گرايا جانا.
נָחֵת اُترنےوالا.
הֲנָחָה ث آرام دهي.
מָנוֹחַ م اور מְנוּחָה ث ۱-آرامگاه. ۲-آرام.
נִיחוֹחַ م ۱-آرام. ۲-رضامندي.
נוט قَل-كانپنا.
נול پِعِيل-پليد كرنا.
נְוָלוּ اور נְוָלִי ث پيخانه.
נום قَل-اُونگهنا.

נוּמָה ث اُونگھ.

תְּנוּמָה ث نيند.

נון نِفْعَل-پنپنا.

هِفْعِيل-پنپنا.

נִין م آولاد.

מָנוֹן م بيتّا.

נוס قَل-بھاگ جانا.

هِفْعِيل ١-بھگا دينا. ٢-بچانا.

נָס بھاگنےوالا.

מָנוֹס م اور מְנוּסָה ث ١-بھاگنا. ٢-پناه گاه.

נוע قَل ١-ڈگمگانا. ٢-تھرتھرانا. ٣-جُھولنا. ٤-هلنا.
٥-آواره پھرنا.

نِفْعَل-هلايا جانا.

هِفْعِيل ١-هلانا. ٢-کنپانا. ٣-آواره پھرانا.

מְנַעַנְעִים م (جمع) ايک قسم کا باجا جو هلايا
جاتا ہے.

נוף قَل ١-جُھلانا. ٢-خصوصاً هاتھ کو جُھلانا. ٣-هاتھ
سے چھڑکنا.

هِفْعِيل ١-جُھلانا. ٢-هلانا.

هُفْعَل-جُھلايا جانا.

پِعليل-هلانا.

נוֹף م بلندي (کيونکه بلند چيزيں اکثر هلتي هيں).

נָפָה ث ١-چھلني. ٢-بلند مقام.

נֶפֶת ث بلند مقام.

נֹפֶת ث ١-ٹپکاؤ. ٢-ٹپکتا هوا شهد.

תְּנוּפָה ث ۱-جُهلاؤ. ۲-هلاؤ.

נרץ اور ۲ נאץ قَل ۱-چمکنا. ۲-بهاگنا.
هِفْعِيل-پُهولنا.

נוֹצָה ——— נצה.

נרק قَل-چُوسنا.
هِفْعِيل-اپنا دُود پِلانا.

נרר روشن هونا.
נוּר ث آگ.
۱ נִיר اور נֵיר اور נֵר اور נֵר م چراغ.
מְנוֹרָה ث شمعدان.
תַּנּוּר م ۱-تنور. ۲-بهٹّي (۲ תַּן اور נוּר سے مرکب).

נרש قَل-بيمار هونا.

נזד اُبالنا.
נָזִיד م لپسي.

נזה قَل-چهڑکا جانا.
هِفْعِيل-چهڑکنا.

נָזִיר ——— נזר.

נזל قَل ۱-بهنا. ۲-اُترنا.
هِفْعِيل-بهانا.
מַזָּרוֹת اور מַזָּלוֹת ث (جمع) ۱-اُترنے کے مقام.
۲-منطقة البروج.

נזם م ۱-نتهه. ۲-بالي. (ماخذ مشتبه).

נזק قَل-نقصان اُٹهانا.
هِفْعِيل-نقصان پهنچانا.
נֵזֶק م نقصان.

נזר نِفْعَل ١-الگ هونا. ٢-پرهيز كرنا. ٣-اپنے تئيں مقدس كرنا.

هِفْعِيل ١-الگ كرنا. ٢-پرهيز كرانا. ٣-مقدس كرنا.

נֵזֶר م ١-تقديس. ٢-لمبے بال. ٣-تاج (كيونكه اُسكے سبب عوام سے الگ هو جاتے هيں).

נָזִיר ١-مقدس آدمي. ٢-خصوصا ايک قسم كي مَنّت ماننےوالا جو نازِير كهلاتا ہے.

מִנְזָר م تاجدار.

נַח ——— נוח.

נחה قَل اور هِفْعِيل ١-لے چلانا. ٢-هدايت كرني. ٣-پهنچانا.

מִנְחָה ث ١-نذر. ٢-خصوصاً خدا كے لئے. ٣-محصول.

נחמים ——— נחם.

נָחִישׁ נחישָׁה ——— ٢ נחש.

נחיֹלָה ——— חרי.

נחירַים ——— נחר.

١ נחל قَل ١-قبضه ميں لينا. ٢-خصوصاً ميراث ميں لينا. ٣-قابض كر دينا.

پِعِيل-قابض كر دينا.

هِفْعِيل ١-قبضه ميں دينا. ٢-خصوصاً ميراث ميں دينا.

هُفْعَل-قابض كيا جانا.

هِتْپَعِيل-اپنے قبضه ميں لينا.

נַחֲלָה اور נַחֲלַת ث ١-قبضه. ٢-مقبوض. ٣-خصوصا ميراث. ٤-بخره.

۲ נחל بہنا.

נַחַל اور נַחְלָה ث ۱-ندي. ۲-وادي (يعني نالا).

נחם نِفْعَل ۱-افسوس كرنا. ۲-ترس كھانا. ۳-پچتانا.
۴-تسلي پذير ہونا. ۵-انتقام لينا.

پِعِيل-تسلي ديني.

پُعل-تسلي پاني.

ہِتْپَعِيل ۱-ترس كھانا. ۲-پچتانا. ۳-تسلي پذير [ہونا.

נֹחַם م پچتاوا.

נֶחָמָה ث تسلي.

נִחוּמִים يا נִחֻמִים م (جمع) ۱-تسلياں. ۲-پچتاوے.

תַּנְחוּם م اور תַּנְחוּמָה ث تسلي.

נַחְנוּ ——— אֲנַחְנוּ.

נחץ قَل-پُھرتي كراني.

נחר خُرخُرانا.

נַחַר م اور נַחֲרָה ث خُرخُراہٹ.

נְחִירַיִם م (تثنيہ) نتھنے.

۱ נחש قَل-پُھسپُھسانا.

پِعِيل ۱-جادو كرنا. ۲-شگون كرنا. ۳-قياس كرنا.
۴-شگون كي طرح قبول كرنا.

נַחַשׁ م ۱-جادو. ۲-شگون.

נָחָשׁ م سانپ.

۲ נחש پيتل يا تانبے سے بننا.

נָחוּשׁ پيتل كا.

נְחָשׁ م اور נְחֹשֶׁת اور נְחוּשָׁה ث ۱-پيتل يا تانبا.
۲-پيسا. ۳-پيتل كي بيڑي.

נְחֻשְׁתָּן م پيتل کا ٹکڑا.

נחת ׳ נַחַת ׳ נָחַת —— נוח.

נטה قَل ۱-پهيلانا. ۲-لمبا کرنا. ۳-پهيلانا. ۴-جُهکانا.
۵-جُهکنا. ۶-ڈهلنا. ۷-پهسلنا. ۸-پهيرنا.
۹-پهرنا.

نِفْعَل ۱-پهيلايا جانا. ۲-پهيلنا. ۳-لمبا هونا.

هِفْعِيل ۱-پهيلانا. ۲-جُهکانا. ۳-پهيرنا. ۴-بهٹکانا.
۵-بگاڑنا. ۶-الگ رکهنا. ۷-بهٹکنا.

מַטֶּה م ۱-شاخ. ۲-عصا. ۳-چهڑي (سزا دينے کي).
۴-بني اسرائيل کا ايک سِبط.

מִטָּה ث ۱-پلنگ. ۲-پالکي. ۳-جنازه.

מַטָּה نيچے.

לְמַטָּה ۱-نيچے کي طرف. ۲-نيچے.

מִלְּמַטָּה نيچے.

מֻטֶּה ث ۱-پهيلاؤ. ۲-پهيرنا.

נְטִיל —— נטל.

נְטִיפָה —— נטף.

נְטִישָׁה —— נטש.

נטל قَل ۱-اُٹهانا. ۲-رکهه دينا. ۳-لادنا.

پِعِيل-اُٹهانا.

נְטִיל لدا هوا.

נֵטֶל م بوجهه.

נטע قَل ۱-لگانا (درخت وغيره). ۲-گاڑ دينا.
۳-نصب کرنا.

نِفْعَل-لگايا جانا.

נֶטַע م ۱-لگا ہوا درخت. ۲-لگائے ہوئے درختوں کا مجموعہ. ۳-لگانا.

נְטַע م لگا ہوا درخت.

מַטָּע م لگانا.

נטף قَل-ٹپکنا.

ہِفْعِیل-ٹپکانا.

נֶטֶף م ۱-بُوند. ۲-ایک قسم کا خوشبودار گوند.

נְטִיפָה ث ایک قسم کي بالي.

נטר قَل ۱-حفاظت کرني. ۲-رکھ چُھوڑنا. ۳-پاسباني [کرني.

מַטָּרָה اور מַטָּרָא ث ۱-قید خانہ. ۲-نشاني.

נטש قَل ۱-چھوڑ دینا. ۲-پھیلانا. ۳-پھیلنا. ۴-سپردکرنا. ۵-رھنے دینا. ۶-کوئي کام کرنے دینا. ۷-نکال دینا. ۸-نکال لینا.

نِفْعَل ۱-پھیل جانا. ۲-ڈھیلا ہونا. ۳-گرایا جانا.

پُعل-چھوڑ دیا جانا.

נְטִישׁוֹת ث تاک کا ریشہ.

ני - נדה.

נא کچا ہونا.

נָא کچا.

ניב - - ניב.

ניד - - ניד.

נידה - - נדד.

ניחח - - ניח.

ני - - ני.

נים נים.

נִיצוֹץ ——— נִצּוֹץ.

נִיר | ו נִיר ——— נוּר.

נִיר قَل-زمين جوتني.

۲ נִיר م اُفتاده زمين.

מָנִיר م بيل كا جوا.

נכא اور **נכה** قَل-مارنا.

نِفْعَل-مارڈالا جانا.

هِفْعِيل ۱-مارنا. ۲-شكست ديني. ۳-جبراً ليلينا. ۴-توڑنا. ۵-چهيدنا. ۶-مار ڈالنا.

هُفْعَل ۱-مارا جانا. ۲-مارڈالا جانا. ۳-ليليا جانا.

נָכָא اور נָכֵא ۱-مارا هوا. ۲-مصيبت‌زده. ۳-غمگين.

נְכֹאת اور נְכֹת ث ۱-خوشبودار چيز (كيونكه كوٹنے سے بنتي ہے). ۲-كوئي عمده چيز.

נָכֶה ۱-مارا هوا. ۲-كچلا هوا.

נֹכֶה ۱-مارنےوالا. ۲-تهمت لگانےوالا.

מַכָּה ث ۱-مار. ۲-بلا. ۳-كهاؤ. ۴-قتل.

נֶכֶד م اَوْلاد.

נכח سامنے هونا.

נָכֹחַ ۱-سامنے كا. ۲-سيدها.

נְכֹחָה ث درستي.

נֹכַח ۱-سامنے. ۲-طرف.

לְנֹכַח ۱-سامنے كي طرف. ۲-آگے. ۳-كے لئے.

נֶכַח سامنے.

נכל قَل پِعِیل ہِتْپَعِیل ١-فریب کرنا. ٢-فریب دینا.
נֵכֶל م مکر.
כִּילַי اور כֵּלַי فریبي.

נכס جمع کرنا.
נֶכֶס اور נְכָסִים م دولت.

נכר قَل-اجنبي ہونا.
پِعِیل ١-اجنبي کرنا. ٢-انکار کرنا. ٣-ناواقف ہونا.
٤-تاڈنا (کیونکہ جس چیز سے ناواقف ہوتے ہیں اُسي کو تاڑتے ہیں).
ہِفْعِیل ١-تاڈنا. ٢-لحاظ کرنا. ٣-پہچاننا. ٤-جاننا. ٥-خبر لیني.
نِفْعَل ہِتْپَعِیل ١-اپنے تئیں ناواقف بنانا. ٢-معلوم ہونا.
נֵכָר اجنبي.
נֶכֶר اور נֹכֶר م عجیب حال.
נָכְרִי اجنبي.
נָכְרִיָּה ث پرائي عورت.
הַכָּרָה ث صورت (کیونکہ اُسي سے کوئي چیز پہچاني جاتي ہے).
מַכָּר جان پہچان.
נכת ——— נכא.

נלה ہِفْعِیل ١-تمام کرنا. ٢-حاصل کرنا.
מִנְלָה م دولت.
נִמְבְזֶה ——— בזה.

נמל کاٹ ڈالنا.

נְמָלָה ث چیونٹی.

נמר چتلا ہونا.

נָמֵר اور נְמַר م لکڑبگا (تیندوا).

נס ——— נסס.

נְסִבָּה ——— סבב.

נסג قل-ہٹ جانا.

ہِفعیل ۱-ہٹانا. ۲-لے جانا.

ہُفعل-ہٹ جانا.

נסה پعیل ۱-آزمانا. ۲-کوشش کرنی.

מַסָּה ث ۱-آزمایش. ۲-امتحان.

נסח قل-اُکھاڑ دینا.

نِفعل-اُکھاڑا جانا.

ہِتپَعیل-اُکھاڑا جانا.

מִסָּח م بچاؤ.

נָסִיךְ ——— ۱ נסך.

۱ **נסך** قل ۱-اُنڈیلنا. ۲-تپاون کرنا. ۳-ڈھالنا.

۴-مسح کرنا.

نِفعل-ممسوح ہونا.

پعیل-تپاون کرنا.

ہِفعیل-تپاون کرنا.

ہُفعل-تپاون کیا جانا.

נֶסֶךְ اور נֵסֶךְ م ۱-تپاون. ۲-ڈھالی ہوئی مورت.

נָסִיךְ م ۱-نذر. ۲-ڈھالی ہوئی مورت. ۳-ممسوح شخص. ۴-خصوصا بادشاہ. ۵-کوئی حاکم.

۱ מַסֵּכָה ث ۱-ڈھانپنا. ۲-ڈھالی ہوئی مورت.

٢ **נסך** ١-گُوندھنا. ٢-ڈھانکنا.

٢ מַסֵּכָה ث ڈھنکنا.

מַסֶּכֶת ث تانا.

נסס قَل-بلند کرنا.

ہِتپَعِیل-اپنے تئیں بلند کرنا.

נֵס م ١-جھنڈا. ٢-نشاني.

נסע قَل ١-اُکھیڑنا. ٢-خیمہ اُکھیڑنا. ٣-روانہ ہونا.

٤-جُھکانا.

نِفْعَل-اُکھیڑا جانا.

ہِفْعِیل ١-خیمہ اُکھڑوانا. ٢-روانہ کرنا. ٣-اُکھیڑنا.

٤-تراشنا.

מַסָּע م ١-خیمہ کا اُکھیڑنا. ٢-روانگي. ٣-منزل.

מַסָּע م ١-تیر. ٢-پتھر کي کان.

נסק قَل-چڑھ جانا.

ہِفْعِیل-چڑھانا.

ہُفْعَل-چڑھایا جانا.

נְעוּרִים נְעוּרוֹת ——— נֹעַר.

נְעִים ——— נוּעַ.

נעל قَل ١-اڑبنگے سے بند کرنا. ٢-جوتي پہناني.

ہِفْعِیل-جوتي پہناني.

נַעַל ث جوتي.

מִנְעָל اور מַנְעוּל م اڑبنگا (آگل).

נעם قَل-پسند ہونا.

נֹעַם م ١-پسندیدگي. ٢-خوبصورتي.

נְעִימוּת م پسندیدگي.

נָעִים پسندیدہ
מַנְעַמִּים م (جمع) مزیدار کھانا.

נעץ چُبھنا.
נַעֲצוּץ م خاردار درختوں کا مجموعہ.

۱ **נער** قَل-گرجنا (شیر کا).

۲ **נער** قَل-جھاڑ ڈالنا.
نِفعَل هِنَّعِيل ۱-جھاڑ ڈالا جانا. ۲-کوئي چیز اپنے پر سے جھاڑکر چھوٹ جانا.
پِعِیل-جھاڑ ڈالنا.
۱ נַעַר م آوارہ پھرنےوالا.
נְעֹרֶת ث ۱-سَن کا پات (کیونکہ سَن سے جھاڑا جاتا ہے).

נַעַר م ۱-لڑکا. ۲-بچّہ. ۳-جوان. ۴-خادم. ۵-لڑکي.
נֹעַר م لڑکپن.
נַעֲרָה ث ۱-لڑکي. ۲-لونڈي.
נְעוּרִים م (جمع) اور נְעוּרוֹת ث (جمع) ۱-لڑکپن. ۲-جواني.

נעש اُٹھانا.
۲ עַיִשׁ (עָשׁ کے عوض) اور עָשׁ م ۱-جنازہ. ۲-ستاروں کا ایک گُچھا جو عربي میں نعش کہلاتا ہے.

נָפָה ——— נוף.

נפח قَل ۱-پُھونکنا. ۲-دم چُھوڑنا.
پُعل-پُھونکا جانا.
هِفعِیل ۱-آهیں کرواني. ۲-اپنے دم سے ھانک دینا.
מַפָּח م دم کا چھوڑنا.
מַפֻּחַ م دھونکني.

תַּפּוּחַ م ۱-سیب (کیونکہ خوشبو کے سبب وہ سونگھا جاتا ہے)۔ ۲-سیب کا درخت۔

נְפִיל ——— נֵפֶל.

נֹפֶךְ م ایک قسم کا گوند۔ (ماخذ مشتبہ)۔

נפל قَل ۱-گرنا۔ ۲-پڑا رہنا۔ ۳-سوکھ جانا۔ ۴-ہلاک ہونا۔ ۵-واقع ہونا۔ ۶-ادنیٰ ٹھہرنا۔ ۷-لپکنا۔ ۸-اُترنا۔ ۹-خیمہ لگانا۔ ۱۰-دُشمن کی طرف چلا جانا۔ ۱۱-اُداس ہونا۔ ۱۲-پیش ہونا۔

הִפְעִיל ۱-گرانا۔ ۲-جَن ڈالنا۔ ۳-سکھا ڈالنا۔ ۴-اُداس کرنا۔ ۵-پیش کرنا۔ ۶-کرنے دینا۔ ۷-کوئی کام چھوڑنا۔

הִתְפַּעֵל ۱-سجدہ کرنا۔ ۲-لپکنا۔

פִּלְלֵל-گرنا۔

נֵפֶל م سقطہ۔

נְפִיל م پہلوان (یا تو اَوروں کو گرانے کے سبب یا خدا سے برگشتہ ہونے کے سبب)۔

מַפָּל م ۱-چھلکا (کیونکہ گر جاتا ہے)۔ ۲-ڈھیلا چمڑا۔

מַפָּלָה اور מַפֵּלָה ث ویرانہ۔

מַפֹּלֶת ث ۱-گرنا۔ ۲-پڑی ہوئی چیز۔ ۳-خصوصاً لاش۔

נפץ قَل ۱-پھوڑ ڈالنا۔ ۲-پراگندہ کرنا۔ ۳-پراگندہ ہونا۔

פִּעֵל ۱-پھوڑ ڈالنا۔ ۲-پراگندہ کرنا۔

פֻּעַל-توڑ ڈالا جانا۔

נֶפֶץ م سیلاب۔

נֵפֶץ م پراگندگی۔

מַפֵּץ م پھوڑ ڈالنا۔

מַפֵּץ م مارتول.

נפק قَل-نكلنا.

هِفْعِيل-نكالنا.

נִפְקָא ث خرچ.

נפשׁ نِفْعَل-دم لينا.

נֶפֶשׁ م اور ث ١-دم. ٢-خوشبو. ٣-جان. ٤-نفس. ٥-دل. ٦-خود. ٧-غرور. ٨-صبر. ٩-جاندار. ١٠-خصوصاً آدمي. ١١-لاش.

נֹפֶת נֹפֶת ——— נוּף.

נַפְתּוּלִים ——— פתל.

נֵץ ——— נצץ.

נצא قَل-أڑ جانا.

נצב قَل-رکھ دينا.

نِفْعَل ١-رکھا جانا. ٢-مقرر هونا. ٣-حاضر هونا. ٤-کھڑا هونا. ٥-قائم هونا.

هِفْعِيل ١-کھڑا کرنا. ٢-نصب کرنا. ٣-مقرر کرنا. ٤-رکھ دينا. ٥-تيز کرنا.

هُفْعَل ١-رکھا جانا. ٢-لدايا جانا. ٣-مقرر هونا.

נִצָּב م قبضه (تلوار وغيره کا).

נִצְבָּא ث مضبوطي.

נְצִיב م ١-سردار. ٢-ستون. ٣-چوکي (سپاهيوں کي).

מַצָּב م ١-کھڑے هونے کي جگهه. ٢-عُهده. ٣-چوکي.

מֻצָּב م چوکي.

מַצָּבָה اور מִצָּבָה ت چوکي.

מַצֵּבָה ت ١-ستون. ٢-ايک قسم کا بُت.

מַצֶּבֶת ث ۱-ستون. ۲-تنه (درخت کا).

נצה قَل ۱-اُڑنا. ۲-جهگڑنا (شاید اسواسطے که پرنده پر اُتهاکر لڑتے جهگڑتے هیں). ۳-ویران کرنا. ۴-ویران هونا.

نِفْعَل ۱-جهگڑنا. ۲-ویران هونا.

هِفْعِیل-جهگڑنا.

۱ נוֹצָה یا נֹצָה ث پرند کا ایک پر.

۲ מַצָּה اور מַצּוּת ث جهگڑا.

נִצָּה ——— נצץ.

۲ נֹצָה ——— יצא.

נְצוּרָה ——— נצר.

۱ **נצח** قَل-چمکنا.

نِفْعَل-دائم هونا.

پِعِیل-سرداري کرني.

هِتْپَعِیل-غالب هونا.

۱ נֵצַח اور נֶצַח م ۱-رونق. ۲-حق. ۳-دوام.

۲ **נצח** چهڑکنا.

۲ נֵצַח م رَس.

נְצִיב ——— נצב.

נָצִיר ——— ۱ נצר.

נצל پِعِیل ۱-چهیننا. ۲-لُوٹنا. ۳-چُهڑانا.

هِفْعِیل ۱-چهیننا. ۲-چُهڑانا.

هُفْعَل-چُهڑایا جانا.

نِفْعَل ۱-چُهڑایا جانا. ۲-چُهوٹ جانا.

هِتْپَعِیل-اپنے سے چُهڑا پهینکنا.

הִצָּנָה ث چُہتکارا۔

נִצָּן ——— נצץ۔

נצץ قَل ۱-چمکنا۔ ۲-پُھولنا۔ ۳-اُڑنا۔

۱ נִץ اور נִצָּן م اور נִצָּה ث پُھول۔

۲ נֵץ م گِد۔

נִיצוֹץ م چنگاري۔

۱ **נצר** قَل ۱-نظر کرني۔ ۲-پاسباني کرني۔ ۳-حفاظت کرني۔ ۴-چُھپا رکھنا۔ ۵-لحاظ کرنا۔ ۶-محاصره کرنا۔

נָצִיר محفوظ۔

נְצִירָה ث چَوکي (سپاهیوں کي)۔

۲ **נצר** سرسبز هونا۔

נֵצֶר م ۱-کونپل۔ ۲-شاخ۔

נקא ——— נקה۔

נקב قَل ۱-کھوکھلا کر دینا۔ ۲-چھیدنا۔ ۳-خاص بیان کرنا۔ ۴-نام لیکر بیان کرنا۔ ۵-لعنت بھیجني۔

نِفْعَل-نام سے مذکور هونا۔

נֶקֶב م نگینه کا خانه۔

מַקֶּבֶת ث ۱-پتھر کي کان۔ ۲-مارتول۔

מַקָּבָה ث مارتول۔

נְקֵבָה ث ماده۔

קֵבָה ث جُگالي کرنےوالے جانوروں کا پیٹ۔

קֻבָּה ث یا تو رحم یا مقعد۔

נקד قَل ۱-چُبھونا۔ ۲-مخصوص کرنا۔

נָקֹד نقطوں سے بھرا هوا۔

נקד م ۱-ایک قسم کي بھیڑوں کا جو عربي میں نقد کہلاتي ہیں گڈریا۔ ۲-کوئي گڈریا۔

נקדה ث ایک قسم کا زیور جو نقطہ سا ہے۔

נקדים م (جمع) ۱-روٹي کے ٹکڑے۔ ۲-ایک قسم کي روٹي۔

נקה قَل-پاک ہونا۔

نِفعَل ۱-بےعیب ہونا۔ ۲-بےقصور ٹھہرنا۔ ۳-آزاد ہونا۔ ۴-خالي ہونا۔ ۵-نیست ہونا۔

پِعِیل-بےقصور ٹھہرانا۔

נקי اور נקיא ۱-پاک۔ ۲-بےقصور۔ ۳-آزاد۔

נקיון م ۱-پاکي۔ ۲-صفائي۔

מנקית ث تپاون کرنے کا برتن۔

נקט قَل-نفرت کرني۔

נקוט —— נקט

נקם قَل-انتقام لینا۔

نِفعَل-اپنا انتقام لینا۔

پِعِیل-انتقام لینا۔

پُعَل-کسي سے انتقام لیا جانا۔

ہِتپَعِیل-اپنا انتقام لینا۔

נקם م اور נקמה ث انتقام۔

נקע قَل-دل میں کسي سے پھر جانا۔

נקף قَل ۱-کاٹنا۔ ۲-مارنا۔ ۳-لگانا۔ ۴-چکّر کھانا۔

پِعِیل ۱-کاٹ ڈالنا۔ ۲-نیست کرنا۔

ہِفعِیل ۱-چکّر کھانا۔ ۲-گھیرنا۔ ۳-تمام ہونا

נקף م جھاڑ ڈالنا۔

נקפה ث غلام کے باندھنے کي رسّي۔

נקק چھیدنا.

נָקִיק م دراز.

נקר قَل ۱-چھیدنا. ۲-نوچنا.

پِعیل-چھیدنا.

نِفْعَل-کھودا جانا.

נְקָרָה ث دراز.

נקשׁ قَل ۱-پھندا لگانا. ۲-لگ جانا.

نِفْعَل-پھندے میں پھنسنا.

پِعیل-پھندے لگانا.

ہِتْپَعِیل-پھندے لگانا.

נר נֵר — — נִיר.

נרג بکنا.

נִרְגָּן ۱-بکواسی. ۲-چُغل خور.

נֵרְדְּ م سُنبل. (ماخذ سنسکرت).

נשׂא قَل ۱-اُٹھانا. ۲-اُٹھنا. ۳-زبان پر لانا. ۴-اُبھارنا.

۵-تولنا. ۶-اُٹھا لے جانا. ۷-لانا. ۸-سہنا.

۹-اُٹھا دینا. ۱۰-معاف کرنا. ۱۱-لینا.

۱۲-قبول کرنا. ۱۳-جوڑنا.

نِفْعَل ۱-اُٹھایا جانا. ۲-بلند ہونا. ۳-لیجایا جانا.

پِعیل ۱-اُٹھانا. ۲-مدد کرنی. ۳-نذر پیش کرنی.

۴-لے جانا.

ہِفْعِیل ۱-اُٹھوانا. ۲-لگانا.

ہِتْپَعِیل ۱-اپنے تئیں بلند کرنا. ۲-بلند ہونا.

נָשִׂיא م ۱-سردار. ۲-بخار (جو زمین سے اٹھتا ہے).

נְשִׂיאָה ث بوجھ.

נְשׂאת ث انعام.

מַשָּׂא م ١-اُٹھا لے جانا. ٢-بوجھ. ٣-مرغوب چیز. ٤-قول ٥-نذر. ٦-محصول. ٧-گیت.

מַשּׂא م رُوداري.

מַשְׂאָה ث شعله (کیونکه اُوپر کي طرف جاتا ہے).

מַשְׂאֵת ث (جمع מַשְׂאֹת) ١-اُٹھانا. ٢-بلند نشان. ٣-بوجھ. ٤-قَول. ٥-انعام. ٦-ضیافت. میں سے حصه. ٧-محصول.

שְׂאֵת اور שֵׂת ث ١-اُٹھانا. ٢-اُبھرا ہوا داغ. ٣-کوئي داغ. ٤-حشمت. ٥-فرمان.

שִׂיא م بلندي.

נשׂג قَل-ہٹنا.

هِفْعِيل ١-ہٹانا. ٢-پہنچانا. ٣-پہنچنا. ٤-حاصل [کرنا.

נשׂק هِفعِيل-جلانا.

نِفْعَل-جلنا.

נשׂר چیرنا.

מַשּׂוֹר م آرا.

١ **נשׁא** اور ١ **נשׁה** قَل-بُھولنا.

هِفْعِيل-بُھلانا.

نِفْعَل ١-بُھلایا جانا. ٢-فراموش ہونا.

پِعِّيل-فراموش کرانا.

נְשִׁיָּה ث فراموشي.

מַשָּׁאוֹן م فریب.

٢ **נשׁא** اور ٢ **נשׁה** قَل ١-قرض دینا. ٢-قرض لینا.

هِفعِيل ١-قرض دینا. ٢-اپنا قرض طلب کرنا.

נְשִׁי م قرض.

מַשָּׁא م ۱-قرض. ۲-سود.

מַשָּׁאָה اور מַשָּׁה ث قرض.

נשב قَل-چلنا (هوا كا).

هِفْعِيل ۱-چلانا (هوا كو). ۲-هوا سے اُڑانا.

נָשֶׁה م ران كي ايک رگ. (ماخذ مشتبه).

נְשִׁיקָה ——— נשק

נשך قَل ۱-دانت سے كاٹنا. ۲-دُكھ دينا. ۳-سود پر قرض دينا.

پِعِيل-دانت سے كاٹنا.

هِفْعِيل-سود لينا.

נֶשֶׁךְ م سود.

נִשְׁכָּה ——— לִשְׁכָּה.

נשל قَل ۱-كھينچكر نكالنا. ۲-نكل جانا. ۳-جھڑ جانا.

پِعِيل-نكال دينا.

נשם قَل-هانپنا.

נְשָׁמָה اور נִשְׁמָא ث ۱-دم. ۲-جان. ۳-جاندار.

תִּנְשֶׁמֶת ث ايک قسم كي چھپكلي جو عوام كي راے ميں صرف هوا هي كھاتي ہے.

נשף قَل-پھونكنا.

נֶשֶׁף م ۱-شام (كيونكه اُسوقت هوا زياده هوا كرتي ہے) ۲-رات. ۳-بھور.

יַנְשׁוֹף اور יַנְשׁוּף م ايک قسم كا پرنده جو زور سے بولتا ہے.

נשק قَل ۱-ملانا. ۲-هتھيار باندھنا. ۳-بوسه لينا. ۴-اپنا انتظام كر لينا.

پِعِیل ۱-بوسه لینا. ۲-قدمبوسی کرنی.
هِفْعِیل-ملنا.
נֶשֶׁק اور נֵשֶׁק م ۱-سلح. ۲-سلح خانه.
נְשִׁיקָה ث بوسه.

נשר پهاڑ ڈالنا.
נֶשֶׁר اور נֵשֶׁר م عُقاب.

נשת قَل-سوکهه جانا.
نِفعَل-سوکهه جانا.
נִשְׁתְּוָן م چٹهی. (ماخذ فارسی نوشتن).

נתב روندنا.
נָתִיב م اور נְתִיבָה ث ۱-عام رسته. ۲-خصوصاً پگڈنڈی.

נתח پِعِیل-لاش کو ٹکڑے ٹکڑے کرنا.
נֵתַח م گوشت کا ٹکڑا.

נָתִין ——— · נתן.

נתך قَل ۱-اُمنڈنا. ۲-اُنڈیلا جانا.
نِفعَل ۱-اُنڈیلا جانا. ۲-گلکر بهه جانا.
هِفعِیل ۱-اُنڈیلنا. ۲-گلانا.
هُفعَل-گلایا جانا.
הִתּוּךְ م گلنا.

נתן قَل ۱-دینا. ۲-سپرد کرنا. ۳-منسوب کرنا.
۴-دکهانا. ۵-نکالنا. ۶-بجانا. ۷-رکهه دینا.
۸-مقرر کرنا. ۹-باندهنا. ۱۰-لگانا. ۱۱-ڈالنا.
۱۲-کرنا. ۱۳-بنانا. ۱۴-ٹهہرانا.
نِفعَل ۱-دیا جانا. ۲-سپرد کیا جانا. ۳-کیا جانا.
هُفعَل-دیا جانا.

נָתִין م ١-دیا ہوا آدمي. ٢-خصوصاً جو خدا کي خدمت میں مشغول رہتا ہے.

מַתָּן م انعام.

מַתָּנָה اور מַתָּנָא ث ١-انعام. ٢-رشوت. ٣-نذر.

מַתַּת ث ١-انعام. ٢-نذر.

נתס قَل-کھودکر خراب کرنا.

נתע قَل-اُکھیڑنا.

نِفْعَل-اُکھیڑا جانا.

נתץ قَل ١-ڈھا دینا. ٢-اُکھیڑ ڈالنا. ٣-ہلاک کرنا.

پِعِیل-ڈھا دینا.

نِفْعَل پُعل ھُفْعَل ١-ڈھایا جانا. ٢-اُکھیڑا جانا.

נתק قَل ١-زور سے نکالنا. ٢-الگ کرنا.

پِعِیل ١-اُکھیڑنا. ٢-توڑ پھینکنا. ٣-زخمي کرنا.

هِفْعِیل-الگ کرنا.

نِفْعَل ١-توڑا جانا. ٢-ٹوٹنا. ٣-زور سے نکالا جانا ۴-الگ ہو جانا.

هُفْعَل-الگ ہو جانا.

נְתִיק ایک طرح کا خصي.

נֶתֶק م ١-زخم کا برا نشان (سر یا ڈاڑھي میں). ٢-ایسے نشان والا آدمي.

אַתִּיק اور אַתּוּק م گھرکي اُوپروالي منزل کا ایسا برآمدہ جسکے نیچے برآمدہ نہو بلکہ نیچےوالي منزلہي کا ایک حصہ ہو.

נתר قَل-تھرتھرانا.

پِعِیل-کودنا.

هِفْعِيل ۱-کنپوانا. ۲-جهاڙنا. ۳-توڙ پهينکنا. ۴-چُهڙانا. ٥-چهوڙنا.
נֶתֶר م سجّي (کيونکه پاني ميں ملنے سے اُبلتي ہے).

נתשׁ قَل ۱-اُکهيڙنا. ۲-ڈها دينا.
نِفْعَل ۱-اُکهيڙا جانا. ۲-ڈهايا جانا. ۳-سوکهجانا.
هُفْعَل-اُکهيڙا جانا.

ס

סאה پهيلنا.
סְאָה م ۱-پيمايش. ۲-اناج کا ايک خاص پيمانه.
סַאסְּאָה ث اندازه.

סאון ——— סאן.

סאן سپاهيانه جُوتي پهنّي.
סְאוֹן م سپاهيانه جُوتي.

סבא حدسے زياده پينا.
סֹבֵא م شرابي آدمي.
סֹבֶא م ۱-شراب. ۲-شراب کي ضيافت.

סבב قَل ۱-گُهومنا. ۲-لَوٹنا. ۳-لَوٹکر آنا. ۴-نزديک آنا. ٥-گهيرنا. ٦-کهانے پر بيٹهنا (کيونکه کهانے کے وقت گهر بهرکے لوگ ميز يا دسترخوان کو گهيرتے هيں). ۷-بدل جانا. ۸-سبب هونا.
نِفْعَل ۱-گُهومنا. ۲-پهرکر پهنچنا. ۳-گهيرنا.
پِعِيل-بدل دينا.
پُوعيل ۱-گُهومنا. ۲-گهيرنا.

هُفْعِيل ۱-گھمانا. ۲-پھیرنا. ۳-پھیر دینا.
۴-گھیرنا. ۵-بدل دینا. ۶-گھومنا.
هُفْعَل ۱-گھومنا. ۲-گھیرا جانا. ۳-بدلا جانا.
סִבָּה اور נִסִבָּה ث واقعات کا انقلاب.
۱ סָבִיב م اور סְבִיבָה ث ۱-گھیرا. ۲-چاروں طرف کے لوگوں میں سے ایک. ۳-چاروں طرف کے مقاموں میں سے ایک.
۲ סָבִיב اور סְבִיבִי اور סְבִיבוֹת اور מִסָּבִיב چاروں طرف.
۱ מֵסַב م کھانے پر بیٹھنے کے پلنگ.
۲ מֵסַב اور מְסִבִּי چاروں طرف.
מֵיסַב م گھیرا.

סבך قَل-گونتھنا.
پُعل-گونتھا جانا.
סְבָךְ اور סֹבֶךְ اور שֹׂבֶךְ م ۱-جھاڑي. ۲-خارستان.
סַבְּכָא یا שַׂבְּכָא ث ایک قسم کا باجا. (ماخذ مشتبه).

סבל قَل-بوجھ کے طور پر اُٹھانا.
پِعیل-پہنانا.
پُعل-لدنا.
هِتْپَعِيل-بوجھل بنّا.
پوعل-کھڑا کیا جانا.
סַבָּל م باربردار.
סֵבֶל اور סֹבֶל م بوجھ.
סִבְלָה ث باربرداري.
סַרְבָּלִין (סַבְלִין کي عوض) لمبا اور ڈھیلا پاپجامه.
סַבְרִית ——— שִׁבֹּלֶת.

סבר قَل-اُمید کرني.

סג ——— סוג.

סגד قَل-سجده کرنا.

סגיר ——— סגר.

סגל حاصل کرنا.

סגלה ث کسي کا خاص مال.

סגן اور סגן م ۱-نائب. ۲-حاکم. (عربي شحنه).

¹ **סגר** پاني سے بھرنا.

סגריר م بارش.

² **סגר** قَل-بند کرنا.

نِفْعَل ۱-بند هونا. ۲-اپنے تئیں بند کرنا.

پِعِیل-حواله کرنا.

پُعل-بند هونا.

هِفْعِیل ۱-بند کرنا. ۲-حواله کرنا.

סגור ۱-بند. ۲-عمده. ۳-خالص.

סגור م ۱-احاطه. ۲-خالص سونا.

סוגר شیر وغیره درندوں کا پنجره.

מסגר م ۱-قفل بنانےوالا. ۲-لَہار. ۳-قید خانه.

מסגרת ث ۱-محکم شہر. ۲-کناره. ۳-چوکھٹے کے بیچ میں جو کچھ پرده کے طور پر لگایا جاے.

סד ——— סדד.

סדד بند کرنا.

סד م کاٹھ (قیدي کے واسطے).

סדן ——— סדן.

סדן ڈھیلا کرنا.

סָדִין م ایک قسم کا ڈھیلا لباس.

סדר سلسلہوار رکھنا.

סֵדֶר م (بصیغہ واحد) سلسلہ.

(بصیغہ جمع) انتظام.

שְׂדֵרָה ث سلسلہ.

מִסְדְּרוֹן م برآمدہ.

סהר گول ہونا.

סַהַר م گولائي.

סֹהַר م بُرج.

۱ **סוג** اور שׂוג قَل-ہٹنا.

نِفْعَل-پیچھے ہٹنا.

סִיג اور סִיג اور סג م ۱-دھات کا مَیل. ۲-سونےچاندي کے ساتھ جو ادني دھات پائي جاتي ہے.

שִׂיג م ہٹنا.

۲ **סוג** قَل-کسي کا احاطہ باندھنا.

סוּגַר ——— ۲ סגר.

סוד ——— יסד

סוח پونچھ ڈالنا یا جھاڑ ڈالنا.

סוּחָה ث کوڑا.

סוך قَل-تیل مَلنا.

ہِفْعِیل-اپنے بدن پر تیل مَلنا.

אָסוּךְ ایک خوشبودار مرکب شے جو بدن پر ملتے ہیں.

סוּמְפֹּנְיָה اور סִיפֹּנְיָה ایک قسم کا باجا (یوناني سَم فونیا سے ماخوذ).

סוס اُچھلنا.

סוּס م ۱-گھوڑا. ۲-ابابیل.

סוּסָה ث گھوڑي.

סִיס م ابابیل.

סָס م کیڑا (کپڑے کا).

סוף قَل ۱-جھیں لے جانا. ۲-کوئي کام چھوڑنا. ۳-پورا ھونا.

ہِفْعِیل ۱-اُٹھا دینا. ۲-تمام کر ڈالنا.

סוֹף م ۱-آخر. ۲-پیچھا.

סוּפָה ث بگولا.

סוּף م ۱-کئي قسم کي کائي جو سمندر میں پائي جاتي ہے.
۲-ایک قسم کي نے.

סור قَل ۱-ھٹنا. ۲-چھوڑ جانا. ۳-برگشتہ ھونا. ۴-گذر جانا. ۵-اُٹھا دیا جانا. ۶-ایک سے ھٹکر دوسرے کے نزدیک جانا.

ہِفْعِیل ۱-ھٹانا. ۲-ٹالنا. ۳-نکالنا. ۴-نزدیک لانا.

ہُفْعَل-ھٹایا جانا.

پِعلیل-ھٹانا.

סָרָה ث ۱-برگشتگي. ۲-قصور. ۳-ناغہ.

סוּר ۱-نکالا ھوا. ۲-برگشتہ. ۳-بگڑا ھوا.

יָסוּר برگشتہ.

סות ہِفْعِیل ۱-رغبت دلاني. ۲-اُکسانا. ۳-خارج کرنا.
۴-چُھڑانا.

סוּת ——— כסה.

סחב قَل-گھسٹنا.

סְחָבָה ث پھاڑ ڈالنا.

סחה قَل-جھاڑ ڈالنا.

סְחִי م کوڑا.

סָחִישׁ اور שָׁחִיס م جو نباتات اُفتادہ زمین کي نباتات سے خود بخود پیدا ھوتي ہے. (ماخذ مشتبہ)

סחף قَل-جھاڑ ڈالنا.

نِفْعَل-گرایا جانا.

סחר قَل-گھومتے پھرنا.

پِعَلعَل-زور سے دھڑکنا.

סֹחֵר م سوداگر.

۱ סֹחֶרֶת ث سوداگرني.

סְחָר م ۱-تجارت گاہ. ۲-جو دولت تجارت سے حاصل ھو.

סַחַר م ۱-تجارت کا حاصل. ۲-کسي طرح کا نفع.

סְחֹרָה ث سوداگروں کي جماعت.

סֹחֵרָה ث سپر یا بکتر (کیونکہ بدن کو گویا گھیرے رھتا ہے).

מִסְחָר م تجارت.

۲ סֹחֶרֶת ث ایک قسم کا عمدہ پتھر. (ماخذ مشتبہ).

סט ——— שׂוט.

סיג ——— סוג.

סִיוָן م یہودیوں کا تیسرا مہینا. (ماخذ مشتبہ).

סיס ——— סוס.

סִיפֹנְיָה ——— סוּמְפֹּנְיָה.

סיר اُبلنا. [برھتا ہے).

סִיר م ۱-دیگ. ۲-لگن. ۳-کانٹا (کیونکہ زور سے

סָךְ | סַךְ | סֻכָּה | סֻכּוֹת ——— סכך.

סכך قل ۱-گونتھنا. ۲-کھپاچوں کا بُنکر احاطه بنانا.
۳-ڈھانکنا. ۴-چُھپنا. [کرني.
هِفْعِيل ۱-احاطه باندھنا. ۲-ڈھانکنا. ۳-حفاظت
پِلْپِيل ۱-هتهيار بندھوانا. ۲-اُکسانا.
סֹכֵךְ م ايسا چھپر جس کو محاصرين اپنے سر پر دھرکر اُس کي پناہ ميں رفته رفته آگے بڑھيں.
סַךְ م اور סֻכָּה ث ۱-جھونپڑي. ۲-درنده کي جھاڑي.
סֹךְ م ۱-جھاڑي. ۲-بھيڑ.
סֻכּוֹת ث جھونپڑي.
מְסָךְ م ۱-ڈھکنا. ۲-پرده.
מְסֻכָּה ث ڈھکنا.
מֵיסַךְ اور מוּסָךְ م برآمده.

סכל قل-بيوقوف هونا.
پِعِّيل-بيوقوف ٹهرانا.
هِفْعِيل-بيوقوفي کرني.
نِفْعَل ۱-بيوقوفي کرني. ۲-بُرائي کرني.
סָכָל بيوقوف.
סֶכֶל م اور סִכְלוּת يا שִׂכְלוּת ث بيوقوفي.

סכן قل ۱-بيٹھنا. ۲-سکونت کرني. ۳-برتاو رکھنا.
۴-اچھا سلوک کرنا. ۵-فائده اُٹھانا.
نِفْعَل-ايک هي مقام ميں پايا جاتا هے جسکے معني صاف نهيں هيں مگر قرينه سے معلوم هوتا هے که چوٹ لگني هونگے.

הִפְעִיל ۱-برتاو رکھنا. ۲-واقف هو جانا. ۳-کوئي کام دستور کے طور پر کرنا.

پُعل ۱-دبتّینا. ۲-مفلس هونا.

מִסְכֵּן مسکین.

מִסְכֵּנֻת ث مسکینی.

۱ סכר قَل-بند کرنا.

نِفْعَل-بند هونا.

پِعیل-حواله کرنا.

۲ סכר قَل-مزدوري پر رکھنا.

סכת هِفْعِیل-خاموش هونا.

שׂכר ——— סכר.

סלא اور ۱ סלה قَل ۱-اٹھانا. ۲-ناچیز جاننا.

پِعیل-ناچیز جاننا.

پُعل-تولا جانا.

סלד پِعیل-اُچھلنا.

۲ סלה خاموش هونا.

סֶלָה خاموش هو (یعني گانا تھوڑي دیر کے لیے بند هو صرف باجا بجتا رہے).

סלון סלון ——— סלל

סלח قَل-معاف کرنا.

نِفْعَل-معاف کیا جانا.

סַלָּח غفور.

סְלִיחָה ث مغفرت.

סלל قَل ۱-بلند کرنا. ۲-خصوصا بلند اور هموار رسته بنانا. ۳-جھولنا.

پلپيل-تعظيم کرني.
هِتپوعيل-اپنے تئيں بلند کرنا.
סֹלְלָה ث ١-پُشته. ٢-دمدمه.
סֻלָּם م سيڑهي.
מְסִלָּה ث اور מַסְלוּל م شاهراه.
סַל م ١-پتلي شاخ (کيونکه جُهولتي ہے). ٢-بيد وغيره کي ٹوکري.
סִלּוֹן اور סַלּוֹן م کانٹا (کيونکه کهجور کي پتلي شاخ پر هوتا ہے).
סַלְסִלָּה ث ٹوکري.

סֶלַע م پهاڑ کا سيدها رُخ.
סָלְעָם م ايک قسم کي ٹڈي. (ماخذ مشتبه).

סלף پِعيل ١-ٹيڑها کرنا. ٢-اُلٹ دينا.
סֶלֶף م کجروي.

סלק قَل-چڑهنا.
סֹלֶת ث بهت مهين آٹا. (ماخذ مشتبه).
סַם —— סַמִּים.
סְמָדַר م اِسکے معني اور ماخذ دونو مشتبه هيں. بعض اُس کو انگور کے درخت کا پُهول سمجهتے هيں. بعض کچے انگور. اور بعض ايک خاص قسم کے انگور کا درخت.

סמך قَل ١-ٹيکنا. ٢-ٹکنا. ٣-سنبهالنا. ٤-نزديک هونا.
نِفْعَل ١-سنبهالا جانا. ٢-سنبهلنا.
پِعيل-تازه کرنا.
סְמִיכָה يا שְׂמִיכָה ث رضائي.

סֶמֶל اور סֵמֶל م بُت (ماخذ مشتبه ليکن شايد צֶלֶם کا بگڑا هوا ہے)۔

סמם سونگهنا۔

סַם م (بصيغه جمع) خوشبودار مصالح۔

סמן قَل-مقرر کرنا۔

نِفْعَل-مقرر هونا۔

סמר قَل اور پِعِيل-رونگٹے کهڑے هونا۔ (قشعريره)۔

סָמָר جس کے رونگٹے کهڑے هوں۔

מַסְמֵר اور מַשְׂמֵר م کِيل۔

סְנֶה م ايک قسم کي جنگلي کانٹےدار جهاڑي۔ (ماخذ مشتبه)۔

סַנְוֵרִים م (جمع) اندهاپن۔ (ماخذ مشتبه)۔

סנן جُهولنا۔

סַנְסִנִּים م (جمع) کهجور کي ڈالياں۔

סְנַפִּיר م مچهلي کا بازو۔ (ماخذ مشتبه)۔

סָס ——— סוּס۔

סעד قَل-سنبهالنا۔

מִסְעָד م ٹيکن۔

סעה قَل-تيزرو هونا (خصوصاً هوا کا)۔

סְעִיף ——— סעף۔

۱ **סעף** تقسيم کرني۔

סְעִיף م ۱-دراڑ۔ ۲-شاخ۔

۲ סֵעֵף پِعِيل-شاخيں چهانٹني۔

סֵעֵף ۱-منقسم۔ ۲-دودله۔

סְעַפָּה اور סַרְעַפָּה ث ۱-ايک طرف۔ ۲-خيال۔

סְעָפָּה اور סַרְעַפָּה یا שַׂרְעַפָּה ث ۱-شاخ. ۲-خیال.

סער قَل ۱-طوفان کي طرح چڑھنا. ۲-طوفان سے اُچھالا جانا.

نِفْعَل-گویا طوفان سے اُچھالا جانا.

پِعِیل-گویا طوفان سے پراگندہ کرنا.

پُوعل-طوفان سے پراگندہ ہونا.

סַעַר م اور סְעָרָה ث طوفان.

סַף ——— ספף.

ספא کھلانا.

מִסְפּוֹא م چارا.

ספד قَل ۱-غم سے چھاتي پیٹني. ۲-غم سے رونا.

نِفْعَل-غم کا باعث ہونا.

מִסְפֵּד م چھاتي کا پیٹنا.

ספה قَل ۱-جمع کرنا. ۲-بڑھانا. ۳-کُھرچنا. ٥-ہلاک کرنا. ٥-ہلاک ہونا.

نِفْعَل ۱-اپنے تئیں چھپانا. ۲-ہلاک ہونا.

ہِفْعِیل-ڈھیر لگاکر رکھنا.

סִפּוּן ——— ספן.

סְפִירָה ——— ספר.

ספח ۱ قَل-جمع کرنا.

نِفْعَل اور ہِتْپَعِیل-اپنے تئیں کسي سے ملانا.

پُعل-جمع ہونا.

ספח ۲ قَل ۱-اُنڈیلنا. ۲-مسح کرنا. ۳-پھیلانا.

پِعِیل-اُنڈیلنا.

סָפִיחַ م ۱-سیلاب. ۲-خودرُو نباتات.

סְפַחַת اور מִסְפַּחַת ث هرے زخم کا نشان (کیونکه اُس سے رُواں گر جاتا ہے).

מִסְפָּחָה ث گدّي

סְפִינָה ——— ספן.

סְפִיר ——— ספר.

ספל نیچا هونا.

סֵפֶל م ایک قسم کا اُتھلواں طباق.

ספן قل ۱-ڈھانکنا. ۲-چھت پاٹنا. ۳-شہتیر ڈالنا. ۴-رکھ چھوڑنا.

סִפּוּן م چھت. [(سفینه).

סְפִינָה ث ایسي کشتي جس میں چھت لگي هو.

۱ **ספף** پھیلانا.

סַף م ۱-چامچي. ۲-دهلیز.

۲ ספף הִתְפּוֹעֵל-درباني کرني.

۱ **ספק** قَل-مارنا.

הִפְעִיל-عهد باندھنا (کیونکه قول کرنے میں هاتھ پر هاتھ مارتے هیں).

۲ **ספק** قَل ۱-اُمنڈنا. ۲-قَے کرنا. ۳-کافي هونا.

סֵפֶק م کفایت.

ספר قَل ۱-گُهرچنا. ۲-لکھنا. ۳-گنّا.

נִפְעַל-گنا جانا.

פִּעֵל ۱-گنّا. ۲-بیان کرنا.

פֻּעַל-بیان کیا جانا.

סֹפֵר اور סָפֵר م ۱-کاتب. ۲-فوج کي گنتي کرنیوالا. ۳-سپہسالار. ۴-فقیه.

סְפַר اور סְפַר م ١-لكهنا پڑهنا. ٢-خط. ٣-دستاويز.
٤-نامه. ٥-كتاب.

סִפֵּר م شمار كرنا.
סִפְרָה ث كتاب.
סְפָרָה يا ספוֹרָה ث شمار.
סַפִּיר م نيلم (كيونكه كُهرچنے سے خوبصورت هو جاتا ہے).
מִסְפָּר م ١-شمار. ٢-بيان.

סקל قَل-سنگسار كرنا.
نِفْعَل-سنگسار كيا جانا.
پِعِيل ١-كسي پر پتهر پهينكنا. ٢-كسي جگہ سے پتهر [نكالنا.
پُعَل-سنگسار كيا جانا.

סַר ——— סרר.

סרב باغي هونا.
סָרָב م باغي.

סַרְבָּלִין ——— סבל.

סָרָה ——— סור.

סרח قَل ١-أُنڈيلنا. ٢-پهيلانا. ٣-پهيلنا. ٤-لٹانا.
٥-فالتو هونا.
نِفْعَل-أُنڈيلا جانا.
סֶרַח م جو كچهه فالتو هو.

סִרְיוֹן ——— ٢ שרה.

סָרִים ——— סרס.

סָרַךְ م ايک فارسي وزير (شايد فارسي سَرْ سے ماخوذ).
סֶרֶן م ١-دُهري. ٢-سردار. (ماخذ مشتبه).

סרם أُكهاڑنا.

סָרִיס م ۱-خوجه. ۲-بادشاه کا مصاحب.
סַרְעַפָּה —— סעף.
סרף پِعِيل ۱-جلانا. ۲-خصوصاً لاش کو پُھونکنا.
סַרְפָּד م ایک قسم کا جنگلي درخت. (ماخذ مشتبه).
סרר قَل ۱-سرکش هونا. ۲-گردنکش هونا. ۳-شریر هونا.
סַר ۱-شریر. ۲-اُداس.
סתה جاڑا کاٹنا.
סְתָו اور סְתָיו م جاڑے کا موسم.
סתם قَل ۱-بند کرنا. ۲-پوشیده کرنا.
نِفْعَل-بند کیا جانا.
پِعِيل-بند کرنا.
סתר قَل-چھپانا.
نِفْعَل ۱-چھپنا. ۲-چھپا رهنا.
پِعِيل ۱-چھپانا. ۲-برباد کرنا.
پُعل-چُھپنا.
هِفْعِيل-چھپانا.
هِتْپَعِيل-اپنے تئیں چھپانا.
סֵתֶר م ۱-پوشیدگي. ۲-آڑ.
סִתְרָה ث پناه گاه.
מִסְתּוֹר م پناه گاه.
מִסְתָּר م گھات کي جگهه.

ע

۱ עָב | עָב —— עבב.
۲ עָב —— עוב.

עבב ڈهانکنا.
۱ עָב اور עֹב م دهليز.
עבד قَل ۱-محنت کرني. ۲-خصوصاً کهيتي کرني.
۳-خدمت کرني. ۴-غلام کا کام کرنا.
۵-تابعداري کرني. ۶-عبادت کرني. ۷-قرباني کرني. ۸-(בְּ کے ساتهہ) غلام کے طور پر خدمت کراني. ۹-بنانا. ۱۰-کرنا. ۱۱-برتاو رکهنا.
نِفْعَل ۱-کسيکي کهيتي کي جاني. ۲-کسي کي خدمت کي جاني.
پُعل ۱-کسيکي کهيتي کي جاني. ۲-(בְּ کے ساتهہ) غلام کے طور پر خدمت کرائي جاني.
هِفْعِيل ۱-محنت کراني. ۲-غلام کے طور پر خدمت کراني. ۳-غلام بنانا. ۴-عبادت کراني.
هُفْعَل-عبادت کرائي جاني.
עֶבֶד اور עֲבֵד م ۱-غلام. ۲-خادم. ۳-بندہ. ۴-عابد.
עֲבָד م کام.
עֲבֹדָה ث ۱-محنت. ۲-خدمت. ۳-عبادت. ۴-کام. ۵-اجر. ۶-کهيتي. ۷-آوزار.
עֲבִידָא ث ۱-محنت. ۲-کاروبار.
עֲבֻדָּה ث نوکر چاکر.
עַבְדוּת ث غلامي.
מַעְבָד م کام.
עבה قَل ۱-موٹا هونا. ۲-گهندار هونا.
עֳבִי م مُٹائي.
עֲבִי م گهناپن.

מַעֲבֶה م گھناپن.

עֲבוֹט ——— עבט.

עָבוּר | עֲבוּר ——— עבר.

עבט قَل ۱-بدل دینا. ۲-گرو لینا. ۳-گرو دینا.

پعِیل-بدل دینا.

ہِفْعِیل-گرو لیکر قرض دینا.

עֲבוֹט م گرو.

עַבְטִיט م بہت سے قرضداروں کي گرویاں اپنے پاس جمع کرني (اِس لفظ میں ۲ עָב اور טִיט کي طرف اشارہ ہے گویا کیچڑ کي کثافت).

עֲבִי | עֳבִי ——— עבה.

עֲבִידָא ——— עבד.

עבר قَل ۱-پار جانا. ۲-گذرنا. ۳-اُمنڈنا. ۴-عدول کرنا. ۵-چلنا (نقدي کا). ۶-ہلاک ہونا. ۷-بڑھ جانا. ۸-داخل ہونا. ۹-دبانا. ۱۰-لپکنا. ۱۱-سپرد ہونا.

نِفْعَل-پار اُتارا جانا.

پعِیل ۱-گذارنا. ۲-بند کرنا. کیونکہ آگل کے گذارنے سے بند ہوتا ہے. ۳-حاملہ ہونا (گویا تخم کو اپنے رِحم میں گذرنے دینا).

ہِفْعِیل ۱-گذارنا. ۲-پار اُتار دینا. ۳-لے جانا. ۴-عدول کرنا. ۵-گذرنے دینا. ۶-ہر جگہہ ہونے دینا. ۷-آگے بڑھانا. ۸-طرح دیني. ۹-گذراننا. ۱۰-جلانا (کیونکہ قربانیاں جلائي جاتي تھیں). ۱۱-دُور کرنا.

הִתְעַבֵּר ۱-غصه سے بےخود هونا (گويا اُمنڈنا).
۲-مغرور هونا.

עֵבֶר اور עֲבַר م ۱-پار. ۲-اُس پار کا مُلک وغيره.
۳-طرف.

עֲבָרָה ث گهاٹ کي کشتي.

עֶבְרָה ث ۱-نہايت غصه. ۲-غرور.

עִבְרִי م ۱-پاروالا. ۲-بني ابراهيم کا ايک نام جو
دوسري قوم کے لوگوں نے رکهه چهوڑا تها اِسلئے
که وه فرات کے پار سے آئے تهے.

עֲבוּר م زمين کا حاصل (گويا زمين اُسے گذرانتي ہے).

עֲבוּר ۱-گذر. ۲-سبب. ۳-قيمت. ۴-مقصد.
בַּעֲבוּר ۱-جب تک. ۲-کے سبب. ۳-کے لئے.
۴-اِس لئے که. ۵-تاکه.

מַעֲבָר م ۱-گذر. ۲-دريا کا گهاٹ. ۳-پهاڑونکي گهاٹي.

מַעְבָּרָה ث ۱-دريا کا گهاٹ. ۲-پهاڑوں کي گهاٹي.

עבש قَل-سڑ جانا.

עבת قَل-گونتها جانا.
پِعيل-ٹيڑها کرنا.

עָבֹת جسکي شاخيں آپس ميں گُنتهي هوئي هوں.

עֲבֹת م اور ث ۱-رسّي. ۲-سونے وغيره کا تار. ۳-بهت
سے پتوں والي شاخ.

ענב قَل ۱-پُهونکنا. ۲-محبّت کرني. ۳-خصوصاً
عشق کرنا.

עֲגָבִים م (جمع) ۱-محبّت. ۲-پسنديدگي.

עֲגָבָה ث عشق.

עוּגָב م بانسلي.

עֻגָּה | עֻגָה ——— עוג.

עָגוּר ——— עגר.

עָגִיל ——— עגל.

עגל لُڑکانا.

עָגֹל گول.

עָגִיל م ۱-چھلّا. ۲-خصوصاً بالي.

עֵגֶל م ۱-یکسالہ بچھڑا (کیونکہ سال اُس پر سے گردش کرتا ہے). ۲-جوان بیل.

עֶגְלָה ث ۱-بچھیا. ۲-جوان گاے.

עֲגָלָה ث گاڑي (کیونکہ اُسکے پہّیے لُڑکتے هیں).

۱ מַעְגָּל م ۱-گاڑي کے پہّیوں کا نقش. ۲-رستہ. ۳-روش.

۲ מַעְגָּל م اور מַעְגָּלָה ث گاڑیوں کا دمدمہ.

עגם قَل-غم کرنا.

עגן نِفْعَل-بےشوهر رهنا.

עגר چکر کهانا.

۱ עָגוּר چکر کهانےوالا.

۲ עָגוּר م ابابیل.

עַד ——— עדא.

עֵד | עַד ——— עוד.

עדא اور **עדה** قَل ۱-گذر جانا. ۲-منسوخ هونا. ۳-پاس آنا. ۴-کسي پر چڑهنا. ۵-زیور پهننا.

هِفْعِيل ۱-اُتروانا. ۲-زیور پهنانا. ۳-لے جانا. ۴-معزول کرنا.

۱ עַד م ۱-وقت. ۲-ابد. ۳-لُوٹ.
۲ עַד اور עֲדֵי ۱-تک. ۲-جبتک نه. ۳-جبتک.
۴-یہانتک که. ۵-کے لئے.
בִּלְעֲדֵי اور בִּלְעֲדֵי ۱-تک نہیں. ۲-پاس نہیں.
۳-سوا. ۴-اِسکے سوا که. ۵-بغیر.
מִבַּלְעֲדֵי ۱-سوا. ۲-بغیر.
עֲדֶן اور עֲדֶנָּה ابتک.
עִדִּים م (جمع) حیض (مقرري وقت کے معني سے لیا گیا ہے).
עִדָּן م زمانه.
עֲדִי م ۱-زیور. ۲-اُمنگ. ۳-کُلیل.
עֵת (עִדֶת کي عوض) ث ۱-وقت. ۲-خصوصاً عین وقت. ۳-اب.
כָּעֵת ۱-وقت پر. ۲-اِسي وقت.
עַתָּה اور עַתְּ ۱-اب. ۲-ابھي. ۳-چلو. ۴-بولو.
עִתִּי وقت پر موجود.
۲ עות قَل-عین وقت پر سنبھالنا.
۱ עֵדָה ——— יעד.
۲ עֵדָה | עֵדוֹת ——— עוד.
עֲדִי | עֵדִים ——— עדה.
עִדָּן ——— ערן.
עדן قَل-ملائم ہونا.
هِتْپَعِیل-عیش و عشرت سے رہنا.
עֵדֶן م اور עֶדְנָה ث عشرت.
מַעֲדַנָּה ث ۱-خوشي. ۲-مزہدار کھانا.

עֲדִין ١-عيّاش. ٢-ايک سموئيل ٢٣-٨ ميں جہاں
עֲדִינוֹ הָעֶצְנוֹ پايا جاتا ہے اِن دونو لفظوں کے کچھ
معني نہيں کُھلتے اور غالب ہے کہ جو ايک
تواريخ ١١-١١ ميں پايا جاتا ہے يعني עוֹרֵר אֶת
חֲנִיתוֹ وہ صحيح ہے. اور اُسي سے الفاظ مذکور ناقل
نے بگاڑ ديے هيں.

עֵדֶן | עֶדֶן | עֶדְנָה ——— עדא.

עדף قَل-فالتو ہونا.
هِفْعِيل-فالتو پانا.

עדר قَل-صف باندھنا.
نِفْعَل ١-غير حاضر ہونا (کيونکہ صف باندھنے کے وقت
غيرحاضرآدمي‌معلوم ہوجاتا ہے). ٢-نلائي کرني.
پِعِيل-غير موجود ہونے دينا.
עֵדֶר م گلہ.
מַעְדֵּר م کُھرپا.

עֲדָשׁ م مسور کا درخت. (ماخذ مشتبہ).

עוב هِفْعِيل-تاريک کر دينا.
٢ עָב م اور ث ١-تاريکي. ٢-بادل. ٣-گھندارجنگل.

١ **עוג** چکر کھانا.
עֻגָה اور עֻגָּה ث اور מָעוֹג م باتي.
٢ עוג قَل-باتي پکاني.

עוּגָב ——— עגב.

עוד قَل ١-لَوٹنا. ٢-کوئي کام پھر کرنا. ٣-اپني بات
دُھراني. ٤-تاکيد سے کہنا.
پِعِيل-گھيرنا.

הִפְעִיל ۱-تاکید سے کہنا. ۲-گواہ بنکر کہنا (کیونکہ گواہ تاکید سے کہتا ہے). ۳-گواہ ٹھہرانا.
הֻפְעַל-تاکید سے کہا جانا.
פִּעְלֵיל ۱-لَوٹانا. ۲-بحال کرنا.
הִתְפַּעְלֵיל-بحال ہوکر کھڑا ہونا.
עֵד م ۱-تاکید سے کہنےوالا. ۲-گواہ. ۳-گواہي.
۲ עֵדָה ث ۱-تاکید کي بات. ۲-گواہي. ۳-گواہ عورت.
עֵדוּת (جمع עֵדְוֹת) ث تاکید کي بات.
תְּעוּדָה ث ۱-تاکید کي بات. ۲-دستور.
עוֹד یا עֹד ۱-پھر. ۲-پھر پھر. ۳-اور. ۴-ابتک.
בְּעוֹד ۱-جبتک. ۲-تک.
מֵעוֹד جب سے.

עוה קַל اور הִפְעִיל ۱-ٹیڑھا کرنا. ۲-کجروي کرني.
נִפְעַל ۱-گویا دردزہ سے دردناک ہونا. ۲-کجرو ہونا.
פִּעֵל-اُلٹ دینا.
עַוָּה ث اُلٹاؤ.
עָוֹן یا עָוֹן م ۱-کجروي. ۲-گُناہ. ۳-قصورواري.
עִוְעִים م (جمع) کجرویاں.
עַוְיָא (جمع עֲוָיָן) م کجروي.
עִי (עִוִּי کي عوض) اور מְעִי (מְעִוִּי کي عوض) م ویرانہ.
עוז ——— עזז.

עוז קַל-پناہ لیني.
הִפְעִיל ۱-پناہ میں رکھنا. ۲-اپنا اسباب پناہ میں [رکھنا.

עוט لکھنا.
עֵט م قلم.

۱ עֲוִיל ——— ۱ עול.

۲ עֲוִיל ——— ۲ עול.

۱ **עול** قَل-ٹیڑھا کرنا.

پِعِیل-کجروي کرني.

עַוָּל کجرو.

עָוֶל اور עָוֶל م کجروي.

עַוְלָה اور עַלְוָה اور ۱ עוֹלָה ث کجروي.

۱ עֲוִיל کجرو.

۲ **עול** قَل-اپنا دُود پلانا.

עוּל اور ۲ עֲוִיל م ۱-دُود پیتا بچّہ. ۲-کوئي بچّہ.

۱ עוֹלָה ——— ۱ עול.

۲ עוֹלָה ——— עלה.

עוֹלֵל | עוֹלָל | עוֹלֵלוֹת ——— עלל.

עוֹלָם ——— עלם.

۱ **עון** بود و باش کرني.

עוֹנָה ث همبِستري.

מָעוֹן م اور מְעוֹנָה یا מְעֹנָה ث مسکن.

۲ עון ——— עָיִן.

עָוֹן | עָווֹן | עִוְעִים ——— עוה.

۱ **עוף** قَل ۱-ڈھانکنا. ۲-خصوصاً اپنے پروں سے بچّوں کو ڈھانکنا. ۳-ڈھکنا. ۴-خصوصاً تاریکي سے ڈھکنا. ۵-غش کھانا.

עוֹף م ۱-بازو (پرند کا). ۲-پرندے.

۲ עוף قَل ۱-اُڑنا. ۲-اُڑ جانا.

پِعلیل ۱-اُڑنا. ۲-اُڑانا. ۳-هتھیار کو دُشمن کے سامنے هلانا.

הִפְעִיל-اُڑانا.

הִתְפַּעְלֵל-اُڑ جانا.

עַפְעַפַּיִם م (تثنیه) پپوٹے.

עֵיפָה یا עֵפָה ث تاریکي.

מָעוּף اور מוּעָף م تاریکي.

עֲטַלֵּף م چمگادڑ (عربي لفظ غطل (تاریک هونا) اور עוּף سے مرکب).

עוץ قَل-مشوره کرنا.

עוק قَل-دبنا.

הִפְעִיל-دبانا.

עָקָה ث ظلم.

מוּעָקָה ث بھاري بوجھ.

۱ עור قَل-اندھا هونا.

פִּעֵל-اندھا کر دینا.

עִוֵּר اندھا.

עוּר م بُھوسا (شاید اِسواسطے که آنکھ اُس سے بند هو جاتي ہے).

עִוָּרוֹן م اور עַוֶּרֶת ث اندھاپن.

۲ עור قَل ۱-جاگنا. ۲-جاگتے رهنا. ۳-جگانا.

נִפְעַל ۱-جاگ اُٹھنا. ۲-اُٹھنا.

פִּעְלֵל ۱-جگانا. ۲-برپا کرنا. ۳-اُبھارنا. ۴-هتھیار کو دُشمن کے سامنے هلانا.

הִפְעִיל ۱-جگانا. ۲-اُبھارنا. ۳-جاگتے رهنا.

הִתְפַּעְלֵל ۱-اپنے تئیں اُبھارنا. ۲-خوش هونا.

۲ עִיר م پاسبان.

۳ עור نِفْعَل-ننگا هونا.
עור م آدمي كي جلد.
מעורים م (جمع) اندامِ نهاني.

۴ עור كهودنا.
מְעָרָה ث غار.

עוש قَل-جمع هونا.

۱ עות پِعِيل ۱-تيڑها كرنا. ۲-گُمراه كرنا.
עַוָּתָה ث ۱-جُهكاؤ. ۲-ظلم.

۲ עות ——— עדא.

עֻז | עז ——— עזז.

עֵז ث (بصيغه واحد) بكري.
(بصيغه جمع) بكريوں كي پشم.

עֲזָאזֵל ——— עזל.

עזב قَل ۱-چهوڑنا. ۲-كهولنا.
نِفْعَل-چهوڑا جانا.
پُعَل-چهوڑا جانا.
עֲזוּבָה ث ويرانه (كيونكه مكان يا مُلك كے چهوڑ دئے جانے سے هوتا ہے).
עִזָּבוֹן م ۱-تجارت (كيونكه بيچنےوالا اپنے مال كو چهوڑ ديتا ہے). ۲-بازار. ۳-تجارت كا نفع.

עזוז | עזוז ——— עזז.

עזז قَل ۱-زور دينا. ۲-زورآور هونا. ۳-غالب هونا.
هِفْعِيل-سخت بنانا.
۱ עַז ۱-زورآور. ۲-مضبوط. ۳-سخت.
۲ עַז اور עֹז يا עוֹז م ۱-زور. ۲-سختي. ۳-جلال.

עִזּוּז زورآور.
עֱזוּז م زور.
מָעֹז یا מָעוֹז م مضبوط مقام.
עָזְנִיָּה ث ایک قسم کا عُقاب.

עזל هٹا لے جانا.
עֲזָאזֵל م ۱-جس کو لوگ هانک دیتے هوں.
۲-خصوصاً ابلیس.

עזק قَل-کھودنا.
עִזְקָא ث نگینه.

עזר قَل ۱-گھیرنا. ۲-مدد کرني.
نِفْعَل-مدد پاني.
هِفْعِيل-مدد کرني.
עֵזֶר م اور עֶזְרָה ث مدد.
עֲזָרָה ث ۱-کنارہ. ۲-صحن.

עֵט ——— עוט.
עִטָּא ——— יעט.

עטה قَل ۱-ڈھانکنا. ۲-پہننا. ۳-اوڑھنا. ۴-لپٹنا.
۵-غش کھانا (کیونکه اُس میں آنکھیں گویا ڈھک جاتي هیں).
هِفْعِيل-ڈھانکنا.
מַעֲטֶה م پوشاک.

עֲטִין ——— עטן.
עֲטִישָׁה ——— עטש.
עֲטַלֵּף ——— עוף.

עטן پاني کے پاس بیٹھ جانا.

עֲטִין م پاني کے پاس مواشي کے بيٹھنے کا مقام.

עטף قَل ١-ڈھانکنا. ٢-ڈھکنا. ٣-چُھپنا. ٤-غش کھانا. ٥-کمزور ھونا.

نِفْعَل-غش کھانا.

هِفْعِيل-کمزور ھونا.

هِتْپَعِيل-غش کھانا.

מַעֲטָפָה ث اوپر کا بڑا کُرتا.

עטר قَل-گھيرنا.

هِفْعِيل اور پِعِيل-تاج کسي کے سر پر دھرنا.

עֲטָרָה ث تاج.

עטש چھينکنا.

עֲטִישָׁה ث چھينک.

עִי ——— עוה.

עיט قَل-لپکنا.

עַיִט م شکاري پرند.

עֵילוֹם ——— עלם.

עים ڈرانا.

עָיָם م خوفناکي.

עַיִן م اور ث ١-آنکھ. ٢-رُو. ٣-صورت. ٤-چشمہ.

עין ٢ עון قَل-حسد کي آنکھ سے ديکھا کرنا.

מַעְיָן م ١-چشمہ‌زار. ٢-چشمہ.

עיף نہايت تھک جانا.

עָיֵף نہايت تھکا ھوا.

עֵיפָה ——— עוף.

עיר قل ۱-گرم ہونا. ۲-گرم کرنا. ۳-تیزرو ہونا. ۴-غصہ ہونا. ۵-دہشت کرني. ۶-کثرت سے ہونا.

עַיִר م گدھے کا بچہ (تیزروي کے سبب).

۱ עִיר ث ۱-شہر (کثرت کے سبب). ۳-دہشت.

עָר م ۱-شہر. ۲-دُشمن.

۲ עִיר ——— ۲ עור.

עֵירֹם ——— ۱ ערם.

עַיִשׁ ——— נעש.

עַכָּבִישׁ ——— עכס.

עַכְבָּר م چُوہا. (ماخذ مشتبہ).

עכן قل-گھبرا دینا.

۱ **עכס** ۱-باندھنا. ۲-خصوصاً پانو باندھنا. ۳-بُننا.

עֶכֶס م ۱-بیڑي. ۲-پاےزیب.

۲ עכס پِعِیل-اپني پاےزیب کي جھنکار کرني.

עַכָּבִישׁ م مکڑي.

עַכְשׁוּב م افعي.

עכר قل ۱-گدلا کرنا. ۲-حیراني یا ہلاکت کا باعث ہونا.

نِفْعَل-اُبھارا جانا.

נֶעְכָּרֶת ث گھبراہٹ.

עַל | עָל | עִלָּא ——— עלה.

עֹל ——— ۲ עלל.

עלג تُتلانا.

עִלֵּג تُتلانےوالا.

עלה قَل ۱-چڑھنا. ۲-اُگنا. ۳-اُتھنا. ۴-زیادہ ھونا.
۵-شدید ھونا. ۶-غالب ھونا. ۷-پہنا جانا.
۸-لگایا جانا. ۹-کام میں آنا. ۱۰-حساب
میں آنا.
نِفْعَل ۱-چڑھایا جانا. ۲-بلند ھونا.
هِفْعِيل ۱-چڑھانا. ۲-منڈھنا. ۳-اُتھانا. ۴-اپنے
کام میں لانا.
هُفْعَل ۱-چڑھایا جانا. ۲-حساب میں آنا.
۱ עַל اور עָל م ۱-بلندي. ۲-حق تعالیٰ.
۲ עַל اور עֲלֵא ۱-اوپر. ۲-پر. ۳-میں. ۴-سے.
۵-کے موافق. ۶-کے سوا. ۷-کے باوجود.
۸-کے لئے. ۹-کے سامنے. ۱۰-سے زیادہ.
۱۱-کے سبب. ۱۲-کے باب میں. ۱۳-کے
پاس. ۱۴-کے ساتھ. ۱۵-کے طور پر.
۱۶-کي طرف. ۱۷-کے برخلاف. ۱۸-کو.
כְּעַל کے موافق.
۱ מֵעַל ۱-پر سے. ۲-کے پاس سے. ۳-پر.
עָלֶה م پتّا.
עֹלָה یا ۲ עוֹלָה اور עֲלָה ث ۱-قرباني. ۲-خصوصاً کُل
سوختني قرباني. ۳-سیڑھي.
۱ עֲלִית ث بالاخانہ.
עִלִּי م مُوسل.
עִלִּי (ث ۲ עִלִּית) اوپروالا.
עִלִּי ۱-تعالیٰ. ۲-حق تعالیٰ.
עֲלִיָּה ث ۱-بالاخانہ. ۲-سیڑھي.

עֶלְיוֹן ۱-اوپروالا. ۲-اونچے پر. ۳-تعالیٰ. ۴-حق تعالیٰ.
۲ מֵעַל اوپر.
מִמַּעַל ۱-اوپر سے. ۲-پر. ۳-کے پاس.
מַעְלָה ۱-اوپر کیطرف. ۲-آگے کیطرف. ۳-زیادہ.
לְמַעְלָה ۱-اوپر کیطرف. ۲-پرلي طرف.
۳-کے سوا. ۴-نہایت.
מִלְמַעְלָה اوپر سے.
מֹעַל م اٹھانا.
מַעֲלֶה م ۱-چڑھائي. ۲-چڑھنے کي جگہ. ۳-ممبر.
מַעֲלָה ث (بصیغہ واحد) ۱-چڑھائي. ۲-چڑھنے والي
چیز. ۳-سیڑھي کا درجہ. ۴-دھوپ
گھڑي کا درجہ. ۵-بلند جگہ. ۶-بالاخانہ.
(بصیغہ جمع) دھوپ گھڑي.
תְּעָלָה ث ۱-نہر. ۲-پٹّي.
עֹלָה ——— ۱ עלל.
עַלְוָה ——— ۱ עול.
עֲלוּמִים ——— ۲ עלם.
עֲלוּקָה ——— עלק.
עלז قل ۱-خوش آوازي کرني. ۲-بہت خوش ہونا.
עָלֵז اور עַלִּיז بہت خوش.
עלט بہت تاریک ہونا.
עֲלָטָה ث بڑي تاریکي.
עֱלִי | עִלִּי | עִלַּי | עֲלִיָּה | עֶלְיוֹן ——— עלה.
עַלִּיז ——— עלז.
עֲלִיל | עֲלִילָה | עֲלִילִיָּה ——— ۱ עלל.

עֲלִיצוּת ——— עלץ.

עֲלִית ——— עלה.

۱ **עלל** قل ۱-دوبارہ پینا. ۲-خوشہچینی کرنی. ۳-دق کرنا. ۴-کام پورا کرنا.

پوعیل ۱-خوشہچینی کرنی ۲-دق کرنا. ۳-طفلانہ کام کرنے.

ہِتْپَعِیل ۱-اپنی شہوت پوری کرنی. ۲-ٹھٹھے میں اُڑانا. ۳-اپنا طور ظاہر کرنا.

ہِتْپوعیل-کام پورا کرنا.

עוֹלֵל اور עוֹלָל م لڑکا.

עוֹלֵלוֹת یا עֹלֵלוֹת ث (جمع) خوشہچینی کے لئے جو کچھ چھوڑا جاے.

עֲלִיל م گھڑیا.

עֲלִילָה ث بڑے زور شور کا فعل خواہ اچھا ہو خواہ بُرا.

עֲלִילִיָּה ث بڑا کام.

מַעֲלָל اور מַעֲלִיל م کام.

תַּעֲלוּלִים م (جمع) ۱-طفلانہ کام. ۲-لڑکا. ۳-ستایا جانا.

עֻלָּה ث دانو.

۲ **עלל** قل ۱-داخل ہونا. ۲-خصوصاً بادشاہ کے حضور میں دخل پانا. ۳-غروب ہونا.

ہِفْعِیل-داخل کرنا.

ہُفْعَل-داخل کیا جانا.

עֹל یا עוֹל م جُوا (کیونکہ اُس میں بیل کی گردن داخل کی جاتی ہے).

۲ מַעַל م مغرب.

۱ עלם قَل-چهپانا.
نِفْعَل ۱-چهپا رهنا. ۲-مکّار هونا.
هِفْعِيل-چهپانا.
هِتْپَعِيل-اپنے تئيں چهپانا.
עוֹלָם اور עֹלָם م ۱-بڑي مدت (کيونکه وه گويا پوشيده رهتي ہے). ۲-قديم زمانه. ۳-دوام. ۴-ابد. ۵-ازل. ۶-اينجهاني معاملات.
עֵילוֹם م ابد.
תַּעֲלֻמָה ث پوشيده چيز.
۲ עלם بالغ هونا.
עֶלֶם م بالغ لڑکا.
עַלְמָה ث ۱-بالغ لڑکي. ۲-کُنواري.
עֲלוּמִים م (جمع) ۱-لڑکپن. ۲-نوجواني.
עלס قَل-خرّم هونا.
نِفْعَل-خرّم هونا.
هِتْپَعِيل-خرّم هونا.
עלע قَل-نگلنا.
עֲלַע ——— צלע.
עלף قَل-ڈهانکنا.
پُعل ۱-ڈهانکا جانا. ۲-غش کهانا.
هِتْپَعِيل ۱-نقاب ڈالني. ۲-غش کهانا.
עֻלְפֶּה م غش کهانا.
עלץ قَل-خرّم هونا.
עֲלִיצוּת ث خرّمي.
עלק چمٹنا.

עֲלוּקָה ث جونک.

עַם | עַם | עַם ——— עמם.

۱ עמד قل ۱-کهڑا هونا. ۲-مقرر هونا. ۳-کهڑا رهنا.
۴-قائم رهنا. ۵-کوئي کام چهوڑنا. ۶-برپا هونا.
הִפְעִיל ۱-کهڑا کرنا. ۲-مقرر کرنا. ۳-قائم کرنا.
۴-پورا کرنا. ۵-اُبهارنا. ۶-کهڑا هونا.
הָפְעַל ۱-کهڑا کيا جانا. ۲-قائم رهنا.
עֹמֶד م ۱-کهڑے هونے کي جگهہ. ۲-مقام.
עֶמְדָּה ث کهڑے رهنے کي طاقت.
עַמּוּד م ۱-ستون. ۲-ممبر.
מַעֲמָד م ۱-کهڑا هونا. ۲-کهڑے هونےکي جگهہ. ۳-عُهدہ.
מָעֳמָד م کهڑے رهنے کي جگهہ.

۲ עמד הִפְעִיל-کنپانا.

۳ עמד ملانا.
עִמָּד ساتهہ.

עמה صحبت رکهني.
עֻמָּה م ۱-صحبت. ۲-رشته (ددیال ننیال کا).
۳-ایسا رشتہدار.

עֻמָּה ——— עמם.
עַמּוּד ——— ۱ עמד.
עָמִיק ——— עמק.
עָמִיר ——— עמר.
עָמִית ——— עמה.

עמל قل-مشقت کرني.
עָמָל م اور ث ۱-مشقت. ۲-افسوس. ۳-محنت کا [ثمرہ.

١ עָמֵל ١-مشقت کرنےوالا. ٢-غمگین.

٢ עָמֵל لُہار.

עמם קַל ١-جمع کرنا. ٢-چھپانا. ٣-کسي سے سبقت لیجاني. ٤-چھپنا.

הֻפְעַל-بے جِلا ہو جانا.

עֻמָּה ث جمعیت.

עֻמַּת اور לְעֻמַּת ١-کے ساتھ. ٢-کے پاس. ٣-کے برابر. ٤-کے سامنے. ٥-کے برخلاف.

מִלְּעֻמַּת کے پاس.

עִם ١-کے ساتھ. ٢-ساتھھي. ٣-کي مانند. ٤-کے برابر. ٥-کے پاس. ٦-کي راے میں. ٧-میں. ٨-کے باوجود.

מֵעִם ١-کے پاس سے. ٢-کي طرف سے. ٣-میں سے.

עַם اور עָם م (جمع עַמִּים اور עֲמָמִים) ١-آدمیوں کي جماعت. ٢-اُمت. ٣-عوام. ٤-یگانے. ٥-نوکر چاکر. ٦-ھموطن لوگ. ٧-ریوڑ-ڈار.

עמס קַל ١-بوجھ کے طور پر اُٹھانا. ٢-لادنا.

הִפְעִיל-لادنا.

מַעֲמָסָה ث بوجھ.

עמק קַל-عمیق ہونا.

הִפְעִיל ١-عمیق کرنا. ٢-کوئي کام گھرائي میں کرنا. ٣-کوئي کام شدت سے کرنا.

עָמֹק اور עָמֵק ١-عمیق. ٢-جو سمجھ میں نہیں آتا.

עֹמֶק م عُمق.

עֵמֶק دو پہاڑوں کے بیچ کي زمین.

עָמִיק عميق.

מַעֲמַקִּים م (جمع) عميق مقام.

עמר قل ۱-کسنا. ۲-قبضه میں لانا.

پِعیل-باندهنا.

هِتْپَعِیل-(בּ کے ساتھ) غلام بنانا.

עֹמֶר م ۱-پُولا. ۲-اناج کا ایک خاص پیمانه.

עָמִיר م پُولا.

עֲמַר ——— צֶמֶר.

עמשׂ قل-بوجھ کے طور پر اُٹھانا.

ענב باندھنا.

עֵנָב م انگوروں کا گُچّھا.

ענג پُعل-نازپرورده هونا.

هِتْپَعِیل ۱-نازپرورده هونا. ۲-خوش و خرّم هونا.
۳-ٹھٹّھا کرنا.

עָנֹג نازپرورده.

עֹנֶג م عیش و عشرت.

תַּעֲנוּג م ۱-خرّمي. ۲-خصوصاً اپنے گھروالوں سے جو خوشي هوتي هے.

ענד باندھنا.

מַעֲדַנָּה (מַעֲנַדָּה کي عوض) ث بندھن.

۱ ענה قل ۱-گانا. ۲-چلانا. ۳-فتوی دینا. ۴-گواهي دیني. ۵-جواب دینا. ۶-مُنهہ کھولکر بولنا.

نِفْعَل-اپني بات کا جواب پانا.

پِعیل-گانا.

هِفْعِیل-جواب دینا.

מַעֲנֶה م ۱-جواب. ۲-مقصد (کیونکه قصد کا گویا جواب هوتا ہے).

מַעַן م مقصد. [۴-تا که.

לְמַעַן ۱-کے لیے. ۲-کي خاطر. ۳-کے سبب.

יַעַן کے سبب.

۲ ענה قل ۱-دبنا. ۲-پست هونا. ۳-مظلوم هونا. ۴-محنت کرني. ۵-کهیتي کرني.

נִפְעַל ۱-مظلوم هونا. ۲-ظلم قبول کرنا.

פִּעֵל ۱-دبانا. ۲-کسي پر ظلم کرنا.

פֻּעַל-مظلوم هونا.

הִפְעִיל-دبانا.

הִתְפַּעֵל ۱-اپنے تئیں پست کرنا. ۲-پست حالي قبول کرني.

עָנָו حلیم.

עֲנָוָה اور עַנְוָה ث ۱-حلم. ۲-شفقت.

עָנִי ۱-مظلوم. ۲-مصیبت زده.

עֳנִי م اور עֱנוּת ث ۱-مظلومي. ۲-مصیبت زدگي.

עִנְיָן م ۱-کام. ۲-امر.

מַעֲנֶה اور מַעֲנִית ث ریگهاري.

תַּעֲנִית ث روزه (کیونکه اُس سے جسم گویا دب جاتا ہے).

עֲנוֹק ——— ענק.

۱ ענן قل ۱-ڈهانکنا. ۲-جادوگري کرني.

פּוֹעֵל-جادوگري کرني.

עָנָן اور עֲנָנָה م بادل.

۲ ענן פִּעֵל-بادل اُٹهانا.

עֲנָנָה ث بدلي (بادلوں کا ڈھیر).

ענף ڈھانکنا.

עָנָף اور עֲנַף م شاخ.

עָנֵף پُرشاخ.

ענק قَل ۱-کسي کي گردن یا گلے پر رهنا. ۲-طوق کے طور پر گھیرنا.

هِفْعِيل-کسي کي گردن پر کچھ رکھنا.

עֲנָק اور עֲנוֹק م طوق.

ענש قَل-جُرمانه لینا.

نِفْعَل-جُرمانه دینا.

עֹנֶשׁ اور עֲנָשׁ م جُرمانه.

עסס قَل-رَوندنا.

עָסִיס م نئي مے.

עפה زورشور سے بڑھنا.

עֳפִי (جمع עֳפָאִים) م درخت کي شاخیں اور پتّے وغیره.

עֳפָה ——— עוף.

עפל قَل-پُھولنا.

پُعل اور هِفْعِيل ۱-مغرور هونا. ۲-غافل هونا.

עֹפֶל م ۱-ٹیلا. ۲-پُھنسي. ۳-بوا سیر کا مَسّا.

עַפְעַפִּים ——— עוף.

۱ **עפר** سفید هونا.

עָפָר م بصیغه واحد ۱-مٹّي. ۲-گَرد.
بصیغه جمع ڈھیلا.

۲ עפר پِعِيل-کسي پر گرد پھینکني.

עֹפֶר م هرني کا بچّه.

עֲפֶּרֶת ث سیسه.

עֵץ ——— עצה.

עצב قل ۱-کاٹنا. ۲-کھودنا. ۳-بنانا. ۴-محنت کرنی.
۵-دُکھ دینا.

נִפְעַל-دردناک ہونا.

פִּעֵל ۱-بنانا. ۲-دُکھ دینا.

הִפְעִיל ۱-کسیکی چیز سے شبیہہ بنانی. ۲-رنج دینا.

הִתְפַּעֵל-رنجیدہ ہونا.

עָצָב اور עֹצֶב م ۱-کُھدی ہوئی مورت. ۲-رنج کا باعث
۳-رنج. [۴-رنج.

עֶצֶב اور עֹצֶב م ۱-مٹی کا برتن. ۲-مشقت. ۳-درد.

עִצָּבוֹן م ۱-مشقت. ۲-درد.

עַצֶּבֶת ث ۱-مورت. ۲-درد.

מַעֲצֵבָה ث درد.

עצד کاٹنا.

מַעֲצָד م کُلہاڑی.

עצה قل ۱-مضبوط کرنا. ۲-بند کرنا.

עֵץ (ر עֵצִים) م ۱-درخت. ۲-لکڑی.

۱ עֵצָה ث لکڑی.

עָצֶה م ریڑھ.

۲ עֵצָה ——— יעץ.

עָצוּם ——— עצם.

עצל נִפְעַל-سُست ہونا.

עָצֵל سُست.

עַצְלוּת ث سُستی.

עִצְּלָה ث بصيغه واحد. سُستي.
بصيغه تثنيه. بڑي سُستي.
۱ עצם قَل ۱-كسنا. ۲-مضبوط كرنا. ۳-مضبوط هونا.
۴-زورآور هونا. ۵-غالب هونا.
پِعِيل-كسنا.
هِفْعِيل-زورآور بنانا.
עָצוּם زورآور.
עֶצֶם ث ۱-هڈّي. ۲-بدن. ۳-خود.
۲ עצם پِعِيل-هڈيوں كو نوچ‌نوچكر صاف كرنا.
עֹצֶם م ۱-زور. ۲-بدن.
עָצְמָה ث زور.
עֲצֻמָה ث قوي دليل.
תַּעֲצֻמָה ث قوت.
עֶצֶן עָדִין كو ديكهو.
עצר قَل ۱-بند كرنا. ۲-روک ركهنا. ۳-قائم ركهنا.
۴-سكنا. ۵-كسي پر حُكومت كرني.
نِفْعَل ۱-بند هونا. ۲-روكا جانا. ۳-باز رهنا.
עֶצֶר م حُكومت.
עֹצֶר م ۱-بند هونا. ۲-ظلم.
עֲצָרָה اور עֲצֶרֶת ث ۱-كسي عيد كا اخير دن. ۲-عيد
كي جماعت.
מַעְצָר اور מַעְצוֹר م رُكاوٹ.
۱ עקב قَل-پيچهے هونا.
پِعِيل-روک ركهنا.
עָקֵב م بصيغه واحد. ۱-اِيڑي. ۲-سُم. ۳-پيچها.

بصیغہ جمع. نقش ھاے قدم.

۲ עקב قَل ۱-کسي کي ایڑي پکڑني. ۲-دغا سے کسي کا حق چھیننا.

עָקֹב ۱-دغا سے کسي کا حق چھیننےوالا. ۲-ٹیڑھا. ۳-نقش‌ھاے قدم سے پُر.

۱ עֵקֶב م ۱-پیچھا. ۲-عاقبت. ۳-اجر. ۴-سبب.

۲ עֵקֶב ۱-آخرتک. ۲-کےسبب. ۳-اِس سبب سے کہ.

עָקְבָה ث دغابازي.

עקד باندھنا.

עָקֹד دھاري‌دار.

עקה باز رکھنا.

מֻעָקָה م فصیل.

עָקָה ——— עוק.

עקל قَل-مروڑنا.

پُعل-ٹیڑھا کیا جانا.

עֲקַלְקַל ٹیڑھا.

עֲקַלָּתוֹן پیچدار.

עקר قَل-اُکھیڑنا.

نِفْعَل-ڈھایا جانا.

پِعیل-گھوڑوں کے کونچے نکالنا.

ھِتْپَعیل-اُکھیڑا جانا.

עֵקֶר م ۱-جڑ. ۲-اولاد.

עִקָּר م تنہ.

עָקָר عاقر (بانجھ مرد و عورت).

עַקְרָב م ۱-بچھو. ۲-خاردار چابُک.

עקש قَل اور پِعِیل ١-ٹیڑھا کرنا۔ ٢-کسي کا حق زائل کرنا۔
نِفْعَل-کجرو ھونا۔
עִקֵּשׁ کجرو۔
עִקְּשׁוּת ث کجروي۔
מַעֲקַשִּׁים م (جمع) ٹیڑھے بنگڑے رستے۔
עָר ——— עִיר۔

١ ערב قَل ١-ملانا۔ ٢-لین‌دین کرنا۔ ٣-کسي کا ضامن ھونا۔
٤-گروکے طور پر دینا۔ ٥-میٹھا لگنا۔ ٦-چوسنا۔
پِعِیل-ملانا۔
ھِتْپَعِیل ١-اپنے تئیں ملانا۔ ٢-ملایا جانا۔ ٣-ملاجُلا ھونا۔ ٤-ضمانت دیني۔ ٥-دخل دینا۔
עֲרֻבָּה ١-ضمانت۔ ٢-گرو۔
עֵרָבוֹן م گرو۔
תַּעֲרֻבָה ث ضمانت۔
עָרֵב میٹھا۔
עָרֹב م ایک قسم کي مکّھي جو لہو چوستي ہے۔
١ עֵרֶב اور עֶרֶב م ١-اجنبیوں کا غول۔ ٢-بانا۔
١ מַעֲרָב م ١-سودا۔ ٢-بازار۔

٢ ערב قَل ١-دُور ھونا۔ ٢-غروب ھونا۔
٢ עֶרֶב م اور ث شام۔
٣ ערב ھِفْعِیل-شام کو کوئي کام کرنا۔
הַעֲרֵב شام کو۔
٢ מַעֲרָב م اور מַעֲרָבָה ث مغرب۔

٤ ערב خشک ھونا۔
עֲרָב اور עֲרָב ث عرب (مُلک)۔

עֲרָבָה ث ۱-صحرا. ۲-خصوصاً يردن كے پاس ايک خاص صحرا.

ערב ۵ سفيد هونا.

עֲרָב ۳ م بيد.

עֹרֵב م كوّا. (ماخذ مشتبه).

ערג قل ۱-چڑهنا. ۲-كسي چيز كي بڑي آرزو ركهني. ۳-دُكهه كے مارے چلّانا.

עֲרוּגָה ث كياري.

ערד بهاگنا.

עָרוֹד اور עֲרָד م گورخر.

ערה قل-ننگا هونا.

پِعِيل ۱-ننگا كرنا. ۲-ڈها دينا (كيونكه ڈهانے سے بُنياد ننگي هو جاتي هے). ۳-خالي كرنا. ۴-اُنڈيلنا.

هِفْعِيل ۱-ننگا كرنا. ۲-اُنڈيل دينا.

نِفْعَل-اُنڈيلا جانا.

هِتْپَعِيل ۱-اپنے تئيں ننگا كرنا. ۲-اپنے تئيں پهيلانا.

עָרָה ث بے درخت مقام.

עֶרְוָה ث ۱-برهنگي. ۲-اندامِ نهاني. ۳-گندگي.

עַרְוָה ث نقصان.

עֶרְיָה ث برهنگي.

מַעַר م ۱-اندامِ نهاني. ۲-صاف جگهه. ۳-گُنجايش.

מַעֲרֶה م بے درخت مقام.

תַּעַר م ۱-ميان. ۲-اُسترا. ۳-چاقو.

עֲרוּגָה ——— ערג.

עָרוֹד —— ערד.

עֶרְוָה | עַרְוָה —— ערה.

עָרוֹם —— ۱ ערם.

עָרֹם | עֵרוֹם —— ۱ ערם.

עֲרוֹעֵר —— ערר.

עָרוֹץ | עָרֻץ —— ערץ.

עֶרְיָה —— ערה.

עֲרִיסָה —— ערס.

עָרִיף —— ערף.

עָרִיץ —— ערץ.

עֲרִירִי —— ערר.

ערך قَل ۱-ترتیب سے رکھنا. ۲-آراستہ کرنا. ۳-صف باندھنی. ۴-تیار کرنا. ۵-مُشابہ ٹھہرانا. ۶-کسي چیز کا حساب کرنا.

هِفْعِيل-کسي چیز کي قیمت ٹھہراني.

עֵרֶךְ م ۱-آراستگي. ۲-جو کچھ آراستگي کے لیے کافي ہو. ۳-سلسلہ. ۴-قرارداد قیمت.

מַעֲרָךְ م مشورہ.

מַעֲרָכָה ث ۱-سلسلہواري. ۲-ترتیب سے رکھي ہوئي چیزوں کا مجموعہ. ۳-صف بستہ فوج.

מַעֲרֶכֶת ث ۱-ترتیب سے رکھي ہوئي چیزوں کا مجموعہ. ۲-خصوصاً اِس طرح رکھي ہوئي روٹیوں کا مجموعہ.

ערל قَل ۱-بےختنہ ہونا. ۲-ناپاک (گویا نامختون) ٹھہرانا.

نِفْعَل-اپني نامختوني دکھاني.

עָרֵל ١-نامختون. ٢-دیکھنے یا سُنّے یا سمجھنے میں سُست.

עָרְלָה ث ١-کھلڑي. ٢-جو میوہ ناپاک سمجھا جاتا ہے.

١ **ערם** قَل ١-ننگا ہونا. ٢-بے شرم ہونا. ٣-حکمتي ہونا.

هِفْعِيل ١-عیّار بنانا. ٢-عیّاري سے کام کرنا. ٣-ہوشیاري سے کام کرنا.

עָרֹם یا עָרוֹם ننگا.

עֵרֹם یا עֵירֹם ١-ننگا. ٢-ننگاپن.

עֹרֶם م عیّاري.

עָרְמָה ث ١-عیّاري. ٢-ہوشیاري.

עָרוּם ١-عیّار. ٢-ہوشیار.

מַעֲרֹם م ننگاپن.

٢ **ערם** قَل-بلند ہونا.

نِفْعَل-ڈھیر کیا جانا.

עֲרֵמָה ث ڈھیر.

עַרְמוֹן م ایک قسم کا بلند درخت.

ערס ٹکڑے ٹکڑے کرنا.

עֲרִיסָה ث موٹا پِسا ہوا آٹا.

עַרְעָר | עַרְעֵר ——— عرر.

١ **ערף** قَل-ٹپکنا.

עָרִיף م بادل.

עֲרָפֶל م سخت تاریکي.

עֹרֶף حیوانات کي گردن.

٢ ערף قَل ١-گردن توڑنا. ٢-ڈھا دینا.

ערץ قل ١-ڈرانا. ٢-ڈرنا.
نِفْعَل-ڈراونا هونا.
هِفْعِيل ١-ڈرانا. ٢-ڈرنا.
עֲרוּץ اور עֲרוֹץ م هيبت ناکي.
עָרִיץ ١-دهشت ناک. ٢-بيرحم.
מַעֲרָצָה ث دهشت ناکي.
מַעֲרִיץ م خوف کا باعث.
ערק قل-چبانا.
ערר قل-ننگا هونا.
پوعيل ١-ننگا کرنا. ٢-ڈها دينا.
پِلْپِيل اور هِتْپَلْپِيل-بالکل ڈهايا جانا.
עַרְעָר اور עַרְעָר يا עֲרוֹעֵר ١-ننگا. ٢-ناچار و بيکس.
٣-ايک قسم کا پودا جو ناچار و بيکس کا مُشَبَّه بِهٖ ہے.
עֲרִירִי بے اولاد.
ערשׂ چهت پاٹنا.
עֶרֶשׂ ث چهپرکهٹ.
עשׂב نباتات اُگاني.
עֵשֶׂב اور עֵשֶׂב ١-بڑها هوا ساگ پات. ٢-بڑهي هوئي گهاس پهوس.
עשׂה قل ١-محنت کرني. ٢-بنانا. ٣-پيدا کرنا.
٤-اپنے سے نکالنا. ٥-حاصل کرنا. ٦-تيار کرنا.
٧-آراسته کرنا. ٨-گذراننا. ٩-ماننا. ١٠-گذارنا.
١١-رهنا. ١٢-مقرر کرنا. ١٣-کرنا (زياده تر اِسي معني ميں آتا ہے). ١٤-بجا لانا.

נִפְעַל ۱-بنايا جانا. ۲-کيا جانا.
פִּעֵל-دبانا.
פֻּעַל-بنايا جانا.
מַעֲשֶׂה م ۱-کام. ۲-بجاآوري. ۳-فعل. ۴-منظوم صحيفه. ۵-کام کا ثمره. ۶-حاصل.
עָשׂוֹר | עֲשִׂירִי ——— עֶשֶׂר.

עשק הִתְפַּעֵל-جهگڑنا.

עֶשֶׂר اور עֲשַׂר ث (م עֲשָׂרָה اور עֲשָׂרָה اور עֶשְׂרֵה) ۱-دس. ۲-دها (گياره سے اُنّيس تک اِس کي صورت مُذکّر ميں עָשָׂר اور مونث ميں עֶשְׂרֵה هوتي ہے).
עָשׂוֹר م دها.
עֲשִׂירִי دسواں.
עֲשִׂירִיָּה اور עֲשִׂירִית ث دسواں حصه.
עֶשְׂרִים م اور ث (جمع) ۱-بيس. ۲-بيسواں.
עשׂר قَل-کسي چيز کي دهيکي ليني.
פִּעֵל اور הִפְעִיל-کسي چيز کي دهيکي ديني.
עִשָּׂרוֹן م دسواں حصه.
מַעֲשֵׂר م دهيکی.
۱ עָשׁ ——— עשש.
۲ עָשׁ ——— נעש.
עָשׁוֹק | עֲשׁוּקִים ——— עשק.
עָשׁוֹת ——— עשת.
עָשִׁיר ——— עשר.

עשן قَل-کسي چيز سے دُهواں اُٹهنا.
עָשָׁן م دُهواں.

עֶשֶׁן دُھواں دھار.

עשק قَل ١-کسي پر ظلم کرنا. ٢-ظلم سے لے لینا.
٣-حد سے بڑھنا.
پُعل-مظلوم ھونا.
עָשׁוֹק م ظالم.
עֲשׁוּקִים م (جمع) اور מַעֲשַׁקּוֹת ث (جمع) جور و ستم.
עֹשֶׁק م ١-ظلم. ٢-ظلم یا دغابازي سے لي ھوئي چیز.
עָשְׁקָה ث مظلومي.

עשר قَل ١-سیدھا ھونا. ٢-اقبال مند ھونا.
٣-غني ھونا.
پِعِیل-تیار کرنا.
ہِفْعِیل ١-غني کر دینا. ٢-غني ھو جانا.
ہِتْپَعِیل-اپنے تئیں غني بنانا.
עֹשֶׁר م دولت.
עָשִׁיר غني.

עשש قَل ١-دُبلا ھونا. ٢-کھایا جانا.
עָשׁ م کیڑا.

עשת قَل ١-چمکنا. ٢-بنانا. ٣-خیال کرنا.
ہِتْپَعِیل-سوچنا.
עֶשְׁתְּ ث ١-کاریگري. ٢-راے. ٣-جب لفظ دس کے ساتھ آتا ہے تو دونو کے معني گیارہ ھوتے ھیں کیونکہ دس کے آگے اُنگلیوں سے نہیں گنا جاتا بلکہ خیال ھي سے گنا جاتا ہے.
עָשׁוֹת کمایا ھوا (لوھا).
עַשְׁתּוּת اور עֶשְׁתֹּנָה ث خیال.

עַשְׁתֹּרֶת ث ١-زُهره اور عشق اور كاميابي كي ديبي.
٢-اُس ديبي كي مورت. ٣-عشق. ٤-اولاد.
עת | עַתָּ ——— עדא.
עתד قَل-تيار هونا.
پِعِيل-تيار كر دينا.
هِتْپَعِيل-تيار هو جانا.
עָתִיד اور עַתִּיד اور עָתוּד ١-تيار. ٢-مستعد. ٣-هوشيار
עֲתִידָה ث ١-هونے والي بات. ٢-حاصل كي
هوئي چيز.
עַתּוּד م بكرا (كيونكه لڑنے كے لئے مستعد رهتا ہے).
עַתָּה | עתי ——— עדא.
עָתִיק | עַתִּיק ——— עתק.
עתם نِفْعَل-جَل جانا.
עתק قَل ١-الگ كرنا. ٢-دُور هونا. ٣-پُرانا هونا.
٤-آزاد هونا. ٥-بےشرم هونا. ٦-رونقدار هونا.
هِفْعِيل ١-الگ كرنا. ٢-چهيننا. ٣-اپنا ڈيره
اُكهيڑكر لے جانا. ٤-نقل كرني.
עַתִּיק ١-الگ كيا هوا. ٢-پُرانا.
עָתֵק بڑهتا هوا.
עָתָק بےشرم.
עָתִיק رونقدار.
١ **עתר** قَل ١-خوشبو جلانا. ٤-مِنّت كرني (كيونكه
يهوديوں ميں هيكل ميں خوشبو جلاني دُعا
مانگنے كا نشان هوتا تها).
نِفْعَل-مِنّت سُنّي.

הִפְעִיל-مِنّت کرني.

עָתָר م ١-خوشبو. ٢-مِنّت کرنےوالا.

٢ עתר قَل-کثرت سے هونا.

נִפְעַל-کثرت سے هونا.

הִפְעִיל-کثرت سے بڑهانا.

עֲתֶרֶת ث فراواني.

פ

פא ——— פה.

פאה قَل-پُهونکنا.

הִפְעִיל-پُهونک دینا.

פֵּאָה ث ١-هوا. ٢-اُفق کي ایک سمت. ٣-طرف.
٤-کونا. ٥-رُخساروں کے بال.

פאם ١-کها جانا. ٢-موٹا هونا.

פוּם یا פֻּם (פאם کي عوض) م دَهَن.

פִּימָה ث چربي.

١ פאר قَل-خوبصورت هونا.

פִּעֵיל-خوبصورت کر دینا.

הִתְפַּעֵיל ١-خوبصورت هو جانا. ٢-اپنے تئیں حسین
دکهانا. ٣-اپني بڑائي کرني.

פְּאֵר م خوبصورت پگڑي.

פֻּאָרָה اور פֹּארָה ث ١-خوبصورتي. ٢-درخت کي
ڈالیاں اور پتیاں.

٢ פאר פִּעֵיל-ڈالیوں کو دیکهنا (میوه کے لئے).

פְּאֵרוּר م خوبصورتي.

תִּפְאֶרֶת اور תִּפְאָרָה ث جمال.

۳ **פאר** قَل-كهودنا.

פֶּרֶד (פְּאֵרָה كي عوض) ث چُوها يا چوهيا.

פַּג —— פגג.

פגג كچّا هونا.

פַּג م كچّا انجير.

פִּגּוּל —— פגל.

פגל سڑنا.

פִּגּוּל م گندي چيز.

פגע قَل ١-كسي چيز كا كسي چيز سے لگنا. ٢-لپكنا. ٣-مار ڈالنا. ۴-منّت سے زور ڈالنا. ٥-ملاقات كرني. ٦-پهنچنا.

הִפְגִּיעַ ١-كوئي چيز كسي چيز سے لگاني. ٢-جمع كركے ڈال دينا. ٣-منّت كراني. ۴-لپكنا. ٥-منّت كرني.

פֶּגַע م اتفاق.

מִפְגָּע م وه چيز جس كو كوئي مارتا هو.

פגר قَل-بےزور هو جانا.

פֶּגֶר م لاش.

פגש قَل ١-لپكنا. ٢-ملاقات كرني.

نِفعَل-آپس ميں ملاقات كرني.

پِعيل-ٹهوكر كهاني.

פדה قَل ١-كاٹنا. ٢-كهولنا. ٣-چُهڑانا. ۴-خصوصاً دام ديكر چُهڑانا.

נִפְעַל-دام سے چُھڑایا جانا.

הִפְעִיל-دام سے چُھڑانا.

הֻפְעַל-دام سے چُھڑایا جانا.

פְּדוּיִים م (جمع) ١-چُھڑائے ہوئے لوگ. ٢-چُھڑوائي.

פְּדוּת ث ١-فرق. ٢-چُھٹکارا.

פִּדְיוֹם اور פִּדְיֹן م چُھڑوائي.

פדן بلند ہونا.

פַּדָּן م میدان.

אַפֶּדֶן م شاهي محل.

פדע قل-چُھڑانا.

פדר موٹا ہونا.

פֶּדֶר م چربي.

פֶּה (مضاف פִּי) م ١-دهن. ٢-حکم. ٣-کسي چیز کا مُنہ. ٤-دهار (تلوار کي). ٥-کنارہ. ٦-حصه. (گویا نوالہ). ٧-چند (مثلاً دو چند).

כְּפִי ١-کے حکم کے مطابق. ٢-کے حساب کے مطابق. ٣-کے مطابق. ٤-کي مانند. ٥-یہاں تک کہ.

לְפִי ١-کے حساب سے. ٢-کي رو سے. ٣-کے وقت.

עַל-פִּי ١-کے حکم کے مطابق. ٢-کے حساب سے. ٣-کے مطابق.

פִּיָּה ث دهار (تلوار کي).

פִּיפִיּוֹת ث (جمع) ١-دو دهاریں (تلوار کي). ٢-بہت سي دهاریں.

פֹּה اور פֹּא اور פוֹ ١-یہاں. ٢-اِدھر.

מִפֹּה یا מִפּוֹ اِس طرف.

אֵיפֹה کہاں.

אֵפוֹ اور אֵפוֹא یا אֵיפוֹא ۱-اب. ۲-لفظِ یقین. ۳-لفظِ اِستفہام. ۴-لفظِ منّت.

פוֹ ——— פֹּה.

פוג قَل ۱-ٹھنڈا ہونا. ۲-سُست ہونا.
نِفْعَل-سُست ہونا.
פוּגָה اور הֲפוּגָה ث آرام.

פוח قَل ۱-پُھونکنا. ۲-دم لینا.
نِفْعَل ۱-پُھونکنا. ۲-کسي چیز پر پُھونکنا. ۳-کثرت سے بولنا. ۴-ہانپ ہانپ کر آنا. ۵-کسي شخص پر حقارت سے تُف کرنا.
פִּיחַ م راکھ.

פּוּךְ م ۱-سُرمہ. ۲-خوبصورتي. (ماخذ مشتبہ).

פּוֹל م لوبیے کي پھلي. (ماخذ مشتبہ).

פוּם ——— פאם.

פון قَل-پریشان ہونا.

פוץ قَل ۱-پھوڑنا. ۲-پراگندہ کرنا. ۳-پراگندہ ہونا. ۴-پُھوٹ نکلنا.
نِفْعَل-پراگندہ ہونا.
پِعلیل اور پِلپیل-پھوڑنا.
ہِفْعِیل ۱-بکھیرنا. ۲-پراگندہ کرنا. ۳-گھبرا دینا. ۴-پھیل جانا.
ہِتْپَعلیل-پُھوٹ جانا.
تِفْعِیل-پراگندہ کرنا.
מֵפִיץ م مارتول.

תְּפוּצָה ث پراگندگي.

١ פוק قَل-جُھولنا.

ہِفْعِیل-ھلنا.

פּוּקָה ث ٹھوکر.

פִּיק جُھولنےوالا.

٢ פוק قَل-نکلنا.

ہِفْعِیل ١-نکالنا. ٢-حاصل کرنا. ٣-کامیاب کرنا.

١ פור ہِفْعِیل-توڑنا.

פּוּרָה ث انگور کا کولھو.

٢ פור اُبلنا

פָּרוּר م دیگ.

פּוּר م قرعه. (ماخذ فارسي پاره).

١ פרש قَل-اُچھلنا.

٢ פרש نِفْعَل-پراگنده ھونا.

פות کھوکھلا ھونا.

פֹּת ث ١-شرمگاه. ٢-کواڑ کا قبضه.

פָּז ——— ١ פזז.

١ פזז قَل-صاف کرنا.

ہُفْعَل-صاف کیا جانا.

פָּז م صاف کیا ھوا سونا.

٢ פזז قَل ١-اُچھلنا. ٢-چُست ھونا.

پِعِیل-اُچھلنا.

פזר قَل-پراگنده کرنا.

پِعیل ١-پراگنده کرنا. ٢-سخاوت سے دینا.

نِفْعَل اور پُعَل-پراگنده ھونا.

۱ פַּח ——— פחח.

۲ פַּח ——— פֶּחָה.

פחד قل ۱-کانپنا. ۲-جلدي کرني.

פִּעֵל-تهرتهرانا.

הִפְעִיל-کنپانا.

פַּחַד م ۱-خوف. ۲-ران (عربي لفظِ فخذ سے ماخوذ).

פַּחְדָּה ث دهشت.

פֶּחָה اور ۲ פַּח ناظم (کمشنر). (ماخذ فارسي يا سنسکرت)

פחז قل ۱-اُچهلنا. ۲-شهوت پرست هونا. ۳-مُتکبّرهونا.

פַּחַז م شهوت.

פַּחֲזוּת ث تکبّر.

۱ **פחח** پهيلانا.

פַּח م ۱-جال. ۲-پهندا. ۳-پتّر.

۲ פחח הִפְעִיל-پهندے ميں پهنسانا.

פחם کالا هونا.

פֶּחָם م ۱-کوئلا. ۲-انگارا.

פחר بنانا.

פֶּחָר م کُمهار.

פחת کهودنا.

פַּחַת م گرها.

פְּחֶתֶת ث نيچي جگهہ.

פִּטְדָה ث ايک قسم کا جواهر. (ماخذ مشتبه).

פָּטִיר | פָּטוּר ——— פטר.

פַּטִּישׁ ——— פטש.

פטר قَل ۱-چيرنا. ۲-چُهڑوانا. ۳-آزاد کرنا. ۴-نکل جانا.
هِفْعِيل-پسارنا.

פֶּטֶר م اور פִּטְרָה ث ۱-پهاڑنيوالا. ۲-خصوصاً پهلوٹها بچّه.

פָּטִיר آزاد.

פָּטוּר ۱-کِهلا هوا. ۲-آزاد.

פטש قَل ۱-مارتول سے مارنا. ۲-پهيلانا.

פַּטִּישׁ م ۱-مارتول. ۲-کُرتا.

פִּי ——— פֶּה.

פיד هلاک کرنا.

פִּיד م آفت.

פִּיהָ ——— פֶּה.

פִּיחַ ——— פוח.

פִּילֶגֶשׁ ——— פִּלֶגֶשׁ.

פִּימָה ——— פאם.

פִּיפִיּוֹת ——— פֶּה.

פִּיק ——— פוק.

פַּךְ ——— פכה.

פכה پِعِيل-ٹپکنا.

פַּךְ م شيشي.

פלא قَل-جدا کرنا.

نِفْعَل ۱-جدا هونا. ۲-مخصوص هونا. ۳-مشکل هونا. ۴-عجيب هونا.

پِعِيل-مَنّت پوري کرني (يعني کسي چيز کو خدا کے واسطے مخصوص کرنا).

هِفْعِيل ١-مَنّت پوري كرني. ٢-مَنّت ماننی.
٣-مخصوص كرنا. ٤-خاص طور پر كرنا.
٥-عجيب كرنا. ٦-عجيب طور پر كرنا.
هِتْپَعِيل-اپنا عجيب زور دكهانا.
פֶּלֶא م ١-عجب. ٢-خصوصاً اعجازي بات يا چيز.
פִּלְאִי اور פְּלִי اور פָּלִיא ١-عجيب. ٣-خصوصاً اعجازي.
מִפְלָאָה اور נִפְלָאָה ث ١-عجيب كام. ٢-خصوصاً معجزه.

פלג قَل-تقسيم كرنا.
نِفْعَل-تقسيم كيا جانا.
پِعِيل ١-تقسيم كرنا. ٢-جدا جدا كرنا.
פֶּלֶג م اور פְּלַגָּה ث ١-نهر. ٢-ندي. ٣-دريا.
פְּלַג م آدها.
פְּלֻגָּה يا פְּלֻגָּא اور מִפְלַגָּה ث حصه.
פִּלֶּגֶשׁ اور פִּילֶגֶשׁ م اور ث ١-حَرم. ٢-يار (عورت كا).

פלד كاٹنا.
פְּלָדָה ث ١-لوها. ٢-لوهے كا چُهرا.

פלה قَل-جدا كرنا.
نِفْعَل ١-مخصوص هونا. ٢-عجيب هونا.
هِفْعِيل ١-امتياز كرنا. ٢-مخصوص كرنا.
פְּלֹנִי فلاں.
פַּלְמֹנִי فلاں.

פלח قَل ١-چيرنا. ٢-ريگهارياں بناني. ٣-محنت كرني. ٤-بندگي كرني. ٥-عبادت كرني.
پِعِيل ١-چهيدنا. ٢-ٹكڑے ٹكڑے كرنا. ٣-جَننا.
פֶּלַח م ١-ٹكڑا. ٢-خصوصاً پهانک. ٣-چكي كا پاٹ.

פֻּלְחָן م عبادت.

פלט قَل ۱-چکنا هونا. ۲-نکل بهاگنا.

پِعِیل ۱-بچ نکلنا. ۲-بچانا. ۳-جَننا.

هِفْعِیل ۱-بچانا. ۲-بچا رکهنا.

פֶּלֶט م بچاؤ.

פָּלֵט اور פְּלִיט اور פָּלִיט بهاگنے سے بچا هوا.

פְּלֵיטָה یا פְּלֵטָה ث ۱-بچاؤ. ۲-جو کچهه بچا هو. ۳-خصوصاً بهاگنے سے جتنے بچے هوں.

מִפְלָט م بچاؤ.

פְּלִי | פָּלִיא ——— פלא.

פָּלִיל | פְּלִילָה | פְּלִילִי ——— פלל.

פלך گول هونا.

פֶּלֶךְ م ۱-دائره. ۲-چاروں جهات. ۳-تکلا. ۴-لکڑي جس پر لنگڑے سهارا دیکر چلتے هیں.

פלל قَل اور پِعِیل ۱-انصاف کرنا. ۲-فتوی دینا. ۳-سزا دیني. ۴-خیال کرنا.

هِتْپَعِیل ۱-سفارش کرني. ۲-مِنّت کرني.

פָּלִיל م منصف (نام عُهده).

פְּלִילָה ث انصاف.

פְּלִילִי منصف سے متعلق.

פְּלִילִיָּה ث منصف کي مسند.

תְּפִלָּה ث ۱-سفارش. ۲-مِنّت. ۳-دعا.

פְּלֹנִי | פַּלְמֹנִי ——— פלה.

פלס پِعِیل ۱-هموار کرنا. ۲-تولنا. ۳-تول تول کر بانٹ دینا. ۴-غور کرني.

הִפְעִיל ١-مَنّت پوري كرني. ٢-مَنّت ماننی.
٣-مخصوص كرنا. ٤-خاص طور پر كرنا.
٥-عجيب كرنا. ٦-عجيب طور پر كرنا.
הִתְפַּעֵל-اپنا عجيب زور دكهانا.
פֶּלֶא م ١-عجب. ٢-خصوصاً اعجازي بات يا چيز.
פִּלְאִי اور פִּלִי اور פֶּלִיא ١-عجيب. ٣-خصوصاً اعجازي.
מִפְלָאָה اور נִפְלָאָה ث ١-عجيب كام. ٢-خصوصاً معجزه.

פלג قَل-تقسيم كرنا.
נִפְעַל-تقسيم كيا جانا.
פִּעֵל ١-تقسيم كرنا. ٢-جدا جدا كرنا.
פֶּלֶג م اور פְּלַגָּה ث ١-نهر. ٢-ندي. ٣-دريا.
פְּלַג م آدها.
פְּלֻגָּה يا פְּלֻגָּא اور מִפְלַגָּה ث حصه.
פִּלֶגֶשׁ اور פִּילֶגֶשׁ م اور ث ١-حَرم. ٢-يار (عورت كا).

פלד كاٿنا.
פְּלָדָה ث ١-لوها. ٢-لوهے كا چُهرا.

פלה قَل-جدا كرنا.
נִפְעַל ١-مخصوص هونا. ٢-عجيب هونا.
הִפְעִיל ١-امتياز كرنا. ٢-مخصوص كرنا.
פְּלֹנִי فلاں.
פַּלְמֹנִי فلاں.

פלח قَل ١-چيرنا. ٢-ريگهارياں بناني. ٣-محنت كرني. ٤-بندگي كرني. ٥-عبادت كرني.
פִּעֵל ١-چهيدنا. ٢-ٹكڑے ٹكڑے كرنا. ٣-جَننا.
פֶּלַח م ١-ٹكڑا. ٢-خصوصاً پهانک. ٣-چكي كا پاٹ.

פֻּלְחָן م عبادت.

פלט قَل ١-چكنا هونا. ٢-نكل بهاگنا.

פִּעֵיל ١-بچ نكلنا. ٢-بچانا. ٣-جَننا.

הִפְעִיל ١-بچانا. ٢-بچا ركهنا.

פֶּלֶט م بچاؤ.

פָּלֵט اور פָּלִיט اور פָּלִיט بهاگنے سے بچا هوا.

פְּלֵיטָה يا פְּלֵטָה ث ١-بچاؤ. ٢-جو كچهه بچا هو.
٣-خصوصاً بهاگنے سے جتنے بچے هوں.

מִפְלָט م بچاؤ.

פְּלִי | פָּלִיא ——— פלא.

פָּלִיל | פְּלִילָה | פְּלִילִי ——— פלל.

פלך گول هونا.

פֶּלֶךְ م ١-دائره. ٢-چاروں جهات. ٣-تكلا. ٤-لكڑي
جس پر لنگڑے سهارا ديكر چلتے هيں.

פלל قَل اور پِعِيل ١-انصاف كرنا. ٢-فتوى دينا.
٣-سزا ديني. ٤-خيال كرنا.

הִתְפַּעֵיל ١-سفارش كرني. ٢-مِنّت كرني.

פָּלִיל م منصف (نام عُهده).

פְּלִילָה ث انصاف.

פְּלִילִי منصف سے متعلق.

פְּלִילִיָּה ث منصف كي مسند.

תְּפִלָּה ث ١-سفارش. ٢-مِنّت. ٣-دعا.

פְּלֹנִי | פַּלְמֹנִי ——— פלה.

פלס پِعِيل ١-هموار كرنا. ٢-تولنا. ٣-تول تول كر بانت
دينا. ٤-غور كرني.

פֶּלֶס م ترازو.

מִפְלָשׂ لٹکائے رکھنا.

פלץ قَل-توڑنا.

הִתְפַּעֵל-خوف سے شکستہ ہونا.

פַּלָּצוּת ث نہایت دہشت.

מִפְלֶצֶת ث بُت.

תִּפְלֶצֶת ث دہشت.

פלשׁ قَل-لُڑکانا.

הִתְפַּעֵל-لوٹنا.

פלת بھاگنا.

פְּלֵתִי م ڈاک کا ہرکارہ.

פֶּם —— פאם.

פֶּן —— פנן.

פֶּן —— פנה.

פנג پکانا.

פַּנַּג م ایک قسم کی مٹھائی.

פנה قَل ١-پھرنا. ٢-متوجہ ہونا. ٣-نزدیک آنا. ٤-ڈھلنا. ٥-نگاہ کرنی. ٦-کسی سمت کو ہونا. ٧-پھیرنا.

פִּעֵל ١-ہٹانا. ٢-صاف کرنا. ٣-تیار کرنا.

הִפְעִיל ١-پھیرنا. ٢-بھاگ جانا. ٣-لَوٹنا. ٤-متوجہ ہونا.

הָפְעַל ١-پیٹھ پھیرنی. ٢-متوجہ ہونا.

פֶּן مبادا (کیونکہ اس سے بات گویا ہٹائی جاتی ہے).

פָּנֶה اور פָּנִים (جمع) م اور ث ١-چہرہ. ٢-سطح.
٣-صورت. ٤-حضوري. ٥-شخصيت.
٦-سامنا. ٧-آگا. ٨-دروازہ کے سامنے
کي ديوار. ٩-دھار (تلوار کي).
אֶל־פְּנֵי اور אֶת־פְּנֵי اور בִּפְנֵי کے سامنے.
לִפְנֵי ١-کے سامنے. ٢-کے نزديک. ٣-کے آگے.
٤-سے پہلے. ٥-سے زيادہ. ٦-کے برخلاف.
٧-کي مانند. ٨-کے لئے. ٩-کے سبب.
לִפְנַי سامنے والا.
מִלִּפְנֵי ١-کے سامنے سے. ٢-کے سامنے رھنے
سے. ٣-کے سبب.
מִפְּנֵי ١-کے سامنے سے. ٢-کے سبب. ٣-اِس
سبب سے کہ.
עַל־פְּנֵי ١-کے سامنے. ٢-کے پورب طرف. ٣-کے
پہلے. ٤-سے زيادہ. ٥-کي طرف. ٦-کے
برخلاف. ٧-کي سزا پر. ٨-کے سوا.
פְּנִימָה ١-دروازہ کے سامنے کي ديوار کي طرف.
٢-اندر. ٣-اندر کي طرف.
לִפְנִימָה اور מִפְּנִימָה ١-اندر. ٢-اندرکيطرف.
פְּנִימִי اندروني.
פִּנָּה ——— פנן.
פְּנִינִים | פְּנִיִּים ——— פנן.
פנן الگ الگ کرنا.
פֵּן م اور פִּנָּה ث ١-کونا. ٢-شہر پناہ کے کونے کا بُرج.
٣-سردار.

פְּנִינִים اور פְּנִיִּים م (جمع) مُونگا.

פנק پِعِیل-ناز و نعمت سے پالنا.

פַּס ——— ۱ פסס.

פסג قَل-تقسیم کرنا.

پِعِیل-چیزوں کو الگ الگ غور سے دیکھنا.

פִּסָּה ——— ۲ פסס.

פסח قَل ۱-گذر جانا. ۲-لنگڑانا. ۳-کسي کے پاس سے گذرکر اُس کو بچانا.

پِعِیل-لنگڑے کي طرح کودنا.

نِفْعَل-لنگڑا ہو جانا.

פֶּסַח ث ۱-گذر. ۲-ایک عید کا نام جو اِس امرکي یادگاري میں ماني جاتي تھي کہ فرشتہ نے بني اسرائیل کے پاس سے گذرکر اُنکو بچایا.
۳-وہ برّہ جو اُس عید میں گذرانا جاتا تھا.
۴-اُس عید کا دن.

פִּסֵּחַ لنگڑا.

פָּסִיל ——— פסל.

פסל قَل-پتھر یا لکڑي کھودني.

פֶּסֶל م ۱-کُھدي ہوئي مُورت. ۲-کوئي مُورت.

פָּסִיל م ۱-کُھدي ہوئي مُورت. ۲-پتھر کي کان.

פְּסַנְתֵּרִין اور פְּסַנְטֵרִין ایک قسم کا باجا. (ماخذ یوناني).

۱ **פסס** قَل-تمام ہو چلنا.

פַּס م ۱-سرا. ۲-ہاتھ کي اُنگلیاں. ۳-پہنچا اور تخنا.

۲ אֶפֶס م تخنا.

۲ **פסס** پھیل جانا.

פִּסָּה ث کثرت.

פעה قَل ١-چلّانا. ٢-پُھنکارنا.

אֶפְעֶה م اور ث اور אֶפְעַע م افعی.

פעל قَل ١-کرنا. ٢-بنانا. ٣-تجویز کرنی.

פֹּעַל م ١-فعل. ٢-کام. ٣-حصول. ۴-مزدوری.

פְּעֻלָּה ث ١-کام. ٢-مزدوری.

מִפְעָל م اور מִפְעָלָה ث کام.

פעם قَل ١-مارنا. ٢-اُبھارنا.

نِفْعَل-گھبرا جانا.

ہِتْپَعِیل-گھبرا جانا.

١ פַּעַם م ١-مار. ٢-قدم. ٣-پانو. ۴-بار. ٥-نہائی.

٢ פַּעַם ایک بار.

פַּעֲמַיִם دو بار.

הַפַּעַם ابھی.

כְּפַעַם בְּפַעַם جوں کا توں.

פַּעֲמֹן م گھنٹی.

פער قَل-پسارنا.

פצה قَل ١-پسارنا. ٢-چھڑانا.

פצח قَل-پُھوٹنا.

پِعِیل-توڑنا.

פְּצִירָה ——— פצר.

פצל پِعِیل-چھیلنا.

פְּצָלָה ث چھیلی ہوئی جگہ.

פצם پِعِیل-پھاڑنا.

פצע قَل-زخمی کرنا.

פְּצַע م زخم.

פצר قل ۱-مارنا. ۲-ضد كرنا. ۳-كسي پر زور كرنا. ۴-كسي پر زور ڈالنا.

הִפְצִיר-ضد كرني.

פְּצִירָה ث ضدي.

הַפְצַר م ضد.

פקד قل ۱-كسي پر لگنا. ۲-ملاقات كرني. ۳-ملاحظه كرنا. ۴-گننا. ۵-غير حاضر پانا. ۶-نگاه كرني. ۷-خبر ليني. ۸-كسي سے ملاحظه كرانا. ۹-كسي كو مختار كے طور پر مقرر كرنا. ۱۰-سپرد كرنا. ۱۱-سزا ديني. ۱۲-كسي كام كا بدلا دينا.

נִפְעַל ۱-غير حاضر پايا جانا. ۲-مختار كے طور پر مقرر هونا. ۳-سزا پاني.

פִּעֵל-حاضر كركے گننا.

פֻּעַל ۱-حاضر كركے گنا جانا. ۲-غير حاضر پايا جانا.

הִפְעִיל ۱-مختار كے طور پر مقرر كرنا. ۲-سپرد كرنا. ۳-ركھ دينا.

הֻפְעַל ۱-مختار كے طور پر مقرر كيا جانا. ۲-ركھا جانا. ۳-سزا پاني.

הִתְפַּעֵל اور הֻתְפַּעֵל-حاضر كركے گنا جانا.

פְּקֻדָּה ث ۱-گنتي. ۲-نگاهباني. ۳-قيد. ۴-مختاري. ۵-ركھا هوا مال. ۶-سزا.

פִּקָּדוֹן م ۱-امانت. ۲-ركھي هوئي چيز.

פְּקִדוּת ث مختاري.

פִּקּוּד م ۱-مختاري. ۲-مختار. ۳-سزا.

פִּקּוּד م حكم (گويا امانت).

פָּקִיד م مختار.

מִפְקָד م ۱-گنتي. ۲-حكم. ۳-مُقرري جگہ.

פקח قَل ۱-کھولنا. ۲-خصوصاً آنکھیں کھولني.

نِفْعَل-کھولا جانا.

פִּקֵּחַ بِينا.

פְּקַחְקוֹחַ بِينائي يا رهائي. (مشتبہ ہے).

פקע پُھوٹنا.

פַּקֻּעָה م ايک قسم کي ککڑي.

פְּקָעִ م ککڑي کي صورت (ديوار پر مُنبّت).

פַּר اور **פָּר** م جوان بيل.

פָּרָה جوان گاے.

פרא اور **פרה** قَل ۱-اُٹھانا. ۲-اُٹھا ليجانا. ۳-تيز رو هونا. ۴-اولاد جَنّي جناني. ۵-پھل لانا.

هِفْعِيل ۱-پھل لانا. ۲-پھلدار کرنا. ۳-کسي کي نسل بڑھاني.

פֶּרֶא اور פֶּרֶה م اور ث گورخر.

פְּרִי م ۱-ميوه. ۲-ثمره ۳-اولاد.

אַפִּרְיוֹן م پالکي.

פֹּרָת ث ميوهدار درخت.

פַּרְבָּר اور פַּרְוָר م مضافات شهر ميں سے ايک بستي. (ماخذ غالباً فارسي).

פרד قَل ۱-الگ الگ کرنا. ۲-پھيلانا. ۳-بکھيرنا.

نِفْعَل ۱-اپنے تئيں الگ کرنا. ۲-الگ الگ هونا.

پِعِيل-ايک طرف جانا.

פֻּעַל-اپنے تئیں الگ رکھنا.

הִפְעִיל ١-الگ کرنا. ٢-پراگندہ کرنا.

הִתְפַּעֵל ١-الگ الگ ہونا. ٢-پراگندہ ہونا.

פֶּרֶד م خچّر.

פִּרְדָּה ث خچّري.

פְּרֻדוֹת ث (جمع) بکھرا ہوا بیج.

פַּרְדֵּס م ١-باغ. ٢-محفوظ شکارگاہ. (ماخذ سنسکرت).

פָּרָה ——— ٢ פאר.

פָּרָה ——— פרא.

פֶּרֶה ——— פרא.

פָּרָה ——— פר.

פְּרוֹזִי ——— פרז.

פַּרְוָר ——— פַּרְבָּר.

פָּרוּר ——— ٢ פור.

פרז پهیلانا.

פְּרָז م اور פְּרָזָה ث گانو.

פְּרָזִי اور פְּרוֹזִי م گنوار.

פִּרְזוֹן م دِهات.

פַּרְזֶל ——— ברזל.

פרח قل ١-پهوٹ نکلنا. ٢-پتّے اور پهول پهل نکالنا.
٣-اُڑنا.

הִפְעִיל ١-پتّے اور پهول پهل نکلوانا. ٢-پتّے اور پهول پهل نکالنا.

פֶּרַח م ١-کونپل. ٢-پهول.

פִּרְחָה ث بچّے کچّے.

אֶפְרֹחַ م پرندوں کے بچّے کچّے.

פרט قَل ۱-بکھیرنا. ۲-بکنا.

פֶּרֶט م بکھرے ہوئے میوے.

פְּרִי —— פרא.

פָּרִיץ —— פרץ.

פרך ۱-توڑنا. ۲-الگ الگ کرنا.

פֶּרֶךְ م ظلم.

פָּרֹכֶת ث ایک خاص پردہ جو ہیکل کے پاکترین مقام کو کم پاک مقام سے الگ رکھتا تھا.

פרם پھاڑنا.

פרס قَل ۱-توڑنا. ۲-الگ الگ کرنا.

ہِفْعِیل ۱-چیرنا. ۲-خصوصاً چرا ہوا کُھر رکھنا.

פֶּרֶס م ایک قسم کا عُقاب جو ہڈي کو توڑ ڈالتا ہے.

פַּרְסָה ث ۱-چرا ہوا کُھر. ۲-کوئي کُھر.

פרע قَل ۱-چھوڑنا. ۲-ٹالنا. ۳-ننگا کرنا. ۴-پیشوائي کرني.

نِفْعَل-خودرو ہو جانا.

ہِفْعِیل ۱-موقوف کرنا. ۲-خودرو کر دینا.

פֶּרַע م ۱-سارے سر کے بال (کیونکہ اُنکے مُونڈنے سے سر ننگا ہو جاتا ہے). ۲-پیشوا.

פָּרוּעַ ننگا.

פַּרְעֹשׁ م پسّو. (ماخذ مشتبہ).

פרץ قَل ۱-توڑنا. ۲-ڈھانا. ۳-شکست دیني. ۴-پھیلنا. ۵-بڑھنا. ۶-اُمنڈنا. ۷-ٹوٹ پڑنا. ۸-توڑکر نقب نکالني. ۹-کسي پر زور ڈالنا.

نِفْعَل-پھیلایا جانا.

פֻּעַל-ڈھایا جانا.
הִתְפַּעֵל-ٹوٹ نکلنا.
פֶּרֶץ م ١-دیوارکي دراڑ. ٢-شکست. ٣-پھوٹ نکلنا. ٤-ٹوٹ پڑنا.
פָּרִיץ ١-توڑنےوالا. ٢-درندہ. ٣-ظالم.
מִפְרָץ م بندر (کیونکہ اُس جگہہ سے سمندر کا کنارہ گویا ٹوٹتا ہوتا ہے).

פרק قَل ١-توڑنا. ٢-چھڑانا. ٣-موقوف کرنا.
פִּעֵל ١-توڑ لینا. ٢-ٹکڑے ٹکڑے کرنا.
הִתְפַּעֵל ١-اپنے پر سے توڑ پھینکنا. ٢-ٹکڑے ٹکڑے ہونا.
פָּרָק شوربا.
פֶּרֶק م ١-لوٹ. ٢-چوراھہ یا تِراھہ.
מַפְרֶקֶת ث گردن.

פרר قَل-ٹکڑے ٹکڑے ہونا.
הִפְעִיל ١-توڑنا. ٢-ٹالنا. ٣-ٹلوانا. ٤-موقوف کر دینا.
הֻפְעַל-ٹالا جانا.
פּוֹעֵל-چیرنا.
הִתְפּוֹעֵל-ٹکڑے ٹکڑے ہونا.
פִּלְפֵּל-ھلا دینا.

פרשׂ قَل ١-توڑنا. ٢-پھیلا دینا.
נִפְעַל-پراگندہ ہونا.
פִּעֵל ١-پھیلا دینا. ٢-پراگندہ کرنا.
מִפְרָשׂ م ١-پھیلاؤ. ٢-پال (کشتي کي).

פרש قَل ۱-جدا کرنا. ۲-تحقیقات کرکے بتانا. ۳-پھیلانا.
نِفعَل-پراگندہ ہونا.
پُعل-صاف صاف پڑھا جانا.
ہِفعِيل-زخمي کرنا.

פָּרוּשׁ م ایک فرقہ کا آدمي جو اپنے تئیں اوروں سے الگ رکھتے تھے.

פָּרָשׁ م ۱-گھوڑے کا سوار (کیونکہ اپنے پانو پھیلاتا ہے). ۲-سواري کا گھوڑا.

פֶּרֶשׁ م گوبر.
פַּרְשְׁדוֹן م گُوہ.

פָּרָשָׁה ث ۱-صاف صاف پڑھنا. ۲-وِرْد. ۳-صاف بیان.

פרשז پِعِيل-پھیلا دینا.

פַּרְשֶׁגֶן اور פַּתְשֶׁגֶן م نقل. (ماخذ نا معلوم).

פְּרָת —— פרא.

פַּרְתְּם م ۱-اول. ۲-شریف. (ماخذ سنسکرت).

פשה قَل-پھیل جانا.

פשע لمبے لمبے قدم چلنا.
פֶּשַׂע م قدم.
מִפְשָׂעָה ث سُرین.

פשק قَل-پسارنا.
پِعِيل-پسارنا.

פִּשׁ —— פּוּשׁ.

פשח پِعِيل-پھاڑ ڈالنا.

פשט قَل ۱-پھیلنا. ۲-لپکنا. ۳-اُتارنا (کپڑے کو).
پِعِيل-کپڑا وغیرہ اُتار لینا.

הִפְשִׁיל ۱-کپڑا وغیرہ اُتروانا. ۲-کھال اُتارنا.
הִתְפַּשֵּׁט-اپنے کپڑے اُتارنا

פשע קַל ۱-نمک‌حرامي کرني. ۲-بیوفائي کرني.
۳-گناہ کرنا.
נִפְעַל-آپس میں جھگڑا کرنا.
פֶּשַׁע م ۱-نمک‌حرامي. ۲-گناہ.

פשר קַל اور פִּעֵל-تعبیر دیني.
פֵּשֶׁר اور פִּשְׁרָה م تعبیر.

פשש پھیلنا.
פַּשׁ م بڑا غصہ.

פִּשְׁתָּה ث ۱-سن. ۲-سن کي بتّي. ۳-سوت. (ماخذ مشتبہ).
פַּת ——— פתת.
פֹּת ——— פות.
פִּתְאֹם ——— פתה.
פִּתְגָם ——— פתע.
פַּתְבַּג م مزہ‌دار کھانا. (ماخذ غالباً فارسي).
פִּתְגָם م ۱-چٹھي. ۲-فتویٰ. ۳-بات. (فارسي پیغام
سے ماخوذ).

פתה קַל ۱-کھولنا. ۲-کُھلنا. ۳-فریب کھانا.
נִפְעַל اور פֻּעַל-جان بُوجھکر فریب کھانا.
פִּעֵל ۱-پُھسلانا. ۲-ترغیب دیني. ۳-فریب دینا.
הִפְעִיל-کسي کے لئے کُشادہ جگہ کھول دیني.
פְּתִי م چوڑان.
פְּתִי م (جمع פְּתָיִים اور פְּתָאִים) ۱-بھولا پن. ۲-بھولا
آدمي. ۳-سیدھا آدمي.

פְּתַיּוּת ث بهولي عورت.

פִּתּוּחַ ——— פתח. [كرني.

פתח قَل ١-كهولنا. ٢-چهڑانا. ٣-كهينچنا. ٤-امامت

נִפְעַל ١-كهل جانا. ٢-چهوٹ جانا.

פִּעֵיל ١-كهولنا. ٢-كهلنا. ٣-كِهلنا. ٤-هل جوتنا.

٥-كنده كرنا.

פֻּעַל-كنده كيا جانا.

הִתְפַּעֵיל-اپنے بندهن كهول ڈالنے.

פֶּתַח م دروازه.

פֵּתַח م تفسير.

פִּתּוּחַ م كنده كئے هوئے نقش.

פְּתִיחָה ث كهنچي هوئي تلوار.

מִפְתָּח م كُشايش.

מַפְתֵּחַ م كُنجي.

פִּתְחוֹן م كهولنا.

פתות ——— פתת.

פְּתִיגִיל م كسي قسم كي پوشاك. (ماخذ مشتبه).

פְּתִי | פֶּתִי | פְּתַיּוּת ——— פתה.

פְּתִיל ——— פתל.

פתל قَل-مروڑنا.

נִפְעַל ١-كُشتي لڑني. ٢-دغابازي كرني.

הִתְפַּעֵיל-دغابازي كرني.

פָּתִיל م ڈوري.

פְּתַלְתֹּל دغاباز.

נַפְתּוּלִים م (جمع) كُشتياں.

פתן ۱-مروڑنا. ۲-مضبوط هونا.
פֶּתֶן م ایک قسم کا سانپ.
מִפְתָּן م دهلیز.
פתע کهولنا.
۱ פֶּתַע م ۱-آنکهوں کا کهولنا. ۲-لمحه.
۲ פֶּתַע اور בְּפֶתַע اور פִּתְאֹם (פִּתְעֹם کی عوض)
۱-پل بهر میں. ۲-ناگهاں.
פתר قل-تعبیر دینی.
פִּתְרוֹן م تعبیر.
פַּתְשֶׁגֶן ——— פַּרְשֶׁגֶן.
פתת قل-توڑنا.
פַּת اور פְּתוֹת ث روٹی کا ٹکڑا.

צ

צֵאָה ——— יצא.
צאל سایه ڈالنا.
צֶאֱל م ایک قسم کا جنگلی درخت. (عربی میں ضال).
צאן اور צֹאוֹן م اور ث بهیڑ بکریاں یا مینڈهے بکرے.
צֶאֱצָאִים ——— יצא.
צַב ——— צבב.
۱ **צבא** قل ۱-سپاهگری کرنی. ۲-خدمتِ دین کرنی.
هِفْعِيل-سپاهگری کرانی.
צָבָא م اور ث ۱-فوج. ۲-موجودات. ۳-سپاهگری.
צבב قل-آهسته آهسته چلنا.

צָב م ۱-پالکي. ۲-ایک قسم کي چهپکلي.

צבה اور ۲ צבא قَل ۱-نکلنا. ۲-سپاهگري کرني. ۳-چمکنا. ۴-پُهولنا. ۵-چاهنا.
هِفْعِيل-پُهلانا.

צְבִי م (جمع צְבָיִים اور צְבָאִים اور צְבָאוֹת) ۱-جمال. ۲-ایک قسم کا خوبصورت هرن.
צְבִיָּה ث اُسي قسم کی هرني.
צָבֶה پُهولا هوا.
צְבוּ ث ۱-خواهش. ۲-امر.
צָבוּעַ ——— ۲ צבע.

צבט قَل هاتهہ بڑهاکر پهنچا دینا.

۱ **צבע** قَل ۱-ڈبونا. ۲-رنگنا.
پِعِيل-ڈبونا.
هِتْپַعِيل-تر هو جانا.
צֶבַע م رنگارنگ کپڑا.
אֶצְבַּע ث اُنگلي (کیونکه اُسکو پاني وغیره میں ڈبوتے [هیں.

۲ **צבע** پهاڑ ڈالنا.
צָבוּעַ م ضَبُع (کفتار-چرخ).

צבר ڈهیر کر رکهنا.
צִבֻּר م ڈهیر.

צבת باندهہ لینا.
צֶבֶת م مُٹّهي بهَر.
צַד ——— צדד.
צְדָא ——— ۲ צדה.

צדד ۱-کسي سے مُنهہ پهیرنا. ۲-کسي کي مخالفت کرني.

צַד م ۱-پسلي (کيونکه جب کسي سے مُنہہ پهيرتے هيں تو پسلي اُسکي طرف کرتے هيں. ۲-طرف. ۳-مخالف.

۱ צדה قَل-کاٹ ڈالنا.
نِفْعَل-ويران هونا.

۲ צדה قَل ۱-نگاه رکهني. ۲-قصد کرنا. ۳-تلاش کرنا.
צְדִיָּה ث اور צְדָא م قصد.

צְדָה ——— צוד.

צַדִּיק ——— צדק.

צדק قَل ۱-عادل هونا. ۲-راستباز هونا. ۳-راستي کرني.
۴-راستباز ٹهہرنا.
نِفْعَل-راستباز ٹهہرايا جانا.
پِعِيل-راستباز ٹهہرانا.
هِفْعِيل ۱-راستباز بنانا. ۲-راستباز ٹهہرانا.
۳-حقدار ٹهہرانا.
هِتْپَعِيل-اپنے تئيں راستباز ٹهہروانا.
צֶדֶק م ۱-عدل. ۲-راستبازي. ۳-راستي.
צְדָקָה اور צִדְקָה ث ۱-عدالت. ۲-عدالت کا فعل
۳-راستبازي. ۴-حق.
צַדִּיק ۱-عادل. ۲-راستباز. ۳-راست. ۴-حقدار.

צהב قَل-چمکنا.
هُفْعَل-چمکايا جانا.
צָהֹב زرد.

צהל قَل ۱-چمکنا. ۲-ترنُّم کرنا. ۳-هنہنانا.
پِعِيل-بلند کرنا (آواز کو).
هِفْعِيل-چمکانا.

מִצְהָלָה ث ہنہناهٹ.

۱ **צהר** چمکنا.

צֹהַר م بصيغه واحد. ۱-روشني. ۲-کهڑکیاں.
بصيغه تثنيه. دوپہر کا وقت.

יִצְהָר م زيتون کا تازه نکلا هوا تيل.

۲ צהר ہِفْعِيل-زيتون کا تيل نکالنا.

צַו | צָו —— צוה.

צוֹא | צוֹאָה —— יצא.

צַוָּאר | צַוְּאַר —— צור.

צוד قَل-شکار کرنا.
پِعليل-شکار کرنا.
ہِتْپَعِيل-اپنے لئے کهانا مُہيا کرنا.

צַיָּד م شکاري.

צַיִד م ۱-شکار. ۲-شکار کا پکا هوا کهانا. ۳-کسيطرح کا کهانا. ۴-خصوصاً سفر کا توشه.

צֵידָה يا צֵדָה ۱-کهانا. ۲-خصوصاً سفر کا توشه.

מְצָד ث ۱-ايسي پہاڑي جگہہ جس ميں شکار اکثر هوتا ہے. ۲-پہاڑي قلعه.

מָצוֹד م ۱-شکار. ۲-جال. ۳-پہاڑي قلعه.

מָצוּד م جال.

מְצוֹדָה ث ۱-جال. ۲-پہاڑي قلعه.

מְצוּדָה ث ۱-شکار. ۲-جال. ۳-پہاڑي قلعه.

צוה قَل-نصب کرنا.
پِعِيل ۱-مقرر کرنا. ۲-حکم دينا. ۳-اختيار دينا. ۴-فرمانا. ۵-وصيت کرني.

پُعل-حکم پانا.
צִיּוּן م ستون.
צַו اور צָו م حکم.
מִצְוָה ث ۱-حکم. ۲-حق.
צרח قَل-چلّانا.
צְוָחָה ث چلّاهت.
צרל گہرا ہونا.
צוּלָה اور מְצוּלָה اور מְצוֹלָה ث ۱-گہرا مقام. ۲-تہہ.
צרם قَل-روزہ رکھنا.
צוֹם م روزہ.
צרע بنانا.
צַעֲצֻעִים م (جمع) مورتوں کي کاريگري.
צרף قَل-اُمنڈنا.
هِفْعِيل ۱-اُمڈانا. ۲-تيرانا.
צוּף م چھتّے سے اُمنڈنيوالا شہد.
צָפָה ث تيرنا.
צַפְצָפָה ث بيد کا درخت (کيونکہ اکثر تر مقاموں ميں ہوتا ہے).
צרץ قَل ۱-چمکنا. ۳-پُھولنا.
هِفْعِيل ۱-روشني ديني. ۲-جھانکنا. ۳-پُھولنا.
צִיץ اور צִץ م ۱-چمکيلا پتّر. ۲-پُھول. ۳-بازو (پرند کا).
צִיצָה ث پُھول.
צִיצִת ث ۱-پيشاني کے بال. ۲-جھالر.
۱ צרק قَل-تنگ ہونا.

הִפְעִיל ١-تنگ کرنا. ٢-محاصرہ کرنا. ٣-ظلم کرنا.
٤-کسي پر زور ڈالنا.
צוֹק م اور צוּקָה ث تنگ‌حالي.
מוּצָק م تنگي.
מָצוֹק م اور מְצוּקָה ث تنگ‌حالي.
٢ צוק قَل ١-اُنڈيلنا. ٢-نصب کرنا.
מָצוּק م ١-ستون. ٢-پہاڑ کي چوٹي.
צור قَل ١-تنگ کرنا. ٢-باندھنا. ٣-محاصرہ کرنا.
٤-رگيدنا. ٥-دوڑنا. ٦-کاٹنا. ٧-بنانا.
צוּר (ر טוּר) م ١-چٹان (کيونکہ دبنے سے سخت هوئي
ہے). ٢-پتھر. ٣-دھار (تلوار کي). ٤-صورت.
צַוָּר اور צַוָּאר اور צַוְּאַר م ١-گردن. ٢-گلا.
צַוָּרוֹן م چھوٹا گلا.
צוּרָה ث صورت.
צַר تنگ.
צֹר م ١-چٹان. ٢-چھري.
١ צִיר م ١-صورت. ٢-بُت.
מָצוֹר م ١-تنگ‌حالي. ٢-محاصرہ. ٣-دمدمہ. ٤-قلعہ.
מְצוּרָה ث ١-دمدمہ. ٢-قلعہ.
צות قَل-جلنا.
הִפְעִיל-جلانا.
צַח ——— צחח.
צחה دُھوپ ميں سِکنا.
צִחֶה پياس سے خشک.
צחח قَل ١-دُھوپ ميں سِکنا. ٢-سفيد هونا.

צַח ۱-دُھوپ سے گرم. ۲-سفید. ۳-صاف.

צְחִיחַ دُھوپ سے خشک.

צְחִיחָה ث اور צְחִיחִי م صحرا.

צַחְצָחָה ث دُھوپ سے خشک زمین.

צחן بدبودار ہونا.

צַחֲנָה ث بدبو.

צַחְצָחָה ——— צחח.

צחק قَل-ہنسنا.

پِعِیل ۱-کھیلنا. ۲-ٹھٹھا کرنا.

צְחֹק م ہنسي.

צחר خوب سفید ہونا.

צַחַר م خوب سفیدي.

צָחֹר خوب سفید.

צִי ——— ציה.

צִיד | צַיִד | צֵידָה ——— צוד.

ציה خشک ہونا.

צִי م ۱-صحرا. ۲-جہاز (کیونکہ تري میں وهي خشک ہوتا ہے).

צִיִּי م ۱-صحرا کا باشندہ. ۲-صحرا کا جانور.

צָיוֹן م خشک زمین.

צִיָּה ث ۱-خشکي. ۲-خشک زمین.

צִיּוּן ——— צוה.

צִינֹק ——— צנק.

צִיץ | צִיצָה | צִיצִת ——— צוץ.

ציר قَل ۱-چکر کھانا. ۲-متردّد جانا. ۳-روانہ ہونا.

הִתְפַּעֵל-اپني راه ليني.
۲ צִיר م ۱-قبضه (كواڑوں كا). ۲-دردِزه. ۳-قاصد.
۱ צִיר ——— צור.
צֵל ——— ۳ צלל.
צלא پِعِيل-دعا مانگني.
צלה قَل-كباب كرنا.
צָלִי م كباب.
צְלוּל ——— ۲ צלל.
צלח قَل ۱-پار جانا. ۲-نازل هونا. ۳-لپكنا.
۴-كامياب هونا. ۵-كام كا هونا.
هِفْعِيل ۱-كامياب كرنا. ۲-كامياب هونا. ۳-ترقى ديني. ۴-ترقي پاني.
צַלַּחַת اور צְלֹחִית اور צְלָחָה ث ايک قسم كا اُتهلا برتن (كيونكه اُتهلے پاني سے پار اُتر جاتے هيں).
צָלִי ——— צלה.
צְלִיל ——— ۲ צלל.
۱ **צלל** قَل ۱-سنسنانا. ۲-كانپنا.
צְלָצַל (جمع צִלְצְלִים) م ۱-سنسناهٹ. ۲-جهانجھ.
۳-برچهي. ۴-ٹڈي.
מְצִלְתַּיִם ث (بصيغه تثنيه) جهانجوں كي جوڑي.
מְצִלָּה ث گهنٹي.
۲ **צלל** قَل ۱-لُڑكانا. ۲-نيچے لُڑكايا جانا.
צְלוּל اور צְלִיל م ايک گول روٹي.
۳ **צלל** قَل-شام هو جانا.
צֵל م اور ث سايه.

۴ צרר הִפְעִיל-سایه ڈالنا۔

צֵל م سایه

מְצִלָּה ت سایه‌دار مقام۔

צַלְמָוֶת ——— מוֹת۔

צלם تاریک ہونا۔

צֶלֶם م ۱-سایه۔ ۲-مورت۔

צלע قَل-لنگڑانا۔

צֶלַע م لنگڑاہٹ۔

צֵלָע م اور ت (צְלָעוֹת) ۱-پسلي۔ ۲-شہتیر۔ ۳-طرف۔
۴-کواڑ۔ ۵-ایک طرف کي کوٹھڑي۔ ۶-ایسي
کوٹھڑیوں کا مجموعہ۔

צְלָצַל ——— ۱ צלל۔

צמא قَل-پیاسا ہونا۔

צָמָא م پیاس۔

צָמֵא پیاسا۔

צִמְאָה ت پیاس۔

צִמָּאוֹן م خشک زمین۔

צמד قَل-باندھنا۔

نِفْعَل-پیوستہ ہونا۔

پُعل-باندھا جانا۔

ہِفْعِیل-منصوبہ باندھنا۔

צֶמֶד م ۱-جانوروں کا ایک جوڑا۔ ۲-زمین کا ایک
خاص حصہ جتنا کہ بیلوں کي ایک جوڑي
ایک دن میں جوت سکتي ہے۔

צָמִיד ۱-ہاتھ کا زیور۔ ۲-سرپوش۔

צְמָּה ——— צמם.

צמוק ——— צמק.

צמח قَل ۱-اُگنا. ۲-اُگانا. ۳-نکلنا (بالوں کا).

پِعِیل-نکلنا (بالوں کا).

ہِفْعِیل-اُگانا.

צֶמַח م ۱-نبات. ۲-نباتات.

צָמִיד ——— צמד.

צַמִּים ——— צמם.

צמיתות ——— צמת.

צמם ۱-بُننا. ۲-نقاب باندھني.

צַמִּים م جال.

צַמָּה ث نقاب.

צמק قَل-سُوکھ جانا.

צמוק م سُوکھے ہوئے انگوروں کا گُچّھا.

צמר کترنا.

צמר (و עֶמֶר) م اُون.

צַמֶּרֶת ث درختوں کے پتوں کا مجموعہ (گویا اُسکي اُون).

צמת قَل اور پِعِیل اور ہِفْعِیل-نیست کرنا.

نِفْعَل-نیست ہونا.

پِعلیل-نیست و نابود کرنا.

צמיתות ث ۱-نیستي. ۲-ہمیشہ کے لئے کھویا جانا.

צן | צִנָּה ——— צנן.

צנא بہت سي بھیڑ بکریاں رکھني.

צנא اور צנה م اور ث بھیڑ بکریاں.

צְנוּף ——— צנף.

צִנּוֹר ——— צנר.

צנח قَل ۱-اُترنا. ۲-دهسنا.

צְנִין ——— ۱ צנן.

צָנִיף ——— צנף.

צנם سخت هونا.

צָנוּם جس سے کچھ پیدا نہو.

۱ **צנן** چُبهنا.

צֵן اور צְנִין م اور ۱ צִנָּה ث ۱-کانٹا. ۲-کانٹا (مچهلي کا).

۲ **צנן** حفاظت کرني.

۲ צִנָּה ث بڑي سپر.

צִנְצֶנֶת ث ایک قسم کا برتن.

۳ **צנן** ٹهنڈا هوا.

۳ צִנָּה ث ٹهنڈ.

צנע قَل-فروتن هونا.

هِفْعِيل-فروتني کرني.

צנף قَل-لپیٹنا.

צְנֵפָה ث گیند.

צָנוּף اور צָנִיף م پگڑي.

מִצְנֶפֶת ث بادشاه یا سردارکاهن کي پگڑي.

צנק بند کرنا.

צִינֹק م کاٹھ (جس میں قیدیوں کا پیر ٹهونکتے هیں).

צנר زور سے بهنا.

צִנּוֹר م ۱-جهڑ (پهاڑ میں گرتا هوا پاني). ۲-نهر.

צַנְתָּר م نلي.

צעד قَل ۱-سنجیدگی سے چلنا. ۲-آهسته آهسته چلنا. ۳-چڑهنا.

هِفْعِيل-چلانا.

צַעַד م قدم.

צְעָדָה ث ۱-سنجیدگی کی چال. ۲-ایک قسم کی پازیب جس سے عورتیں دونو پانوں کو باندھ لیتی هیں تاکه آهسته آهسته چلیں.

אֶצְעָדָה ث هاتھ کا زیور.

מִצְעָד م ۱-چلنا. ۲-نقشِ قدم.

צעה قَل ۱-جُھکنا. ۲-جُھکا رهنا. ۳-جُھکانا.

پِعِيل-جُھکانا.

צָעוֹר ——— צער.

צָעִיף ——— צעף.

צָעִיר | צְעִירָה ——— צער.

צען قَل-اُکھیڑا جانا (ڈیرہ کا).

צעף ڈھانکنا.

צָעִיף م نقاب.

צַעֲצֻעִים ——— צוע.

צעק قَل-چلّانا.

پِعِيل-چلّانا.

هِفْعِيل-پُکروانا.

نِفْعَل ۱-پُکارا جانا. ۲-جمع هونا.

צְעָקָה ث چلّاهٹ.

צער قَل-چھوٹا هونا.

צָעִיר اور צָעוֹר ۱-چھوٹا. ۲-تھوڑا.

מִצְעִיר کچھ چھوٹا.

צְעִירָה ث چھوٹاپن.

מִצְעָר م ۱-چھوٹي چيز. ۲-تھوڑے لوگ. ۳-تھوڑا عرصه.

צפד قَل-چمٹنا.

צפה قَل ۱-چمکنا. ۲-تاکنا. ۳-غور سے دیکھنا. ۴-امتیاز کرنا. ۵-مقرر کرنا.

پِعِيل ۱-چمکانا. ۲-سونے چاندي سے منڈھنا. ۳-تاکنا.

پُعل-منڈھا جانا.

צִפּוּי م منڈھا ھوا سونا یا چاندي.

צְפִיָּה ث دیدگاہ.

צָפִית ث پاسباني.

מִצְפֶּה م ۱-دیدگاہ. ۲-بلند جگہ.

צָפָה ——— צוף.

צָפוֹן | צְפוֹנִי ——— צפן.

צָפוּעַ ——— צפע

צִפּוֹר ——— צפר.

צפח کُشادہ ہونا.

צַפַּחַת ث صراحي.

צַפִּיחִית ث ایک روٹي.

צָפִין ——— צפן.

צָפִיעַ | צְפִיעָה ——— צפע.

צְפִיָּה | צָפִית ——— צפה.

צָפִיר | צְפִיר | צְפִירָה ——— צפר.

צפן قَل ۱-پوشیدہ کرنا. ۲-گھات لگانا. ۳-چھپا رکھنا. ۴-روکنا. ۵-انکار کرنا.

נִפְעַל ۱-پوشیدہ ہونا. ۲-رکھا ہوا رہنا.

הִפְעִיל ۱-پوشیدہ کرنا. ۲-گھات لگانا.

צָפוּן اور צָפִין پوشیدہ.

צָפוֹן م اور ث شمال (کیونکہ وہاں سورج پوشیدہ رہتا ہے).

צְפוֹנִי شمالي.

מַצְפֹּן م پوشیدہ جگہہ.

צפע اپنے میں سے ذلیل چیزیں نکالني.

צְפִיעָה ث ۱-چھوٹي شاخ. ۲-ذلیل بچّہ.

צָפִיעַ اور צְפוּעַ م گوبر.

צֶפַע م سانپ کے بچّے.

צִפְעֹנִי م ۱-سانپ کا بچّہ. ۲-سانپ.

צפף پلپیل-چہچہانا.

צַפְצָפָה ——— צוף.

צפר قل ۱-چکر کھانا. ۲-گھوم جانا. ۳-ناچنا.

צְפִירָה ث ۱-دائرہ. ۲-تاج.

צָפִיר اور צְפִיר م بکرا (ناچنے کے سبب).

צִפּוֹר اور צִפֹּר م چڑیا (چکر کھانے کے سبب).

צִפֹּרֶן م ۱-چڑیا کا ناخن. ۲-کسیکا ناخن. ۳-نوک.

טְפַר م ۱-ناخن. ۲-پنجہ.

צְפַרְדֵּעַ م مینڈک (ناچنے کے سبب).

צפת آراستہ کرنا.

צֶפֶת ث ستون کے اوپر جو پتھر لگایا جاتا ہے.

צקל باندھنا.

צִקְלוֹן م تھیلا.

צַר ——— צרר.

צָר | צַר ——— צור.

צרב قَل ۱-گُھرچنا. ۲-جلانا.
نِفْعَل-جل جانا.
۱ צָרֶבֶת ث گھاؤ کا داغ.
צָרָב (مونث ۲ צָרֶבֶת) جلنیوالا.

צרה بہنا.
צְרִי م روغن بلسان.

צָרָה | צָרוֹר ——— צרר.

צרח قَل ۱-صاف ہونا. ۲-بلند آواز سے چلّانا.
ہِفْعِیل-بلند آواز سے چلّانا.
צְרִיחַ م ۱-بُرج. ۲-دیدگاہ.

צֳרִי ——— צרה.

צרך محتاج ہونا.
צֹרֶךְ م احتیاج.

צרע قَل-مارنا.
צָרוּעַ ۱-مارا ہوا. ۲-خصوصاً کوڑھی.
צָרַעַת ث کوڑھ.
צִרְעָה ث ۱-بِھڑ. ۲-بھڑوں کی فوج.

צרף قَل ۱-دھات گلانا. ۲-سُنار کا کام کرنا. ۳-پرکھنا.
۴-صاف کرنا.
نِفْعَل-صاف کیا جانا.
پِعِیل-سُنار کا کام کرنا.
מַצְרֵף م گھریا.

צרר قَل ۱-تنگ کرنا. ۲-باندھنا. ۳-بند کرنا. ۴-ستانا.
پُعل-بندھ جانا.

הִפְעִיל ۱-تنگ کرنا. ۲-محاصره کرنا. ۳-جنّے کي
حالت ميں هونا. [۴-دانه.
צְרוֹר يا צְרֹר ث ۱-گٹهڑي. ۲-تهيلي. ۳-چهوٹا پتهر.
צַר م ۱-تنگ کرنيوالا يعنے دُشمن. ۲-تنگحالي ۳-پتهر.
צָרָה ث ۱-تنگ کرنيوالي. ۲-تنگ حالي.
מֵצַר م تنگ حالي.

ק

קֵא | קָאַת —— קוא.
קַב —— קבב.
קבב قل ۱-کهوکهلا کرنا. ۲-لعنت بهيجني.
קַב م ۱-ايک قسم کا برتن. ۲-اناج کا ايک خاص پيمانه.
קֻבָּה ث ۱-گُنبددار کوٹهري (قُبّه). ۲-خيمه کا ايک
حصه زنانه کے لئے.
קֵבָה | קֹבָה —— נקב.
קִבּוּץ —— קבץ.
קְבוּרָה —— קבר.
קבל قل-سامنے هونا.
פִּעֵל ۱-سامنے سے آنيواليکو قبول کرنا. ۲-قبول کرنا.
הִפְעִיל-آمنے سامنے هونا.
۱ קְבֵל اور ۱ קָבֵל م سامنا.
۲ קְבֵל اور ۲ קֳבֵל اور לָקֳבֵל ۱-سامنے. ۲-سبب سے.
כָּל-קְבֵל-דִּי ۱-اِس سبب سے که. ۲-اِس سبب سے.
קֳבָל سامنے.

קֳבָל جو کچھ سامنے ہے.

קבע قَل ۱-بلند اورگول هونا. ۲-چھپانا. ۳-تھکنا. ۴-لوٹنا.

קוֹבַע م خود.

קֻבַּעַת ث پیاله.

מִגְבָּעָה ث ایک قسم کي پگڑي.

קבץ قَل ۱-هاتھ سے پکڑنا. ۲-جمع کرنا.

نِفْعَل ۱-جمع هونا. ۲-جمع کیا جانا.

پِعِیل ۱-جمع کرنا. ۲-کھینچ لینا.

پُعَل-جمع هونا.

هِتْپَعِیل-اپنے تئیں جمع کرنا.

קִבּוּץ م غول.

קְבֻצָה ث ڈهیر.

קבר قَل-دفن کرنا.

نِفْعَل-دفن هونا.

پِعِیل-بہت سے لوگوں کو اکٹھا دفن کرنا.

پُعَل-دفن هونا.

קֶבֶר م قبر.

קְבוּרָה ث ۱-دفن. ۲-قبر.

۱ קדד قَل-چیرنا.

קְדָה ث تج (کیونکه اُسکے پھل گویا چرے هوئےهوتےهیں).

קָדְקֹד م چندیا (کیونکه اُسکے بال الگ الگ هوتے هیں).

۲ קדד قَل-اپنا سر ادب سے جُھکانا.

קְדוּמִים ——— קדם.

קָדוֹשׁ ——— קדש.

קדח قَل ۱-جلانا. ۲-جلنا.

קְדַחַת ث تپ شديد.

אֶקְדָּח م كسي قسم كا آتشي رنگ جواهر.

קָדִים ——— קדם.

קָדִישׁ ——— קדש.

קדם قل-پهلے هونا.

پِعِيل ١-كسي كے آگے آگے جانا. ٢-كسي سے پهلے هونا يا كوئي كام كرنا. ٣-سويرے كوئي كام كرنا. ٤-ناگهاں كوئي كام كرنا. ٥-كسي كا استقبال كرنا. ٦-كسي كے سامنے آنا. ٧-كسي كي مدد كرني.

هِفْعِيل ١-كسي كے ساتھ پهلے هي اچها سلوك كرنا. ٢-كسي كا استقبال كرنا.

١ קֶדֶם م ١-آگا. ٢-پورب. ٣-اگلا زمانه. ٤-ابتدا.

٢ קֶדֶם ١-آگے. ٢-پهلے.

קֵדֶם م پورب.

קֵדְם اور קֵדֶם ١-سامنے. ٢-پهلے.

קַדְמָה ث ١-ابتدا. ٢-اگلا زمانه. ٣-پهلا حال.

קַדְמַת اُس سے پيشتر كه.

קַדְמוֹן پوربي.

קֵדְמָה پورب كي طرف.

קַדְמִי پهلا.

קָדִים م ١-سامنا. ٢-پورب.

קְדוּמִים م (جمع) قديم الايام. [بُوڑها.

קַדְמֹנִי ١-سامنےوالا. ٢-پوربي. ٣-قديم. ٤-بُزرگ

קָדְקֹד ——— קדד.

קדר قل ۱-مَیلا هونا. ۲-مَیلے کپڑے پہنے رهنا جیسے سوگ میں کیا جاتا تها. ۳-کالا هونا.
۴-اندهیرا هونا.
هِقْعِیل ۱-غمگین کرنا. ۲-اندهیرا کرنا.
هِتْپَعِیل-اندهیرا هونا.
קַדְרוּת ت سوگ کا لباس.
קְדֹרַנִּית سوگوار کي طرح مَیلے کپڑے پہنے هوئے.

קדש قل ۱-پاک هونا. ۲-مُقدس هونا.
نِفْعَل ۱-پاک کیا جانا. ۲-اپنے تئیں پاک دکهانا. ۳-مُقدس کیا جانا.
پِعِیل ۱-پاک کرنا. ۲-پاک سمجهنا. ۳-پاک تهہرانا. ۴-مُقدس کرنا. ۵-کوئي پاک امر کرنا یا کرانا. ۶-کوئي کام دستوروں کے ساتهہ کرنا یا کرانا.
پُعل-مُقدس کیا جانا.
هِفْعِیل ۱-پاک سمجهنا. ۲-پاک تهہرانا. ۳-مُقدس [کرنا.
هِتْپَعِیل ۱-اپنے تئیں پاک کرنا. ۲-اپنے تئیں پاک دکهانا. ۳-پاک تهہرایا جانا.
קָדוֹשׁ یا קָדֹשׁ اور קְדוֹשׁ ۱-پاک. ۲-مُقدس. ۳-قُدُّوس.
קֹדֶשׁ یا קוֹדֶשׁ م ۱-پاکي. ۲-پاک چیز. ۳-خصوصاً پاک مکان.
קָדֵשׁ م شهوت کي دیوي کا مُقدس کیا هوا مرد.
קְדֵשָׁה ت اُسي دیوي کي مُقدس کي هوئي عورت.
מִקְדָּשׁ م ۱-مَقدَس. ۲-کوئي مُقدَّس چیز. ۳-پناه گاه. (کیونکه مَقدَس پناه گاه کے طور پر کام میں آتے تهے).

קהה قَل-کُند هونا.
پِعِيل-کُند هونا.

קהל هِفْعِيل ١-پُکارنا. ٢-جمع کرنا.
نِفْعَل-جمع هونا.

קָהָל م ١-جماعت. ٢-کثرت.

קְהִלָּה ث جماعت.

קֹהֶלֶת م ١-جماعت کي طرف خطاب کرنےوالا.
٢-خصوصاً واعظ.

מַקְהֵל م اور מַקְהֵלָה ث جماعت.

לַהֲקָה (קְהִלָּה کي عوض) ث جماعت.

קַו | קָו ——— קוה.

קוא قَل-قَے کرنا.
هِفْعِيل-قَے کرنا.

קֵא م قَے.

קָאַת ث ايک قسم کا پرند جو بهت سي چيزيں
نگل‌کر قے کر ديتا ہے.

קִיא م قَے.

קוֹבַע ——— קבע.

קוה قَل ١-باندهنا. ٢-مضبوط کرنا. ٣-انتظار کرنا.
پِعِيل ١-صبر سے کسي کا انتظار کرنا. ٢-گهات لگانا.
نِفْعَل ١-ايک دوسرے کا انتظار کرنا. ٢-جمع هونا.

קַו اور קָו اور קוה م ١-ڈوري. ٢-جريب. ٣-قاعده.
۴-باجے کا تار. ٥-باجے کي سي آواز.

מִקְוֶה م ١-انتظار. ٢-وه جس کا انتظار کيا جاے.
٣-جماعت. ۴-غول. ٥-مجموعه.

מִקְוָה ث پاني کے جمع هونے کا مقام.
תִּקְוָה ث ۱-ڈوري. ۲-انتظار. ۳-اُميد.

קוט قَل-نفرت کرني.
נִפְעַל-نفرت کرني.
הִתְפַּעֵל-نفرت کرني.

קוֹל يا קֹל (ر קֹ) م ۱-آواز. ۲-گرج. ۳-افواه.

קום قَل ۱-اُٹھنا. ۲-ترقي کرني. ۳-کھڑا هونا. ۴-قائم هونا. ۵-قائم رهنا. ۶-قرار پکڑنا. ۷-بحال رهنا. ۸-نابينا هونا (کيونکه نابينا کي آنکھ کي پُتلي بحال رهتي ہے). ۹-جينا.
پِعِيل ۱-قرار بخشنا. ۲-پورا کرنا. ۳-قائم کرنا. ۴-جلانا.
پِعليل ۱-اُٹھانا. ۲-اُٹھنا.
هِفْعِيل ۱-اُٹھانا. ۲-کھڑا کرنا. ۳-قائم کرنا. ۴-مقرر کرنا. ۵-قرار بخشنا. ۶-پورا کرنا.
هُفْعَل ۱-کھڑا کيا جانا. ۲-مقرر کيا جانا. ۳-قرار پانا.
هِتْپَعِيل-دُشمن کي طرح اُٹھنا.
קוֹמָה ث ۱-قد. ۲-اُونچان.
קוֹמְמִיּוּת کھڑے کھڑے.
קִים دُشمني کے لئے اُٹھنےوالوں کي جماعت.
קְיָם م فرمان.
קַיָּם قائم.
קִימָה ث اُٹھنا.
יְקוּם م جانداروں کا مجموعه.
מָקוֹם م مقام.

קָמָה ث کھڑا ہوا کھیت.
תְּקוּמָה ث کھڑے رہنے کي طاقت.
תְּקוֹמֵם م دُشمني کے لئے اُٹھنےوالا.
אַלְקוּם مخالفت غير ممکن.

קון پعليل-نوحہ گانا (پڑھنا).
קִינָה ث نوحہ.

קוע نرينہ ہونا.
קוֹעַ م ۱-نر. ۲-سردار.
קַעֲקַע م جَلايا ہوا داغ.

קוף گھيرنا.
תְּקוּפָה ث ۱-گردش. ۲-گذر.
קוֹף م بندر. (ماخذ سنسکرت).

۱ קוץ کاٹنا.
קוֹץ م ۱-کانٹا. ۲-کانٹےوالے درخت.
קְוֻצָּה ث زلف.
קַיִץ (ر קַיִט) م ۱-فصل. ۲-پکے ہوئے ميوے. ۳-گرمي کا موسم.

۲ קוץ قَل-گرمي کا موسم گذارنا.

۳ קוץ قَل ۱-نفرت کرني. ۲-ڈرنا.
ہِفْعِيل-ڈرانا.

۴ קוץ ہِفْعِيل-جاگ اُٹھنا.

קור قَل ۱-کھودنا. ۲-خصوصاً کُواں کھودنا.
ہِفْعِيل-کُويں سے پاني نکالنا.
پلپيل ۱-ديوار ميں نقب لگاني. ۲-ہلاک کرنا.
מָקוֹר م ۱-کُواں. ۲-چشمہ.

קוֹרֵא ——— ۱ קרא.

קוֹרָה | קוֹרִים ——— ۲ קרא.

۱ **קושׁ** جُھکنا.

קֶשֶׁת م اور ث کمان.

קַשָּׁת م تیرانداز.

۲ **קושׁ** قَل-پھندے لگانے.

קטב کاٹ ڈالنا.

קֶטֶב م ۱-ہلاکت. ۲-وبا.

קֹטֶב م ہلاکت.

קְטוֹרָה ——— קטר.

קטט قَل-کٹ جانا.

קטל قَل-قتل کرنا.

پِعِیل-بہت سے لوگوں کو اکٹھا قتل کرنا.

ہِتْپَعِیل-قتل کیا جانا.

קְטֹל م قتل.

קטן قَل-چھوٹا ہونا.

ہِفْعِیل-چھوٹا کر دینا.

קָטָן اور קָטֹן چھوٹا.

קֹטֶן م ۱-چھوٹاپن. ۲-چُھنگلیا.

קטף قَل-توڑ لینا.

نِفْعَل-توڑ لیا جانا.

۱ **קטר** قَل-خوشبودار ہونا.

پِعِیل اور ہِفْعِیل-خوشبودار چیز جلاني.

پُعل اور ہُفْعَل-خوشبودار چیز جلائي جاني.

מִקְטֶרֶת ث خوشبودار چیزوں کے جلانے کي قربانگاہ.

מְקַטֶּרֶת ث اور מִקְטָר م خوشبودار چیز.
מְקַטֵּר خوشبودار چیز کا جلانےوالا.
קְטֹרֶת اور קְטוֹרָה ث خوشبودار چیز.
קִיטוֹר م ۱-دُھواں. ۲-بخارات.
מִקְטֶרֶת ث خوشبودان.
מִקְטָר م خوشبودار چیز.

۲ **קטר** قل ۱-باندھنا. ۲-چھت پاٹنی.
קֶטֶר م ۱-گانٹھ. ۲-جوڑ کا پٹھا. ۳-پیچیدہ بات.

קִיא ——— קוא.
קַיִט ——— ۱ קוץ.
קִיטוֹר ——— ۱ קטר.
קְיָם | קִים | קַיָּם | קִימָה ——— קום.
קִימוֹשׁ ——— קמשׁ.

קין لوہے سے بنانا.
קַיִן م بھالا.
קִינָה ——— קון.
קַיִץ ——— ۱ קוץ.
קִיצוֹן ——— קצץ.
קִיקָיוֹן م ارنڈي کا درخت. (ماخذ مشتبہ).
קִיקָלוֹן ——— ۲ קלה.

קיר م ۱-دیوار. ۲-قلعہ.
קִיתָרֹס اور קַתְרוֹס م بربط. (ماخذ یوناني).
קַל ——— קלל.
קֹל | קָל ——— קול.

۱ **קלה** قل-بُھوننا.

קָלִי یا קָלִיא م اناج کے بُھنے ہوئے دانے.

١ נִקְלֶה م سوزش.

٢ **קלה** قَل-ہلکا ہونا.

نِفْعَل-حقیر سمجھا جانا.

ہِفْعِیل-حقیر جاننا.

٢ נִקְלֶה حقیر.

קָלוֹן م ١-حقارت. ٢-شرم انگیز فعل. ٣-اندامِ نہانی.

קִיקָלוֹן م یا تو קַלְקָלוֹן کی عوض یعنے نہایت حقارت یا קִיא اور קָלוֹן سے مرکب یعنے حقارت کی قَے.

קלה ١-بُھوننا. ٢-اُبالنا.

קַלַּחַת ث ہانڈی.

קלט قَل ١-سمٹنا. ٢-سمیٹنا.

קָלוּט ناتا-ٹِھنگنا.

מִקְלָט پناہگاہ.

קָלִי | קָלִיא ——— ١ קלה.

קלל قَل ١-ہلکا ہونا. ٢-گھٹ جانا. ٣-حقیر ہونا. ٤-تیز رو ہونا.

نِفْعَل ١-ہلکا ہونا. ٢-آسان ہونا. ٣-ناچیز ہونا. ٤-حقیر سمجھا جانا. ٥-تیزرو ہونا.

پِعِیل-لعنت کرنی.

پُعَل-ملعون ہونا.

ہِفْعِیل ١-ہلکا کرنا. ٢-حقیر جاننا. ٣-حقیرکردینا.

پِلْپِیل ١-ہلانا. ٢-تیز کرنا.

ہِتْپَلْپِیل-آپس میں ہلنا.

קָלַל مجلّى (كيونكه جلا دينے سے چيز هلكي هو جاتي ہے)
۱ קַל ۱-هلكا. ۲-تيزرو.
۲ קַל تيزي سے.
נְקַלָּה ث هلكاپن.
קְלָלָה ث لعنت.
קְלֹקֵל ناچيز.

קלס پعِيل-ٹهٹها كرنا.
هِتْپَعِيل-ٹهٹها كرنا.
קֶלֶס م اور קַלָּסָה ث ٹهٹهے بازي.

۱ **קלע** قَل اور پعِيل-گوپيا پهرانا.
קֶלַע م ۱-گوپيا. ۲-پرده (شايد گوپئے كي صورت كے سبب).
קַלָּע م گوپيا پهرانےوالا.

۲ **קלע** قَل-لكڑي پتهر وغيره كهودنا.
מִקְלַעַת ت كنده‌كاري.
קְלֹקֵל —— קלל.

קלשׁ چهيدنا.
קִלְשׁוֹן م جيلي (گهاس بهوس اُٹهانے كا اوزار).
קָמָה —— קום.
קִמּוֹשׂ —— קמשׂ.

קמח پيسنا.
קֶמַח ث آٹا.

קמט قَل-هاتهه سے پكڑنا.
پُعل-هاتهه سے پكڑا جانا.

קמל قَل-كُملا جانا.

קמץ قَل-هاتھ سے پکڑنا.

קֹמֶץ م ۱-مُٹھي. ۲-مُٹھي بھر.

קמשׂ چھیدنا.

קִמּוֹשׂ اور קִימוֹשׂ اور קִמְּשׂוֹן م ایک قسم کا خاردار پودا.

קֵן ——— קנן.

۱ **קנא** اور ۲ קנה پِعِیل ۱-غیرتمند ھونا. ۲-غیرتمند کرنا.

۳-کسي سے حسد کرنا.

ہِفْعِیل-غیرت پیدا کرني.

קַנָּא اور קַנּוֹא غیّور.

קִנְאָה ث ۱-غیرت. ۲-حسد. ۳-حسد کا باعث.

۱ **קנה** اور ۲ קנא قَل ۱-حاصل کرنا. ۲-کسي چیز پر قابض ھونا. ۳-خصوصاً خریدنا.

نِفْعَل-خریدا جانا.

ہِفْعِیل ۱-کسي چیز پر قابض کر دینا. ۲-کسي کا مقبوض کر دینا.

קִנְיָן م ۱-حصول. ۲-مال.

מִקְנֶה م ۱-مواشي (کیونکہ بني اسرائیل کا یہي خاص مال تھا). ۲-خریداري.

מִקְנָה ث ۱-حصول. ۲-خریداري. ۳-قیمت.

קָנֶה م ۱-نَے. ۲-خصوصاً ایک خوشبودار قسم کي نَے.

۳-ڈنٹھل. ۴-خریب. ۵-ترازو کي ڈنڈي.

۶-شمعدان کي شاخ. (ماخذ مشتبہ).

קַנּוֹא ——— ۱ קנא.

קִנְיָן ——— ۱ קנה.

קִנָּמוֹן م دارچیني. (ماخذ مشتبہ).

י קנן بنانا.

קֵן م ١-آشيانه. ٢-كوٹھڑي.

٢ קִנֵּן پِعِيل اور پُعل-اپنے لئے گھونسلا بنانا.

קֶנֶץ م پھندا. (ماخذ عربي قَنص).

קסם قَل-شگون كرنا.

קֶסֶם م ١-شگون. ٢-شگون كي مزدوري.

מִקְסָם م شگون.

קסס پوعيل-كاٹ ڈالنا.

קֶסֶת ——— קֶשֶׁת.

קַעֲקַע ——— קוּעַ.

קער گہرا ہونا.

קְעָרָה ث ايک قسم كا باسن.

קפא قَل ١-سمٹنا. ٢-سمٹكر بيٹھنا. ٣-جم جانا.

نِفْعَل-سمٹ جانا.

ہِفْعِيل-جمانا.

קִפָּאוֹן م يخ.

קפד قَل-سمٹنا.

پِعِيل ١-سميٹنا. ٢-لپيٹنا.

קְפָדָה م ہلاكت.

קִפֹּד م خارپُشت (جنگلي چوہا).

קפז سمٹنا.

קִפּוֹז م ايک قسم كا سانپ (قَفازه) جو سمٹكر لپكتا ہے.

קפץ قَل ١-سميٹنا. ٢-بند كرنا.

نِفْعَل-سميٹا جانا.

پِعِيل-كودنا (كيونكه سمٹكر كودتے ہيں).

קְיָז ——— קצִין.

קצב قل ١-کاٹ ڈالنا. ٢-کَترنا.

קֶצֶב م ١-شکل (کیونکه اُس کے سبب غیر چیزوں سے انقطاع هوتا ہے). ٢-سرا.

קצה قَل ١-کاٹنا. ٢-هلاک کرنا. ٣-فیصله کرنا. ٤-تمام کرنا.

پِعِیل-کاٹ ڈالنا.

هِفْعِیل-کُھرچ کر نکالنا.

קָצָה ث ١-حد. ٢-کُل (کیونکه جو حد کے اندر هوتا ہے وهي کُل هوتا ہے).

קָצֶה م ١-حد. ٢-آخر. ٣-کُل.

קְצֵה م آخر.

קְצָו م اور קִצְוָה ث حد.

קָצִין م ١-قاضي. ٢-سپهسالار.

קְצָת ث ١-آخر. ٢-کُل.

מִקְצָת ١-آخر کو. ٢-بعض.

קצח کاٹ ڈالنا.

קֶצַח م ایک قسم کا اناج.

קְצִיעָה ——— קצע.

קָצִיר ——— קצר.

קצע قَل ١-کاٹکر نکالنا. ٢-چھیلنا.

هِفْعِیل-کُھرچ کر نکالنا.

پُعل-کاٹکر نکالا جانا.

קְצִיעָה ث ایک قسم کا تج جسکي چھال چھیلي جاتي ہے.

מַקְצוּעָה ث کُدال.

מִקְצוֹעַ م اور מְהֻקְצָעָה ث كونا.

קצף قَل ١-توڑنا. ٢-ٹوٹ پڑنا. ٣-بہت غصہ ہونا.
הִפְעִיל-غصہ دلانا.
קֶצֶף م ١-تنکا. ٢-بڑا غصہ.
קְצָפָה ث شکستگي.

קצץ قَل-کاٹ ڈالنا.
פִּעֵל-کاٹ ڈالنا.
הֻפְעַל-کاٹ ڈالا جانا.

קֵץ م ١-حد. ٢-آخر. ٣-مقصد.
קִיצוֹן (קִצּוֹן کي عوض) جو حد پر ہو.

קצר قَل ١-کاٹنا. ٢-خصوصاً فصل کاٹني. ٣-کٹنا.
٤-چھوٹا ہونا (يعني لمبا نہ ہونا).
פִּעֵל-چھوٹا کرنا.
הִפְעִיל ١-فصل کاٹني. ٢-چھوٹا کرنا.
קָצֵר چھوٹا (يعني لمبا نہيں).
קֹצֶר م چُھٹاپا.
קָצִיר م ١-فصل. ٢-کٹا ہوا کھيت. ٣-فصل
کاٹنےوالا. ٤-شاخ.

קְצָת ——— קצה.
קַר | קֹר ——— קרר.

קרא ١ قَل ١-چِلّانا. ٢-پُکارنا. ٣-بُلانا. ٤-نام رکھنا.
٥-کہنا. ٦-پڑھنا.
נִפְעַל ١-بُلايا جانا. ٢-کہلانا. ٣-نام رکھا جانا.
٤-پڑھا جانا.
פֻּעַל ١-بُلايا جانا. ٢-کہلانا.

קֹרֵא یا קוֹרֵא م تیتر.
קָרִיא بُلایا هوا.
קְרִיאָה ث مَنادي.
מִקְרָא م ۱-بُلاوا. ۲-جماعت. ۳-عیدگاه. ۴-وِرْد پڑهنا.
۲ **קרא** اور **קרה** قَل ۱-ملاقات کرني. ۲-ملنا. ۳-اتفاق هونا.
نِفْعَل ۱-ملاقات کرني. ۲-اتفاق سے هونا.
هِفْعِیل ۱-اتفاق کرانا. ۲-وقوع میں لانا. ۳-چُننا.
پِعِیل-چهت پاٹني (گویا شهتیر ایک دوسریسے ملانے).
לִקְרַאת ۱-کي طرف. ۲-کے سامنے.
קָרֶה م اتفاق.
קוֹרָה ث ۱-شهتیر. ۲-چهت.
קוּרִים م (جمع) مکڑي کا جالا.
קְרִי م ۱-ملاقات. ۲-مقابله.
קֶרֶת اور קִרְיָה ث شهر.
מִקְרֶה م اتفاق.
מְקָרֶה م چَهت.
קרב قَل-نزدیک آنا.
نِفْعَل-نزدیک آنا.
پِعِیل ۱-نزدیک لانا. ۲-نزدیک کرنا. ۳-بهت نزدیک هونا.
هِفْعِیل ۱-نزدیک لانا. ۲-نزدیک کرنا. ۳-پیش کرنا. ۴-ایک جگهه سے هٹانا (کیونکه اُس حال میں دوسري جگهه کے نزدیک کرتے هیں) ۵-نزدیک آنا. ۶-نزدیک هونا.
קָרֵב نزدیک آنےوالا.

קְרָב م لڑائي.
קֶרֶב م ۱-بيچ. ۲-انتڑياں. ۳-دل.
קִרְבָה ث نزديكي.
קָרְבָּן م قرباني.
קָרוֹב قريب.
מִקָּרוֹב ۱-تھوڑے عرصہ تک. ۲-تھوڑے
عرصہ كے بعد.
קַרְדֹּם م كُلھاڑي. (ماخذ مشتبہ).
קרה | קָרָה ——— ۲ קרא.
קָרָה ——— קרר.
קָרוֹב ——— קרב.
קרח قل ۱-چكنا كرنا. ۲-مُونڈنا.
نِفْعَل-مُونڈا جانا.
هِفْعِيل-مُونڈنا.
هُفْعَل-مُونڈا جانا.
קֵרֵחַ جسكے سر كے پيچھے كے بال گرے هوئے هوں.
קָרְחָה ث ۱-چندلاپن (چنديا كے بال گرے هوئے هونا).
۲-سر كے پيچھے كے بال گرے هوئے هونا.
קָרַחַת ث ۱-چندلاپن. ۲-كپڑے كے اُلٹے رُخ رُوئيں كے
اُڑ جانے كا داغ.
קֶרַח م ۱-يخ (چكنائي كے سبب). ۲-بلور.
קֹרַח م اُولے.
קְרִי | קְרִיָה ——— ۲ קרא.
קָרִיא | קְרִיאָה ——— ۱ קרא.
קרם قل ۱-منڈھنا. ۲-منڈھا جانا.

קָרַן ث ۱-سینگ. ۲-کرن‌. ۳-چوٹي.
קרן قَل-اپنے سے کرنیں نکالني.
هِفْعِيل-اپنے سے سینگ نکالنے.

קרס قَل-جُهکنا.
קֶרֶס م آنکڑا.
קַרְסֹל م ٹخنا.

קרע قَل ۱-پهاڑنا. ۲-کاٹ ڈالنا. ۳-کاٹکر نکالنا.
۴-لعن‌طعن کرني.
קֶרַע م چیتهڑا.

קרץ قَل ۱-پهاڑنا. ۲-دانت سے کاٹنا. ۳-مٹکانا.
پُعَل-توڑا جانا.
קֶרֶץ م ٹکڑا ۱ (אכל קְרָצִים چُغلي کهاني).
קֶרֶץ م هلاکت.

קַרְקַע م ۱-گهر کي زمین. ۲-تہہ. (ماخذ مشتبہ).

קרר ٹهنڈا هونا.
קַר ۱-ٹهنڈا. ۲-مُطمئن.
קֹר م اور קָרָה ث ٹهنڈ.
מְקֵרָה ث هوادار هونا.

קרש کاٹنا.
קֶרֶשׁ م ۱-تختہ. ۲-خصوصاً جهاز کا.

קֶרֶת ——— קרה.

קשה گول کرنا.
קְשָׂה اور קַשְׂוָה اور קֶסֶת ث پیالہ.
קַשְׂקֶשֶׂת ث چهلکا.

קשט بانٹنا.

קְשִׂיטָה ث سونے چاندي کا ایک خاص وزن جو سکہ کے کام میں آتا تھا.

קַשׁ ——— קשש.

קִשְׁא ——— ١ קשה.

קשב قَل اور هِفْعِيل ١-کان لگاکر سُنّا. ٢-غور سے سُنّا.

קַשָּׁב اور קַשֻּׁב ١-کان لگاکر سُننےوالا. ٢-غور سے سُننےوالا.

קֶשֶׁב م غور.

١ **קשה** قَل ١-سخت هونا. ٢-مُشکل هونا.

نِفْعَل-سختي اُٹھاني.

پِعِيل-سخت درد اُٹھانا.

هِفْعِيل ١-سخت کرنا. ٢-مُشکل کرنا. ٣-مُشکل سے کوئي کام کرنا.

קָשֶׁה ١-سخت. ٢-قائم. ٣-ضدّي. ٤-اُداس. ٥-زبردست. ٦-مُشکل.

קְשִׁי م سختي.

קִשֻּׁא م ککڑي (کیونکہ ذرا سخت هوتي ہے).

١ מִקְשָׁה ککڑي کا کھیت.

٢ **קשה** گول کرنا.

מִקְשֶׁה م اور ٢ מִקְשָׁה ث خراد کے کام کي چیز.

קשח قَل-سخت هونا.

هِفْعِيل ١-سخت کرنا. ٢-سختي سے پیش آنا.

קשט بانٹنا.

קֹשֶׁט اور קשְׁטְ اور קְשׁוֹט م ١-انصاف. ٢-حق.

קְשִׁי ——— ١ קשה.

קשר قَل ١-باندھنا. ٢-سازش کرني.

נִפְעַל ۱-باندھا جانا. ۲-تيار هو جانا.

פִּעֵל ۱-باندھنا. ۲-باندھ لينا.

הִתְפַּעֵל-سازش كرني.

קֶשֶׁר م سازش.

קִשֻּׁר م عورت كي ايک قسم كي پيٹي.

קָשׁוּר اور מְקֻשָּׁר مضبوط.

קשש قل-جمع كرنا.

פּוֹעֵל-جمع كرنا.

הִתְפּוֹעֵל-اپنے دل کے خيالات وغيره كو جمع كرنا.

קַשׁ م اناج کے كٹے هوئے سوكھے ڈنٹھل (بچالي).

קֶשֶׁת | קַשְׁתּ ——— קוש.

קַתְרוֹס ——— קִיתָרוֹס.

ר

ראה قل ۱-ديكھنا. ۲-جينا. ۳-(בְּ کے ساتھ) ديكھ لينا. ۴-حقارت سے ديكھنا. ۵-كسي كي طرف توجه كرني. ۶-كسي كي خبر ليني. ۷-مُهيا كرنا. ۸-چُن لينا. ۹-ملاقات كرني. ۱۰-كسي بات كا لحاظ كرنا. ۱۱-تجربه كرنا.

נִפְעַל ۱-ديكھا جانا. ۲-دكھائي دينا. ۳-بندوبست كيا جانا.

פֻּעַל-ديكھا جانا.

הִפְעִיל ۱-دكھانا. ۲-تجربه كرانا.

הֻפְעַל-كسي كو دكھايا جانا.

הִתְפַּעֵל-ایک دوسرے کو دیکھنا.
רָאָה ث ایک قسم کا دُور تک دیکھنےوالا شکاري پرند.
רֹאֶה م ١-دیکھنےوالا. ٢-خصوصاً رویاؤں کا دیکھنےوالا.
٣-رویا.
רְאוּת اور רְאִית ث نظر.
רְאִי م آئینه.
רֳאִי م ١-نظر. ٢-انگشت‌نما.
רֵו (רְאִו کي عوض) م صورت.
מַרְאֶה م ١-نظر. ٢-وہ چیز جس‌پر نظر پڑے. ٣-صورت.
מַרְאָה ث ١-رویا. ٢-آئینه.
אֶלֹהַּ (אָרו کے عوض اور یہہ רְאוּ کي عوض) دیکھو.
רְאֵים —— ראם.
רִאשׁוֹן —— ראש.
ראם بلند هونا.
רְאֵם یا רְאֵים اور רֵים یا רֵם م جنگلي بهینسا.
רָאם —— רום.
רָאשׁ ا ٢ רֵאשׁ —— ריש.
ראש اور רוֹשׁ (جمع רָאשִׁים) (ر ١ רֵאשׁ) م ١-سر. ٢-سردار.
٣-سرا. ٤-چوتي. ٥-عُمدہ حصه. ٦-اعلیٰ
مقام. ٧-مجموعه. ٨-کُل. ٩-غول. ١٠-ابتدا.
١١-آقا. ١٢-پوست کا درخت.
רֵאשָׁה ث ابتدا.
רֹאשָׁה ث چوتي.
רִאשׁוֹן اور רִאישׁוֹן اور רִישׁוֹן اور רִאשֹׁנִי پهلا.
רִאשֹׁנָה پهلے.

רֵאשִׁית یا רֵשִׁית ث ١-ابتدا. ٢-پہلا زمانہ. ٣-پہلا حال. ٤-کسي کا جو حصہ پہلے ہاتھ لگے. ٥-خصوصاً زمین کے حاصلات میں سے. ٦-کسي چیز کا عُمدہ تر حصہ.

١ מְרַאֲשׁוֹת اور מְרַאֲשֹׁת ث (جمع) سرہانا.

٢ מְרַאֲשׁוֹת سرہانے.

רַב | רֹב ——— רבב.

רָב ——— ריב.

١ **רבב** قل ١-بہت ہو جانا. ٢-بہت ہونا. ٣-تیر چھوڑنا (شاید اسواسطے کہ بہت سے تیر ایک هي وقت چھوڑے جاتے هیں).

רֹב م ١-کثرت. ٢-بڑائي.

רַב ١-بہت. ٢-بس. ٣-بڑا. ٤-سردار. ٥-تیر.

רַבָּה ١-بہت. ٢-بس.

١ רַבְרַב بڑا.

٢ רַבְרַב اور רַבְרְבָן م سردار.

רְבָבָה ث دس ہزار کا مجموعہ.

٢ רבב دس ہزار ہو جانا.

רִבּוֹ یا רִבּוֹא یا רִבֹּא ث دس ہزار کا مجموعہ.

רְבִיבִים م (جمع) مِنہہ (بُوندوں کي کثرت کے سبب).

רבד قل ١-بچھانا. ٢-باندھنا.

רָבִיד م طوق.

מַרְבַד م بچھونا.

רבה قل ١-بہت ہو جانا. ٢-بہت ہونا. ٣-بڑا ہو جانا. ٤-بڑا ہونا.

پعِيل ١-بڑھانا. ٢-پالنا.
هِفْعِيل ١-کوئي کام بہت کرنا. ٢-بڑھانا. ٣-بہت ٹھہرانا. ٤-بہت رکھنا.
הַרְבֵּה اور הַרְבּוֹת کثرت سے.
רִבּוֹ ث بڑائي.
אַרְבֶּה م ٹدّي (کیونکه کثرت سے ھوتي ہے).
מִרְבָּה ث بھرپوري.
מַרְבֶּה م ١-کثرت. ٢-روز افزوني.
מַרְבִּית ث ١-کثرت. ٢-بڑائي. ٣-اکثر. ٤-اولاد. ٥-سُود.
תַּרְבּוּת ث اولاد.
תַּרְבִּית ث سُود.
רִבּוֹ | רְבִיבִים ——— רבב.
רִבּוֹ ——— רבה.
רָבִיד ——— רבד.
רְבִיעִי | רְבִיעִי ——— רָבַע.
רבך قَل-ڈبونا.
١ **רבע** قَل ١-لیٹ جانا. ٢-همِبستر هونا.
هِفْعِيل-نر کو ماده پر چھوڑنا.
١ רֶבַע م لیٹنا.
רֶבַע اور **אַרְבַּע** ث (م אַרְבָּעָה) بصیغه واحد. چار.
بصیغه تثنیه. چھارچند.
بصیغه جمع. چالیس.
٢ רֶבַע م ١-چوتھا حصه. ٢-چاروں سمتوں میں سے ایک.
רֹבַע م چوتھا حصه.

רִבֵּעַ م پوتے یا نواسے کي اولاد میں سے ایک.
רְבִיעִי اور רְבִיעִי چوتھا.
۲ רבע قَل اور پُعل-مربع ہونا.
רבץ قَل ۱-چار پایوں کي طرح بیٹھنا. ۲-شیر کي طرح کمین میں بیٹھنا. ۳-قرار پانا. ۴-بر قرار رهنا.
هِفْعِیل ۱-بٹھانا (چار پایوں کو). ۲-دیوار میں پتھر لگانا.
רֵבֶץ م ۱-چار پایوں کے بیٹھنے کا مقام. ۲-آرام گاه.
מַרְבֵּץ م چار پایوں کے بیٹھنے کا مقام.
רבק باندھنا.
מַרְבֵּק م اصطبل.
רַבְרַב | רַבְרְבָן ——— רבב.
רגב ڈھیر کرنا.
רֶגֶב م ڈھیلا.
רגז قَل ۱-هلنا. ۲-کانپنا. ۳-غصہ ہونا. ۴-گھبرانا.
هِفْعِیل ۱-کنپانا. ۲-غصہ دلانا. ۳-گھبرا دینا.
هِثْپَّعِیل-جوش و خروش سے کام کرنا.
רֹגֶז م ۱-گھبراهٹ. ۲-غصہ. ۳-گڑگڑاهٹ. ۴-جوش و خروش.
רְגַז م غصہ.
רַגָּז کانپنے والا.
רָגְזָה ث تھرتھراهٹ.
אַרְגָּז م ایک صندوق جو گاڑیکے ایک طرف لٹک کر هلتا ہے.
רֶגֶל اور רֶגֶל ث ۱-پانو. ۲-نقشِ قدم. ۳-روانی. ۴-دفعہ.
לְרֶגֶל پیچھے.

רגל قل ۱-چلنا. ۲-گھومتے پھرنا. ۳-چغلي کھاني. ۴-کپڑے دھونے (کیونکه دھوبي پانو سے روندکر دھوتے تھے).

پِعیل ۱-گھومتے پھرنا. ۲-چغلي کھاني. ۳-جاسوسي کرني.

ہِفعِیل-هاتھ پکڑکر چلانا.

רֹגֵל م دھوبي.

רַגְלִי م پیادہ سپاهي.

۱ מַרְגְּלוֹת ث (جمع) پائنتي.

۲ מַרְגְּלוֹת پائنتیوں.

۱ רגם قل ۱-ڈھیر کرنا. ۲-خصوصاً پتھرونکو. ۳-پتھر مارنا. ۴-سنگسار کرنا.

רִגְמָה ث ۱-پتھروں کا ڈھیر. ۲-دیوار.

מַרְגֵּמָה ث پتھروں کا ڈھیر.

۲ רגם ہِفعِیل ۱-پتھر پھینکنا. ۲-خصوصاً پار پھینکنا. ۳-ترجمه کرنا.

ہُفعَل-ترجمه کیا جانا.

רגן قل اور نِفعَل-کُڑکُڑانا.

רגע قل ۱-ڈرانا. ۲-دھمکاکر چپ چاپ کر دینا. ۳-ڈر جانا. ۴-سمٹ جانا. ۵-بند هو جانا. ۶-کانپنا.

نِفعَل-چپ چاپ هو جانا.

ہِفعِیل ۱-چپ چاپ کر دینا. ۲-آرام دینا. ۳-آرام سے رهنا. ۴-آنکھیں مٹکاني.

רָגֵעַ چپ چاپ.

מַרְגּוֹעַ م اور מַרְגֵּעָה ث آرامگاه.
١ רֶגַע م ١-آنکھوں کا مٹکانا. ٢-لمحه.
٢ רֶגַע ناگہاں.
רְגָעִים ١-ہردم. ٢-ناگہاں.

רגשׁ قَل-ہُلڑ مچانا.
ہِفْعِیل-شورغُل کے ساتھ اکٹھے دوڑنا.
רֶגֶשׁ م רִגְשָׁה ث بھیڑ.

רדד قَل-پٹک دینا.
ہِفْعِیل ١-پھیلانا. ٢-منڈھنا.
רְדִיד م ایک قسم کا ڈھیلا اور مہین کپڑا.

רדה قَل ١-روندنا. ٢-غالب ہونا. ٣-حکومت کرني.
٤-قبضه میں لانا.
پِعِیل-کُچل ڈالنا.
ہِفْعِیل-قابض کرنا.
רְדִיד ——— רדד.

רדם قَل-خرّانٹے لینا. [پڑنا.
نِفْعَل ١-بھاري نیند میں سونا. ٢-حیران ہوکر گر
תַּרְדֵּמָה ث بھاري نیند.

רדף قَل ١-کسي کا پیچھا کرنا. ٢-رگیدنا. ٣-بھگانا.
نِفْعَل ١-رگیدا جانا. ٢-بھگایا جانا.
پِعِیل ١-کسي کي پیروي کرني. ٢-رگیدنا.
پُعَل-پراگنده ہونا.
ہِفْعِیل-رگیدنا.
ہُفْعَل-رگیدا جانا.
מֻרְדָּף رگیدا ہوا.

רהב قَل ١-همت باندهني. ٢-سختي كرني. ٣-زور ڈالنا.
هِفْعِيل ١-همت بندهاني. ٢-زور ڈالنا.
רַהַב م ١-غرور. ٢-مصر كا ايک نام اُسکے غرور کے سبب.
רָהָב مغرور.
רַהַב م فخر كا باعث.

רהט بهنا.
רַהַט م ١-نالي. ٢-كاكُل.
רָהִיט م خاتم بندي كي چهت (گويا اُس ميں نالياں سي پڙي هوتي هيں).

רהם بهيڑ لگاني.
רָהָם م ١-بهيڑ. ٢-كثرت.
אַבְרָהָם كثرت كا باپ.

רוֹ —— ראה.

רוד قَل ١-آواره پهرنا. ٢-ڈهونڈنا.
هِفْعِيل ١-آواره پهرنا. ٢-جُوا هلانا (بيل كا).
מָרוּד م ١-آواره پهرايا هوا آدمي. ٢-آواره پهرائے هوئے كا حال.

רוה قَل-پيٹ بهر كر پينا.
پِعِيل ١-پيٹ بالكل بهر كر پينا. ٢-پلاكر بالكل سير كرنا.
هِفْعِيل-سيراب كرنا.
רָוֶה سيراب.
רְוָיָה ث سيرابي.
רִי م سيرابي.

רוח قَل ١-دم لينا. ٢-هوادار هونا. ٣-آرام هونا.

پُعل-هوادار هونا.

هِفْعِيل ۱-سونگهنا. ۲-سمجهه لينا. ۳-خوش هونا.

רֶוַח م ۱-فاصله. ۲-چهٹكارا.

רְוָחָה ث ۱-سانس لينا. ۲-دم لينے كا وقت.

רוּחַ ث ۱-دم. ۲-جان. ۳-روح. ۴-غصه. ۵-هوا. ۶-آسمان كي ايک طرف. ۷-بطالت.

רַחַת ث پهٹكنے كا پنكها.

רֵיחַ م بُو.

רום قَل ۱-بلند هونا. ۲-اُٹهنا. ۳-پيدا هونا.

پِعلِيل ۱-بلند كرنا. ۲-پالنا. ۳-بڑهانا. ۴-بنانا. ۵-بلندي پر ركهنا. ۶-كسيكي تعظيم كرني.

پُعلَل ۱-بلند كيا جانا. ۲-اپنے تئيں بلند كرنا.

هِفْعِيل ۱-بلند كرنا. ۲-كهڑا كرنا. ۳-اُٹهانا. ۴-اُٹها لے جانا. ۵-چڑهانا. ۶-بخش دينا.

هُفْعَل-اُٹها ديا جانا.

هِتْپَعلِيل-اپنے تئيں بلند كرنا.

רוּם اور רוֹם م بلندي.

רוֹמָה بلند نظري سے.

רוֹמֵם م اور רוֹמְמָה ث تعظيم.

רוֹמְמוּת ث بلند هونا.

רָם يا רָאם ۱-بلند. ۲-مشكل.

רָמָה ث بلند مقام.

רָמוּת ث ڈهير.

מָרוֹם م ۱-بلندي. ۲-بلند مقام. ۳-بلند نظري. ۴-حق تعالىٰ. ۵-اشراف لوگ.

תְּרוּמָה اور תְּרוּמִיָּה ث ١-هديه. ٢-خصوصاً قرباني.
٣-خصوصاً ايک قسم کي قرباني جو آؤر چيزوں ميں سے اُٹھاکر گذراني جاتي تھي.

רוע نِفعَل ١-شور مچانا. ٢-بُرا هونا. ٣-دُکھ اُٹھانا.
هِفعِيل ١-بلند آواز سے چلّانا. ٢-ترئي بجانا.
٣-خصوصاً برانگيختہ کرنيوالي آواز سے ترئي [بجانا.
پُعلل-بلند آواز سے چلّايا جانا.
هِتپَعليل-خوشي سے للکارنا.

١ רֵעַ م شور.

תְּרוּעָה ث ١-خوش آوازي. ٢-للکارنا. ٣-ترئي کي آواز. ٤-خصوصاً ترئي کي برانگيختہ کرنےوالي آواز.

רוף قَل-پيس ڈالنا.
پُعلل-زور سے هلايا جانا.
רִיפוֹת ث (جمع) اناج کے کُچلے هوئے دانے.
תְּרוּפָה ث ١-سفوف. ٢-کوئي دوا.

١ רוץ قَل-دوڑنا.
پعليل-دوڑنا.
هِفعِيل ١-دوڑانا. ٢-جلدي لانا.
רָץ م ١-ڈاک کا هرکاره. ٢-پياده.
מֵרוֹץ م دوڑ.
١ מְרוּצָה ث دوڑ.

٢ רוץ قَل ١-توڑنا. ٢-کسي پر ظلم کرنا.
نِفعَل ١-توڑا جانا. ٢-مظلوم هونا.
٢ מְרוּצָה ث ظلم.

רוק قَل ١-اُنڈيلا جانا. ٢-خالي هو جانا.
هِفْعِيل ١-اُنڈيل دينا. ٢-بهيج دينا. ٣-كهينچ كر نكالنا. ٤-خالي كر دينا.
هُفْعَل-اُنڈيلا جانا.
١ רִיק ١-خالي. ٢-باطل.
٢ רִיק م ١-خلا. ٢-بُطلان.
٣ רִיק اور לְרִיק بےفائدہ.
רֵיק يا רֵק ١-خالي. ٢-باطل. ٣-مُفلس. ٤-ناقص.
רֵיקָם ١-خالي هاتهه. ٢-بےفائدہ. ٣-بےسبب.

רור قَل-بهنا.
רִיר م تهوك.

רוש —— ראש.

רוש قَل-مُفلس هونا.
هِتْپَعلِيل-اپنے تئيں مُفلس كر دينا.
רָשׁ يا רָאשׁ مُفلس.
רֵישׁ اور רִישׁ اور ٢ רֵאשׁ م مُفلسي.
רָז م راز. (ماخذ فارسي).

רזה قَل ١-پتلا كر دينا. ٢-دُبلا كر دينا.
نِفْعَل-دُبلا هو جانا.
רָזֶה ١-پتلا. ٢-دُبلا.
١ רָזוֹן م ١-پتلاپن. ٢-دُبلاپا. ٣-تپِ دق.
רְזִי م هلاكت.
٢ רָזוֹן —— רזן.

רזח بلند آواز سے چلّانا.
מַרְזֵחַ م بڑي چلاهٹ.

רזם قَل-پلک جھپکانا.

רזן قَل ۱-وزني هونا. ۲-شريف هونا.

רֹזֵן اور ۲ רָזוֹן م سردار.

רחב قَل-کُشادہ هونا.

نِفْعَل-کُشادہ هونا.

هِفْعِيل ۱-چوڑا کرنا. ۲-کُشادہ کرنا. ۳-جگہہ ديني.

۴-رهائي ديني. ۵-پسارنا. ۶-کُشادہ هونا.

רָחָב ۱-چوڑا. ۲-کُشادہ. ۳-پُھولا هوا.

רַחַב م کُشادہ جگہہ.

רֹחַב م چوڑان.

רְחֹב يا רְחוֹב م اور ث ۱-کُشادہ جگہہ. ۲-خصوصاً شهر کے دروازہ کے سامنے کُشادہ جگہہ. ۳-سڑک.

מֶרְחָב م ۱-کُشادگي. ۲-آزادي.

רחה پيسنا.

רֵחֶה م بصيغہ تثنيہ. چکّي.

רַחוּם ——— רחם.

רָחוֹק ——— רחק.

רחט بهنا.

רָהִיט م خاتم بندي کي چهت (کيونکہ اُس ميں ناليان سي پڑي هوتي هيں).

רָחִיק ——— רחק.

רָחֵל ث بهيڑ.

רחם قَل ۱-پيار کرنا. ۲-خصوصاً اِس طرح پيار کرنا جس طرح اپنے بچّہ کو کرتے هيں.

پِعِيل-رحم کرنا.

پُعل-مَرحوم هونا. [کرتا ہے۔
רָחָם م ایک قسم کا پرند جو اپنے بچّوں کو بہت پیار
רַחַם م ۱-رِحم. ۲-عورت.
רַחֲמָה ث عورت.
רֶחֶם م رِحم. [۳-رَحم.
רַחֲמִים (ر רַחֲמִין) م (جمع) ۱-انتڑیاں. ۲-بڑا پیار.
רַחוּם رَحمٰن.
רַחֲמָנִי رحم‌دل.
רחף قَل-تهرتهرانا. [لینا.
پِعِیل-مادہ پرند کا اپنے بچّوں کو پروں‌سے پیٹ کے تلے
רחץ قَل ۱-دهونا. ۲-اپنا بدن دهو لینا.
پُعل-دهویا جانا.
هِتْپَعِیل ۱-اپنا بدن دهو لینا. ۲-بهروسا کرنا یعني
اوروں سے هاتهہ دهوکر ایک هي شخص سے
کام رکهنا.
רַחְצָה ث ۱-شوئیدگي. ۲-دهونے کي جگهہ.
רחק قَل ۱-دُور هو جانا. ۲-دُور هونا.
نِفْعَل-دُور کیا جانا.
پِعِیل-دُور کر دینا.
هِفْعِیل ۱-دُور کر دینا. ۲-کوئي کام دُور جگهہ میں
کرنا. ۳-دُور هو جانا.
רָחֵק دُور هونےوالا.
۱ רָחוֹק اور רַחִיק دُور.
۲ רָחוֹק م ۱-دُور جگهہ. ۲-قدیم زمانہ. ۳-زیادہ.
הַרְחֵק دُور جگهہ میں

מֶרְחָק م دُور جگہ۔

רחש قَل-اُبلنا۔

מַרְחֶשֶׁת ث دیگ۔

רַחַת ——— רוח.

רטב قَل-گیلا ہونا۔

רָטֹב تر و تازہ۔

רטפש پُعلل-پنپنا۔

רטט تھرتھرانا۔

רֶטֶט م دہشت۔

רטש پِعِیل-پٹک دینا۔

پُعل-پٹک دیا جانا۔

רִי ——— רוה.

ריב قَل ۱-جھگڑنا۔ ۲-لڑنا۔ ۳-مُباحثہ کرنا۔ ۴-مقدمہ کرنا۔

ہِفْعِیل-مقدمہ کرنا۔

רִיב یا רִב م ۱-جھگڑا۔ ۲-مقدمہ۔

יָרִיב م مقدمہ میں مخالف۔

יָרֵב م ۱-مدعي۔ ۲-مُنتقم۔

מְרִיבָה ث جھگڑا۔

רֵיחַ ——— רוח.

רֵים ——— ראם.

רֵיעַ ——— רעה.

רִיפוֹת ——— רוף.

רִיק | רֵיק | רֵיקָם ——— רוק.

רִיר ——— רור.

רִישׁ | רֵישׁ ——— רוש.

רִישׁוֹן ——— ראשׁ.

רַךְ | רֹךְ ——— רכך.

רכב قَل-سوار هوکر جانا.

هِفْعِيل ١-سوار کرکے چلانا. ٢-گاڑي پر چڑھانا.
٣-کسي چيز پر چڑھانا. ٤-گاڑي ميں جوتنا.

רֶכֶב م ١-سواروں کا دستہ. ٢-سواري کے جانوروں کا خيل. ٣-گاڑي. ٤-چکّي کا اوپر کا پاٹ.

רַכָּב م ١-سوار. ٢-گاڑيبان.

רִכְבָּה ث سواري.

רְכוּב م گاڑي.

מֶרְכָּב م اور מֶרְכָּבָה ث ١-گاڑي. ٢-گاڑي کي گدّي.

אַרְכּוּבָה ث گھٹنا.

רְכוּשׁ ——— ١ רכש.

רָכִיל ——— רכל.

רכך قَل ١-نرم هونا. ٢-نازپروردہ هونا. ٣-مُلائم هونا.

نِفْعَل ١-نرم هو جانا. ٢-بُزدل هو جانا.

پُعَل-نرم کيا جانا.

هِفْعِيل-نرم کر دينا.

רַךְ ١-نرم. ٢-نازک. ٣-مُلائم.

רֹךְ م نرمي.

מֹרֶךְ م ١-نرمي. ٢-بُزدلي.

רכל قَل ١-گھومتے پھرنا. ٢-سوداگري کرني.

רְכֻלָּה ث سوداگري.

רָכִיל م چغلي.

מַרְכֹּלֶת ث تجارت‌گاہ.

רכס قل-باندھنا.

רֶכֶס م ناھموار جگہ (گویا بندھي ھوئي-کُھلي نہیں).

רֹכֶס م سازش.

۱ **רכשׁ** قل-حاصل کرنا.

רְכֻשׁ یا רְכוּשׁ م مال.

۲ **רכשׁ** تیزرو ھونا.

רֶכֶשׁ م ایک قسم کا عمدہ گھوڑا.

רָם ——— רום.

רֵם ——— ראם.

רמה اور רמא قل ۱-پھینکنا. ۲-چھوڑنا (تیر وغیرہ کا).
۳-رکھنا. ۴-مقرر کرنا.

פִּעֵל ۱-فریب دینا (گویا گرا دینا). ۲-حوالہ کرنا.

הִתְפַּעֵל-پھینک دیا جانا.

۱ רְמִיָּה ث ۱-سُستي (گویا ھاتھ پیر چھوڑ دینا). ۲-فریب.

۲ רְמִיָּה سُستي سے.

מִרְמָה ث فریب.

תָּרְמָה اور תַּרְמִית ث فریب.

רָמָה ——— רום.

רִמָּה ——— ۲ רמם.

רִמּוֹן م انار. (ماخذ مشتبہ).

רָמוּת ——— רום.

רמח تیر وغیرہ چھوڑنا.

רֹמַח م بھالا.

רְמִיָּה ——— רמה.

רמך کسي کي کمر پتلي ھوني.

רִמְּכָה ث گھوڑي.

۱ רמם قَل-بلند ھونا.
نِفْعَل-اُٹھ جانا.

۲ רמם سڑنا.

רִמָּה ث ۱-جو کیڑا سڑاند سے پیدا ھوتا ہے. ۲-ایسے کیڑوں کا مجموعہ.

רמס قَل ۱-روندنا. ۲-کُچل ڈالنا.
نِفْعَل-کُچلا جانا.
מִרְמָס م کُچلي ھوئي چیز.

רמש قَل ۱-رینگنا. ۲-چلنا.
רֶמֶשׂ م ۱-رینگنےوالا جانور. ۲-ایسے جانوروں کا مجموعہ. ۳-سب قسموں کے جانور.

רֹן | רִנָּה ——— רנן.

רנה قَل-کھڑکھڑانا.

רנן قَل ۱-سائیں سائیں کرنا. ۲-خوش‌آوازي کرني. ۳-افسوس سے چلّانا.
پِعِیل ۱-خوشي سے چلّانا. ۲-بلند آواز سے کسي کي تعریف کرني.
پُعَل-خوشي سے چلّایا جانا.
ھِفْعِیل ۱-خوشي سے چخوانا. ۲-خوشي سے چلّانا.
ھِتْپُوعِیل-خوشي سے چلّانا.
רְנָנָה ث ۱-خوش‌آوازي. ۲-شترمُرغ.
רִנָּה ث ۱-خوشي کي بلند آواز. ۲-افسوس کي بلند آواز.
רֹן م خوشي کي بلند آواز.

רְסִים ——— ١ רסס.

רסן باندهنا.

רֶסֶן م ١-لگام. ٢-راس. ٣-سواري كے جانوروںكا جبڑا.

١ **רסס** قَل-بهگونا.

רְסִיס م اُوس كي ايک بُوند.

٢ **רסס** توڑنا.

רְסִיסִים م (جمع) ويرانه.

רַע | רֹעַ ——— רעע.

١ רֵעַ ——— רוע.

٢ רֵעַ ——— רעה.

רעב قَل ١-بُهوكا هونا. ٢-قحط ميں مُبتلا هونا.

הִפְעִיל ١-بُهوكا كرنا. ٢-بُهوكا رهنے دينا.

רָעָב م ١-بُهوک. ٢-قحط.

רָעֵב بُهوكا.

רְעָבוֹן م قحط.

רעד قَل كانپنا.

רַעַד م اور רְעָדָה ث كنپكپي.

רעה قَل ١-چوپاني كرني. ٢-رعايت كرني. ٣-كهلانا. ٤-چَرنا. ٥-كها جانا. ٦-كسي چيز يا شخص سے خوش رهنا. ٧-چاهنا.

פִּעֵיל-كسي سے دوستي ركهني.

הִפְעִיל-چوپاني كرني.

הִתְפַּעֵיל-صحبت ركهني.

רֵעֶה م رفيق.

רֵעָה ث سَهيلي.

۲ רֵעַ یا רֵיעַ م ۱-رفیق. ۲-همسایه. ۳-همجنس.
۴-دوسرا. ۵-خواهش. ۶-خیال.
רֵעָה ث پیاري.
רְעִי م چراگاه.
רֹעֶה اور ۱ רֹעִי م چوپان.
۲ רֹעִי چوپان سے متعلق.
רְעוּת ث ۱-همسائي. ۲-دوسري. ۳-شوق. ۴-خواهش.
רַעְיוֹן م ۱-شوق. ۲-خواهش. ۳-خیال.
מֵרֵעַ م دوست.
מִרְעֶה م ۱-چراگاه. ۲-چارا. ۳-کهانے کي جگهه.
מַרְעִית ث ۱-چراگاه. ۲-گلّه.
רָעָה ——— רעע.
רֹעָה ——— רעע.

רעל هُفْعَل-کانپنا.
רַעַל م تهرتهراهت.
רְעָלָה ث نقاب (کیونکه هوا میں تهرتهراتا ہے).
תַּרְעֵלָה ث ڈگمگاهت.

רעם قَل ۱-شور کرنا. ۲-کانپنا.
هِفْعِیل ۱-گرجنا. ۲-غصه دلانا.
רַעַם م ۱-شور غُل. ۲-گرج.
רַעְמָה ث ۱-تهرتهراهت. ۲-ایال.

רען سرسبز هونا.
רַעֲנָן ۱-سرسبز. ۲-اقبال مند.

רעע قَل ۱-شور مچانا. ۲-توڑنا. ۳-توڑنا. ۴-بُرا هونا.
۵-اُداس هونا.

پِعِیل-توڑ ڈالنا۔ [پہنچانا۔

هِفْعِیل ۱-بُرا کر دینا۔ ۲-بُرائي کرني۔ ۳-نقصان

هِتْپوعیل-ٹوٹ جانا۔

۱ רַע ۱-بُرا۔ ۲-مُضر۔ ۳-اُداس۔

۲ רַע م بدي۔

רֹעַ م ۱-بدي۔ ۲-بدحالي۔ ۳-بدصورتي۔ ۴-اُداسي۔

רָעָה ث ۱-بُرائي۔ ۲-بدي۔ ۳-بلا۔

רֹעָה ث شکستگي۔

רעף قَل-ٹپکنا۔

هِفْعِیل-ٹپکانا۔

רעץ قَل ۱-توڑ ڈالنا۔ ۲-کسي پر ظلم کرنا۔

רעשׁ قَل ۱-کانپنا۔ ۲-جَھڑجھڑانا۔

نِفْعَل-کنپایا جانا۔

هِفْعِیل ۱-کنپانا۔ ۲-کُدانا۔

רַעַשׁ م ۱-کنپکپي۔ ۲-زلزله۔ ۳-شورغُل۔ ۴-هلایا جانا۔

۱ **רפא** اور ۲ רפה قَل ۱-مرمت کرني۔ ۲-باندهنا (زخم وغیره کا)۔ ۳-تندرست کر دینا۔ ۴-بحال کرنا۔ ۵-بحالي هوني۔

نِفْعَل ۱-مرمت کي جاني۔ ۲-تندرست هو جانا۔ ۳-تندرستي هو جاني۔ ۴-بحال هو جانا۔

پِعِیل ۱-مرمت کرني۔ ۲-تندرست کر دینا۔ ۳-بحال کرنا۔ ۴-تندرست کرانا۔

هِتْپَعِیل-اپنے تئیں تندرست کرانا۔

רְפָאָה ث دوا۔

רִפְאוּת ث تندرستي۔

۱ מַרְפֵּא اور מַרְפֵּה م ۱-تندرستي. ۲-تازگي. ۳-بحالي.
۴-علاج.] רָפָא ——— ۱ רפה.

רפד قل-بچھانا.
پِعِیل ۱-بچھانا. ۲-سنبھالنا.
רְפִידָה ث تیکن.
רַפְסֹדָה ث بیڑا (لکڑیوں کا).

۱ **רפה** اور ۲ **רפא** قل ۱-گرا دینا. ۲-گرنے دینا. ۳-ڈھیلا
ہونا. ۴-ڈھکنا. ۵-بازآنا. ۶-سُست ہونا.
نِفْعَل-سُست ہونا.
پِعِیل ۱-ڈھیلا کرنا. ۲-گرنے دینا.
ہِفْعِیل ۱-گرنے دینا. ۲-باز آنا. ۳-چھوڑنا.
۴-رہنے دینا. ۵-جانے دینا.
ہِتْپَعِیل ۱-سُست ہونا. ۲-بُزدل ہونا.
רָפֶה ۱-سُست. ۲-کمزور.
רָפָא م مُردہ کي روح (کیونکہ وہ کمزور سمجھي جاتي تھي)
רִפְיוֹן م سُستي.
۲ מַרְפֵּא م حلم.
רְפִידָה ——— רפד.

רפס اور רפש قل ۱-کچلنا. ۲-گدلانا.
نِفْعَل-گدلایا جانا.
ہِتْپَعِیل-اپنے بدن کو کچلوانا.
מִרְפָּשׂ م گدلا پاني.
רַפְסֹדָה ——— רפד.

רפף توڑ لینا.
רֶפֶת م ۱-چرني. ۲-تھان (گھوڑے بیل کا).

רפק قل-سنبھلنا.

רפשׂ —— רפס.

רפשׂ روندنا.

רֶפֶשׁ م کیچڑ.

רֶפֶת —— רפה.

רַץ —— רצץ.

רָץ —— רוץ.

۱ **רצא** قلَ-دوڑنا.

רצד پِعیل-حسد سے تاکنا.

רצה ۲ רצא قل ۱-راضي هونا. ۲-رضامندي سے قبول کرنا.

نِفعَل-رضامندي سے قبول کیا جانا.

پِعیل-راضي کرنا.

هِفعِیل-کسي کا قرض ادا کرکے اُسے راضي کرنا.

هِتپَعِیل-اپنے سے راضي کرنا.

רָצוֹן م ۱-رضامندي. ۲-رضامندي کے ساتھ مقبولیت.
۳-رضامندي کا باعث. ۴-مرضي. ۵-نعمت.

רצח قل-مار ڈالنا.

نِفعَل-مار ڈالا جانا.

پِعیل ۱-سرگرمي سے هلاک کرنا. ۲-خوني هونا.

רֶצַח م ۱-تلوار کا زخم. ۲-لڑائي کے وقت کي للکار.

רצע قل-چھید ڈالنا.

מַרְצֵעַ م سُتالي.

רצף قل ۱-پتھر چُننا. ۲-پتھروں کا فرش بنانا.

רֶצֶף م چولھے کا پتھر.

רִצְפָּה ث ۱-چولھے کا پتھر. ۲-پتھروں کا فرش.

מִרְצֶפֶת ث پتھروں کا فرش.

רצץ قل ۱-توڑنا. ۲-کسي پر ظلم کرنا. ۳-ٹوٹنا.
نِفْعَل-توڑا جانا.
پِعِيل ۱-توڑ ڈالنا. ۲-ظلم زبردستي کرني.
پوعيل-کسي پر ظلم کرنا.
هِفْعِيل-توڑ ڈالنا.
هِثْپوعيل-آپس میں سخت لڑائي کرني.
רַץ م ٹکڑا.

רַק ——— ۱ רקק.

רק ——— רוק.

רק ——— ۲ רקק.

רקב قل-سڑنا.
רָקָב اور רִקָּבוֹן م سڑاند.

רקד قل اور پِعِيل ۱-اُچھلنا. ۲-ناچنا.
هِفْعِيل-نچانا.

רַקָּה ——— ۱ רקק.

רקח قل اور هِفْعِيل ۱-کسي چیز میں مصالح ملانا.
۲-خصوصاً تیل میں.
پُعِيل-مصالح سے بھرا جانا.
רֶקַח م مصالح.
רֹקַח م مصالح کا تیل.
רַקָּח م عطر فروش.
רִקֻּחִים م (جمع) مصالح کے تیل.
מִרְקָח م خوشبودار پودے.
מִרְקַחַת ث ۱-مصالح کا تیل. ۲-اُسکے بنانے کي دیگ.

מִרְקַחַת ث ۱-مصالحے کے تیل کا بنانا. ۲-مصالحے کا تیل.

רָקִיעַ ——— רקע.

רָקִיק ——— ۱ רקק.

רקם قَل ۱-رنگا رنگ کرنا. ۲-خصوصاً رنگا رنگ کپڑا بنانا.

پُعل-رنگا رنگ کپڑے کي طرح حکمت سے بنایا جانا.

רִקְמָה ث ۱-رنگا رنگ چیز. ۲-خصوصاً رنگا رنگ کپڑا.

רקע قَل ۱-مارنا. ۲-کُوٹکر پھیلانا. ۳-پھیلانا.

۴-کچل ڈالنا.

پِعیل ۱-کوٹکر پھیلانا. ۲-مہین پتر سے مَنڈھنا.

پُعل-کوٹکر پھیلایا جانا.

هِفْعِیل-پھیلانا.

רִקֻּעַ م مہین پتر.

רָקִיעַ م فضاے آسمان.

۱ רקק قَل-کوٹکر مہین کرنا.

רַק ۱-پتلا. ۲-دُبلا. ۳-صرف. ۴-بیشک. ۵-لیکن.

רַקָּה ث ۱-کنپٹي. ۲-گال.

רָקִיק م چپاتي.

۲ רקק تھوکنا.

רֹק م تھوک.

רָשׁ ——— רוש.

רשה اجازت پاني.

רִשְׁיוֹן م اجازت.

רֵשִׁית ——— ראש.

רשם قَل-قلمبند کرنا.

רשע قَل ۱-شورغُل مچانا. ۲-شریر ہونا. ۳-شریر ٹھہرنا.

הִפְעִיל ۱-شرير ٹھہرانا۔ ۲-کسي پر غالب آنا۔ ۳-شرارت کرني۔

רָשָׁע ۱-شرير۔ ۲-قصوروار۔

רֶשַׁע م اور רִשְׁעָה ث ۱-شرارت۔ ۲-شرارت کا کام۔

מִרְשַׁעַת ث شرير عورت۔

רשף جلنا۔

רֶשֶׁף م ۱-شعلہ۔ ۲-بجلي۔ ۳-ايسي بيماري کي وبا جس ميں بدن جلتا ہو۔

רשש پوعيل-توڑ ڈالنا۔

پُعل-توڑ ڈالا جانا۔

רֶשֶׁת ——— ירש۔

רַתּוֹק ——— רתק۔

רתח قَل-اُبلنا۔

پعِيل-اُبالنا۔

ہِفْعِيل-اُبالنا۔

پُعل-جوش کھانا۔

רֶתַח م اُبال۔

רתם قَل-جوتنا۔

רֹתֶם م ايک قسم کا جنگلي پودا جو باندھنے کے کام آتا تھا۔

רתק قَل-باندھنا۔

نِفْعَل-کھولا جانا۔

רתֻקָה ث اور רַתּוֹק م زنجير۔

רתת ڈرنا۔

רְתֵת م ۱-دہشت۔ ۲-خداترسي۔

שׂ

שׂאר اُبلنا.

שְׂאֹר م خمير.

שְׂאֵת ——— נשׂא.

שׂבך گونتهنا.

שְׂבָךְ م جالي.

שְׂבָכָה ث ١-جال. ٢-جالي.

שַׂבְּכָא ——— סַבְּכָא.

שׂבע قَل ١-سير هونا. ٢-سيراب هونا.

پِعِيل اور هِفْعِيل-سير كرنا.

שָׂבָע م رزق كي فراواني.

שָׂבֵעַ سير.

שֹׂבַע م اور שָׂבְעָה اور שִׂבְעָה ث سيري.

שׂבר قَل-تاكنا.

پِعِيل ١-كسي كي راه ديكهني. ٢-اُميد كرني.

שֵׂבֶר م اُميد.

שׂגא قَل ١-بڑا هونا. ٢-بهت هونا.

هِفْعِيل ١-بڑا كرنا. ٢-كسي كي تعظيم كرني.

שַׂגִּיא ١-بڑا. ٢-بهت.

שׂגב قَل اور نِفْعَل ١-بلند هونا. ٢-بلندي پر هونا.

پِعِيل-بلندي پر ركهنا.

پُعَل-بلندي پر ركها جانا.

هِفْعِيل-اپنے تئيں بلند كرنا.

מִשְׂגָּב م ۱-بلندي. ۲-بلند جگہ.

שׂגה قَل-بڑھنا.

هِفْعِيل-بڑھانا.

שַׂגִּיא ——— שׂגא.

שׂדד قَل-هموار هونا.

پِعِيل-هينگا پهيرنا (كهيت پر).

שׂדה هموار هونا.

שָׂדֶה اور שָׂדַי م ۱-ميدان. ۲-خشكي. ۳-كهيت. ۴-ديهات. ۵-مُلك.

שׂדר سلسلهوار ركهنا.

שְׂדֵרָה ث سلسله.

שֶׂה م اور ث ايک بهيڑ-يا بكري-يا مينڈها-يا بكرا.

שׂהד شهادت ديني.

שָׂהֵד م گواه.

שָׂהֲדוּתָא ث گواهي.

שׂהר گول هونا.

שַׂהֲרֹן م ايک قسم كا زيور جو پورے چاند كے همشكل هوتا تها.

שׂוֹבֵךְ ——— סבך.

۱ **שׂוג** پلپيل-كسي چيز كا احاطه باندهنا.

۲ **שׂוג** قَل-هٹ جانا.

שִׂיג م هٹ جانا.

שׂוח قَل-غور كرني.

שׂוט قَل-گُمراه هو جانا.

שֵׂט اور סֵט م گُمراهي.

שׂוך קَل ۱-احاطه باندهنا. ۲-راسته روکنا.
پِعلیل-گونتهنا (کیونکه احاطے اکثرؔ شاخیں گونتهکر بناتے هیں).
שׂוֹךְ م اور שׂוֹכָה ث شاخ.
מְסוּכָה اور מְשׂוּכָה اور מְשׂוֹכָה ث کانٹوں کا احاطه.

שׂום اور שׂים قَل ۱-رکهنا. ۲-بنانا. ۳-پیدا کرنا. ۴-آراسته کرنا. ۵-مقرر کرنا. ۶-قرار بخشنا. ۷-لگانا. ۸-منسوب کرنا. ۹-پیش کرنا. ۱۰-رکهہ چهوڑنا. ۱۱-کرنا. ۱۲-دینا. ۱۳-جاري کرنا.
هِفْعِیل ۱-لگانا. ۲-آراسته کرنا.
هُفْعَل-رکها جانا.
תְּשׂוּמֶת ث امانت.

۱ שׂרר قَل ۱-لڑنا. ۲-حکومت کرني.
هِفْعِیل-حاکم ٹهہرانا.

۲ שׂור قَل-آره سے چیرنا.

۳ שׂור قَل-هٹ جانا.

שׂוֹרָה ——— שׂרה.

שׂוֹרֵק ——— ۱ שׂרק.

שׂושׂ اور שׂישׂ قَل-خوش هونا.
מָשׂוֹשׂ م ۱-خوشي. ۲-خوشي کا باعث.
שָׂשׂוֹן م خوشي.

שַׂח ——— שׂיח.

שׂחה قَل-تیرنا.
هِفْعِیل-سیلاب سے بہا دینا.

שָׂחוּ م تیراؤ.

שְׂחוֹק ——— שחק.

שחט قَل-نچوڑنا.

שחק قَل ۱-هنسنا. ۲-ناچنا.

پِعِیل ۱-ٹهٹها کرنا. ۲-کهیلنا. ۳-ناچنا.

هِفْعِیل-هنسی کرنی.

שְׂחֹק یا שְׂחוֹק م ۱-هنسی. ۲-ٹهٹها.

מִשְׂחָק م ٹهٹهے کا باعث.

שֵׂט ——— שוט.

שטה قَل-گُمراه هونا.

שטם قَل-دُشمنی رکهنی.

מַשְׂטֵמָה ث دُشمنی.

שטן قَل-دُشمنی رکهنی.

שָׂטָן م ۱-دُشمن. ۲-مُدعی. ۳-شیطان.

שִׂטְנָה ث عرضی نالش.

שִׂיא ——— נשא.

שיב قَل-سر سفید هونا.

שֵׂיב م اور שֵׂיבָה ث ۱-سر سفیدی. ۲-بُڑهاپا.

שִׂיג ——— ۲ שוג.

שיד سفیدی پهیرنی.

שִׂיד سفیدی.

שיח قَل ۱-اپنے میں سے نکالنا. ۲-بولنا. ۳-گانا.
۴-فریاد کرنی. ۵-غور کرنی.

پِعلیل-غور کرنی.

שִׂיחַ م ۱-جهاڑی. ۲-کلام. ۳-فریاد. ۴-غور.

שִׂיחָה ث غور.
שִׂחַ م خيال.
שִׂים ——— שׂום.
שִׂישׂ ——— שׂושׂ.
שָׂךְ | שֹׂךְ | שֻׂכָּה ——— שׂכך.
١ **שׂכה** ديكهنا.
שֶׂכְוִי م عقل.
שְׂכִיָּה ث تصوير.
מַשְׂכִּית ث ١-تصوير. ٢-مورت. ٣-خيال.
٢ **שׂכה** كاٹنا.
שַׂכִּין م چُهري.
שָׂכִיר | שְׂכִירָה ——— שׂכר.
שׂכך قَل ١-گونتهنا. ٢-ڈهانكنا.
שָׂךְ م كانٹا.
שֹׂךְ م احاطه.
שֻׂכָּה ث كانٹا.
שׂכל قَل ١-تاكنا. ٢-هوشياري سے كام كرنا.
פִּעֵיל-هوشياري سے ركهنا.
הִפְעִיל ١-تاكنا. ٢-دل لگاكر غور كرني. ٣-هوشياري كي رفتار ركهني. ٤-كامياب هونا.
٥-هوشيار كرنا. ٦-كامياب كرنا.
שֶׂכֶל اور שֵׂכֶל م ١-هوشياري. ٢-عقلمندي. ٣-كاميابي.
שִׂכְלְתָנוּ ث عقلمندي.
שִׂכְלוּת ——— סכל. [ديني.
שׂכר قَل ١-كسيكو مزدوري پر ركهنا. ٢-كسيكو رشوت

נִפְעַל اور הִתְפַּעֵל-کسي کا مزدور بننا.
שָׂכָר م ١-مزدوري. ٢-کرایه.
שֶׂכֶר م مزدوري.
שָׂכִיר م مزدور.
שְׂכִירָה ث کرایه.
מַשְׂכֹּרֶת ث مزدوري.

שׁלה موٹا هونا.
שְׂלָו اور שְׂלָיו م اور ث ١-بٹير. ٢-بٹيروں کا جهلڑ.
שַׂלְמָה ——— שמל.

שְׂמֹאל یا שְׂמֹאוֹל م ١-بائیں طرف. ٢-بایاں هاتھ. ٣-شمال.
שמאל یا שמל הִפְעִיל ١-بائیں طرف مڑنا. ٢-بائیں هاتھ کو استعمال میں لانا.
שְׂמָאלִי یا שְׂמָלִי بائیں طرف والا.

שׂמח قَل-خوش هونا.
פִּעֵל اور הִפְעִיל-خوش کرنا.
שָׂמֵחַ خوش.
שִׂמְחָה ث خوشي.
שְׂמִיכָה ——— סמך.

שׂמל اوڑهنا.
שִׂמְלָה اور שַׂלְמָה ١-اوڑهنے کا کپڑا. ٢-پوشاک.
שִׂמְלִי ——— שְׂמֹאל.

שׂמם زهر دیکر هلاک کرنا.
שְׂמָמִית ث ایک قسم کي زهردار چهپکلي.

שׂנא قَل-دشمني رکهني.
פִּעֵל-دشمني رکهني.

נִפְעַל-کسي سے دُشمني رکھي جاني.

שִׂנְאָה ث دُشمنی.

שָׂנֵא جس سے دُشمنی هو.

שָׂעִיר | שְׂעִירָה ——— שׂער.

שְׂעִפָּה ——— סעף.

שׂער قل ۱-تهرتهرانا. ۲-آندهي چلني. ۳-آندهي سے اُڑا دينا.

נִפְעַל-آندهي چلني.

פִּעֵל-آندهي سے اُڑا دينا.

הִתְפַּעֵל-آندهي کي طرح چلنا.

שַׂעַר م ۱-تهرتهراهٹ. ۲-آندهي.

שֵׂעָר اور שַׂעַר م ۱-بال. ۲-سارے سر کے بال.

שַׂעֲרָה ث بال.

שְׂעָרָה ث آندهي.

۱ שָׂעִיר جسکا بدن بالوں سے چهپا هوا هو.

۲ שָׂעִיר م ۱-بکرا. ۲-شايد ايک قسم کا بندر.

۳-(بصيغه جمع) مِنهہ.

שְׂעִירָה ث بکري.

שְׂעֹרָה ث جَو.

שָׂפָה ث ۱-هونٹ. ۲-زبان (يعنے بولي). ۳-کناره.

שָׂפָם م ڈاڑهي.

שׂפח قَل-اُنڈيلنا.

פִּעֵל-گنجا کرنا.

מִשְׂפָּח م خونريزي.

שׂפן قَل-چهپا رکهنا.

۱ **שׁפק** קַل ۱-مارنا. ۲-بجانا (تالي کا).
הִפְעִיל-عہد باندھنا.
שֶׁפֶק م مار.
۲ **שׁפק** קַל-بہت ہونا.
שֵׂק ——— שׂקק.
שׁקד נִפְעַל-بندھنا.
שׁקק چھاننا.
שַׂק م ۱-کنبل. ۲-ٹاٹ. ۳-بورا.
שׁקר פִּעֵיל-شوخچشمي کرني.
שַׂר ——— שׂרר.
שׂרג קַל-گونتھنا.
פֻּעַל اور הִתְפַּעֵיל-بُنا جانا.
שָׂרִיג م پتلي شاخ.
۱ **שׂרד** چھیدنا.
שֶׂרֶד م کسي قسم کا تيز ہتھيار.
۲ **שׂרד** خدمت کرني.
שְׂרָד م عبادت.
۳ **שׂרד** קַל-بھاگ نکلنا.
שָׂרִיד م بھاگ نکلا ہوا آدمي.
שׂרה קַל ۱-سلسلہوار رکھنا. ۲-سپہسالاري کرني. ۳-لڑنا.
שׂוֹרָה ث ۱-سلسلہ. ۲-سطر.
מִשְׂרָה ث حکومت.
מִשְׂרֵת ث کڑھائي.
שָׂרָה ——— שׂרר.
שְׂרוֹךְ ——— שׂרך.

שְׂרוּקִים ——— ١ שׂרק.

שׂרט قَل-کاٹنا.

نِفْعَل-زخمي هونا.

שֶׂרֶט م اور שָׂרֶטֶת ث پچهنا.

שָׂרִיג ——— שׂרג.

שָׂרִיד ——— שׂרד.

שָׂרִיק ——— ١ שׂרק.

שׂרך پِعِيل-اُلجهانا.

שְׂרוֹךְ م شراک (جوتي کا بندهن).

שׂרע قَل-پهيلانا.

هِثْپَعِيل-اپنے تئيں پهيلانا.

שָׂרוּעַ زياده لمبا.

שַׂרְעַפָּה ——— סעף.

שׂרף قَل-جلنا.

نِفْعَل اور پُعل-جلايا جانا.

שָׂרָף م ١-ايک قسم کا سانپ (زخم کے سوزش کے سبب).
٢-ايک قسم کا فرشته (شايه محبت الهي کے سوزش کے سبب).

שְׂרֵפָה اور מִשְׂרָפָה ث ١-جلنا. ٢-جلانا.

١ **שׂרק** قَل-گونتهنا.

שֹׂרֵק يا שׂוֹרֵק م اور שֹׂרֵקָה ث کشمش کا درخت.

שְׂרוּקִים م (جمع) کسي درخت کي پتلي شاخيں.

שָׂרִיק دُهنا هوا.

٢ **שׂרק** لال سا هونا.

שָׂרֹק لال سا.

שׂרר قَل-سرداري كرني.
הִשְׂתָּרֵר-اپنے تئیں سردار بنانا.
שַׂר م ١-سردار. ٢-حاكم.
שָׂרָה ث ١-شريف عورت. ٢-بادشاه كي بي بي"

שָׂשׂוֹן ——— שׂושׂ.
שֵׂת ——— נשׂא.
שׂתם قَل-روكنا.
שׂתר نِفْعَل-پُهوت نكلنا.

שׁ

שֶׁ· | שַׁ· | שְׁ ——— אֲשֶׁר.
שׁאב قَل-پاني كهينچنا. [هيں).
מַשְׁאָב م نالي (جس ميں پاني كهينچكر مواشي كو پلاتے
שׁאג قَل ١-گرجنا. ٢-زور سے چلّانا.
שְׁאָגָה ث ١-گرج. ٢-زور كى چلاهٹ.
١ שׁאה قَل اور نِفْعَل ١-شورغُل مچانا. ٢-ويران هونا.
(كيونكه گهروغيره جب گرتا ہے تو شورغُل هوتا ہے).
הִפְעִיל-ويران كر دينا.
שָׁאוֹן م ١-شور غل. ٢-بهتے هوئے پانيكي آواز.
שְׁאִיָּה ث ويراني.
שְׁאִיָּה ث ويرانه.
שֵׁאת ث ويراني.
١ שֵׁאת ث شور غل.
٢ שׁאה قَل-تاكنا.
הִשְׁתָּאֵה-غور سے تاكنا.

שְׁאָה ——— שוא.
שְׁאִיָּה ——— ۱ שאה.
שְׁאוֹל ——— שאל.
שָׁאוֹן ——— ۱ שאה.
שאט نفرت کرني.
שְׁאָט م غرور.
שְׁאִיָּה ——— ۱ שאה.
שאל قَل ۱-مانگنا. ۲-پُوچهنا.
نِفْعَل-اجازت مانگني.
پِعِيل ۱-بهيک مانگني. ۲-دريافت کرنا.
هِفْعِيل-مانگنےوالے کو دينا.
שְׁאֵלָה اور שְׁאֵלָא ث ۱-درخواست. ۲-مانگي هوئي چيز. ۳-دريافت کي هوئي بات. ۴-امر.
מִשְׁאָלָה ث درخواست.
שְׁאֹל يا שְׁאוֹל م عالم ارواح (شايد اسواسطے که وه سب کو گويا مانگتا يعنے بُلاتا ہے).
שאן پِعليل-آرام سے رهنا.
۱ שַׁאֲנָן اور שַׁלְאֲנָן ۱-آرام سے رهنےوالا. ۲-بےفکر.
۲ שַׁאֲנָן م غرور.
שאס قَل-لوٹنا.
שאף قَل ۱-هانپنا. ۲-جلدي کرني. ۳-مُنهہ پسارکر گويا کهانا يا پينا. ۴-کسيکا بهت خواهشمند هونا.
۱ **שאר** قَل-باقي رهنا.
نِفْعَل ۱-باقي چهوڑا جانا. ۲-باقي رهنا.
هِفْعِيل ۱-باقي رهنے دينا. ۲-باقي چهوڑنا.

שְׁאָר م اور שְׁאֵרִית اور שֵׁרִית ث بقیّه.

۲ **שאר** خمیري هونا.

מִשְׁאֶרֶת ث آٹا گُوندهنے کا برتن.

שְׁאֵר م ۱-گوشت. ۲-ددیال ننیال کے مرد. ۳-طعام.

שַׁאֲרָה ث ددیال ننیال کي عورتیں.

שְׁאֵת ——— ۱ שאה.

۱ **שבב** جلانا.

שְׁבִיב اور שָׁבִיב م شعله.

۲ **שבב** توڑنا.

שָׁבָב م ٹکڑا.

שבה قَل-اسیر کرکے جلاوطن کرنا.

נִפְעַל-اسیر هوکر جلاوطن هونا. [لوگ.

שְׁבוּת اور שְׁבִית ث ۱-اسیرکي جلاوطني. ۲-اسیروجلاوطن

שְׁבִי م ۱-اسیر کي جلا وطني. ۲-اسیر اور جلا وطن
لوگ. ۳-ایک اسیر اور جلا وطن.

שְׁבִיָּה ث ایک اسیر اور جلا وطن عورت.

שִׁבְיָה ث ۱-اسیرکي جلاوطني. ۲-اسیر و جلاوطن لوگ.

שְׁבוֹ م ایک قسم کا جواهر. (ماخذ مشتبه).

שְׁבוֹל ——— שבל.

שָׁבוּעַ | שְׁבוּעָה ——— שָׁבַע.

שְׁבוּת ——— שבה.

שבח פִּעֵיל ۱-تهمانا. ۲-کسي کي تعریف کرني.
۳-مبارک ٹهہرانا.

הִפְעִיל-تهما دینا.

הִתְפַּעֵיל-فخر کرنا.

שבט سنبھالنا.

שֵׁבֶט یا שֵׁרְבִיט م اور ث ۱-سونٹا. ۲-عصا. ۳-سبط (بني اسرائيل کا-کيونکہ هرايک سبط کا سردار عصا لئے رهتا تها). ۴-ايک سبط کا ايک حصه. ۵-جريب.
۶-جريب سے ماپا هوا حصه. ۷-برچهي.

שְׁבִי | שִׁבְיָה ——— שבה.

שָׁבִיב | שְׁבִיב ——— ۱ שבב.

שְׁבִיל ——— שבל.

שָׁבִים ——— שבם.

שְׁבִיעִי ——— שבע.

שְׁבִית ——— שבה.

שבל قل ۱-چلنا. ۲-بهنا. ۳-اُگنا.

שְׁבִיל اور שְׁבוּל م رسته.

שְׁבֹלֶת ث شاخ.

שִׁבֹּלֶת اور סִבֹּלֶת ث ۱-اناج کي بال. ۲-ندي.

שֹׁבֶל م نقاب.

שַׁבְּלוּל ——— בלל.

שבס گونتهنا.

שָׁבִיס م جالي.

שֶׁבַע ث (م שִׁבְעָה اور שִׁבְעָנָה) بصيغه واحد. ۱-سات. [۲-سات بار.
بصيغه تثنيه. هفت چند.
بصيغه جمع. ستّر.

שבע قل-قسم کهاني (کيونکه سات پاک عدد سمجها جاتا تها اور شايد قسميں سات قربانيوں کے ساتھ کهائي جاتي تهيں).

נִפְעַל ۱-قسم کھاني. ۲-خصوصاً فرمانبرداري کي قسم کھاني.
הִפְעִיל ۱-قسم کھلاني. ۲-بڑي تاکيد سے کہنا.
שְׁבוּעָה يا שְׁבֻעָה ث قسم.
שָׁבוּעַ م ۱-ستّا. ۲-خصوصاً هفته (دنوں کا).
שְׁבִיעִי ساتواں.
שבץ قَل ۱-گونتھنا. ۲-اُلجھانا. ۳-جَڑنا.
פִּעֵל-چکن‌دوزي کرني.
שָׁבָץ م سرگرداني.
מִשְׁבֶּצֶת ث ۱-زردوزي کپڑا. ۲-انگوٹھي میں جواهر کا خانه.
תַּשְׁבֵּץ م چارخانه کا کپڑا.
שבק قَل-چھوڑنا.
הִשְׁתַּפְעֵל-چھوڑا جانا.
۱ שבר قَل ۱-توڑنا. ۲-موقوف کرنا. ۳-پھاڑنا. ۴-هلاک کرنا. ۵-باندھنا (حد کا).
נִפְעַל ۱-توڑا جانا. ۲-شکسته دل هونا. ۳-پھاڑا جانا. ۴-شکست کھاني. ۵-هلاک هونا.
פִּעֵל-توڑ ڈالنا.
הִפְעִיל-پُھڑوانا.
הָפְעַל-شکسته دل هونا.
שֶׁבֶר اور שֵׁבֶר م ۱-شکستگي. ۲-تعبير. ۳-هلاکت. ۴-هيبت. ۵-اناج (کيونکه پيسا جاتا ہے).
۲ שבר قَل ۱-اناج خريدنا. ۲-اناج بيچنا.
הִפְעִיל-اناج بيچنا.
שִׁבָּרוֹן م ۱-شکستگي. ۲-هلاکت.

מַשְׁבֵּר م رِحم کا مُنہہ.
מִשְׁבָּר م بڑي لہر (کیونکہ توٹکر پھیں ہو جاتي ہے).
שבש הִשְׁתַּבֵּשׁ-گھبرا جانا.
שבת قَل ١-آرام کرنا. ٢-بازآنا. ٣-موقوف ہونا.
۴-سبت کو ماننا.
نِفْعَل-موقوف ہونا.
ہِفْعِيل ١-آرام دینا. ٢-باز رکھنا. ٣-رُکنا.
۴-موقوف کرنا. ۵-دفع کرنا.
١ שֶׁבֶת ث ١-باز آنا. ٢-سُستي. ٣-بیکاري.
שַׁבָּת م اور ث ١-سبت (یعني ساتواں روز اور سال جس میں بني اسرائیل کو آرام کرنے کا حکم تھا).
٢-هفته (دنوں کا).
שַׁבָּתוֹן م ایک خاص پاک سبت.
מִשְׁבָּת م موقوفي یعني نیستي.
٢ שֶׁבֶת ——— ישב.
שגג قَل ١-گُمراہ ہونا. ٢-ناداني سے قصور کرنا. ٣-غفلت سے قصور کرنا.
שְׁגָגָה ث ١-ناداني کا قصور. ٢-غفلت کا قصور.
שגה قَل ١-گُمراہ ہونا. ٢-بیخود ہونا. ٣-ناداني سے قصور کرنا.
ہِفْعِيل-گمراہ کرنا.
מִשְׁגֶּה م غلطي.
שְׁגִיאָה ث ناداني کا قصور.
שִׁגָּיוֹן م ایسا گیت جس میں مصنف دل کے جوش کے ساتھہ بار بار ایک بات کو چھوڑکر دوسري بات کا ذکر کرنے لگتا ہے.

שגה هِفْعِيل ١-نظر كرنا. ٢-جهانكنا.
שגל قَل-كسي عورت كے ساتهه همبستر هونا.
نِفْعَل اور پُعَل-بےحُرمت هو جانا (عورت كا).
שֵׁגָל ث بادشاه كي بيوي.
שגע پُعَل اور هِتْپَعِيل-ديوانه هونا.
שִׁגָּעוֹן م ديوانگي.
שגר نكال دينا.
שֶׁגֶר م جَنين.
שַׁד | ا שֹׁד ——— שדה.
שֵׁד ——— שוד.
٢ שֹׁד ——— שדד.
שדד قَل ١-قدرت ركهني. ٢-ظلم زبردستي كرني.
٣-ويران كرنا. ۴-لُوٹنا. ٥-مار ڈالنا.
نِفْعَل اور پُعَل-ويران كيا جانا.
پِعِيل اور پوعيل-ظلم زبردستي كرني.
هُفْعَل-ظلم زبردستي اُٹهاني.
שַׁדַּי م قادرِ مُطلق.
שִׁדָּה ث بي‌بي.
٢ שֹׁד يا שׁוֹד م ١-ظلم زبردستي. ٢-ويراني.
שדה سينچنا.
שַׁד اور ١ שֹׁד (اور דַּד) م پستان.
١ שְׁדֵמָה ث كهيت. (ماخذ نامعلوم).
שדף قَل-ايسا جَلانا جيسے بادِ سموم اناج كو جَلاتي ہے.
שְׁדֵפָה يا ٢ שְׁדֵמָה ث اور שִׁדָּפוֹן م اناج كا بادِ سموم سے جل جانا.

שדר قَل-کوشش کرني.
هِثْپَعِيل-بغاوت کرني.
אֶשְׁתַּדּוּר م بغاوت.

שֹׁהַם م ايک قسم کا جواهر.

שַׁו ——— ۱ שוא.

۱ שוא ۱-شور غل کرنا. ۲-ويران هونا. ۳-بُرا هونا.
שׁוֹא م هلاکت.
שׁוֹאָה يا שֹׁאָה ث ۱-طوفان. ۲-ويراني. ۳-ويرانه. ۴-هلاکت.
מְשׁוֹאָה اور מַשּׁוֹאָה يا מַשְּׁאָה ث ۱-ويراني. ۲-ويرانه.
תְּשֻׁאָה ث شور غل.
שָׁוְא اور שַׁו م ۱-بُرائي. ۲-بدي. ۳-جهوٹ. ۴-بطالت

۲ שוא ——— שוה.

שוב (ر תוב) قَل ۱-پهرنا. ۲-لَوٹنا. ۳-متوجه هونا. ۴-کسي کي طرف پهر متوجه هونا. ۵-کوئي کام پهر کرنا. ۶-بحال هونا. ۷-موقوف هونا. ۸-باطل هونا.
پعليل ۱-پهيرنا. ۲-پهير لانا. ۳-بحال کرنا. ۴-پهير دينا.
پُعلل-بحال هونا.
هِفْعِيل ۱-پهيرنا. ۲-پهير لانا. ۳-هٹانا. ۴-بحال کرنا. ۵-بدلا دينا. ۶-جواب دينا. ۷-منسوخ کرنا. ۸-بدلے کے طور پر دينا.
هُفْعَل ۱-پهير ديا جانا. ۲-بحال کيا جانا.

שׁוֹבָב اور שׁוֹבֵב م ھٹنےوالا.
שׁוּבָה ث توبہ.
۲ שִׁיבָה ث ۱-توبہ. ۲-تائبوں کي جماعت.
מְשׁוּבָה ث ۱-برگشتگي. ۲-برگشتوں کي جماعت.
תְּשׁוּבָה ث ۱-لوٹ آنا. ۲-جواب.

שׁוג گمراہ ہونا.
מְשׁוּגָה ث غلطي.

שׁוד ——— שׁדד.

שׁוד قَل ۱-زورآور ہونا. ۲-ويران کرنا. ۳-حکومت [کرني.
שֵׁד م ۱-مالک. ۲-شيطان.

שׁוה اور ۲ שׁוא قَل ۱-ہموار ہونا. ۲-برابر ہونا. ۳-کوئي چيز کسي چيز کے برابر کر ديني.
۴-کسي چيز کے پورے دام دينے. ۵-کافي ہونا. ۶-مناسب ہونا. ۷-مانند ہونا.
پِعِيل ۱-ہموار کرنا. ۲-چُپ چاپ کر دينا.
۳-رکھنا. ۴-ٹھہرانا. ۵-دينا.
ہِفْعِيل-مشابہ ٹھہرانا.
نِثْپَعِيل-آپس ميں مشابہت رکھني.
ہِثْپَعِيل-بنايا جانا.

שׁוח قَل ۱-اُتر جانا. ۲-جُھک جانا.
ہِفْعِيل-جُھک جانا.
שׁוּחָה اور שִׁיחָה ث گڑھا.
۱ שְׁחוּת ث ۱-گڑھا. ۲-قبر.

۱ **שׁוט** قَل ۱-چابُک مارنا. ۲-کھيونا. ۳-اِدھر اُدھر دوڑنا.
(کيونکہ دوڑنے ميں لوگ ہوا کو اپنے ہاتھوں سے مارتے ہيں)

پِعلیل اور ہِتْپَعلیل-اِدھر اُدھر دوڑنا.

שׁוֹט م چابُک.

שֹׁטֵט م چابُک.

שַׁיִט م ۱-چابُک. ۲-ڈانڈ (کشتي کي).

מָשׁוֹט اور מִשׁוֹט م ڈانڈ (کشتي کي).

۲ **שוט** قَل-ناچیز جاننا.

שול ڈھیلا ہونا.

שׁוּל م دامن.

שׁוֹלָל ——— שׁלל.

שׁוּם م لہسن. (ماخذ مشتبہ).

שוע قَل ۱-کُشادہ ہونا. ۲-دولتمند ہونا. ۳-خطرہ سے چھوٹنا.

پِعِیل ۱-خطرہ سے چھٹکارا مانگنا. ۲-فریاد کرني.

שׁוֹעַ م ۱-دولتمند آدمي. ۲-شریف آدمي. ۳-فریاد.

שׁוּעַ م ۱-دولت. ۲-فریاد.

שֶׁוַע م اور שַׁוְעָה ث فریاد.

תְּשׁוּעָה ث چھٹکارا.

שׁוּעָל م ۱-گیدڑ. ۲-لومڑا. (ماخذ مشتبہ).

שׁוֹעֵר ——— ۱ שׁער.

שוף قَل ۱-کسي پر لپکنا. ۲-دبانا.

שׁוֹפָר ——— שׁפר.

שוק قَل ۱-دوڑنا. ۲-شوق کرنا.

ہِفْعِیل-اُمنڈنا.

پِعلیل-اُمڈانا.

שׁוֹק اور שֹׁק م ۱-ٹانگ. ۲-خصوصاً پنڈلي.

שׁוּק م سڑک.
תְּשׁוּקָה ث شوق.
۱ שׁור زورآور هونا.
שׁוֹר (ر תּוֹר). م ایک بیل یا گاے.
۲ שׁור قَل ۱-سفر کرنا. ۲-جانا. ۳-نگاه کرني. ۴-جهانکنا. ۵-گهات میں لگنا.
۱ שׁוּר م گهات میں بیٹهنےوالا.
תְּשׁוּרָה ث نذر (کیونکه نذر لیکر کسي کے پاس جاتے هیں).
۳ שׁוּר ——— שִׁיר.
۴ שׁור سلسلهوار رکهنا.
۲ שׁוּר اور שׁוּרָה ث دیوار.
שׁושׁ سفید هونا.
۱ שֵׁשׁ م ۱-سفید سنگِ مرمر. ۲-سن کا ایک قسم کا بهت مهین سفید کپڑا.
שַׁיִשׁ م سفید سنگِ مرمر.
שׁוּשַׁן اور שׁוֹשָׁן م اور שׁוֹשַׁנָּה ث سوسن.
שׁות ——— שִׁית.
שׁזב پیعیل-چهڑانا.
שׁזף قَل ۱-آنچ دیني. ۲-نگاه کرني.
שׁזר قَل-مروڑنا.
هُفعَل-مروڑا جانا.
שַׁח ——— שׁחח.
שׁחד قَل-دینا.
שֹׁחַד م ۱-نذر. ۲-خصوصاً رشوت.

שחה قَل ۱-جُهكنا. ۲-نيچا هونا.
هِفْعِيل-جُهكانا.
هِتْپَعِيل-سجده كرنا.
שְׁחוּת اور ۱ שְׁחִיתָה ث گڑها.
יָשַׁח م پيت كا لگ جانا يا دهس جانا.
שחור ——— שחר.
שחח قَل ۱-دب جانا. ۲-جُهكنا. ۳-پست‌حال هونا.
نِفْعَل ۱-نيچا كيا جانا. ۲-مهين كيا جانا.
هِفْعِيل-نيچا كر دينا.
هِتْپوعيل-اُداس هونا.
שַׁח اُداس.
שחט قَل ۱-ذبح كرنا. ۲-قتل كرنا. ۳-سونے چاندي
ميں ادنىٰ دهات ملاني.
نِفْعَل-ذبح كيا جانا.
שְׁחִיטָה ث ذبح كرنا.
שְׁחִין ——— שחן.
שָׁחִיס ——— סָחִישׁ.
שָׁחִיף ——— שחף.
۱ שְׁחִיתָה ——— שחה.
שְׁחִית | ۲ שְׁחִיתָה ——— שחת.
۱ **שחל** چهيلنا.
שְׁחֵלֶת ث ايک قسم كي خوشبودار سيپ.
۲ **שחל** گرجنا.
שַׁחַל م شيرببر.
שחן سوزاں هونا.

שַׁחַיִן م پھوڑا.

שחף پتلا ہونا.

שַׁחֶפֶת ث تپدق.

שַׁחַף م ایک قسم کا دریائي پرندہ جو دُبلا رہتا ہے.

שָׁחִיף م تختہ.

שחץ بلند ہونا.

שַׁחַץ م غرور.

שחק قَل ۱-پیس ڈالنا. ۲-گھس دینا

שַׁחַק م ۱-گرد. ۲-بادل. ۳-آسمان.

۱ **שחר** قَل-کالا ہونا.

שָׁחֹר یا שָׁחוֹר کالا.

שְׁחוֹר م کالاپن.

שְׁחַרְחֹר ذرا کالا.

۲ **שחר** قَل-پھوٹ نکلنا.

שַׁחַר م صبح.

۳ שחר قَل اور پِعِیل ۱-کوئي کام سویرے کرنا. ۲-خصوصاً سویرے ڈھونڈنا.

מִשְׁחָר م صبح.

שַׁחֲרוּת ث جواني گویا عمر کي صبح.

۱ שַׁחַת ——— שוח.

שחת پِعِیل ۱-خراب کرنا. ۲-برباد کرنا. ۳-بدي کرني.

ہِفْعِیل ۱-خراب کرنا. ۲-ہلاک کرنا.

ہُفْعَل-خراب کیا جانا.

نِفْعَل ۱-خراب ہو جانا. ۲-خصوصاً سڑ جانا.

۲ שַׁחַת ث ۱-خرابي. ۲-خصوصاً سڑاند.

שְׁחִית خراب.
שְׁחִיתָה ث خراب فعل.
מַשְׁחִית م ۱-هلاكت. ۲-پهندا. ۳-گهاتيوںكي جماعت.
מַשְׁחֵת م هلاكت.
מָשְׁחָת م خرابي.
מִשְׁחָת م بِگڑي هوئي چيز.
۱ שַׁחַת ——— שׁוּחַ.
שִׁטָּה ث ايک قسم کا جنگلي درخت (عربي سنط).
שטח قل اور پِعِيل-پهيلا دينا.
מִשְׁטָח م پهيلاؤ.
שטט ——— ۱ שׁוּט.
שטף قل ۱-پهوٹکر بهنا. ۲-بڑے زور سے بهنا. ۳-ڈبانا. ۴-بها لے جانا. ۵-سيلاب كي سب کچهه بها لے جانا. ۶-دهونا. ۷-زور سے دوڑنا.
نِفْعَل ۱-ڈبايا جانا. ۲-دهويا جانا.
پُعل-دهويا جانا.
שֶׁטֶף اور שֵׁטֶף م سيلاب.
שטר قل-لكهنا.
שֹׁטֵר م ۱-كاتب. ۲-سردار. ۳-حاكم.
מִשְׁטָר م حكومت.
שְׁטַר م طرف.
שַׁי ——— נָשָׂא.
שיא لانا.
שַׁי م نذر.
۱ שִׁיבָה ——— ישׁב.

۲ שִׁיבָה ——— שׁוּב.

שׁידה قَل-بُهول جانا.

שִׁיחָה ——— שׁוּחַ.

שַׁיִט ——— שׁוּט.

שִׁילֹה ——— ۱ שִׁלֹה.

שֵׁילָל ——— שָׁלָל.

שׁין پیشاب کرنا.

שַׁיִן م پیشاب.

שׁיר اور ۳ **שׁור** قَل اور پولیل-گانا.

هُفْعَل-گایا جانا.

שִׁיר م ۱-گیت. ۲-گیت گانا.

שִׁירָה ث الهامي گیت.

שַׁיִשׁ ——— שׁוּשׁ.

שׁית اور שׁוּת قَل ۱-رکهنا. ۲-آراسته کرنا. ۳-خصوصاً فوج کو آراسته کرنا. ۴-مقرر کرنا. ۵-لگانا. ۶-ٹهہرانا. ۷-شامل کرنا. ۸-منسوب کرنا. ۹-ڈالنا. ۱۰-کرنا. ۱۱-بنانا. ۱۲-طیار کرنا.

هُفْعَل-رکها جانا.

שִׁית م پوشاک.

שָׁת م بُنیاد.

۲ שֵׁת ث سُرین.

שַׁיִת ——— שַׁיִת.

שׁכב قَل ۱-لیٹنا. ۲-سو جانا. ۳-آرام کرنا. ۴-بیمار هونا. ۵-هم‌بستر هونا.

נִפְעַל اور פֻּעַל-بےحرمت کیا جانا (عورت کا).
הִפְעִיל ۱-لِٹانا. ۲-گرا دینا. ۳-اُنڈیلکر خالي کرنا.
הָפְעַל-لِٹایا جانا.
מִשְׁכָּב اور מִשְׁכַּב م ۱-لیٹنا. ۲-همبستري. ۳-پلنگ.
۴-جنازہ.
שְׁכָבָה ث ۱-اُنڈیلنا. ۲-خصوصاً نطفه کا چھوڑنا.
שְׁכֹבֶת ث نطفه کا چھوڑنا.
שכה فاش کرنا.
אֶשֶׁךְ م خایه (کیونکه بلوغت کا حال ظاهر کرتا ہے).
שְׁכוֹל | שְׁכּוּל ——— שכל.
שִׁכּוֹר ——— ۱ שכר.
۱ **שכח** قَل-بھول جانا.
נִפְעַל-فراموش کیا جانا.
פִּעֵל اور הִפְעִיל-بُھلوانا.
הִתְפַּעֵל-فراموش کیا جانا.
שָׁכֵחַ بھولنےوالا.
۲ **שכח** قَل-پانا.
הִפְעִיל ۱-پانا. ۲-حاصل کرنا.
הִתְפַּעֵל-پایا جانا.
שכך قَل ۱-جُھکنا. ۲-گھٹ جانا. ۳-تھم جانا.
הִפְעִיל-تھما دینا.
שכל قَل-بےاولاد هو جانا.
פִּעֵל ۱-کسي کي اولاد کو هلاک کرنا. ۲-کسي عورت کا پیٹ گروا دینا. ۳-بنجر هونا. ۴-اپنا پیٹ گروا دینا. ۵-بانجھ هونا. ۶-بےبر هونا.

هِفْعِيل-کسي کي اولاد کو هلاک کرنا.
שָׁכוּל م ۱-اُس کا حال جس کي اولاد هلاک هوئي هو.
۲-اُس کا حال جس کے دوست آشنا اُس سے
جدا هوئے هوں.
שַׁכּוּל ۱-جس کي اولاد هلاک هوئي هو. ۲-بانجھ.
שִׁכֻּלִים م (جمع) اولاد کي هلاکت.
מְשַׁכֶּלֶת ت بنجرپن.
שְׁכֶם م ۱-دونو شانے. ۲-اُونچي زمين. ۳-زمين کا حصه.
שׁכם هِفْعِيل ۱-صبح سويرے اُٹھنا (کيونکه اهل قافله
صبح سويرے اُٹھکر اُونٹ کے شانوں پر
بوجھ لادتے هيں). ۲-کوئي کام صبح
سويرے کرنا. ۳-کوئي کام دل لگاکر کرنا.
שכן قَل ۱-بيٹھ جانا. ۲-بيٹھا رهنا. ۳-سکونت کرني.
۴-سکونت رکھني. ۵-کسي کے ساتھ صحبت
رکھني. ۶-بسايا جانا.
پِعِيل اور هِفْعِيل-بسانا
שָׁכֵן م ۱-باشنده. ۲-پڑوسي.
שְׁכֵנָה ت پڑوسن.
שֶׁכֶן م مَسکن.
מִשְׁכָּן اور מִשְׁכַּן م ۱-مَسکن. ۲-خصوصاً خيمه.
שכר قَل ۱-پيٹ بھرکر پينا. ۲-متوالا هونا.
پِعِيل اور هِفْعِيل-متوالا کر دينا.
هِتْپَعِيل-متوالے کي طرح کام کرنا.
שֵׁכָר م شراب (کسي قسم کي).
שִׁכָּרוֹן م متوالاپن.

שִׁכּוֹר یا שִׁכֹּר متوالا.

٢ **שכר** مزدوري پر رکهنا.

אֶשְׁכָּר م هديه.

שַׁל ——— ٢ שלה.

שֶׁל | שֶׁלְּ ——— ٣ אֵל.

שַׁלְאֲנָן ——— שאן.

שלב قَل-متعلق کرنا.

پُعل-متعلق کيا جانا.

שְׁלַבִּים م (جمع) چوکي کے ايسے کنارے جو چاروں کونوں پر ايک دوسرے سے ملے هوئے هوں.

שֶׁלֶג (ر תְּלַג) م برف.

שלג هِفْعِيل-برف کي مانند سفيد هونا.

١ **שלה** اور **שלו** قَل-آرام سے رهنا.

שָׁלֵו یا שָׁלֵיו اور שְׁלֵיו ١-آرام سے رهنےوالا. ٢-بےفکر.

שָׁלֵו م اور שַׁלְוָה اور שְׁלְוָה ث آرام.

שִׁילֹה یا שִׁלֹה م یا تو آرام یا آرام دينےوالا.

שְׁלִי م خاموشي.

٢ **שלה** نِفْعَل-گمراه هونا.

هِفْعِيل-گمراه کرنا.

שַׁל م غلطي.

שָׁלוּת اور שָׁלוּ اور שָׁלָה ث قصور.

٣ **שלה** کهينچ نکالنا.

שִׁלְיָה ث آنول.

שַׁלְהֶבֶת ——— להב.

שָׁלֵו | שְׁלֵיו | שֶׁלֶו | שַׁלְוָה | שְׁלֵוָה ——— ١ שלה.

שָׁלֹו ——— ۲ שלה.
שְׁלוּחִים ——— שלח.
שָׁלוֹם | שְׁלֹום ——— שלם.
שָׁלוֹשׁ ——— שָׁלֹשׁ.
שָׁלוֹת ——— ۲ שלה.

שלח قل ۱-بهيجنا. ۲-بهيجكر منگوانا. ۳-حكم بهيجنا.
۴-چهوڑنا. ۵-نكالنا. ۶-بڑهانا. ۷-ڈالنا.
נִפְעַל-بهيجا جانا.
פִּעֵיל ۱-بهيجنا. ۲-مچانا (جهگڑا وغيره). ۳-چهوڑنا
۴-آزاد كرنا. ۵-اپني بيٹي وغيره كا نكاح كرانا.
۶-كچهه دور تک پهنچانا. ۷-حواله كرنا. ۸-ڈال
دينا. ۹-بڑهانا. ۱۰-گرا دينا. ۱۱-نكال دينا.
۱۲-خصوصاً طلاق دينا.
פֻּעַל ۱-بهيجا جانا. ۲-چهوڑا جانا. ۳-رخصت
ديجاني. ۴-نكال ديا جانا. ۵-ڈالا جانا.
הִפְעִיל-بهيجنا.
שֶׁלַח م ۱-تير وغيره. ۲-كونپل.
שְׁלֻחָה ث كونپل.
שֻׁלְחָן م ميز.
שִׁלּוּחִים م (جمع) ۱-جهيز. ۲-طلاق. ۳-طلاق نامه.
מִשְׁלָח م ۱-جس جگهه كوئي چيز هانكي جاے. ۲-جس
امر ميں هاتهه ڈالا جاے.
מִשְׁלַח اور מִשְׁלוֹחַ م ۱-بهيجنا. ۲-جس چيز پر هاتهه
ڈالا جاے.
מִשְׁלַחַת ث ۱-بهيجي هوئي فوج. ۲-رخصت.

שלט قَل ۱-سخت هونا. ۲-سلطنت کرني. ۳-غالب هونا.
הִפְעִיל ۱-سلطنت ديني. ۲-غالب کر دينا.
שֶׁלֶט م سپر (سختي کے سبب).
۱ שַׁלְטוֹן ۱-اختيار والا. ۲-غالب.
۲ שִׁלְטוֹן م حاکم.
שִׁלְטָן م سلطنت.
۱ שַׁלִּיט (ث שַׁלֶּטֶת) ۱-سخت. ۲-بےشرم. ۳-اختيار والا.
۲ שַׁלִּיט م ۱-حاکم. ۲-مزدور.
שְׁלִי ——— ۱ שלה.
שִׁלְיָה ——— ۳ שלה.
שָׁלֵיו | שְׁלֵיו ——— ۱ שלה.
שְׁלִיט ——— שלט.
שָׁלִישׁ | שְׁלִישִׁי ——— שָׁלֹשׁ.

שלך הִפְעִיל ۱-پهينکنا. ۲-پهينک دينا. ۳-ڈالنا.
۴-چهيننا. ۵-گرا دينا.
הֻפְעַל ۱-پهينک ديا جانا. ۲-ڈال ديا جانا.
۳-گرا ديا جانا.
שָׁלָךְ م ايک قسم کا پرنده جو اونچے سے اپنے تئيں پاني ميں ڈال ديتا ہے.
שַׁלֶּכֶת ث گرا دينا.

שלל قَل ۱-کهينچ نکالنا. ۲-خصوصاً کسي کے بدن پر جو کچھ ہے وه چهين لينا. ۳-لوٹنا.
הִתְפּוֹעֵל-لُٹ جانا.
שָׁלָל م ۱-لُوٹ. ۲-لُٹيرا. ۳-نفع.
שׁוֹלָל اور שֵׁילָל ۱-ننگا. ۲-اسير.

שלם قَل ١-صحيح سالم هونا. ٢-تمام هونا. ٣-صلح سے رهنا.
پِعِیل- ١-صحيح سلامت رکهنا. ٢-تمام رکهنا.
٣-ادا کرنا. ٤-پهير دينا. ٥-بدلا دينا.
پُعل ١-ادا کيا جانا. ٢-بدلے کے طور پر ديا جانا.
٣-بدلا پانا. ٤-مُستحق هونا.
هِفْعِيل ١-تمام کرنا. ٢-پورا کرنا. ٣-پهير دينا.
٤-صلح کرني. ٥-صلح کراني.
שָׁלֵם ١-صحيح سالم. ٢-پورا. ٣-تمام. ٤-صلح سے رهنےوالا. ٥-بےريا.
שֶׁלֶם م ١-سلامتي. ٢-ايک قسم کي قرباني جو سلامتي کے حصول کے لئے بهي چڑهائي جاتي تهي اور اُسکے حصول کے سبب شکر گذاري کے لئے بهي.
שִׁלּוּם يا שִׁלֻּם اور שלם م اور שִׁלֻּמָה ث بدلا.
١ שָׁלוֹם ١-صحيح سالم. ٢-تندرست. ٣-پورا.
٢ שָׁלוֹם م (ر שְׁלָם) ١-سلامتي. ٢-صلح. ٣-دوستي. ٤-دوست.
שַׁלְמֹן م رشوت.

שלף قَل ١-کهينچ کر نکالنا. ٢-نکالنا. ٣-اُکهيڑنا.
שָׁלֹשׁ يا שָׁלוֹשׁ ث (ر תְּלָת) (م שְׁלשָׁה ر תְּלָתָא اور תְּלָתָה).
بصيغه واحد. ١-تين. ٢-تين بار.
بصيغه جمع. ١-تيس ٢-تيسواں.
שִׁלֵּשׁ پِعِیل ١-تين حصوں ميں تقسيم کرنا. ٢-تيسري بار کرنا. ٣-تيسرے روز کرنا.
מְשֻׁלָּשׁ ١-سه چند. ٢-سه ساله.
שִׁלֵּשׁ م پوتا يا نواسا.

שִׁלְשֹׁם یا שִׁלְשׁוֹם پرسوں (گذرا ھوا)۔
שָׁלִישׁ یا שָׁלִשׁ م ۱-تیسرا حصہ۔ ۲-خصوصاً אֵיפָה کا تیسرا حصہ۔ ۳-کوئي بڑا پیمانہ۔ ۴-ایک قسم کا باجا جس کي شکل مثلث ھوتي ہے۔ ۵-ایک شریف سپاھي جو ایسي گاڑیوں پر چڑھتا تھا جن پر تین سپاھي اکٹھے چڑھتے تھے۔ ۶-عمدہ بات۔
שְׁלִישִׁי اور תְּלִיתַי اور תְּלָתַי تیسرا۔
תְּלַת تیسرا درجہ۔

שָׁם (ر ۲ תָּם) وھاں۔
שָׁמָּה ۱-اُدھر۔ ۲-وھاں۔

שֵׁם (ر שֻׁם) م ۱-نام۔ ۲-نیکنامي۔

שמד هִפְעִיל-برباد کرنا۔
נִפְעַל-برباد کیا جانا۔

שמה بلند ھونا۔
שָׁמַיִם (ر שְׁמַיִן) م آسمان۔
שָׁמָּה ——— שָׁם.
שַׁמָּה ——— שמם.
שְׁמוּעָה ——— שמע.

שמט قَل ۱-مارنا۔ ۲-خصوصاً لات مارني۔ ۳-گرا دینا۔ ۴-پڑا رھنے دینا (زمین کو)۔ ۵-چھوڑنا۔ ۶-باز آنا۔
נִפְעַל-گرا دیا جانا۔
הִפְעִיל-چھوڑنا۔
שְׁמִטָּה ث ادائے قرض میں مُہلت دیني۔
שָׁמַיִם ——— שמה.
שְׁמִינִי ——— שְׁמֹנָה.

שָׁמִיר ——— ۲ שמר.

שמם قَل ۱-خاموش هونا. ۲-حيران هونا. ۳-ويران هونا.
۴-ويران كرنا. ۵-برباد هونا.

نِفعَل ۱-حيران هونا. ۲-ويران هونا. ۳-برباد هونا.

پوعيل ۱-حيران هونا. ۲-ويران كرنا.

هِفعِيل ۱-حيران كرنا. ۲-حيران هونا. ۳-ويران كرنا.

هُفعَل ۱-حيران هونا. ۲-ويران هونا.

هِتپَعِيل ۱-پريشان هونا. ۲-اپنے تئيں هلاک كرنا.

שָׁמֵם ويران.

שְׁמָמָה اور שִׁמְמָה ث ۱-حيراني. ۲-ويراني. ۳-ويرانه.

שִׁמָּמוֹן م پريشاني.

שַׁמָּה اور מְשַׁמָּה ث ۱-پريشاني. ۲-ويراني.

שמן قَل-فربه هونا.

هِفعِيل ۱-فربه كردينا. ۲-سُن كر دينا. ۳-فربه هوجانا.

שָׁמֵן ۱-فربه. ۲-موٹا. ۳-زرخيز. ۴-سُتهرا.

שֶׁמֶן م ۱-چربي. ۲-زرخيزي. ۳-تيل. ۴-جلپائي.
۵-عطر. ۶-مسح.

שְׁמַנִּים م (جمع) زرخيزي.

אַשְׁמַנִּים م (جمع) تاريک مقامات (كيونكه جس چيز
پر چربي ملي جاتي ہے وہ تاريک هو جاتي ہے).

מִשְׁמָן م ۱-فربهي. ۲-فربه گوشت. ۳-زرخيزي.
۴-موٹا آدمي.

שְׁמֹנֶה ث (م שְׁמֹנָה اور שְׁמֹנַת)
بصيغه واحد. آٹھ.
بصيغه جمع. آسي.

שְׁמִינִי آٹھواں۔
שְׁמִינִית ث سب سے مدھم سُر (انگریزي Octave)۔
שמע قَل ۱-سُننا۔ ۲-سُن لینا۔ ۳-ماننا۔ ۴-سمجھنا۔
נִפְעַל ۱-سُنا جانا۔ ۲-تابعدار ہو جانا۔
פִּעֵיל اور הִפְעִיל ۱-سُنانا۔ ۲-بُلانا۔ ۳-خصوصاً
بلند آواز سے گانا یا بجانا۔
הִתְפַּעֵיל اپنے تئیں فرمانبردارانہ حاضر کرنا۔
שֵׁמַע م ۱-سُننا۔ ۲-افواہ۔ ۳-بلند آواز۔
שֵׁמַע م افواہ۔
שְׁמוּעָה یا שְׁמֻעָה ث ۱-خبر۔ ۲-تعلیم۔ ۳-افواہ۔
מִשְׁמָע م سني سنائي بات۔
מִשְׁמַעַת ث ۱-بارياني (کیونکہ جو باریاب ہوتے ہیں
اُنکي بات سني جاتي ہے)۔ ۲-فرمانبردار لوگ۔
הַשְׁמָעוּת ث شُنوائي۔
שמץ جلدي کرني۔
שֶׁמֶץ م دھیمي آواز (کیونکہ جلدي جاتي رهتي ہے)۔
שִׁמְצָה ث رسوائي (کیونکہ اُس کے اُٹھانے والے جلدي
بھاگ جاتے ہیں)۔
۱ **שמר** قَل ۱-کسي کي نگہباني کرني۔ ۲-محفوظ رکھنا۔
۳-رکھ چھوڑنا۔ ۴-کسي کي طرف متوجہ رهنا۔
۵-کسي کے لئے گھات میں بیٹھنا۔ ۶-مانگنا۔
۷-خبردار ہونا۔ [رهنا۔
נִפְעַל ۱-محفوظ رکھا جانا۔ ۲-خبردار ہونا۔ ۳-باز
פִּעֵיל-کسي کي طرف متوجہ رهنا۔ [رهنا۔
הִתְפַּעֵיל ۱-اپنے لئے مانگنا۔ ۲-اپني نسبت خبردار

שֶׁמֶר م تلچھٹ (کیونکہ جس مے کي تلچھٹ نہیں نکالي جاتي اُس کا زور محفوظ رھتا ہے)۔
שְׁמָרִים م (جمع) ماننا۔
שֶׁמֶרָה ث ۱-نگہباني۔ ۲-پاسبانوں کي جماعت۔
שְׁמֻרָה ث پلک (کیونکہ آنکھوں کو محفوظ رکھتي ہے)۔
אַשְׁמֻרָה یا אַשְׁמוּרָה ث رات کا ایک پہر۔
מִשְׁמָר ۱-نگہباني۔ ۲-قید خانہ۔ ۳-پاسبان خانہ۔ ۴-پاسبانوں کي جماعت۔ ۵-محفوظ چیز۔ ۶-ماني ھوئي بات۔ ۷-نگہبان۔
מִשְׁמֶרֶת ث ۱-نگہباني۔ ۲-پاسبان خانہ۔ ۳-پاسبانوں کي جماعت۔ ۴-حفاظت۔ ۵-ماننا۔ ۶-عُہدہ۔ ۷-ماني ھوئي بات۔ ۸-رسم۔ ۹-طرفداري۔

۲ **שׁמר** نُکیلا ھونا۔
שָׁמִיר م ۱-کانٹا۔ ۲-ھیرا۔

שׁמשׁ پِعِیل-خدمت کرني۔

שֶׁמֶשׁ م اور ث ۱-آفتاب۔ ۲-فصیل (کیونکہ دھوپ میں چمکتي ہے)۔

שֵׁן ——— שׁנן۔

שׁנא اور ۲ **שׁנה** قَل ۱-بدل جانا۔ ۲-جدا ھونا۔ ۳-دوبارہ کرنا۔ ۴-دوھرانا۔
نِفْعَل-دوھرایا جانا۔
پِعِیل ۱-بدل دینا۔ ۲-ٹالنا۔ ۳-دوسري جگہہ میں رکھنا۔
پُعَل-بدلا جانا۔

הִפְעִיל ۱-بدل دینا. ۲-ٹالنا.
הִשְׁתַּפֵּעִיל ۱-بدل جانا. ۲-اپني پوشاک بدلني.

שִׁנְאָן م بار بار کرنا.
שָׁנָא اور שָׁנָה اور שְׁנָה ٿ سال (کیونکه اُس میں موسم بدلتے هیں).
[۲-دوبارہ.
שְׁנַיִם م (تثنیه) (ٿ שְׁתַּיִם-שְׁנָתַיִם کے عوض) ۱-دو.
בְּשִׁתַּיִם دو بارہ.
שֵׁנִי دوسرا.
[۴-نقل.
שֵׁנִית دو بارہ.
מִשְׁנֶה م ۱-دوسرا درجه. ۲-دوسرے درجه کا. ۳-دوچند.
שְׁנָא ——— ישׁן.

שׁנב جاڑا هونا.

אֶשְׁנָב م جَهروکا.

۱ שׁנה ——— שׁנא.

۲ **שׁנה** چمکنا.

שָׁנִי م بصیغه واحد. قرمزي رنگ.
بصیغه جمع. قرمزي کپڑے.

שְׁנָה ——— ישׁן.
שָׁנָה | שְׁנָה ——— שׁנא.
שֶׁנְהַבִּים ——— שׁנן.
שׁני | שֵׁנִית | שְׁנַיִם ——— שׁנא.
שָׁנִי ——— ۲ שׁנה.
שְׁנִינָה ——— שׁנן.

שׁנן قل ۱-تیز کرنا. ۲-کوشش سے سکهانا.
הִתְפּוֹעֵיל-چهد جانا.

שֵׁן م اور ث ۱-دانت. ۲-هاتهي دانت. ۳-پہاڑ
کي نُکيلي چوٹي.
שֶׁנְהַבִּים م (جمع) هاتهي دانت. (הַבִּים-הָאבִּים
کے عوض ہے. اور אֶבִּים سنسکرت इभ
(هاتهي) سے ماخوذ ہے).
שְׁנִינָה ث دلدوز مَثَل.
שַׁיִת (שְׁנִת کے عوض) ث ۱-کانٹا. ۲-کانٹوں کا مجموعہ.
שׁנס پِعِيل-کمر باندهني.
שְׁנַת ——— ישׁן.
שׁסה اور שׁשׂה قَل اور پوعيل-لُوٹنا.
שׁסס قَل-لُوٹنا.
نِفْعَل-لُوٹا جانا.
מְשִׁסָּה اور מְשׁוּסָּה ث لُوٹ.
שׁסע قَل-چيرنا.
پِعِيل ۱-چيرنا. ۲-پهاڑنا. ۳-ملامت کرني.
שֶׁסַע م شگاف.
שׁסף پِعِيل-ٹکڑے ٹکڑے کرنا.
۱ **שׁעה** قَل-نگاه کرني.
هِفْعِيل-نگاه پهيرني.
هِتْپَعِيل ۱-چاروں طرف مدد کي اُميد پر نگاه کرني.
۲-ايک دوسرے کي طرف نگاه کرني.
שָׁעָה ث ۱-لمحه (گويا ايک نگاه کا عرصه). ۲-گهڑي
(وقت کا ايک حصه).
۲ **שׁעה** قَل ۱-ليپنا. ۲-بند هونا.
מִשְׁעִי م تيل وغيره بدن کو مَلنا.

שעט کُچلنا.

שְׁעָטָה ث کُچلنا.

שַׁעַטְנֵז م ایک قسم کا کپڑا جو اُون اور سن دونو سے بنتا ہے. (ماخذ نا معلوم.)

שעל کھوکھلا ہونا.

שֹׁעַל م ۱-چُلّو. ۲-مُٹّھي بھر.

מִשְׁעוֹל م تنگ رستہ.

שען نِفْعَل ۱-ٹیکنا. ۲-بھروسا کرنا. ۳-لیٹنا.

מִשְׁעָן اور מַשְׁעֵן م اور מַשְׁעֵנָה ث ٹیکن.

מִשְׁעֶנֶת ث سونٹا.

שעע قَل ۱-ہاتھ پھیرنا. ۲-لیپنا. ۳-کچھ لگاکر بند کرنا (آنکھوں کو).

ہِفْعِیل-لیپنا.

پِلپیل ۱-خوش کرنا. (گویا ہاتھ پھیر کر پیار کرنا).
۲-خوش ہونا.

پُلپَل-پیار کیا جانا.

ہِتْپَلپیل-خوشي مناني.

שַׁעֲשֻׁעִים م (جمع) خوشي و خرّمي.

۱ **שער** ۱-چیرنا. ۲-کھولنا. ۳-فیصلہ کرنا. ۴-ماپنا.

שַׁעַר (و תַּרְעָ) م اور ث ۱-دروازہ. ۲-درگاہ. ۳-چند (مثلاً دو چند).

۲ שער دربانی کرني.

שׁוֹעֵר م دربان.

תָּרָע م دربان.

۳ **שער** نفرت کرني.

שַׁעֲרוּר اور שַׁעֲרוּרִי نفرت انگیز.

שַׁעֲרוּרָה ث نفرت انگیز چیز.

שֹׁעָר خراب.

שַׁעֲשֻׁעִים ——— שעע.

שפה قَل ١-کُھرچنا. ٢-صاف کرنا.

נִפְעַל اور פֻּעַל-صاف ہونا.

שָׁפָה ث پنیر (کیونکہ صاف کئے ہوئے دُود سے بنتا ہے).

שְׁפִי م ١-صفائي. ٢-صاف ٹیلا (یعني بِن درخت کا).

שִׁפּוּט ——— שפט.

שפח پھیلنا.

מִשְׁפָּחָה ث ١-گھرانا. ٢-خاندان. ٣-قوم. ۴-نوع.

שִׁפְחָה ث لونڈي (گویا گھرانے میں سے ایک).

שפט قَل ١-انصاف کرنا. ٢-سزا کا فتویٰ دینا. ٣-کسي کا مقدمہ فیصل کرنا. ۴-حکومت کرني.

נִפְעַל ١-کسي کا انصاف کیا جانا. ٢-مقدمہ دائر کرنا.

פּוֹעֵל-انصاف کرنا.

שֹׁפֵט اور שְׁפֵט م ١-مُنصف. ٢-حاکم.

שְׁפָט م عدالت.

שְׁפוֹט م سزا.

מִשְׁפָּט م ١-انصاف. ٢-انصاف کرنا. ٣-عدالت گاہ. ۴-مقدمہ. ٥-فتویٰ. ٦-تقصیر. ٧-حق. ٨-قانون. ٩-رسم. ١٠-طور.

שְׁפִי ——— שפה.

שְׁפִיפוֹן ——— שפף.

שַׁפִּיר ——— ١ שפר.

שפך قَل ١-اُنڈیلنا. ٢-بہانا. ٣-مٹي کا ڈھیر لگانا.
نِفْعَل ١-اُنڈیلا جانا. ٢-کثرت سے خرچ کیا جانا.
پُعل-پھسل جانا.
ہِتْپَعِیل-بہایا جانا.
שֶׁפֶךְ م جس جگہہ کچھہ اُنڈیلا جاتا ہے.
שָׁפְכָה ث عضو تناسُل.

שפל قَل ١-نیچا ہونا. ٢-نیچا ہو جانا. ٣-ڈھیما ہونا. ۴-فروتن ہونا.
ہِفْعِیل ١-نیچا کرنا. ٢-کوئي کام نیچے کرنا. ٣-نیچا ہونا. ۴-گرا دینا.
שָׁפָל اور שְׁפַל ١-نیچا. ٢-کمینہ. ٣-فروتن.
שֵׁפֶל م اور שִׁפְלָה ث نیچائي.
שְׁפֵלָה ث ١-نیچي زمین. ٢-خصوصاً یہودیہ کے کنارہ پر بحر روم کے پاس جو نیچي زمین ہے.
שִׁפְלוּת اُتارنا.

שפן چُھپنا.
שָׁפָן م ایک قسم کا پہاڑي جانور جو مٹي میں کھود کر رہتا ہے.

שפע اُمنڈنا.
שֶׁפַע م اور שִׁפְעָה ث کثرت.

שפף رینگنا.
שְׁפִיפוֹן م ایک قسم کا سانپ.

١ **שפר** قَل ١-روشن ہونا. ٢-خوبصورت ہونا. ٣-پسند ہونا. ۴-خوش آواز ہونا.
שֶׁפֶר م خوش آوازي.

שִׁפְרָה ث خوبصورتي.

שַׁפְרוּר اور שַׁפְרִיר م بادشاہ کے تخت کا سایبان.

שְׁפַרְפָּרָא م پو پھٹنے کے وقت.

שַׁפִּיר خوبصورت.

שׁוֹפָר م ایک قسم کا نرسنگھا.

۲ **שׁפר** ماپنا.

אֶשְׁפָּר م مائعات کا ایک خاص پیمانہ.

שׁפת قَل ۱-رکھنا. ۲-دینا.

אַשְׁפֹּת م کوڑے کا ڈھیر.

מִשְׁפְּתַיִם م (تثنیہ) ایک قسم کا بھیڑسالہ جس کے دو حصے ہوتے تھے.

שְׁפַתַּיִם م (تثنیہ) ۱-ایک قسم کا بھیڑ سالہ جس کے دو حصے ہوتے تھے. ۲-قربانی کے جانوروں کے بندھے رہنے کا مقام.

שׁצף اُمنڈنا.

שֶׁצֶף م سیلاب.

שֹׁק ——— שׁוק.

۱ **שׁקד** قَل ۱-بیدار رہنا. ۲-نگہبانی کرنی. ۳-گھات میں بیٹھنا.

שָׁקֵד م ۱-بادام کا درخت (کیونکہ وہ سب درختوں سے پہلے جاڑے کی گویا نیند سے جاگتا ہے). ۲-بادام.

۲ שׁקד پُعل-بادام کے پھول کی مانند بنایا جانا.

שׁקה قَل-پینا.

הִפְעִיל ۱-پلانا. ۲-سینچنا.

نِفْعَل-سینچا جانا.
پُعل-تر کیا جانا.
שִׁקּוּ م پینے کي چیز.
שִׁקּוּי م ۱-پینے کي چیز. ۲-تري.
שֹׁקֶת ث مواشي کے پینے کي نالي.
מַשְׁקֶה م ۱-ساقي. ۲-پینے کي چیز. ۳-تر زمین.
שְׁקוּץ ——— שֶׁקֶץ.

שקט قَل ۱-آرام سے رهنا. ۲-سُست رهنا.
هِفْعِیل ۱-آرام دینا. ۲-صلح کرني. ۳-چُپ چاپ رهنا.
שֶׁקֶט م آرام.

שקל قَل ۱-تولنا. ۲-تولکر دینا. ۳-آزمانا.
نِفْعَل ۱-تولا جانا. ۲-تولکر دیا جانا.
שֶׁקֶל م سونے چاندي کا ایک خاص وزن.
מִשְׁקָל ۱-تولنا. ۲-وزن.
מִשְׁקוֹל م وزن.
מִשְׁקֹלֶת اور מִשְׁקֶלֶת ث سوهول (شاقول).

שקם بیمار هونا.
שִׁקְמָה ث گُولر کا درخت (کیونکه اُس کا پهول بدهضمي کا باعث هوتا ہے).

שקע قَل ۱-دب جانا. ۲-ڈوب جانا. ۳-تهم جانا.
نِفْعَل-ڈبایا جانا.
هِفْعِیل ۱-دبانا. ۲-گهٹانا.
מִשְׁקָע م پاني کے ٹهہرنے کي جگہ.
שְׁקַעֲרוּרֹת ث (جمع) دیوار میں دهسي هوئي جگہیں.

שׁקף قَل-پاٹنا.
نِفْعَل ۱-پاٹا جانا. ۲-اُبھرا ہوا رہنا. ۳-جھانکنا.
ہِفْعِیل-جھانکنا.
שֶׁקֶף م چھت (سقف).
שְׁקֻף م پاٹا ہوا شہتیر.
מַשְׁקוֹף م چوکھٹ کي اوپر کي لکڑي.

שׁקץ قَل-مکروہ ہونا.
پِعِیل ۱-مکروہ کرنا. ۲-نفرت کرني.
שֶׁקֶץ اور שִׁקֻּץ یا שִׁקּוּץ م مکروہ چیز.

שׁקק قَل ۱-اِدھر اُدھر دوڑنا. ۲-پیاس سے پریشان ہونا.
ہِتْپَلْپِل-اِدھر اُدھر دوڑنا.
מַשָּׁק اِدھر اُدھر دوڑنا.

שׁקר قَل-جھوٹ کہنا.
پِعِیل ۱-جھوٹ کہنا. ۲-جھوٹا بننا.
۱ שֶׁקֶר م ۱-جھوٹ. ۲-بطالت.
۲ שֶׁקֶר اور לַשֶּׁקֶר ۱-بےفائدہ. ۲-بےسبب.

שִׁקְּת ——— שקה.

שֶׁר اور **אֲשֶׁר** اور שֶׁ اور שַׁ اور שְׁ ۱-جو. ۲-کہ. ۳-تاکہ.
۴-اِس لئے کہ. ۵-اگر. ۶-جب. ۷-جہاں.
۸-جیسا. ۹-تو.
בַּאֲשֶׁר ۱-جہاں. ۲-اِس لئے کہ.
כַּאֲשֶׁר اور כְּשֶׁ ۱-اِس کے موافق کہ. ۲-جیسا. ۳-اِس لئے کہ. ۴-گویا. ۵-جب. ۶-اگر.
מֵאֲשֶׁר ۱-جب سے. ۲-اِس لئے کہ.

שֹׁר ——— שׁרר.

שרא اور ۱ שרה قَل ۱-کھولنا. ۲-خصوصاً اپنا جانور کھولنا.
۳-اُترنا (کسي گھر میں). ۴-رهنا.
پِعِیل ۱-کھولنا. ۲-شروع کرنا.
هِتْپَعِیل-کھولا جانا.
שֵׁרוּ اور שֵׁרוּת ث شروع.
מִשְׁרָה ث رس (کیونکه میووں کو گویا کھولنے یا چیرنے سے نکلتا ہے).

שרב گرم هونا.
שָׁרָב م ۱-صحرا کي ریت کي گرمي. ۲-سراب.
שַׁרְבִיט ——— שבט.
۱ שרה ——— שרא.

۲ **שרה** چمکنا.
שִׁרְיָה ث اور שִׁרְיָן اور שִׁרְיוֹן اور סִרְיוֹן م بکتر.
שָׂרָה ——— ۴ שור.
שֵׂרָה ——— שרר.
שְׁרוּקָה | שְׁרִיקָה ——— שרק.
שָׂרִיר | שְׁרִירוּת ——— שרר.
שֵׁרִית ——— ۱ שאר.

שרץ قَل ۱-رینگنا. ۲-رینگنےوالے جانوروں سے بھر جانا.
۳-کسي کي آل اولاد کثرت سے بڑھني (کیونکه خصوصاً رینگنےوالے جانوروں کا یهہ حال هوتا ہے).
שֶׁרֶץ م رینگنےوالے جانوروں کا مجموعه.

שרק قَل ۱-سیٹي بجاني. ۲-بانسلي بجاني.
שְׁרוּקָה اور שְׁרִיקָה ث ۱-بانسلي کي آواز. ۲-ٹھٹھے کي سیٹي.

שְׁרֵקָה ث تھتھے کي سيٹي.

מַשְׁרוֹקִיתָא ث ايک قسم کي بانسلي.

שרר قل ۱-مروڑنا. ۲-سخت کرنا. ۳-دبانا.
۴-دُشمني کرني.

שֹׁר اور שֹׁרֶר م ۱-نس. ۲-ناف.

۱ שָׁרִיר سخت.

۲ שָׁרִיר م سخت نس.

שְׁרִירוּת ث ۱-سختي. ۲-ضد.

שֵׁרָה ث هاتھ کا زيور.

שַׁרְשְׁרָה اور שַׁרְשָׁה ث چھوٹي زنجير.

שֹׁרֶשׁ م ۱-جڑ. ۲-تلوا. ۳-تہہ. ۴-اصل. ۵-جو کونپل جڑ سے پھوٹتي ہے.

שׁרשׁ پِعِيل-جڑ سے اُکھيڑنا.
پُعل-جڑ سے اُکھيڑا جانا.
پوعيل اور پوعل اور هِفْعِيل-جڑ پکڑني.

שׁרשׁוּ ث ۱-جڑ سے اُکھيڑا جانا. ۲-جلا وطني.

שַׁרְשָׁה | שַׁרְשְׁרָה ——— שרר.

שרת پِعِيل-کسي کي خدمت کرني.

ששׂה ——— שסה.

۱ **שֵׁשׁ** ث (م שִׁשָּׁה) (ر ۳ שֵׁשׁ اور שֵׁת)
بصيغه واحد. چھه.
بصيغه جمع. ساٹھ.

ששׁה پِعِيل-کسي چيز کا چھٹا حصه نکال کر دينا.

שִׁשִּׁי چھٹا.

۲ שֵׁשׁ ——— שׁושׁ.

שׁשׁא پِعِيل-كسي كي رهبري كرني.
שֵׁשַׁךְ م بابل كا ايک ركها هوا نام جس كے معني مشتبه هيں. (ماخذ نا معلوم).
שׁשׁר لال هونا.
שָׁשַׁר م كسي قسم كا لال رنگ.
שֵׁת ——— שׁית.
۱ שֵׁת ——— שׁאה.
۲ שֵׁת ——— שׁית.
۳ שֵׁת ——— ۱ שֵׁשׁ.
שׁתא اور ۱ **שׁתה** قَل ۱-پينا. ۲-ضيافت ميں شريک هونا.
نِفْعَل-پيا جانا.
۱ שְׁתִי م مستي.
שְׁתִיָּה ث كهانا پينا.
מִשְׁתֶּה م ۱-پينا. ۲-پينے كي چيز. ۳-ضيافت.
۲ **שׁתה** بُننا.
۲ שְׁתִי م بانا.
שְׁתִיל ——— שׁתל.
שְׁתַּיִם ——— ۱ שׁנה.
שׁתל قَل-لگانا (درخت كو).
שָׁתִיל م لگايا هوا درخت.
שׁתם قَل-كهولنا.
שׁתן هِفْعِيل-پيشاب كرنا.
שׁתק قَل-تهم جانا.
שׁתת قَل-ركهنا.

ת

תָּא —— ۲ תוה.

۱ **תאב** قَل-آرزو ركهني.

תַּאֲבָה ث آرزو.

۲ **תאב** پِعِيل-نفرت كرني.

۱ **תאה** پِعِيل-حد باندهني.

۲ **תאה** كسي سے جلد تر دوڑنا.

תְּאוֹ اور תּוֹא م ايک قسم کا هرن.

תַּאֲוָה —— ۱ אוה.

תָּאוֹם —— תאם.

תַּאֲלָה —— ۲ אול.

תאם قَل-دو هونا.

هِفْعِيل-تَوْاَم جَنّا.

תְּאֹם اور תָּאוֹם اور תֹּום م تَوْاَم.

תֹּאַן —— און.

תַּאֲנָה | תֹּאֲנָה —— ۲ אנה.

תְּאֵנָה ث ۱-انجير کا درخت. ۲-انجير. (ماخذ نا معلوم).

תַּאֲנִיָּה —— ۱ אנה.

תאר قَل-حد كے طور پر بندهنا.

پِعِيل-خاكا كهينچنا.

پُعل-كسي كي حد كے اندر تهہرنا.

תֹּאַר م ۱-شكل. ۲-خصوصاً خوبصورت شكل.

תְּאַשּׁוּר —— אשר. [نا معلوم).

תֵּבָה ث ۱-صندوق. ۲-صندوق كي شكل كي كشتي. (ماخذ

תְּבוּאָה ——— בוא.

תְּבוּן | תְּבוּנָה ——— בין.

תְּבוּסָה ——— בוס.

תֵּבֵל ——— יבל.

תֶּבֶל ——— בלל.

תַּבְלִית ——— בלה.

תְּבַלֻּל ——— בלל.

תֶּבֶן کُٹّي (اناج کے درختوں کي).

מַתְבֵּן م کُٹّي کا ڈھير.

תַּבְנִית ——— בנה.

תבר ڤل-توڑنا.

תְּבִיר جلدي ٹوٹ جانےوالا.

תַּגְמוּל ——— ۱ גמל.

תִּגְרָה ——— גרה.

תִּדְהָר ——— דהר.

תְּדִירָא ——— דור.

תהה ويران هونا.

۱ תֹּהוּ م ۱-ويراني. ۲-ويرانه. ۳-هيچ.

۲ תֹּהוּ اور לְתֹהוּ بےفائده.

תְּהוֹם ——— הום.

תְּהִלָּה | תְּהִלָּה ——— הלל.

תַּהֲלוּכָה ——— הלך.

תַּהְפּוּכָה ——— הפך.

תָּו ——— ۱ תוה.

תּוֹא ——— ۲ תאה.

תוב ——— שוב.

תוּגָה ——— יגה.

תוֹדָה ——— ידה.

۱ **תוה** پعیل-خط کهینچنا.

הִפְעִיל ۱-حد باندهني. ۲-نشان لگانا.

תָו م ۱-نشان (لگایا هوا). ۲-دستخط.

۲ **תוה** بُود و باش کرني.

תָא م کوٹهري.

תוה قَل-پریشان هونا.

תוֹחֶלֶת ——— יחל.

תוך تقسیم کرنا.

תָוֶךְ (مضاف תוך) م اوسط.

בְּתוֹךְ ۱-بیچ میں. ۲-میں. ۳-میں سے.

תִּיכוֹן وسطي.

۲ תוֹךְ ——— תכך.

תּוֹכֵחָה | תּוֹכַחַת ——— יכח.

תּוּכִּי ——— תֻּכִּי.

תּוֹלְדוֹת ——— ילד.

תּוֹלָל ——— ילל.

תּוֹלָע | תּוֹלֵעָה | תּוֹלַעַת ——— תלע.

תּוֹם ——— תאם.

תּוֹעֵבָה ——— תעב.

תּוֹעָה ——— תעה.

תּוֹעָפוֹת ——— יעף.

תוף تهوکنا.

۱ תֹּפֶת ث ۱-تهوک. ۲-تُهتکارا آدمي.

תוֹצָאָה ——— יצא.

תור قل ۱-سفر کرنا. ۲-کسي مُلک کي جاسوسي کرني. ۳-کسي چيز کي تحقيقات کرني. ۴-گهومتے پهرنا.
הִפְעִיל ۱-کسي کي رهنمائي کرني. ۲-کسي مُلک کي جاسوسي کرني.

۱ תּוֹר م ۱-سلسله. ۲-مالا. ۳-باري.

יְתוּר م جو کچهه کسي مُلک ميں ڈهونڈنے سے پايا جاے.

۲ **תּוֹר** يا תֹּר قُمري.

۳ תור ——— ירה.

۴ תור ——— ۱ שור.

תּוֹרָה ——— ירה.

תּוֹשָׁב ——— ישב.

תּוּשִׁיָּה ——— ישה.

תּוֹתָח ——— יתח.

תזז הִפְעִיל-کات ڈالنا.

תַּזְנוּת ——— זנה.

תַּחְבּוּלוֹת | תַּחְבֻּלוֹת ——— חבל.

תַּחוּת ——— תַּחַת.

תְּחִלָּה ——— חלל.

תַּחֲלוּא ——— חלא.

תַּחְמָס ——— חמס.

תְּחִנָּה | תַּחֲנוּן ——— חנן.

תַּחֲנוֹת ——— חנה.

תַּחְרָא ——— חרה.

תַּחַשׁ م ایک قسم کا بچّو. (ماخذ مشتبہ).

۱ תַּחַת (ر תְּחוֹת) ث ۱-نیچے کا حصہ. ۲-جو جگہہ کسي کے نیچے هو. ۳-کسي کي جگہہ.

۲ תַּחַת ۱-نیچے. ۲-عوض. ۳-لئے.

תַּחְתּוֹן نیچےوالا.

תַּחְתִּי نیچےوالا.

תַּחְתִּיָּה ث نیچے کا حصہ.

תִּיכוֹן ——— תוך.

תֵּימָן ——— יָמִין.

תִּימָרָה ——— תמר.

תִּירוֹשׁ | תִּירשׁ ——— ירש.

תַּיִשׁ م بکرا.

תֹּךְ ——— תכך.

תכה پُعَل-لپیٹ جانا.

۱ תְּכוּנָה ——— כון.

۲ תְּכוּנָה ——— תכן.

תֻּכִּי اور תּוּכִּי م مور. (ماخذ سنسکرت).

תכך ۱-کات ڈالنا. ۲-ظلم کرنا.

תֹּךְ یا תּוֹךְ م ظلم.

תְּכָכִים م (جمع) ظلم زبردستي.

תכל چھیلنا.

תְּכֵלֶת ث ۱-ایک قسم کي سیپ جس سے آسماني رنگ بنتا ہے. ۲-آسماني رنگ. ۳-آسماني رنگ کا کپڑا.

תִּכְלָה | תַּכְלִית ——— ۲ כלה.

תִּכְלֶת ——— תכל.

תכן קַل ۱-هموار كرنا. ۲-تولنا. ۳-آزمانا.
نِفْعَل ۱-هموار هونا. ۲-درست هونا.
پِعِيل ۱-تولنا. ۲-ماپنا. ۳-كسي كے لئے قواعد ٹھہرانے. ۴-سنبهالنا.
پُعَل-تول كر ديا جانا.
תֹּכֶן م ۱-پيمايش. ۲-مقرري شمار.
תָּבְנִית ث ۱-ڌول. ۲-خوبصورتي.
۲ תְּכוּנָה ث ۱-ڌول. ۲-عُمده عُمده اسباب.
מַתְכֹּנֶת ث ۱-پيمايش. ۲-مقرري شمار. ۳-كسي شَے كے اجزاے تركيبي كا تناسُب. ۴-پچهلا حال.

תַּכְרִיךְ ——— כרך.

תֵּל ——— תלל.

תלא اور תלה قَل ۱-ٹانگنا. ۲-لگانا.
نِفْعَل-ٹانگا جانا.
پِعِيل-ٹانگنا.
תְּלִי م تركش.

תְּלָאָה ——— לאה.

תַּלְאוּבָה ——— לאב.

תִּלְבֹּשֶׁת ——— לבש.

תְּלַג ——— שֶׁלֶג.

תְּלוּנָּה ——— לון.

תְּלִי ——— תלא.

תְּלִיתַי ——— שָׁלֹשׁ.

תלל قَل ۱-بلند كرنا. ۲-جهولنا.

תֵּל م ۱-ٹیلا. ۲-خصوصاً کھنڈروں کا ٹیلا.

תַּלְתַּלִּים م (جمع) کھجور کي ڈالیاں.

תלם توڑنا.

תֶּלֶם م ریگھاري.

תַּלְמִיד ——— למד.

۱ **תלע** لمبا هونا.

תּוֹלָע م اور תּוֹלָעָה اور תּוֹלַעַת ث ۱-کیڑا. ۲-خصوصاً وہ کیڑا جس سے ارغواني رنگ بنتا ہے.
۳-ارغواني رنگ. ۴-ارغواني لباس.

۲ תלע پُعَل-ارغواني لباس پهننا.

תַּלְפִּיָּה ث ایک مشتبه لفظ جو غالباً תלה اور פה سے مرکب ہے اور اِس کے معني غالباً ایک ایسا سلح خانه هیں جس کي دیواروں کے باهر تلواریں ٹنگا کرتي هوں.

תְּלָת | תְּלַת | תְּלָתָא | תְּלָתָה | תְּלִתִי ——— שָׁלשׁ.

תַּלְתַּלִּים ——— תלל.

۱ תֹּם | תֹּם | תֻּמָּה ——— תמם.

۲ תָּם ——— שָׂם.

תמה قَل ۱-متعجب هونا. ۲-پریشان هونا.

هِتْپَّعِیل-اپنے دل میں پریشان هونا.

תְּמַהּ م معجزہ.

תִּמָּהוֹן م پریشاني.

תַּמּוּז م ارامیوں کا ایک دیوتا. (ماخذ مشتبه).

תְּמוֹל ——— מוּל.

תְּמוּנָה ——— מין.

תְּמוּרָה ——— מור.

תְּמוּתָה ——— מות. [مشتبه).

۱ תָּמִיד م ۱-بلا ناغه هونا. ۲-هر روز كي قرباني. (ماخذ

۲ תָּמִיד بلا ناغه.

תָּמִים ——— תמם.

תמך قَل ۱-تهام لينا. ۲-حاصل كرنا. ۳-پكڑے رهنا.
۴-سنبهالنا. ۵-متعلق هونا.
نِفْعَل-گرفتار هونا.

תמם قَل ۱-تمام كرنا. ۲-تمام هونا. ۳-خرچ هونا.
۴-هلاک هونا. ۵-شمار كا پورا هونا. ۶-سيدها
هونا (دل ميں).
نِفْعَل-هلاک كيا جانا.
هِفْعِيل ۱-كوئي كام بالكل كرنا. ۲-فيصله كرنا.
۳-كوئي كام چهوڑ دينا. ۴-كوئي كام چُهڑوا دينا.
۵-پورا كرنا. ۶-پورا دينا. ۷-سيدها كرنا.
(چال چلن كو).
هِتْپَعِيل-اپنے تئيں سيدها دكهانا.

۱ תָּמִים ۱-تمام. ۲-پورا. ۳-سارے كا سارا. ۴-صحيح سالم.
۵-بےعيب. ۶-سيدها (دل ميں).

۲ תָּמִים م ۱-سيدها پن. ۲-سچائي.

۳ תָּמִים سيدهاپنے سے.

۱ תָּם سيدها (دل ميں).

۲ תֹּם م سيدها پن. [پن.

תֻּם م بصيغه واحد. ۱-سلامتي. ۲-پورا شمار. ۳-سيدها
بصيغه جمع. سچائي.

תְּמָּה ث سیدھا پن۔

מְתֹם م سلامتي۔

תְּמֻם ——— מסס.

תמר سیدھا کھڑا ہونا۔

תָּמָר اور תֹּמֶר م کھجور کا درخت۔

תִּמֹּרָה ث بنایا ہوا کھجور کا درخت۔

תַּמְרוּר م سیدھا ستون۔

תִּימָרָה ث ستون۔

תַּמְרוּק | תַּמְרִיק ——— מרק.

תַּמְרוּר ——— תמר.

תַּמְרוּרִים ——— מרר.

۱ תַּן ——— ۱ תנן.

۲ תַּן ——— ۲ תנן.

۱ **תנה** قل ۱-انعام دینا۔ ۲-مزدوري دیني۔

פִּעֵל-کسي کي تعریف کرني۔

הִפְעִיל-مزدوري پر رکھ لینا۔

אֶתְנָה ث اور אֶתְנָן اور אֶתְנַן م کسبي کي خرچي۔

۲ **תנה** دوبارہ کرنا۔

תִּנְיָן دوسرا۔

תִּנְיָנוּת پھر۔

תַּנָּה ——— ۱ תנן.

תְּנוּאָה ——— נוא.

תְּנוּבָה ——— נוב.

תְּנוּךְ ——— תנך.

תְּנוּמָה ——— נום.

תְּנוּפָה ——— נוף.

תַּנּוּר ——— נור.

תַּנְחוּם | תַּנְחוּמָה ——— נחם.

תַּנִּים | תַּנִּין ——— ۱ תנן.

תְּנָיָן | תְּנְיָנוּת ——— ۲ תנה.

תגד ختم هونا.

תְּגוֹד م سرا.

۱ **תנן** ۱-پهيلانا. ۲-تيزرو هونا.

۱ תַּנִּין اور ۲ תַּנִּים م ۱-هر ايک قسم کا مگرمچهه. ۲-سانپ.

۱ תַּן (جمع ۱ תַּנִּים يا ۲ תַּנִּין) م گيدڙ.

תַּנָּה ث گيدڙي.

۲ **תנן** کسي چيز سے دُهواں نکلنا.

۲ תַּן م تنور يا بهٹّي.

אַתּוּן (אַנְתּוּן کے عوض) م اور ث بهٹّي.

תִּנְשֶׁמֶת ——— נשם.

תעב پِعِيل ۱-نفرت کرني. ۲-نفرت انگيز هونا.

۳-مکروه کر دينا.

هِفْعِيل ۱-مکروه کر دينا. ۲-مکروه افعال کرنے.

نِفْعَل-مکروه هونا.

תּוֹעֵבָה ث مکروه چيز.

תעה قَل ۱-گمراه هونا. ۲-ڈگمگانا.

نِفْعَل-گمراه هونا.

هِفْعِيل ۱-گمراه کرنا. ۲-گمراهي کرني.

תּוֹעָה ث ۱-گمراهي. ۲-هلاکت.

תְּעוּדָה ——— עוד.

תְּעָלָה ——— עלה.

תַּעֲלוּלִים ——— ۱ עלל.

תַּעֲלֻמָּה ——— ۱ עלם.

תַּעֲנוּג ——— ענג.

תַּעֲנִית ——— ۲ ענה.

תעע پلپیل-ٹھٹھا کرنا.

هِتْپَلپیل-ٹھٹھا کرنا.

תַּעְתֻּעִים م (جمع) ٹھٹھےبازي.

תַּעֲצֻמָה ——— עצם.

תַּעַר ——— ערה.

תַּעֲרֻבָה ——— ۱ ערב.

תַּעְתֻּעִים ——— תעע.

תֹּף ——— תפף.

תִּפְאָרָה | תִּפְאֶרֶת ——— ۱ פאר.

תַּפּוּחַ ——— נפח.

תְּפוּצָה ——— פוץ.

תֻּפִּין ——— אפה.

תפל ۱-تھوکنا. ۲-تھوک نکالنا. ۳-چمٹانا.

۱ תָּפֵל ۱-بےمزہ. ۲-بےاصل.

۲ תָּפֵל م آسترکاري کا چُونا.

תִּפְלָה ث ۱-بےمزگی. ۲-حماقت. ۳-کُفر.

תְּפִלָּה ——— פלל.

תִּפְלֶצֶת ——— פלץ.

תפף ڈَف-مارنا.

پوعیل-چھاتي پیٹني.

תֹּף م دف.

תפר قَل-سینا.

פִּעֵל-سینا.

תפש قَل ١-پکڑنا. ٢-بیجا لینا (خدا کے نام کو). ٣-پکڑے رهنا. ۴-کام میں لانا (گویا هاتھ میں لینا. ٥-منڈهنا.

נִפְעַל-پکڑا جانا.

פִּעֵל-پکڑنا.

١ תֹּפֶת ——— תוף.

٢ תֹּפֶת اور תָּפְתֶּה زندہ یا مُردہ آدمیوں کے جلا دینے کا ایک مقام. (ماخذ فارسي تافتن.)

תִּפְתָּיֵא م (جمع) مُفتي لوگ. (ماخذ ارامي).

תִּקְוָה ——— קוה.

תְּקוּמָה | תְּקוֹמֵם ——— קום.

תְּקוּפָה ——— קוף.

תָּקִיף ——— תקף.

תקל قَل-تولنا.

תְּקִיל تولا هوا.

תקן قَل-سیدها هونا.

פִּעֵל ١-سیدها کرنا. ٢-درستي سے بیان کرنا.

הֻפְעַל-بحال کیا جانا.

תקע قَل ١-مارنا. ٢-گاڑنا. ٣-لگانا. ۴-داخل کرنا. ٥-پهینک دینا. ٦-بجانا. ٧-پهونکنا (باجے کو).

נִפְעַל ١-اپنا هاتھ دوسرے کے هاتھ پر مارنا (ضمانت کے لئے). ٢-بجایا جانا. ٣-پهونکا جانا (باجے کا).

תְּקִיעַ م تُرئي كي آواز.

תקף قَل ۱-كسي پر غالب آنا. ۲-كسي پر چڑهنا.
۳-ضدي هونا.
پِعِيل-قرار بخشنا.

תֹּקֶף اور תְּקָף م زور.
תַּקִּיף ۱-زورآور. ۲-سخت.

תר ——— ۲ תור.
תַּרְבּוּת | תַּרְבִּית ——— רבה.
תַּרְדֵּמָה ——— רדם.
תְּרוּמָה | תְּרוּמִיָּה ——— רום.
תְּרוּעָה ——— רוע.
תְּרוּפָה ——— רוף.

תרז سخت هونا
תִּרְזָה ث ايك قسم كا درخت.

תְּרֵין م (ث תַּרְתֵּין) دو.
תָּרְמָה | תַּרְמִית ——— רמה.
תרן م ۱-مستول. ۲-نيزه. (ماخذ مشتبه).
תַּרַע | תְּרָע ——— ۱ שער.
תַּרְעֵלָה ——— רעל.

תרף آرام سے رهنا.
תְּרָפִים م (جمع) گهر گهر كے بُت.
תִּרְשָׁתָא م فارسي عملداري ميں ايك عُهده كا نام. (ماخذ فارسي ترش).
תשומת ——— שום.
תְּשֻׁאָה ——— שוא.

תַשבֵץ ——— שבץ.

תשובָה ——— שוב.

תשועָה ——— שוע.

תשוקָה ——— שוק.

תשורָה ——— ۲ שור.

תֵשַע ث (م תשעָה).

بصیغهٔ واحد. ۱-نو. ۲-نوان.

بصیغهٔ جمع. نُوّے.

תשיעי نوان.

تمام شد.